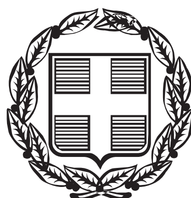
Signature Not Verified
Digitally signed by THEODOROS MOUROURIS
Date: 2014.08.27 .. :32:30 EEST
Reason: Signed PDF (embedded)
Location: Athens, Ethniko Typografio

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 2267**

22 Αυγούστου 2014

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Γ/ΕΞ/4971

Ετήσια έκθεση Πεπραγμένων Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έτους 2013. (Άρθρο 19 παρ. 1 εδάφ. ιβ του Ν. 2472/1997).

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή και έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 2472/1997, ασκεί μια σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία έννοια και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες προς τον σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας. Εξετάζει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας. Συνεργάζεται με τις Αρχές άλλων κρατών-μελών της ΕΕ στο πλαίσιο διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας, από τις οποίες σπουδαιότερη είναι η ομάδα εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, δηλαδή άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων ή χρήσης ενιαίου κωδικού. Εξετάζει αιτήσεις για πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Αποφαίνεται επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος και Αναπληρωτής Πρόεδρος κατά το έτος 2013 διετέλεσαν οι κάτωθι:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον Γεώργιο Μπατζαλέξη, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Μετά τη λήξη της θητείας των τακτικών μελών Αναστάσιου Πράσσου, Επίτιμου Αρεοπαγίτη, με αναπληρωτή του τον Πέτρο Τσαντίλα, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής και της Γραμματής Πάντζιου, Καθηγήτριας ΤΕΙ με αναπληρωτή της τον Αντώνιο Συμβώνη, Καθηγητή Πολυτεχνείου, σύμφωνα, με την υπ' αριθμ. 289/25.1.2013 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ/34/30.1.2013) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η παρούσα σύνθεση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον Γεώργιο Μπατζαλέξη, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Γρηγόριο Λαζαράκο, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Δημήτριος Μπριόλας, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον Χαράλαμπο Ανθόπουλο, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Αντώνιος Συμβώνης, Καθηγητής Πολυτεχνείου, με αναπληρωτή του τον Παναγιώτη Ροντογιάννη, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου.

Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου.

Πέτρος Τσαντίλας, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικής.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία Τμήματα: 1. Το Τμήμα Ελεγκτών, 2. Το Τμήμα Επικοινωνίας και 3. Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων.

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών, η προπαρασκευή εισηγήσεων και η απάντηση σε ερωτήματα πολιτών και υπευθύνων επεξεργασίας. Ακόμη, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής και αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής, μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον Ν. 4055/2012. Οι συμπληρωμένες οργανικές του θέσεις ανέρχονται σε είκοσι πέντε (25). Ειδικότερα, ο αριθμός των υπηρετούντων δικηγόρων-ελεγκτών ανερχόταν σε δεκατέσσερις (14), όπου συμπεριλαμβάνονται μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια που απουσίαζε με μακρόχρονη άδεια άνευ αποδοχών και η προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών. Αντίστοιχα, ο αριθμός των υπηρετούντων πληροφορικών ελεγκτών ανερχόταν σε έντεκα (11), συμπεριλαμβανομένου του διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής, ο οποίος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία προέρχεται υποχρεωτικά από το Τμήμα Ελεγκτών. Εξ αυτών, με άδεια άνευ αποδοχών απουσίαζαν καθ΄ όλη τη διάρκεια του έτους μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια και επιπλέον δύο (2) πληροφορικοί ελεγκτές ενώ δύο (2) δικηγόροι-ελέγκτριες απουσίαζαν κατά ένα μικρό μέρος του 2013 με άδεια για ανατροφή ανήλικου τέκνου.

Ακόμη, στο πλαίσιο βελτίωσης της λειτουργίας της Αρχής και αναβάθμισης της ποιότητας του έργου της, το Τμήμα Ελεγκτών λειτουργεί από τον Νοέμβριο 2008, κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής, ατύπως σε τέσσερα (4) γραφεία με τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα:

Α΄ γραφείο: δημόσια διοίκηση, εθνική άμυνα, διωκτικές αρχές και δημόσια τάξη, αυτοδιοίκηση, κρατική δράση γενικά.

Β΄ γραφείο: υγεία, κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση, εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λοιπά θέματα.

Γ΄ γραφείο: ιδιωτική οικονομία, χρηματοπιστωτικά, ηλεκτρονικές επικοινωνίες (πλην ανεπιθύμητων), μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Δ΄ γραφείο: έλεγχος πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ανεπιθύμητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παρακολούθηση και εκπόνηση μελετών στα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και της ασφάλειας δεδομένων, συμβολή στην ανάπτυξη των υπολογιστικών και επικοινωνιακών συστημάτων της Αρχής.

Στο τμήμα απασχολήθηκαν επίσης τρεις (3) εκπαιδευόμενες φοιτήτριες του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο τρίμηνης πρακτικής άσκησης.

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Το Τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες των κλάδων επικοινωνίας και μετάφρασης. Στις αρμοδιότητές του ανήκουν ιδίως η συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της, η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο της Αρχής, η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατάρτιση ενημερωτικών δελτίων, φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής καθώς και η παρακολούθηση των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται, επίσης, η μετάφραση κειμένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής και η υπό τον συντονισμό του Διευθυντή Γραμματείας επιμέλεια της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων, καθώς και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή της.

Οι συμπληρωμένες οργανικές θέσεις του τμήματος ανέρχονταν σε (5), συμπεριλαμβανομένης της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2013 υπηρέτησαν δύο (2) υπάλληλοι, ενώ μία (1) υπάλληλος απουσίασε με άδεια ανατροφής ανήλικου τέκνου κατά μεγάλο μέρος του έτους και μία (1) υπάλληλος επίσης απουσίασε λόγω απόσπασης κατά το μεγαλύτερο μέρος του και στη συνέχεια μετατάχθηκε σε άλλη υπηρεσία. Η προϊσταμένη του Τμήματος Επικοινωνίας παραιτήθηκε λόγω συνταξιοδότησης τον Σεπτέμβριο 2013. Στο τμήμα απασχολήθηκε επίσης ένας (1) εκπαιδευόμενος φοιτητής του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο τρίμηνης πρακτικής άσκησης.

3. Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το προσωπικό πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης κατέχει πτυχία και σε ορισμένες περιπτώσεις και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση, τις οικονομικές επιστήμες και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού). Στα καθήκοντα του τμήματος υπάγονται, επίσης, η κατάρτιση και η μέριμνα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση των οικονομικών υποθέσεών της (μισθοδοσία, διαχείριση δαπανών, έκδοση εντολών πληρωμής, προμήθεια υλικών), καθώς και η διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Διοικητικού-Οικονομικού Τμήματος ανέρχονται σε δεκαέξι (16), συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της προϊσταμένης αυτού, οι δε υπηρετούντες υπάλληλοι κατά το έτος 2013 δεκατέσσερις (14).

Επισημαίνεται ότι το 2013 ολοκληρώθηκε η διαδικασία μετάταξης σε άλλη υπηρεσία μίας (1) υπαλλήλου του τμήματος τον Αύγουστο 2013, ενώ ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2013 η διαδικασία μετάταξης στην Αρχή μίας (1) υπαλλήλου η οποία από το 2009 υπηρετούσε ήδη ως αποσπασμένη στην Αρχή από άλλη υπηρεσία. Τέλος, μία (1) υπάλληλος, επίσης, απουσίασε με άδεια κύησης, λοχείας και ανατροφής ανήλικου τέκνου.

Στο τμήμα μετατάχθηκαν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις με το καθεστώς της κινητικότητας-διαθεσιμότητας δυνάμει της υπ' αριθμ. ΔΙΠΙΔ/Β.1.1/142/οικ.15762/03.06.2013 απόφασης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 609/Γ/17.06.2013, από τον Ιούλιο 2013, τρεις (3) υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ και κλάδου Διοικητικού-Λογιστικού προερχόμενοι από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων οι δύο, από το Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας η τρίτη υπάλληλος και έκτοτε υπηρετούν κανονικά οι δύο, ενώ η μία εξ αυτών ζήτησε και έλαβε άδεια άνευ αποδοχών από τον Δεκέμβριο του 2013 έως και τον Μάιο 2014.

Οι κενές οργανικές θέσεις όλων των τμημάτων της Αρχής ανέρχονται συνολικά σε τριάντα μία (31), εξ αυτών: είκοσι μία (21) Ελεγκτών, δύο (2) Επικοινωνίας και οκτώ (8) Διοικητικού-Οικονομικού.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3051/2002, που αφορά «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις», τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρός της, ο οποίος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις είναι και ο διατάκτης των δαπανών της.

Κατά το οικονομικό έτος 2013, ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας διαμορφώθηκε στο ποσό του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων δεκαέξι χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (1.816.500€) μειωμένος κατά περίπου 18% σε σύγκριση με τον τελικά διαμορφωμένο προϋπολογισμό έτους 2012 και κατά περίπου 38% σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό έτους 2010.

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός της υπηρεσίας για το έτος 2014 ανέρχεται στο ποσό του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων τριάντα τριών χιλιάδων ευρώ (1.833.000€).

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το σοβαρό πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης που χαρακτηρίζει την Αρχή από ιδρύσεώς της επιδεινώθηκε τα τελευταία έτη λόγω αποχώρησης κυρίως ειδικών επιστημόνων και της αδυναμίας αναπλήρωσής τους. Επίσης, ένα ακόμα πρόβλημα το οποίο επιτείνεται είναι αυτό της συνεχούς μείωσης των διαθέσιμων πιστώσεων. Σε αναντιστοιχία με την πληθώρα των ρυθμιστικών, ελεγκτικών και γνωμοδοτικών αρμοδιοτήτων της, η Αρχή δεν έχει το αναγκαίο σε αριθμό ανθρώπινο δυναμικό ούτε τους χρηματικούς πόρους ή άλλα μέσα που θα της επέτρεπαν να εκπληρώσει αποτελεσματικά το σύνολο των αρμοδιοτήτων της. Ο σχεδιαζόμενος νέος Κανονισμός προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αντικατάσταση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ θα επαυξήσει σημαντικά τις υποχρεώσεις της Αρχής, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης συνεργασίας με αρχές άλλων κρατών μελών εντός αυστηρώς τηρούμενων μικρών χρονικών προθεσμιών. Με δεδομένα τα προβλήματα αυτά, η προσπάθεια της Αρχής επικεντρώνεται στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των διαθέσιμων πόρων για την εκπλήρωση της αποστολής της, με γνώμονα το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στη διαμόρφωση ενός φιλικού στην προστασία δεδομένων περιβάλλοντος στη χώρα μας.

Ως προς τον εισερχόμενο όγκο νέων υποθέσεων, τη διετία 2012-13 παρατηρείται μάλλον μια τάση σταθεροποίησης του αριθμού των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, ο αριθμός όμως αυτός παραμένει σημαντικά μεγαλύτερος από τους αντίστοιχους αριθμούς των ετών πριν από το 2011, ενώ ο αριθμός εισερχομένων υποθέσεων του 2011 είναι ο μέγιστος που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα. Το 2013, μετά από ομαδοποίηση και συστηματική εξέταση εκκρεμών και νέων υποθέσεων, η Αρχή κατόρθωσε να αυξήσει τον αριθμό των διεκπεραιωμένων υποθέσεων σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% σε σύγκριση με το 2012 και σε ποσοστό μεγαλύτερο του 20% σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Ωστόσο, ο ρυθμός των εισερχομένων υποθέσεων παραμένει σημαντικά μεγαλύτερος του ρυθμού διεκπεραίωσής τους, με αποτέλεσμα την περαιτέρω συσσώρευση εκκρεμοτήτων.

Εκτός από την εξέταση των εισερχομένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, η Αρχή έχει πολλές ακόμα αρμοδιότητες η άσκηση των οποίων απαιτεί σημαντική επιβάρυνση του ανθρώπινου δυναμικού της, όπως η πραγματοποίηση διοικητικών ελέγχων και η συνδρομή των υπευθύνων επεξεργασίας στον προσδιορισμό μέτρων προστασίας και ασφάλειας δεδομένων ή την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας, η κατάρτιση οδηγιών και εκθέσεων, η εκπόνηση ειδικών μελετών και η συνεργασία με άλλες υπηρεσίες ή αρχές προστασίας δεδομένων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ρύθμιση για την αύξηση των οργανικών θέσεων της

Γραμματείας της Αρχής κατά 25, όπως και η ρύθμιση για την απόσπαση στην Αρχή μέχρι 10 υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ από δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ΟΤΑ και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οποίες αναφέρονται στις ετήσιες εκθέσεις των ετών 2010, 2011 και 2012, δεν κατέστη δυνατό να εφαρμοστούν μέχρι τέλους του 2013.

Όπως προαναφέρθηκε, ένα ακόμα σοβαρό πρόβλημα που προκαλεί δυσχέρειες στη λειτουργία της Αρχής είναι η σοβαρή μείωση των διαθέσιμων πιστώσεων. Ενώ ήδη ο προϋπολογισμός του έτους 2013 υπολείπονταν του προϋπολογισμού του 2010 κατά περίπου 38%, ο δε προϋπολογισμός του έτους 2014 παραμένει περίπου στο ίδιο ύψος με αυτόν του προηγούμενου έτους. Οι εγκεκριμένες για το έτος 2014 πιστώσεις δεν επαρκούν για την καταβολή της προβλεπόμενης ετησίως αμοιβής του προσωπικού και των μελών και παρά τις επισημάνσεις και τις σχετικές ενέργειες της Αρχής το πρόβλημα αυτό δεν είχε αντιμετωπιστεί μέχρι την ολοκλήρωση της έκθεσης. Οι διαθέσιμες για τις λειτουργικές δαπάνες πιστώσεις παραμένουν επίσης δραστικά μειωμένες, με τις επιπτώσεις τους να αμβλύνονται κάπως από τις επιτυχείς προσπάθειες της Αρχής για την περαιτέρω μείωση άλλων δαπανών, όπως μισθωμάτων, κοινοχρήστων, προμήθειας χαρτιού και γραφικών ειδών και τηλεφωνίας, οι οποίες και συνεχίζονται. Όμως, το 2014 θα προστεθούν και νέες ανάγκες δαπανών, κυρίως για τη συντήρηση της πληροφορικής και δικτυακής υποδομής της, λόγω παλαίωσης στοιχείων υλικού, απόσυρσης συστημικού λογισμικού και εφαρμογών και λήξης της επταετούς περιόδου δωρεάν εγγύησης και συντήρησης του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος.

Με βασικό στόχο τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα στην εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους προαναφερόμενους δυσμενείς όρους, η Αρχή επικεντρώνεται στην ομαδοποίηση και συστηματική εξέταση υποθέσεων και στο βαθμό που είναι εφικτό στην προληπτική δράση και την ενημέρωση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας. Απαιτείται ωστόσο περαιτέρω ενδυνάμωση του προληπτικού της έργου, ιδίως σε σχέση με κρίσιμους από την οπτική της προστασίας δεδομένων τομείς επεξεργασίας, όπως της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ψηφιακής οικονομίας. Ο αριθμός και το εύρος των διοικητικών ελέγχων που πραγματοποιούνται σε υπευθύνους επεξεργασίας κρίσιμης σημασίας θα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά, όπως για παράδειγμα στα Υπουργεία Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Μεταφορών και Υποδομών και Κοινωνικής Ασφάλισης, στις εταιρείες της ψηφιακής οικονομίας και τα νοσοκομεία και στις ασφαλιστικές εταιρείες. Στο προληπτικό έργο της Αρχής εντάσσεται και η έκδοση οδηγιών, η υποστήριξη υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση πλαισίων προστασίας προσωπικών δεδομένων και κωδίκων δεοντολογίας, αλλά και η εκπόνηση ειδικών μελετών για την αποτίμηση των επιπτώσεων νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Όπως επισημάνθηκε και στις εκθέσεις περασμένων ετών, θα πρέπει να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Τροποποίηση του ιδρυτικού νόμου της Αρχής, λαμβάνοντας υπόψη την πολυετή εφαρμογή του και τις νομοθετικές αλλαγές που επήλθαν την τελευταία διετία σχετικά με τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και το επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και ευελιξίας της Αρχής στην κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την πρόσληψη του προσωπικού της, η αναδιοργάνωση της Γραμματείας, η σαφέστερη και αποδοτικότερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του συλλογικού οργάνου, του Προέδρου και της Γραμματείας, ο καθορισμός στόχων και ο προγραμματισμός των εργασιών της σε ετήσια ή διετή βάση, η κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων που δημιουργούν χωρίς αποχρώντα λόγο γραφειοκρατική επιβάρυνση, ως και η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στα ανοικτά και μεγάλα δεδομένα και τις νέες τεχνολογίες.

β) Νομοθετική κωδικοποίηση των διατάξεων πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα. Το θέμα ρυθμίζεται από το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τα άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/1997 της Αρχής, το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και άλλες ειδικές διατάξεις με συνέπεια να δημιουργούνται συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και τελικά παράβαση των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

γ) Σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των ανεξαρτήτων αρχών και κρατικών οργάνων ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και οι συντρέχουσες αρμοδιότητες ιδίως μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών.

δ) Ανεξάρτητα από την ψήφιση του νέου Κανονισμού να καθιερωθεί ως υποχρεωτικός ο ορισμός φυσικού προσώπου ως υπευθύνου προστασίας δεδομένων στις δημόσιες υπηρεσίες, τους δημόσιους φορείς και τις μεγάλες επιχειρήσεις, που θα παρακολουθεί την εξέλιξη της νομοθεσίας των προσωπικών δεδομένων και των πρακτικών που ακολουθούνται και θα ενημερώνει τους φορείς του, αλλά και θα συνεργάζεται ευχερέστερα με τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής.

Και τέλος,

ε) Ο προϋπολογισμός των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών να ενταχθεί στον προϋπολογισμό της Βουλής. Τούτο αποτελεί κοινό αίτημα των πέντε αρχών για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας τους και την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των εργασιών διαχειρίσεως.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το 2013, το σύνολο των διεκπεραιωμένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών ανήλθε σε 2.486, εμφανίζοντας αύξηση μεγαλύτερη του 10% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αριθμό του προηγούμενου έτους. Σε 158 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2013, η Αρχή εξέδωσε 6 γνωμοδοτήσεις.

Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε 692 προσφυγές/καταγγελίες και 1.144 ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ή πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας ή τον τρόπο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Ερεύνησε 650 υποθέσεις γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών, από τις οποίες οι 381 αφορούσαν στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι 269 σε τήρηση αρχείων ή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Χορήγησε

ή ανανέωσε 127 άδειες τήρησης αρχείων ευαίσθητων δεδομένων, διασύνδεσης αρχείων και διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ. Στις ανωτέρω διεκπεραιωθείσες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων περιλαμβάνονται και 40 υποθέσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

Το 2013, η Αρχή πραγματοποίησε συνολικά 10 ελέγχους σε 9 υπευθύνους επεξεργασίας του ιδιωτικού τομέα, εκ των οποίων οι 6 τακτικοί και οι 4 έκτακτοι. Ειδικότερα, 4 τακτικοί έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν στις εταιρείες INFOBANK SA, ICAP AE, HELLALSTAT AE και TRUST CENTER AE προκειμένου να διερευνηθούν οι πρακτικές τους και εν γένει η νομιμότητα της συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών διαπίστωσης της πιστοληπτικής ικανότητας νομικών και φυσικών προσώπων. Με βάση ευρήματα ελέγχου του έτους 2012 σχετικά με πιθανολογούμενη διαρροή δεδομένων από υπευθύνους επεξεργασίας, προγραμματίστηκαν και πραγματοποιήθηκαν 2 ακόμα τακτικοί έλεγχοι στις εταιρείες Τράπεζα Eurobank Ergasias AE και Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης ΑΕ, χωρίς ωστόσο να προκύψουν ευρήματα που επιβεβαιώνουν τις υποθέσεις διαρροής δεδομένων. Μετά από καταγγελίες για αποστολή ανεπιθύμητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (spam), ελέγχθηκαν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ΜΙΧ. ΛΕΒΗΣ ΑΕ και ΜΗΤΡΟΥ ΤΡΥΦΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Strategy Mentor) ως προς τη νομιμότητα συλλογής διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και χρήση τους για την αποστολή αζήτητων μηνυμάτων προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Επίσης, μετά από καταγγελίες σχετικά με τη λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας με σκοπό την επιτήρηση, παρακολούθηση και έλεγχο της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 2 υποκαταστήματα της εταιρείας Pizza Fan.

Τέλος, η Αρχή συνέδραμε την Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας σε δύο περιπτώσεις ελέγχων. Στην πρώτη περίπτωση, ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε σε γραφεία εταιρείας για ενδεχόμενη εμπλοκή σε υπόθεση διαρροής δεδομένων που είχε γνωρίσει ευρεία δημοσιότητα το προηγούμενο χρονικό διάστημα και είχε αποτελέσει και αντικείμενο έρευνας της Αρχής. Στη δεύτερη περίπτωση, ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε σε ιδιωτική κατοικία που αποτελούσε και την έδρα εταιρείας εμπλεκόμενης σε παράνομη διακίνηση προσωπικών δεδομένων μέσω του διαδικτυακού της τόπου.

Σε 26 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 4 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης για συμμόρφωση με τις συστάσεις των πορισμάτων μετά από τακτικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκε, σε 2 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης για συμμόρφωση μετά από καταγγελία και ακρόαση και σε 20 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο. (Διευκρινίζεται ότι σε 6 από τις 20 αυτές αποφάσεις, εκτός του χρηματικού προστίμου επιβλήθηκε και η κύρωση της προειδοποίησης). Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 315.000 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την ενημέρωση και το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών (οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 3 στη Δημόσια Διοίκηση, 3 στην Προώθηση Προϊόντων και Υπηρεσιών, 4 στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα, 2 στην Παράβαση Βασικών Εννοιών του Ν. 2472/1997, 1 στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, 2 στα Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης, 1 στην Παιδεία και Έρευνα και 10 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες.

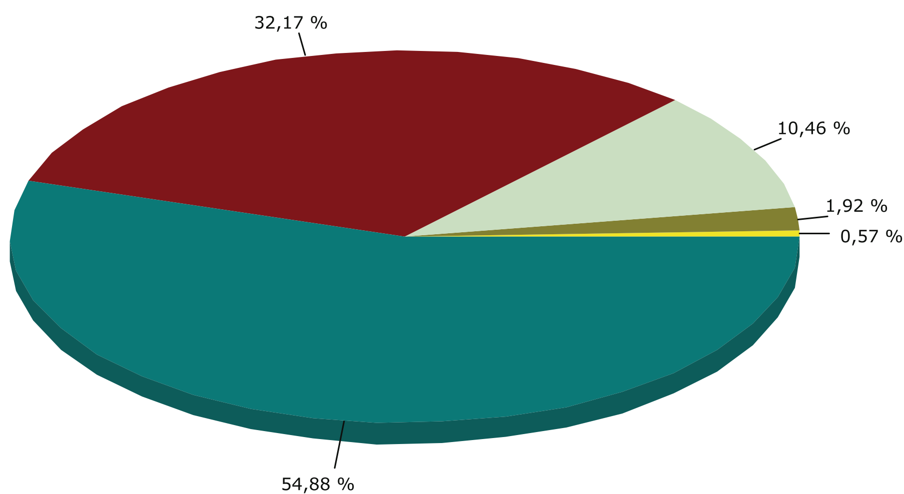
Το έτος 2013 προσβλήθηκαν 3 αποφάσεις της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Από την άλλη πλευρά, το Συμβούλιο Επικρατείας συζήτησε 3 αιτήσεις ακυρώσεως αποφάσεων της Αρχής προηγουμένων ετών, για τις οποίες δεν εκδόθηκε ακόμη απόφαση. Ακόμη το 2013 εκδόθηκαν 4 αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας επί υποβληθεισών αιτήσεων ακυρώσεως προηγουμένων ετών κατά αποφάσεων της Αρχής, εκ των οποίων η πρώτη κατάργησε τη σχετική δίκη λόγω ανακλήσεως της αποφάσεως της Αρχής, η δεύτερη κατάργησε τη δίκη λόγω μη υπάρξεως εννόμου συμφέροντος που να δικαιολογεί τη συνέχιση της δίκης, η τρίτη κατάργησε τη δίκη λόγω παραίτησης του αιτούντος από το δικόγραφο και η τέταρτη απέρριψε την υποβληθείσα αίτηση ακυρώσεως ως απαράδεκτη, επειδή στη συζήτηση δεν παρέστη η αιτούσα δια νομίμου εκπροσώπου ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου.

Στην ενότητα αυτή ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2013. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2013 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Τέλος περιλαμβάνονται και στοιχεία σχετικά με την κατηγοριοποίηση των σημαντικών γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2013 και των αδειών που χορηγήθηκαν από την Αρχή, σύμφωνα με τον κλάδο δραστηριότητας του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς και συγκριτικά στοιχεία για το διάστημα 1999-2013.

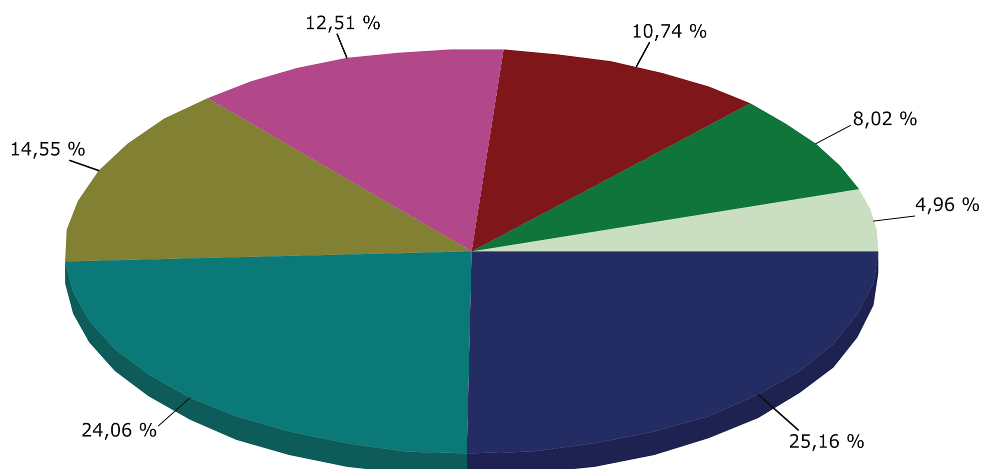
Στα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι προαναφερόμενες έξι γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η Αρχή το 2013, εκ των οποίων οι πέντε παρατίθενται στο Παράρτημα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Εισερχόμενα Έγγραφα	
Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	2492
Γνωστοποιήσεις Τήρησης Αρχείων	810
Απόρρητα Εισερχόμενα	44
Λοιπά Εισερχόμενα	4251
Λοιπά Απόρρητα Εισερχόμενα	149
Σύνολο	**7746**

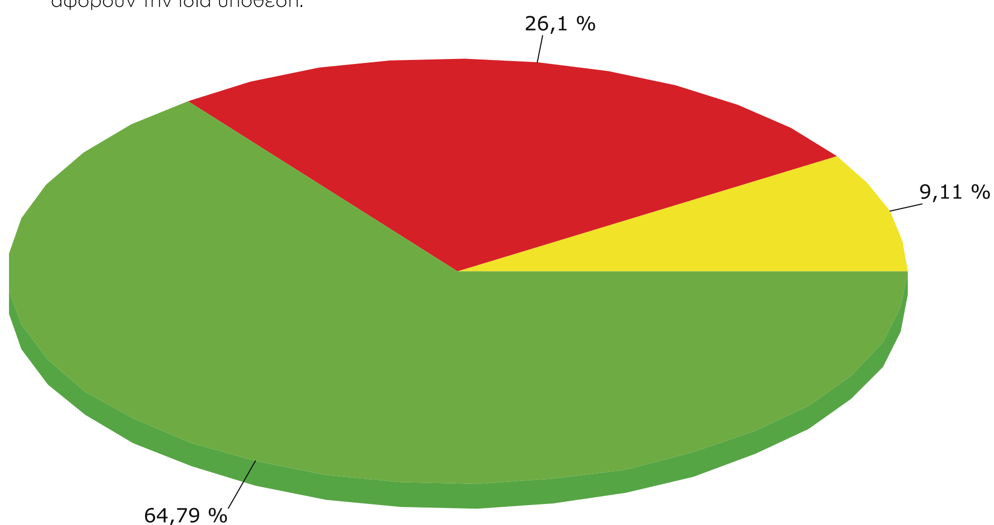

Τρόπος υποβολής	
Ταχυδρομείο	832
Courier	384
Συστημένα	621
Ιδιοχείρως	1864
Δικτυακή πύλη	1127
E-mail	1949
FAX	969
Σύνολο	**7746**

Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στη λίστα του άρθρου 13

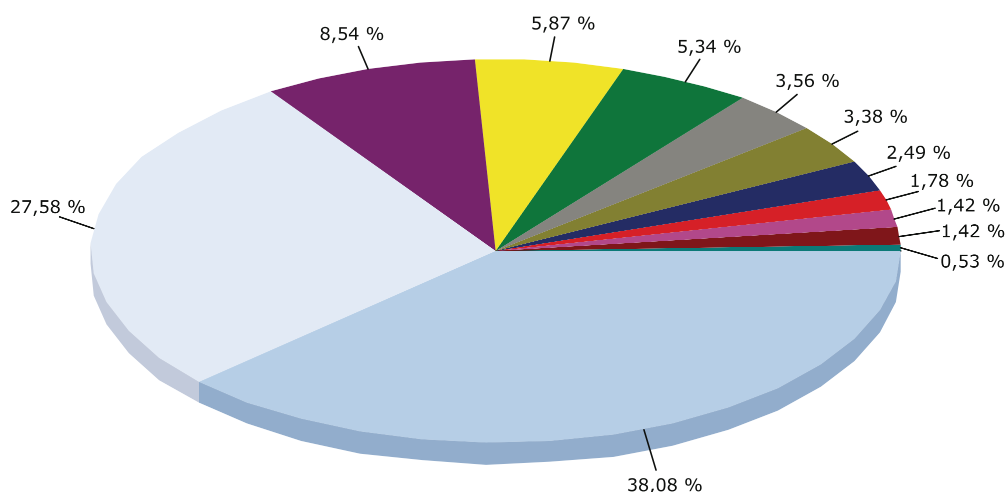
Προσφυγές / Καταγγελίες	662
Ερωτήματα	1643
Αιτήσεις καταχώρησης σε λίστα άρθρου 13	231
Σύνολο	**2536**

Παρατηρήσεις:
1. Στο παραπάνω σύνολο Προσφυγών/Καταγγελιών προσμετρώνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

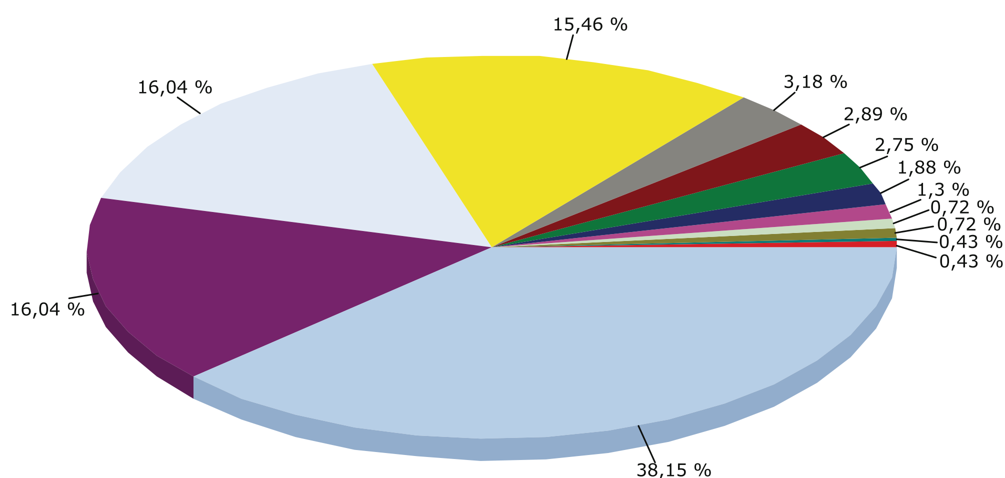

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

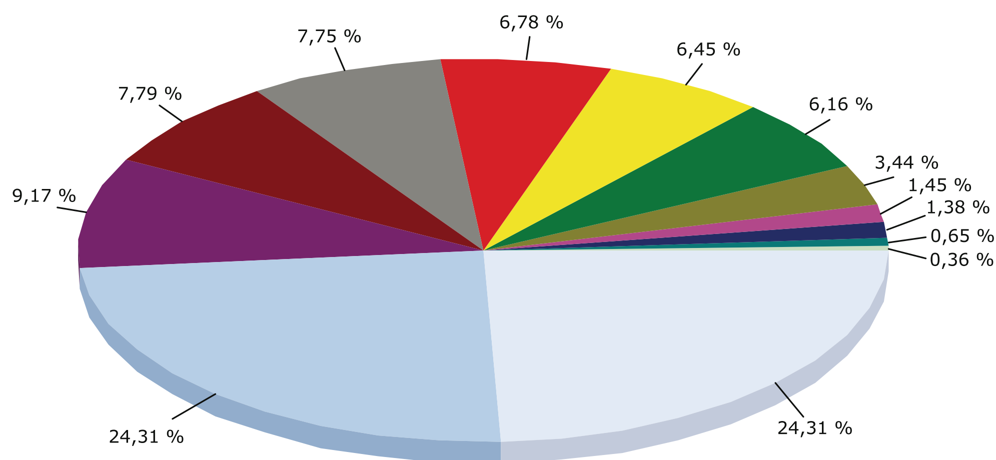
Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2013	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	8
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	30
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	3
Τομέας Υγείας	19
Τομέας Ασφάλισης	14
Παιδεία και Έρευνα	8
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	48
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	33
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	214
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	20
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	10
Λοιπά	155
Σύνολο	**562**

Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2013	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	20
Τομέας Εθνικής Άμυνας	5
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	19
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	3
Τομέας Υγείας	5
Τομέας Ασφάλισης	13
Παιδεία και Έρευνα	9
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	111
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	107
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	264
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	22
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	3
Λοιπά	111
Σύνολο	**692**

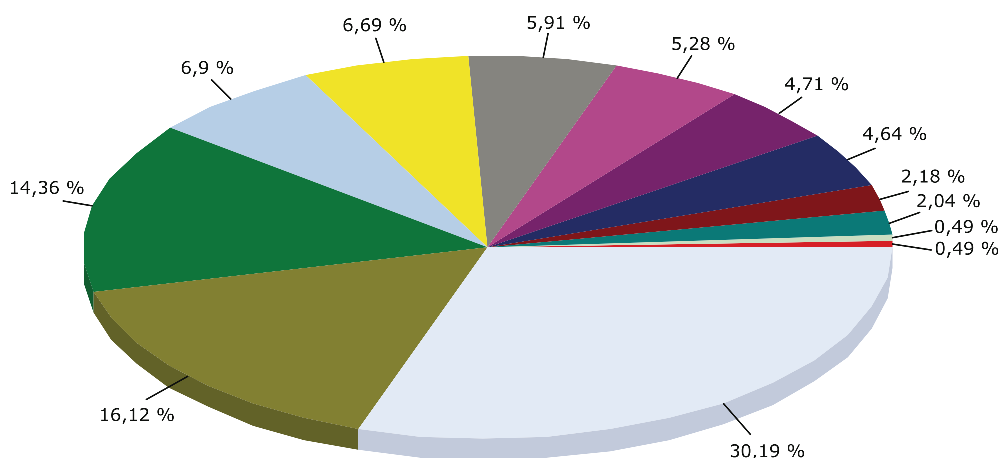

Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών την 31/12/2013	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	215
Τομέας Εθνικής Άμυνας	10
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	170
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	18
Τομέας Υγείας	95
Τομέας Ασφάλισης	38
Παιδεία και Έρευνα	40
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	253
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	178
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	671
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	214
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	187
Λοιπά	671
Σύνολο	**2760**

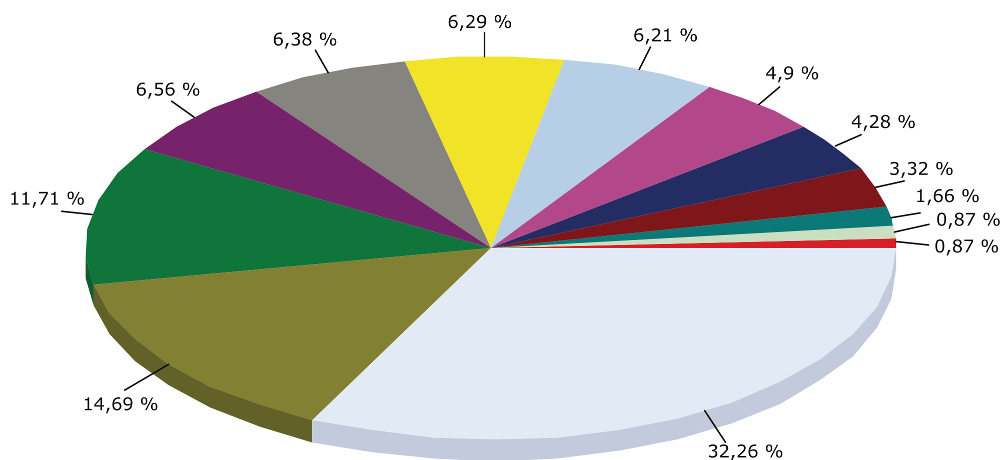

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

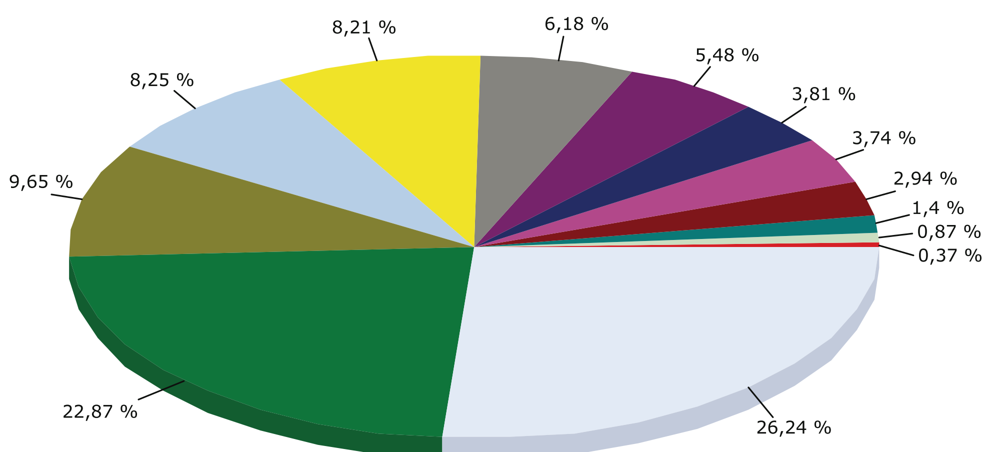
Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2013	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	31
Τομέας Εθνικής Άμυνας	7
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	204
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	29
Τομέας Υγείας	229
Τομέας Ασφάλισης	66
Παιδεία και Έρευνα	75
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	67
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	95
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	98
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	84
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	7
Λοιπά	429
Σύνολο	**1421**

Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2013	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	38
Τομέας Εθνικής Άμυνας	10
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	134
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	19
Τομέας Υγείας	168
Τομέας Ασφάλισης	49
Παιδεία και Έρευνα	56
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	75
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	72
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	71
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	73
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	10
Λοιπά	369
Σύνολο	**1144**

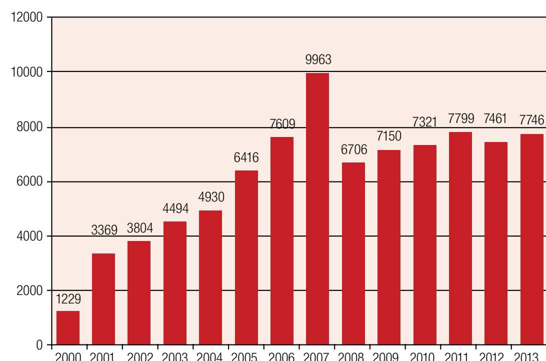
Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων την 31/12/2013	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	88
Τομέας Εθνικής Άμυνας	26
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	685
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	42
Τομέας Υγείας	289
Τομέας Ασφάλισης	114
Παιδεία και Έρευνα	112
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	164
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	246
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	247
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	185
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	11
Λοιπά	786
Σύνολο	**2995**

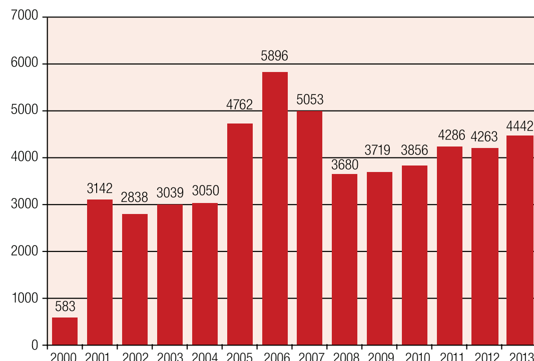
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 1999/2000-2013.

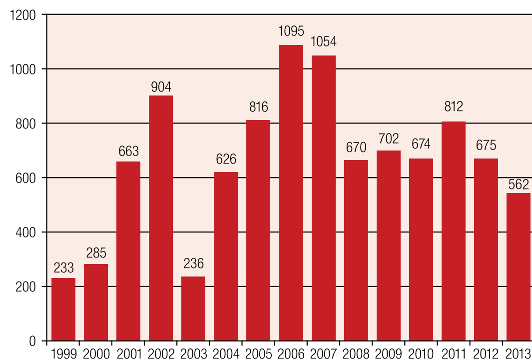
Εισερχόμενα έγγραφα

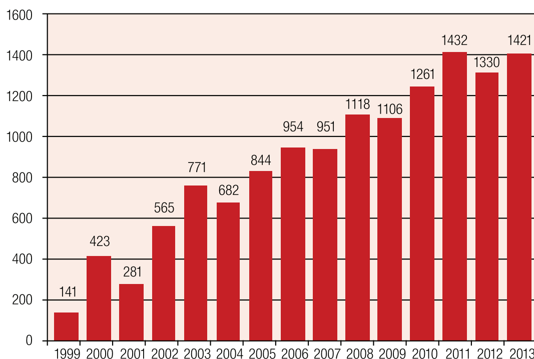

Εξερχόμενα έγγραφα

Προσφυγές/Καταγγελίες

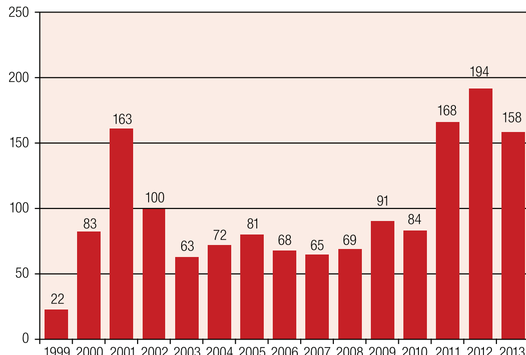

Ερωτήματα

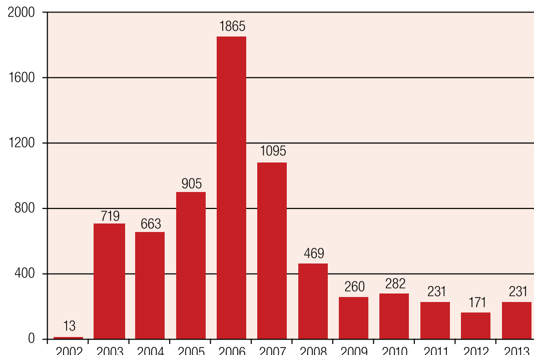

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων αντλούνται από το νέο Πληροφοριακό Σύστημα της Αρχής το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

Αποφάσεις

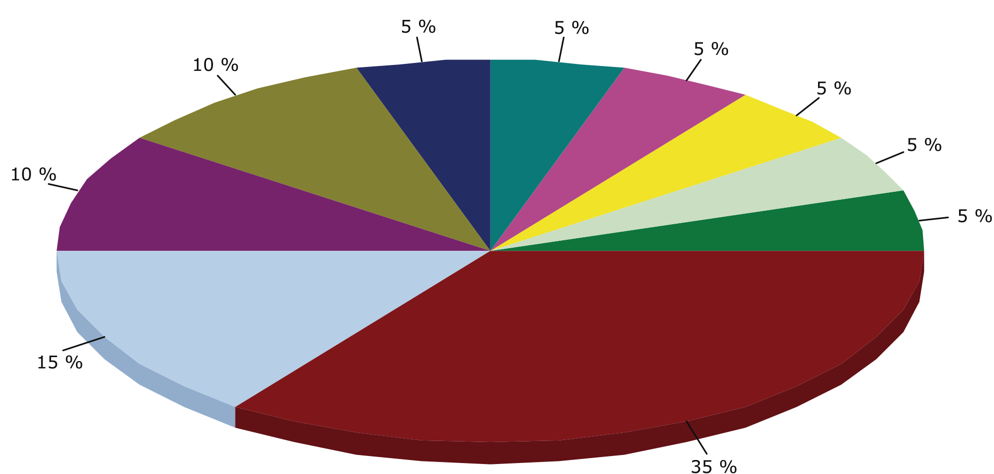

Αιτήσεις Μητρώου άρθρου 13

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

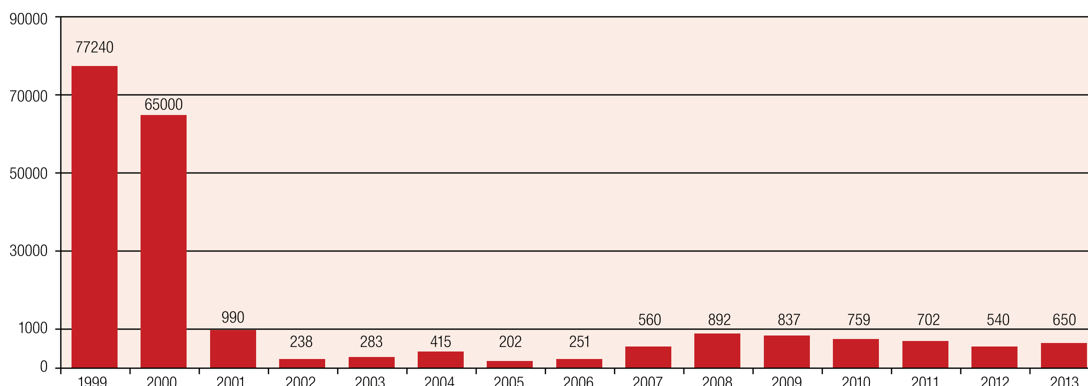
Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2013	
Κατατεθείσες αιτήσεις	20
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	40

Αιτήσεις ανά χώρα προέλευσης	
Αλβανία	7
Ελλάδα	1
Ινδία	1
Κίνα	1
Μαρόκο	2
Μολδαβία	1
Ουκρανία	1
Πακιστάν	2
Ρωσία	1
Τουρκία	3
Σύνολο	**20**

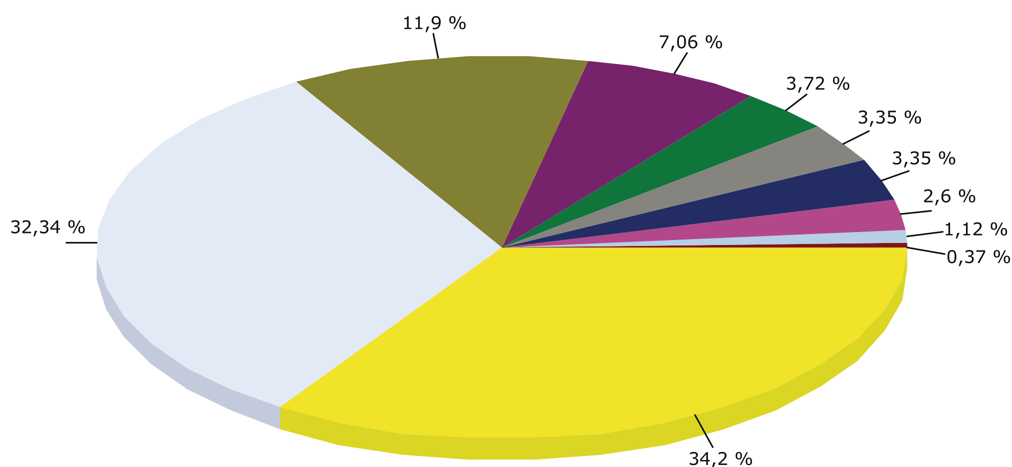
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ

Γνωστοποιήσεις 1999-2013

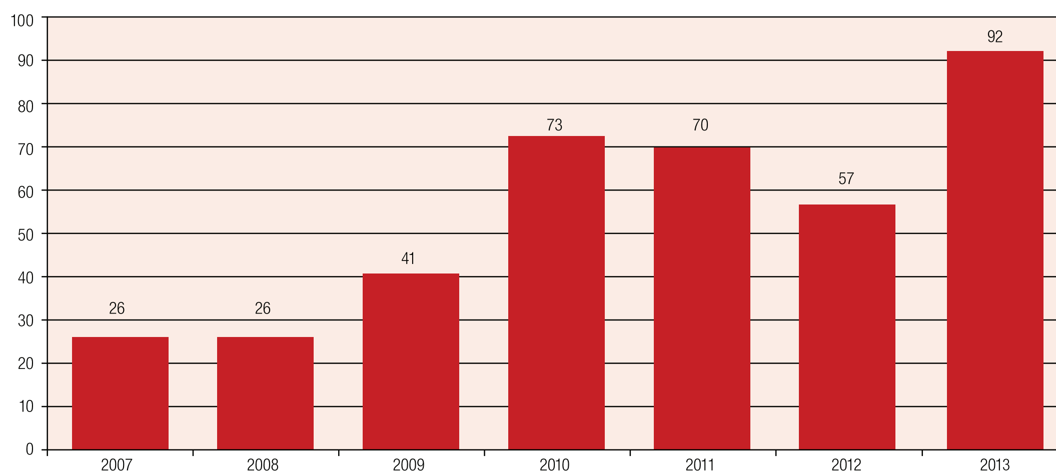

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των γνωστοποιήσεων αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων γνωστοποιήσεων κατά υποθέσεις. Επίσης, στον ετήσιο συνολικό αριθμό των υποθέσεων γνωστοποιήσεων δεν περιλαμβάνονται οι υποθέσεις διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ, επειδή συνήθως δημιουργούνται με εισερχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα σε ήδη υπάρχουσες υποθέσεις γνωστοποίησης.

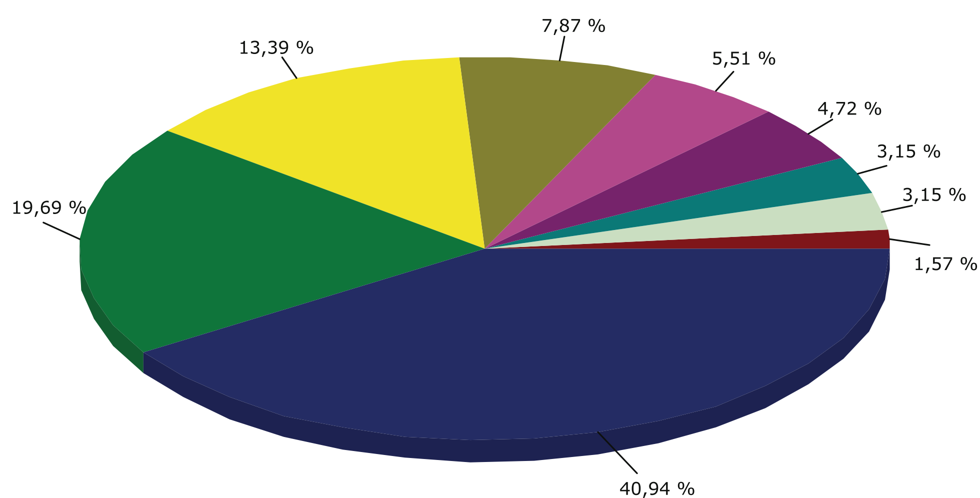
Κατηγοριοποίηση νέων γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου το 2013	
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	1
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	10
Τομέας Υγείας	32
Τομέας Ασφάλισης	9
Παιδεία και Έρευνα	7
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	19
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (Πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	92
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	3
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	9
Λοιπά	87
Σύνολο	**269**

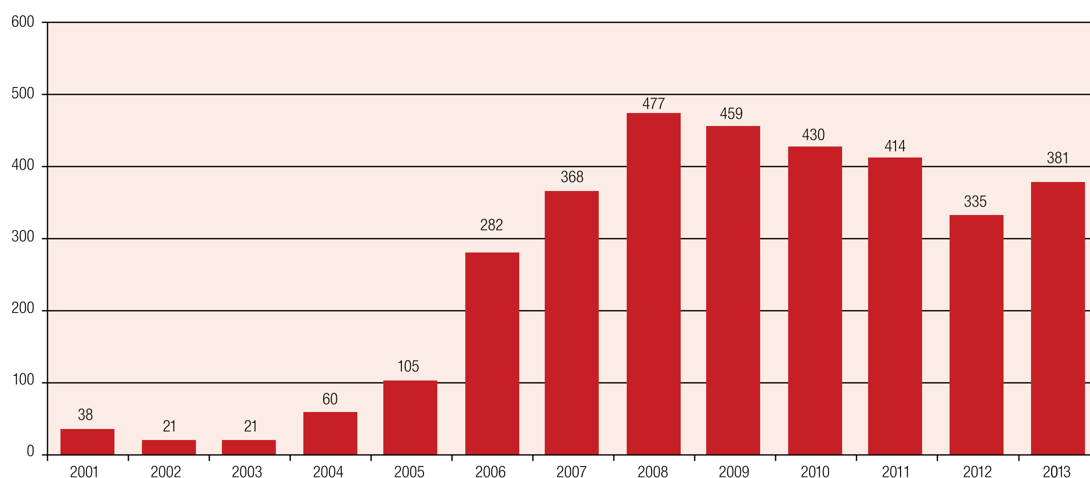

Γνωστοποιήσεις διαβίβασης σε χώρα εκτός ΕΕ 2007-2013

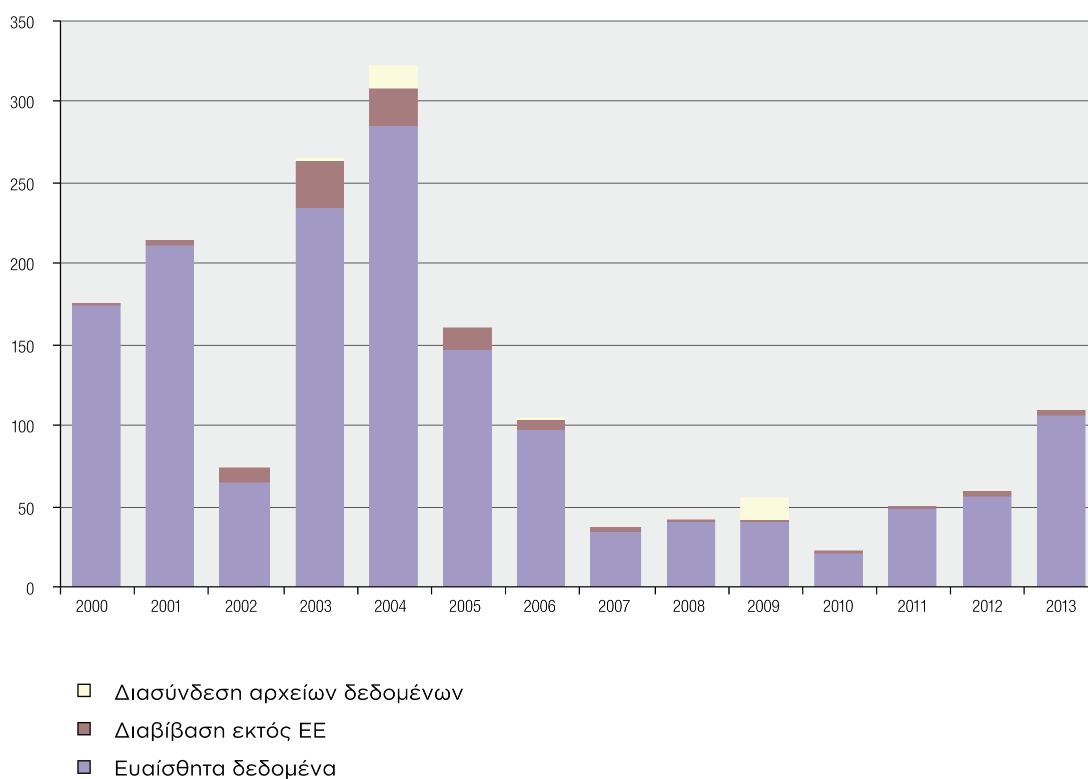

Κατηγοριοποίηση αδειών που χορηγήθηκαν το 2013	
Ασφαλιστικές εταιρείες	2
Διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε.	4
Ερευνητικό κέντρο - Ερευνητές	25
Εταιρείες Ερευνών	4
Κοινωνικές Υπηρεσίες Ιδιωτικού Τομέα	10
Νοσοκομεία - Ιατρικά Κέντρα - Κέντρα Περίθαλψης	52
Φαρμακευτικές	7
Δημόσιος Τομέας - Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	6
Ανανεώσεις αδειών	17
Σύνολο	**127**

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΕΤΗΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΝΕΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Έτος	Ευαίσθητα δεδομένα	Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ	Διασύνδεση αρχείων δεδομένων	Σύνολο
2000	174	2	-	176
2001	212	3	-	215
2002	64	10	-	74
2003	234	30	1	265
2004	286	22	15	323
2005	146	14	-	160
2006	97	7	1	105
2007	34	3	-	37
2008	40	2	-	42
2009	40	1	15	56
2010	22	2	-	24
2011	50	1	-	51
2012	62	3	-	65
2013	106	4	-	110

Παρατήρηση: στον ανωτέρω πίνακα, όπως και στον αντίστοιχο πίνακα των στατιστικών των ετών 2011 και 2012, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους πίνακες προηγούμενων ετών, δεν εμφαίνονται πλέον οι άδειες παράτασης χρόνου τήρησης δεδομένων σχετικά με κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, αφού κατ' αρχάς δεν προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης σχετικής άδειας από τη νέα οδηγία 1/2011.

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής η Αρχή εξέτασε σειρά ετερόκλητων ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιόν της από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία) και από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Το πρώτο από αυτά αφορά στην πρόσβαση του καταγγέλλοντος πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου στον φάκελο της διενεργηθείσας σε βάρος του αστυνομικού Προφορικής/Ενορκης Διοικητικής Εξέτασης. Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, όπως και των προηγουμένων, η Αρχή εξέτασε πλήθος σχετικών αιτημάτων και, εφαρμόζοντας την απόφαση 57/2009, κρίνει παγίως πως επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων η χορήγηση του πορίσματος διοικητικής εξέτασης στον καταγγέλλοντα πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού υπαλλήλου ως υποχρέωση που προβλέπεται από το νόμο και ειδικά από το πειθαρχικό δίκαιο του αστυνομικού προσωπικού (π.δ. 120/2008 και προϊσχύσαν π.δ. 22/1996). Ωστόσο, για τη χορήγηση των συνοδευόντων το πόρισμα στοιχείων απαιτείται η συνδρομή υπέρτερου έννομου συμφέροντος, το οποίο πρέπει να επικαλείται και να αποδεικνύει ο αιτών. Η δε χορήγηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, που τυχόν περιέχονται στη δικογραφία της ΠΔΕ/ΕΔΕ, είναι νόμιμη μόνο μετά από άδεια της Αρχής και εφόσον τα έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. Εφαρμόζοντας τις ανωτέρω παραδοχές η Αρχή με τις αποφάσεις 140/2013, 149/2013 και 153/2013 (εν μέρει, καθώς απαγορεύθηκε η χορήγηση ιατρικών δεδομένων) παρείχε άδεια χορήγησης στους αιτούντες (καταγγέλλοντες πειθαρχικά παραπτώματα αστυνομικών υπαλλήλων) ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που περιέχονταν στη δικογραφία των συγκεκριμένων διοικητικών εξετάσεων, καθώς έκρινε ότι συνέτρεχε στο πρόσωπό τους υπέρτερο έννομο συμφέρον για τη λήψη των συγκεκριμένων εγγράφων. Με την απόφαση 157/2013 η Αρχή απέρριψε αντιρρήσεις του υποκειμένου των δεδομένων, ασκηθείσες ενώπιόν της κατά το άρθρο 13 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, καθώς έκρινε ότι στο πρόσωπο του αιτούντος πρόσβαση στα στοιχεία διοικητικής δικογραφίας που περιέχουν «απλά» προσωπικά δεδομένα συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον. Αντίθετα, με την απόφαση 111/2013 η Αρχή απέρριψε αίτηση θεραπείας και ενέμεινε στην κρίση που είχε εκφράσει με απαντητικό έγγραφό της ότι ο αιτών δεν νομιμοποιείται να έχει πρόσβαση στο υλικό της διοικητικής δικογραφίας, καθώς δεν θεμελιώνει με συγκεκριμένα στοιχεία προσωπικό έννομο συμφέρον γνωστοποίησης των αιτούμενων λοιπών (πλην του πορίσματος) εγγράφων του φακέλου της διενεργηθείσας ΕΔΕ.

Εξετάζοντας μία εντελώς διαφορετική θεματική, η Αρχή με τη γνωμοδότηση 1/2013 διέγραψε τους κανόνες μεταγραφής του ονοματεπωνύμου από ελληνικούς σε λατινικούς χαρακτήρες στα υπό έκδοση/εκδοθέντα διαβατήρια, ζήτημα το οποίο είχε απασχολήσει την Αρχή και κατά το παρελθόν. Συγκεκριμένα, η Αρχή είχε εκδώσει τη με αριθμό 88/2002 απόφασή της επί προσφυγής συγκεκριμένου προσώπου καθώς και τη με αριθμό 2/2003 οδηγία, με την οποία έκρινε ότι ο τρόπος μεταγραφής των ονομάτων σε λατινικούς χαρακτήρες ρυθμίζεται από δεσμευτικούς νομικούς κανόνες, οι οποίοι όμως δεν μπορούν να είναι ανεξαίρετοι καθώς κάτι τέτοιο θα παραβίαζε τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997 περί ακρίβειας των δεδομένων στις περιπτώσεις που οι εν λόγω κανόνες οδηγούν σε διαφορετική γραφή του ονόματος ενός προσώπου από αυτή που είχε μέχρι τη συγκεκριμένη στιγμή καθιερωθεί, γεγονός που επιπλέον θα δημιουργούσε σημαντικά προβλήματα στην κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα του ενδιαφερόμενου προσώπου. Η Αρχή ως εκ τούτου είχε δεχθεί ότι εξαίρεση από τους νομικούς κανόνες που ρυθμίζουν τη μεταγραφή των ονομάτων σε λατινικούς χαρακτήρες πρέπει να γίνεται δεκτή στις περιπτώσεις που η διαφορετική αναγραφή του ονόματος προκύπτει από παλαιότερα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα.

Το ζήτημα αυτό (του τρόπου μεταγραφής των ονομάτων σε λατινικούς χαρακτήρες) τέθηκε εκ νέου με την έκδοση της με αριθμό 9/2010 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Με την εν λόγω γνωμοδότηση γίνεται καταρχήν δεκτό ότι απόκλιση από τους σταθερούς κανόνες, που θέτει ο νομοθέτης για τη μεταγραφή του ονοματεπωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες στα υπό έκδοση διαβατήρια, δικαιολογείται μόνο στην περίπτωση που το αιτούν πρόσωπο έχει γίνει γνωστό και επί ικανό χρονικό διάστημα εξατομικεύεται στο πλαίσιο των σχέσεων και των συναλλαγών του στην αλλοδαπή με ονοματεπώνυμο μεταγεγραμμένο στο διαβατήριο του με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που επιβάλλουν οι ισχύοντες κατά το χρόνο υποβολής του αιτήματος έκδοσης διαβατηρίου κανόνες. Κατά την ίδια γνωμοδότηση, εντούτοις, η κατά τα ως άνω διαφορετική αναγραφή δεν δύναται να εξικνείται μέχρι του σημείου να «αλλοιώνεται» το επώνυμο ή όνομα, λαμβανομένου υπόψη ότι η αναγραφή κατά παρέκκλιση των ισχυόντων κανόνων προϋποθέτει αφενός την ύπαρξη στα ονοματεπωνυμικά στοιχεία των γραμμάτων τα οποία πρόκειται να μεταγραφούν κατά παρέκκλιση των προαναφερθέντων κανόνων και αφετέρου τη διαφορετική αναγραφή τους σε αλλοδαπά ή ημεδαπά δημόσια έγγραφα. Ως εκ τούτου δεν θεωρείται σύννομη η απόκλιση όταν προστίθενται ανύπαρκτα γράμματα ή καταλήξεις, αποκόπτονται ή συντέμνονται ονόματα ή επώνυμα, καθώς τότε πρόκειται για αλλαγή ονόματος/επωνύμου για την οποία πρέπει να ακολουθηθεί η νόμιμη διοικητική οδός. Ακολούθως το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους επανήλθε στο ανωτέρω ζήτημα και με τη με αριθμό 401/2011 γνωμοδότησή του επικαλούμενο την αρχή της χρηστής διοίκησης έκρινε ότι, υπό τους όρους της γνωμοδότησης 9/2010 (ύπαρξη αλλοδαπού ή ημεδαπού δημοσίου εγγράφου), είναι επιτρεπτή η αναγραφή του ονοματεπωνύμου και με τους δύο τρόπους γραφής με την προσθήκη ανάμεσα τους του αγγλικού όρου «OR» (= ή).

Η Αρχή ερμηνεύοντας τις ισχύουσες διατάξεις, κατά τις οποίες απόκλιση από τους κανόνες μεταγραφής του ονοματεπωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 στα υπό έκδοση διαβατήρια δικαιολογείται μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου προσώπου, όταν αυτό στηρίζεται σε διαφορετική εγγραφή που υφίσταται σε δημόσιο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής, και λαμβάνοντας υπόψη ότι το όνομα αποτελεί στοιχείο της προσωπικότητας ενός ατόμου έκρινε ότι:

● Διπλή αναγραφή του ονόματος, δηλαδή τόσο κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 όσο και κατά τον τρόπο μεταγραφής σε παλαιότερο δημόσιο έγγραφο με την προσθή-

κη ανάμεσα στους δύο τρόπους γραφής του αγγλικού διαζευκτικού όρου «OR», μπορεί να γίνει δεκτή μόνο στην περίπτωση που η διπλή αναγραφή στη μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη του διαβατηρίου είναι τεχνικά δυνατή.

● Στην περίπτωση μεταγραφής στα λατινικά ονόματος αλλοδαπής προέλευσης θα πρέπει να ακολουθείται αποκλειστικά η εγγραφή που υφίσταται στο αλλοδαπό δημόσιο έγγραφο, που προσκομίζει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, καθώς σε αυτήν την περίπτωση δεν πρόκειται για μεταγραφή του ονόματος σε λατινικούς χαρακτήρες αλλά ουσιαστικά για καταγραφή αυτού.

● Ειδικά για τους ανηλίκους το αίτημα για μεταγραφή του ονοματεπωνύμου τους σε λατινικούς χαρακτήρες κατά παρέκκλιση του προτύπου ΕΛΟΤ 743 μπορεί να στηρίζεται όχι μόνο σε δημόσια έγγραφα που αφορούν τον ίδιο τον ανήλικο αλλά και σε δημόσια έγγραφα που αφορούν τους γονείς του.

Στο πλαίσιο της ίδιας ενότητας η Αρχή εξέτασε καταγγελία αναφορικά με τη χρήση του αυτόματου συστήματος σάρωσης, ανάγνωσης και αναγνώρισης/ελέγχου πινακίδων οχημάτων που διαθέτει η Ελληνική Αστυνομία για σκοπούς άλλους από την ταυτοποίηση κλεμμένων οχημάτων, όπως για την αναζήτηση/ταυτοποίηση οδηγών λόγω οφειλής τους προς το Δημόσιο. Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη τις έγγραφες απόψεις της καθ' ης η καταγγελία Ελληνικής Αστυνομίας, κατά την οποία το εν λόγω σύστημα -το οποίο είχε ήδη γνωστοποιηθεί στην Αρχή- δεν αναζητά φορολογικά δεδομένα των Ελλήνων φορολογουμένων, αλλά επεξεργάζεται αποκλειστικά τις πληροφορίες των απασχολούντων οχημάτων (κλεμμένες πινακίδες ή κλεμμένα οχήματα), απέρριψε με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/141-2/07-05-2013 έγγραφό της την καταγγελία ως ουσία αβάσιμη.

Για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, εκδόθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας θεματικής δύο αποφάσεις. Με την πρώτη από αυτές, τη με αριθμό 88/2013 (η οποία εκδόθηκε μετά την ανάκληση της απόφασης 10/2008), η Αρχή επανέλαβε την κρίση της ότι στο προστατευτικό πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997 υπάγονται μόνο τα φυσικά πρόσωπα (δηλαδή μόνο τα ευρισκόμενα εν ζωή πρόσωπα) και ως εκ τούτου απέρριψε προσφυγή προσώπου που εν τω μεταξύ απεβίωσε ως άνευ αντικειμένου. Με τη δεύτερη απόφαση (119/2013) η Αρχή παρείχε άδεια στο Γενικό Επιτελείο Στρατού να χορηγήσει σε τρίτο απλά και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα συγκεκριμένου φυσικού προσώπου και ειδικότερα δεδομένα που περιέχονται στη δικογραφία διοικητικής εξέτασης (εκτός από το φύλλο μητρώου του υποκειμένου των δεδομένων), καθώς έκρινε ότι στο πρόσωπο του αιτούντος συντρέχει υπέρτερο έννομο συμφέρον λήψης των εν λόγω δεδομένων, το οποίο συνίσταται στην αντίκρουση εκκρεμούσης εναντίον του αγωγής αποζημίωσης.

3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στο «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν» χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια.

Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System - SIS) στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Στις 9 Απριλίου 2013 τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), το οποίο χαρακτηρίζεται από βελτιωμένες λειτουργίες, όπως από τη δυνατότητα χρήσης βιομετρικών δεδομένων, τη δυνατότητα δημιουργίας νέου τύπου καταχωρίσεων, καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης διάφορων καταχωρίσεων μεταξύ τους (όπως για παράδειγμα τη σύνδεση μίας καταχώρισης για ένα πρόσωπο με την καταχώριση για ένα όχημα). Ο Κανονισμός 1987/2006 (SIS II) συνιστά την αναγκαία νομοθετική βάση, η οποία διέπει τη λειτουργία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς όσον αφορά τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δηλαδή αναφορικά με τις καταχωρίσεις που εμπίπτουν στον πρώην πρώτο πυλώνα. Ο εν λόγω Κανονισμός συμπληρώνεται από την Απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου, η οποία ρυθμίζει τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στον πρώην τρίτο πυλώνα, στο πεδίο εφαρμογής δηλαδή του τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και η οποία περιλαμβάνει διατάξεις όμοιες με εκείνες του Κανονισμού.

Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών, και ειδικότερα αυτού της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τα δύο ανωτέρω κείμενα (Κανονισμός και Απόφαση), προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 44 του Κανονισμού 1987/2006 και άρθρο 60 της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε΄ του Ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του Ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτό καθορίζονται με την υπ' αριθμ. 4000/4/32- λα΄/5.10.2012 (ΦΕΚ Β΄ 2805/17.10.2012) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων

Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων - άρθρο 13 του Ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός αιτήσεων αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον ΕΚΑΝΑ (98 αιτήσεις το 2006, 84 το 2007, 79 το 2008, 90 το 2009, 83 το 2010, 81 το 2011, 48 το 2012 και 20 το 2013). Αντικείμενο όλων των αιτήσεων αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων που έλαβαν χώρα βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ (νυν άρθρο 24 του Κανονισμού 1987/2006). Για το λόγο αυτό η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 3/2012, η οποία ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις κατέληξε σε μια σειρά συμπερασμάτων (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 3.1.1).

Η Αρχή με την απόφαση 96/2013 εφάρμοσε τα πορίσματα της γνωμοδότησης 3/2012, η οποία είχε εκδοθεί υπό την ισχύ των διατάξεων της ΣΕΣΣ και των διατάξεων του Κανονισμού 1987/2006 (άρθρα 24 και 29) λόγω του εν πολλοίς όμοιου περιεχομένου τους. Δέχθηκε, κατά συνέπεια, ότι ακόμα και σε περιπτώσεις νόμιμης αρχικής καταχώρισης, η παράλειψη έκδοσης αιτιολογημένης απόφασης διατήρησης της καταχώρισης εντός μίας τριετίας (χρονικού διαστήματος που αποτελεί την περίοδο επανεξέτασης της ανάγκης διατήρησης μιας καταχώρισης), συνεπάγεται την αυτόματη διαγραφή της καταχώρισης.

Επιπλέον, η Αρχή με την απόφαση 60/2013 απέρριψε προσφυγή για τη διαγραφή καταχώρισης που είχε λάβει χώρα βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς έκρινε ότι αιτιάσεις κατά της νομιμότητας των ενεργειών των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών αναρμοδίως υποβάλλονται ενώπιόν της, ενώ αντίθετα μπορούν να προβληθούν κατά τη διαδικασία εκτελέσεως του εντάλματος σύλληψης σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 3251/2004, με τον οποίο μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών.

3.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα

Η Αρχή δέχεται κάθε χρόνο πλήθος ερωτημάτων από δημόσιες υπηρεσίες σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε διοικούμενους δημόσιων εγγράφων/πληροφοριών που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τρίτων προσώπων. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου να υπάρξει ενιαία αντιμετώπιση του θέματος, η Αρχή εξέδωσε τον Οκτώβριο του 2013 τη γνωμοδότηση 6/2013, η οποία ρυθμίζει τα ζητήματα της πρόσβασης τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη γνωμοδότηση, η επεξεργασία των «απλών» προσωπικών δεδομένων διέπεται από τη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με την παράγραφο 1 της οποίας «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του». Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους είναι κατ' εξαίρεση επιτρεπτή μόνο στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις εξαιρετικές βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η οποία ορίζει ότι: «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν:... β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο...». Τέτοια υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ για το δικαίωμα (και αντίστοιχη αξίωση) πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, υπό τις προϋποθέσεις που η εν λόγω διάταξη θέτει. Η σχετική κρίση περί συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 5 παρ. 1 ΚΔΔιαδ, όπως κατά λογική αναγκαιότητα και η ερμηνεία των σχετικών διατάξεών του, ανατίθεται από τον νομοθέτη του Ν. 2472/1997 αποκλειστικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος θα ερμηνεύσει τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997 με βάση τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και τις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο οποίο, αν είναι δημόσια αρχή ή ΝΠΔΔ, μπορεί και να προστρέξει.

Κατά συνέπεια, όταν πρόκειται για πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα ή σε ιδιωτικά έγγραφα, τα οποία φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και τα οποία περιέχουν απλά προσωπικά δεδομένα, αρμόδιος να σταθμίσει και να κρίνει εάν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγησή τους στον τρίτο αιτούντα είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας και όχι η Αρχή. Στην περίπτωση, όμως, που στα δημόσια έγγραφα περιλαμβάνονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β΄ του Ν. 2472/1997, η χορήγησή τους σε «ενδιαφερόμενο» -ενέργεια που συνιστά επεξεργασία- επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997. Απαιτείται, δηλαδή, η χορήγηση προηγούμενης άδειας της Αρχής, η οποία στην περίπτωση αυτή ασκεί αρμοδιότητα που ρητά της ανατίθεται από το άρθρο 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.

3.2.2. Διαβίβαση στοιχείων μεταξύ υπηρεσιών

Πολλές από τις υποθέσεις που απασχόλησαν την Αρχή αφορούν αιτήματα υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα για πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα που τηρούνται σε άλλες υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αυτές η Αρχή εξετάζει εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την κατ' εξαίρεση επεξεργασία των δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και εάν οι υπηρεσίες δύνανται να διαβιβάσουν τα αιτούμενα στοιχεία νομίμως. Επιπλέον, εξετάζεται εάν τηρείται η υποχρέωση του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 για την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση των δεδομένων του.

Ειδικότερα, σε ερώτημα που υποβλήθηκε από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης στη Διεύθυνση Πολιτικής Εισπράξεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών στοιχείων πληρωμών (ονοματεπώνυμο δικαιούχου, αριθμός φορολογικού μητρώου, πιστωτικό ίδρυμα, αριθμός τραπεζικού λογαριασμού, ποσό) των πάσης φύσεως αποδοχών ή πρόσθετων αμοιβών, αποζημιώσεων και λοιπών καταβαλλόμενων απολαβών ανά υπάλληλο, καθώς και τους εκκαθαριστές (φορείς) των υπηρεσιακών τους μονάδων, για λόγους ταχύτερης επιβολής μέτρων για την είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών, μετά τη διενέργεια διασταυρώσεων με στοιχεία οφειλετών ληξιπρόθεσμων

οφειλών, η Αρχή απάντησε ότι η εν λόγω χορήγηση είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι δεν συνιστά διαβίβαση προσωπικών δεδομένων, εφόσον πρόκειται περί υπηρεσιών υπαγομένων στο Υπουργείο Οικονομικών. Κατά συνέπεια δεν τίθεται ζήτημα ιδιαίτερης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Άλλωστε και σε περίπτωση που εθεωρείτο ότι υφίσταται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' και δ' του Ν. 2472/1997 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της ΚΥΑ 2/37345/004/4.6.2010, σχετικά με τις αρμοδιότητες της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής, όπου ορίζεται ότι μεταξύ άλλων η Ενιαία Αρχή Πληρωμής είναι αρμόδια και για την παροχή στοιχείων για την άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής και των ελέγχων μισθοδοσίας καθώς και για τη μηχανογραφημένη παροχή στοιχείων προς φορείς που έχουν έννομο συμφέρον, η συγκεκριμένη επεξεργασία θα εθεωρείτο νόμιμη, εφόσον τα στοιχεία ζητούνται από την αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Οικονομικών στο πλαίσιο της εκτέλεσης έργου δημοσίου συμφέροντος και είσπραξης και αύξησης των δημοσίων εσόδων και, ειδικότερα, για την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων οφειλών του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ, και η Ενιαία Αρχή Πληρωμής είναι αρμόδια εκ του νόμου να παρέχει τα στοιχεία αυτά.

Επίσης κατόπιν αιτήματος του Βρετανικού Συμβουλίου για χορήγηση άδειας ενημέρωσης δια του Τύπου των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με τη διαβίβαση των στοιχείων τους στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργείται με αντικείμενο την εξέταση των δικαιολογητικών που υπέβαλαν οι επιτυχόντες σε διαγωνισμούς για την πλήρωση θέσεων ειδικού ένστολου προσωπικού της Δημοτικής Αστυνομίας διαφόρων δήμων της χώρας, και ειδικότερα της επαλήθευσης ή μη της γνησιότητας πιστοποιητικών αγγλικής γλώσσας των επιτυχόντων στους προαναφερόμενους διαγωνισμούς, η Αρχή με τη με αριθμ. 150/2013 απόφαση χορήγησε άδεια στο Βρετανικό Συμβούλιο για τη δια του Τύπου ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων για τη διαβίβαση των δεδομένων τους στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης τηρουμένων των όρων της με αριθμ. 1/1999 Κανονιστικής Πράξης της Αρχής.

3.2.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, την Αρχή απασχόλησε σε αρκετές αποφάσεις της η εφαρμογή της αρχής της νομιμότητας στην επεξεργασία δεδομένων που πραγματοποιείται από δημόσιες αρχές. Στη με αριθμ. 24/2013 απόφασή της η Αρχή έκρινε ότι το Υπουργείο Οικονομικών, και δη η Ενιαία Αρχή Πληρωμής, νομίμως συλλέγει και επεξεργάζεται τον ΑΜΚΑ κάθε προσώπου που ανήκει στο προσωπικό του δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού με σκοπό την καταβολή μέσω τραπεζικού λογαριασμού των αποδοχών ή προσθέτων αμοιβών, αποζημιώσεων και με οποιαδήποτε άλλη ονομασία καταβαλλομένων απολαβών για το λόγο ότι πρόκειται για επεξεργασία που προβλέπεται σε νόμο, αλλά είναι και αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση της δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια εξουσία (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β΄ και δ΄ Ν. 2472/1997). Συνεπώς και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας νομίμως διαβιβάζει στο Υπουργείο Οικονομικών, και δη την Ενιαία Αρχή Πληρωμών, τέτοια δεδομένα των προσώπων που υπάγονται οργανικά σε αυτό για τον σκοπό της πληρωμής των αποδοχών τους.

Επίσης, αναφορικά με το ζήτημα της ανάρτησης στο διαδίκτυο αμετάκλητων αθωωτικών πειθαρχικών αποφάσεων πολιτικού διοικητικού υπαλλήλου, η Αρχή έκρινε ότι μια τέτοια δημοσιοποίηση είναι καταρχήν νόμιμη, καθώς προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 144 παρ. 6 του Ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας). Ωστόσο, προκειμένου η ανωτέρω διάταξη να μη θίγει την αρχή της αναλογικότητας, η επικείμενη δημοσιοποίηση της απόφασης θα πρέπει να γνωστοποιείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στον απαλλαγέντα υπάλληλο και να παρέχεται σ' αυτόν εύλογη προθεσμία, ώστε, αν το επιθυμεί, να δύναται να αντιταχθεί στην εν λόγω δημοσιοποίηση (απόφαση 135/2013).

Αντίθετα, με τη με αριθμ. 3/2013 γνωμοδότησή της η Αρχή έκρινε ότι ελλείψει διάταξης τυπικού νόμου, που να ρυθμίζει ρητά και ειδικά τη δυνατότητα διενέργειας ελέγχων περιουσιακής κατάστασης από τους Οικονομικούς Επιθεωρητές με βάση διοικητική εντολή ελέγχου σε βάρος προσώπων, τα οποία έχουν απολέσει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, η διενέργεια του ελέγχου από τους εν λόγω Οικονομικούς Επιθεωρητές σε βάρος προσώπων, τα οποία έχουν πλέον απολέσει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, και η συνακόλουθη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων αυτών αντίκεινται στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της νομιμότητας που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημόσιων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με τον νόμο.

Με το ίδιο σκεπτικό η Αρχή έκρινε και το ζήτημα της συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων τόσο ενεργών ασφαλισμένων όσο και συνταξιούχων από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, προκειμένου η τελευταία να συντάξει αναλογιστική έκθεση. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ότι δεν υφίσταται επαρκής νομική βάση, καθώς από το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, δηλαδή από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 9 παρ. 15 στοιχ. θ' του Ν. 3029/2002 και της υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης (με αριθμό 19357/202/1.9.2003, ΦΕΚ Β΄ 1294/12.09.2003), συνάγεται σαφώς ότι τα πρωτογενή δεδομένα των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων παραμένουν στους ασφαλιστικούς οργανισμούς, ενώ στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή διαβιβάζονται μόνο στατιστικά στοιχεία, οπότε δεν τίθεται θέμα διαβιβάσεως προσωπικών δεδομένων από τους κατ' ιδίαν φορείς στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή και περαιτέρω επεξεργασίας τους από αυτήν (απόφαση 76/2013). Τον Νοέμβριο 2013 κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων και ψηφίσθηκε σχέδιο νόμου (ήδη Ν. 4225/2014) που το άρθρο 9 αυτού περιέχει διάταξη με την οποία εξαιρείται η Εθνική Αναλογιστική Αρχή από τις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Η διάταξη αυτή δεν υποβλήθηκε προηγουμένως στην Αρχή προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Ν. 2472/1997. Η Αρχή απευθύνθηκε κατόπιν τούτων στη Βουλή των Ελλήνων και τα αρμόδια υπουργεία επισημαίνοντας ότι η αποθετική αυτή ρύθμιση α) δεν καθιστά επιτρεπτή την επεξεργασία καθώς η δημό-

σια διοίκηση διέπεται από την αρχή της νομιμότητας και νόμος πρέπει να προβλέπει την αρμοδιότητά της να συλλέγει και επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα, τηρουμένης πάντα της αρχής της αναλογικότητας, β) οι ασφαλιστικοί φορείς, από τους οποίους ζητούνται στοιχεία, διέπονται από τον Ν. 2472/1997 και συνεπώς χωρίς ειδική διάταξη δεν επιτρέπεται η εκ μέρους τους διαβίβαση των δεδομένων προς την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, και γ) έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 9Α του Συντάγματος και το ενωσιακό δίκαιο, δηλαδή την Οδηγία 95/46/ΕΚ, η οποία σύμφωνα και με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται πλήρως σε ανάλογες περιπτώσεις. Ωστόσο, στο έγγραφο της Αρχής δεν υπήρξε ανταπόκριση και κατά την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης η διάταξη του άρθρου 9 Ν. 4225/2014 παραμένει σε ισχύ.

Στο πλαίσιο της ίδιας θεματικής, την Αρχή απασχόλησε σε δύο αποφάσεις το ζήτημα της πρόσβασης σε δεδομένα συνυποψηφίων. Συγκεκριμένα, με τη με αριθμ. 44/2013 απόφασή της, η Αρχή χορήγησε άδεια στο Υπουργείο Παιδείας για διαβίβαση σε αιτούντες υποψήφιους σε διαδικασία για την πλήρωση θέσεων πολύτεκνων εκπαιδευτικών ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονταν σε δικαιολογητικά που κατέθεσαν συγκεκριμένοι συνυποψήφιοι, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουν για την υπεράσπισή τους ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997, υπογραμμίζοντας την υποχρέωση του Υπουργείου Παιδείας για προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων. Το ίδιο σκεπτικό εφάρμοσε η Αρχή και στη με αριθμ. 46/2013 απόφασή της, με την οποία τροποποίησε την προγενέστερη με αριθμ. 136/2012 απόφαση.

Περαιτέρω, επί των αιτημάτων του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης για πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπου περιλαμβάνονται και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, με σκοπό την ενημέρωση των εν λόγω αρχών σχετικά με την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου, η Αρχή έκρινε ότι δεν συντρέχει καμία από τις νομιμοποιητικές της επεξεργασίας βάση του άρθρου 7 και ειδικότερα δεν συντρέχει η βάση της επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς, καθώς οι αιτούσες αρχές επιθυμούσαν πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας για καθαρά ενημερωτικούς επί της πρόσφατης, αλλά και παλαιότερης, νομολογίας του Δικαστηρίου σκοπούς, προκειμένου να τη χρησιμοποιήσουν όχι για τη διεξαγωγή κάποιας επιστημονικής έρευνας, αλλά κατά τον χειρισμό διαφόρων υποθέσεων (απόφαση 79/2013).

Στο πλαίσιο της ίδιας ως άνω θεματικής, την Αρχή απασχόλησαν ποικίλα και διάφορα μεταξύ τους θέματα. Ειδικότερα, κατόπιν σχετικού αιτήματος γονέα, η Αρχή χορήγησε άδεια στο ΝΠΔΔ «Παιδικοί Σταθμοί Άνω Λιοσίων» του Δήμου Φυλής προκειμένου να επιτραπεί στον γονέα πρόσβαση σε όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία ελήφθησαν υπόψη για τη διαμόρφωση της τελικής λίστας με τα ονόματα των παιδιών που επρόκειτο να φιλοξενηθούν συγκεκριμένη χρονιά στον παιδικό σταθμό Αγ. Νικολάου του Δήμου Φυλής, στα στοιχεία των οκτώ προηγηθέντων στη λίστα επιλαχόντων, καθώς και σε εκείνα τα στοιχεία που αφορούν σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των παιδιών αυτών και των μελών των οικογενειών τους αποκλειστικά και μόνο για τον σκοπό της προσβολής της σχετικής απόφασης επιλογής, τηρώντας την υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης των υποκειμένων. Επισημαίνεται ότι α) η σχετική άδεια αφορούσε μόνο στα δεδομένα των παιδιών (και των οικογενειών τους) που έγιναν δεκτά, καθώς και των προηγηθέντων στη λίστα οκτώ επιλαχόντων (και όχι όλων των παιδιών για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση εγγραφής), και β) από τα φορολογικά στοιχεία που τυχόν είχαν κατατεθεί, ο αιτών θα είχε πρόσβαση μόνο σε αυτά που δεν εμπίπτουν στο φορολογικό απόρρητο. Λαμβάνοντας, μάλιστα, υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και αναγκαιότητας, η Αρχή προχώρησε στην κρίση ότι όσον αφορά στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας των μαθητών, η πρόσβαση του αιτούντος στα αιτούμενα δικαιολογητικά έπρεπε να γίνει με επιτόπια μελέτη και όχι με τη χορήγηση αντιγράφων αυτών (απόφαση 53/2013).

Στην περίπτωση της καταγγελίας ομογενούς αλβανικής υπηκοότητας ότι η ΔΟΥ Ν. Ηρακλείου, ενώ για δώδεκα χρόνια ανέγραφε τα ατομικά φορολογικά στοιχεία του καταγγέλλοντος στην ελληνική γλώσσα, από την έναρξη ατομικής επιχείρησης του προσφεύγοντος η αναγραφή των εν λόγω στοιχείων γινόταν με λατινικούς χαρακτήρες, η Αρχή αποφάνθηκε ότι η ΔΟΥ Ν. Ηρακλείου όφειλε να καταχωρίσει στο τηρούμενο Μητρώο το όνομα, το επώνυμο καθώς και τα λοιπά προσωπικά στοιχεία του προσφεύγοντος ομογενούς αλβανικής υπηκοότητας με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες σύμφωνα και με τη με αριθμ. 66/2011 απόφασή της (απόφαση 61/2013).

Επίσης, στο πλαίσιο της ίδιας ενότητας, η Αρχή ανακάλεσε προηγούμενη εκδοθείσα πράξη της, κατόπιν αίτησης θεραπείας, απευθύνοντας σύσταση σε διευθυντή σχολικής μονάδας για τον λόγο ότι προέβη σε παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων εκπαιδευτικού, αφού τα χρησιμοποίησε για σκοπό διάφορο εκείνου για τον οποίο τηρούνταν στον υπηρεσιακό του φάκελο, και ο οποίος συνίστατο στη γνώση της υπηρεσίας για την κατάσταση υγείας του εκπαιδευτικού. Ειδικότερα, θεωρήθηκε παράνομη η γνωστοποίηση των ευαίσθητων δεδομένων του εκπαιδευτικού σε άλλη υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, στο πλαίσιο διοικητικής έρευνας που ως αντικείμενο είχε την κρίση των υπεραριθμιών (απόφαση 97/2013).

Στο πλαίσιο εξέτασης αντιρρήσεων κατά έκθεσης αξιολόγησης δημοσίου υπαλλήλου, η Αρχή αποφάσισε ότι γεγονότα, που, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος, διαλαμβάνονται στην αιτιολογία της έκθεσης αξιολόγησής του ως υπαλλήλου, δεν αποτελούν αντικείμενο διόρθωσης κατά το άρθρο 13 του Ν. 2472/1997, αλλά μπορούν να διαγραφούν μόνο με βάση τη σχετική ένσταση διαγραφής που περιέχει και αίτημα διορθώσεως της βαθμολογίας και προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 1 περ. δ΄ του π.δ. 318/1992, αρμόδιο δε για την έρευνά της τυγχάνει το Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Τη διαδικασία αυτή οφείλει να ακολουθήσει ο αξιολογηθείς υπάλληλος, κατ' εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, η οποία ρυθμίζει ειδικά και εξαντλητικά το ζήτημα της διαγραφής ανακριβών περιστατικών και της διορθώσεως της βαθμολογίας υπό τις προβλεπόμενες στο άρθρο αυτό προϋποθέσεις

και εντός της νομίμου προθεσμίας και ως ειδική κατισχύει κάθε άλλης διατάξεως που αναφέρεται γενικά στο θέμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως η διάταξη του άρθρου 13 του Ν. 2472/1997, η οποία προβλέπει μεταξύ των άλλων και υποβολή ειδικού αιτήματος προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας για διόρθωση ή διαγραφή προσωπικών του δεδομένων που έτυχαν επεξεργασίας. Δεν είναι δε επιτρεπτό εκείνο που αποκλείει η ειδική ως άνω διάταξη (άρθρο 19 παρ. 1 δ΄ π.δ. 318/1992) να επιδιώκεται με τη γενική ρύθμιση του άρθρου 13 Ν. 2472/1997 (απόφαση 108/2013).

Η Αρχή, επίσης, απέρριψε αίτηση ενδιαφερόμενης για χορήγηση άδειας στο Υπουργείο Παιδείας προκειμένου να χορηγηθούν στην πρώτη ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τρίτου, για το λόγο ότι όφειλε το αίτημα προς την Αρχή να το απευθύνει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και όχι η τρίτη (απόφαση110/2013). Στη συνέχεια, το αίτημα υποβλήθηκε στην Αρχή από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και η Αρχή εξέδωσε τη με αριθμ. 141/2013 απόφαση, σύμφωνα με την οποία χορηγήθηκε η αιτούμενη άδεια. Συγκεκριμένα, χορηγήθηκε άδεια στο Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997, προκειμένου να χορηγήσει στην αιτούσα για την υπεράσπισή της σε πειθαρχικό συμβούλιο αντίγραφο του αιτούμενου εγγράφου της Διεθνούς Αμνηστίας, που απευθύνεται στον Υπουργό Παιδείας για το θέμα διεμφυλικού μαθητή Γυμνασίου Αθηνών, αφού προηγουμένως το Υπουργείο εκπλήρωνε την υποχρέωση για ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαβίβαση αυτή (141/2013).

Τέλος, η Αρχή χορήγησε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΑΡΤΤΑΑ» (Αρχή Τοπικής Τουριστικής Ανάπτυξης & Απασχολησιμότητας). Σύμφωνα με την εν λόγω άδεια, μεταξύ άλλων προσωπικών δεδομένων, θα γίνεται επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κοινωνικής πρόνοιας των υποψηφίων και των ωφελουμένων του ανωτέρου τοπικού σχεδίου δράσης, και συγκεκριμένα θα τηρείται το στοιχείο ότι τα υποκείμενα είναι άνεργοι (ΓΝ/ΕΞ/1030/24-07-2013).

3.2.4. Φορολογικά

Η Αρχή γνωμοδότησε μετά από ερώτημα του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων επί του σχεδίου υπουργικής απόφασης για την ενεργοποίηση και λειτουργία του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών. Το εν λόγω σύστημα, όπως ορίζεται στο άρθρο 62 του Ν. 4170/2013, αποσκοπεί στη διευκόλυνση της διαβίβασης αιτημάτων άρσης του τραπεζικού απορρήτου από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες (συγκεκριμένα από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, την Οικονομική Αστυνομία, τον Οικονομικό Εισαγγελέα, τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς και την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες) προς τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών και στην άμεση λήψη των σχετικών απαντήσεων. Η πρόσβαση των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών στο εν λόγω σύστημα πραγματοποιείται μέσω της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Αρχή διαπίστωσε ότι στις παραγράφους 2 και 6 του άρθρου 62 παρέχεται ευρεία εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να ρυθμίσει κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου και τόσο το σχέδιο υπουργικής απόφασης όσο και το σχέδιο κανονισμού διαχείρισης και λειτουργίας του συστήματος που της απεστάλησαν από το Υπουργείο περιείχαν ουσιώδεις ρυθμίσεις στα παραρτήματά τους. Η Αρχή έκρινε ότι, στο βαθμό που η προβλεπόμενη επεξεργασία συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, είναι απαραίτητο η σκοπούμενη επεξεργασία να προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, η οποία θα αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, δηλαδή τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον σκοπό αυτής, τα δεδομένα τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας και τον χρόνο τήρησης αυτών, καθώς και τους αποδέκτες των δεδομένων. Τα διαβιβαζόμενα και τηρούμενα στοιχεία από τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών, καθώς και ο χρόνος τήρησης των στοιχείων των τραπεζικών λογαριασμών στο συγκροτούμενο σύστημα, συνιστούν ουσιώδη στοιχεία της επεξεργασίας και ως εκ τούτου ο προσδιορισμός τους θα πρέπει να λάβει χώρα με τυπικό νόμο και όχι σε παραρτήματα υπουργικής απόφασης ή κείμενο τεχνικών προδιαγραφών, όπως είχε μέχρι τότε προβλεφθεί από το Υπουργείο.

Η ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, επιτρέπεται να ανατεθεί με νομοθετική εξουσιοδότηση στον κανονιστικό νομοθέτη, υπό την έννοια ότι στην κανονιστική απόφαση θα τίθενται οι στόχοι της ασφάλειας της επεξεργασίας, οι οποίοι δύναται να εξειδικεύονται με την υιοθέτηση πολιτικής και σχεδίου ασφαλείας, τα οποία με τη σειρά τους επιβάλλεται να επικαιροποιούνται. Ο περιγραφόμενος μηχανισμός αυθεντικοποίησης των χρηστών του συστήματος που βασίζεται στη χρήση των κωδικών πρόσβασης που οι ίδιοι χρησιμοποιούν για τις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (κωδικοί TAXISnet), χωρίς να περιγράφεται συμπληρωματικός μηχανισμός αυθεντικοποίησής τους, θεωρήθηκε προβληματικός, και κρίθηκε ότι πρέπει να αποφεύγεται η χρήση κωδικού πρόσβασης που ήδη χρησιμοποιείται από τους ίδιους χρήστες στο διαδίκτυο για άλλους σκοπούς, και μάλιστα και από σταθμούς εργασίας εκτός των χώρων εργασίας τους.

Περαιτέρω, η Αρχή θώρησε ότι δεν καθίσταται πλήρως εφικτός ο εκ των υστέρων έλεγχος της ορθής χρήσης του συστήματος – και τούτο διότι στα αρχεία καταγραφής (όπου και αποτυπώνονται οι αναζητήσεις που έλαβαν χώρα μέσω του συστήματος) δεν τηρείται η κρίσιμη πληροφορία αναφορικά με το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κάθε αναζήτηση καθώς και το περιεχόμενο της απάντησης του πιστωτικού ιδρύματος. Ως πλέον πρόσφορη λύση που εξυπηρετεί την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την παροχή αποτελεσματικής έννομης προστασίας, η υποχρέωση τήρησης αυτής της πληροφορίας θα πρέπει να βαρύνει τα πιστωτικά ιδρύματα και όχι τη ΓΓΠΣ, η οποία λειτουργεί ως απλός κόμβος διασύνδεσης και επικοινωνίας, και για τον λόγο αυτό τα στοιχεία θα πρέπει να διαγράφονται από το σύστημα αμέσως μόλις διαπιστώνεται η λήψη της απάντησης από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες. Επίσης, κατά την αρχή του χρονικού περιορισμού, θα πρέπει να προβλεφθεί ο χρόνος τήρησης των αρχείων καταγραφής από τα εμπλεκόμενα μέρη,

ο οποίος θα πρέπει να προσδιορίζεται ευλόγως ώστε να συνάδει με τη συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της αποτελεσματικής έννομης προστασίας.

Η απαλλαγή των δημοσίων αρχών και υπηρεσιών, βάσει της παραγράφου 5 του άρθρου 62 του Ν. 4170/2013, από την ευθύνη σε περίπτωση διαβίβασης δεδομένων τα οποία δεν περιλαμβάνονται στα σχετικά αιτήματα πρέπει, κατ' ορθή ερμηνεία της σχετικής διάταξης, να διευκρινισθεί ότι για λόγους ισότητας αφορά και στις τράπεζες, μόνο όμως στην περίπτωση που η διαβίβαση διαφορετικών από τα αιτηθέντα δεδομένων οφείλεται στον αλγόριθμο που οφείλουν αυτές να εφαρμόσουν. Σε καμία περίπτωση όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων η προαναφερθείσα διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προβλέπει την απαλλαγή των τραπεζών από την ευθύνη τους για τη μη λήψη των κατάλληλων μέτρων αποτροπής απαγορευμένης πρόσβασης ή απαγορευμένης διαβίβασης δεδομένων κατά τη λειτουργία του Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο με το ενωσιακό δίκαιο περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ειδικότερα με τα άρθρα 6 και 17 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Η Αρχή διευκρίνισε, τέλος, ότι ναι μεν δεν απαιτείται προηγούμενη άδειά της για την έκδοση από τον Υπουργό Οικονομικών κανονισμού διαχείρισης της λειτουργίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 62 του Ν. 4170/2013, αφού αυτό δεν συνιστά προαπαιτούμενο όρο υπό το καθεστώς του Ν. 2472/1997 για επεξεργασία μη ευαίσθητων δεδομένων, παραμένει ωστόσο η γενική γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ΄ του Ν. 2472/1997, αλλά και η εκ του άρθρου 6 του ίδιου νόμου υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να γνωστοποιήσει στην Αρχή την πραγματοποιούμενη επεξεργασία και μάλιστα πριν από την έναρξη αυτής (γνωμοδότηση 5/2013).

3.2.5. Πόθεν έσχες βουλευτών

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3220-1/18-07-2013 έγγραφό της, απάντησε σε καταγγελία αναφορικά με τους ειδικούς όρους χρήσης στο διαδικτυακό τόπο της Βουλής των Ελλήνων, οι οποίοι έθεταν περιορισμούς ως προς την επεξεργασία δεδομένων των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 3213/2003. Στο ως άνω έγγραφό της, το οποίο κοινοποιήθηκε και στη Βουλή των Ελλήνων, η Αρχή επισήμανε ότι ο Ν. 2472/1997 τής απονέμει αρμοδιότητα να κρίνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων του επιτρεπτού της εν λόγω επεξεργασίας –συμπεριλαμβανομένης της τυχόν δημοσιοποίησης– το οποίο όμως δεν σημαίνει ότι η Αρχή έχει αρμοδιότητα να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας υποχρέωση δημοσιοποίησης προσωπικών δεδομένων και πολλώ δε μάλλον κύρωση για μη συμμόρφωση με την υποχρέωση αυτή. Μια τέτοια αρμοδιότητα της Αρχής θα έπρεπε να προβλέπεται ρητώς στον νόμο (βλ. και τη με αριθμ. 4/2009 γνωμοδότηση της Αρχής). Κατά συνέπεια, η Αρχή δεν μπορεί να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας (εν προκειμένω, στη Βουλή των Ελλήνων) την τροποποίηση των όρων χρήσης ή τη λήψη μέτρων, έτσι ώστε να καθίσταται ευχερέστερη η πρόσβαση των πολιτών στα περιουσιακά στοιχεία πολιτικών προσώπων, καθώς και κάθε περαιτέρω επεξεργασία των στοιχείων αυτών, ακόμα και στην περίπτωση που μια τέτοια τροποποίηση δεν είναι αντίθετη με τα όσα έχει προδιαγράψει η Αρχή στις σχετικές γνωμοδοτήσεις της 7/2011 και 5/2012, αναφορικά με τις προϋποθέσεις νομιμότητας της ανάρτησης στο διαδίκτυο των δηλώσεων «πόθεν έσχες». Η Αρχή, ωστόσο, ενημέρωσε τη Βουλή των Ελλήνων, με το ως άνω έγγραφό της, ότι σε κάθε περίπτωση δεν υφίσταται κώλυμα για την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στις ανωτέρω γνωμοδοτήσεις της.

3.2.6. Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Στο άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 ορίζεται ότι κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων. Η ολοένα και αυξανόμενη τάση για ηλεκτρονική επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από φορείς του δημοσίου τομέα, σε συνδυασμό με την τεχνολογική πρόοδο δημιουργεί ανάγκη για τη λήψη αυξημένων μέτρων προστασίας για την αποφυγή περιστατικών παραβίασης δεδομένων. Στις περιπτώσεις που τέτοια περιστατικά έχουν λάβει χώρα, η Αρχή επεμβαίνει τόσο κατασταλτικά, με σκοπό τη διερεύνηση του περιστατικού και την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, όσο και προληπτικά με σκοπό την αποφυγή ανάλογων μελλοντικών περιστατικών και την ενδυνάμωση των λαμβανόμενων μέτρων ασφάλειας.

α) ΓΓΠΣ

Στην απόφαση 98/2013 η Αρχή εξέτασε περιστατικό παραβίασης που αφορά τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών (ΓΓΠΣ). Από τη διενέργεια διοικητικών ελέγχων κλιμακίων ελεγκτών της Αρχής σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σε συνεργασία και με την Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι ορισμένες εξ αυτών είχαν στην κατοχή τους μεγάλο όγκο φορολογικών δεδομένων φυσικών προσώπων. Ο έλεγχος επεκτάθηκε στη ΓΓΠΣ και προέκυψαν κυρίως τα ακόλουθα, που συνιστούν περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων:

α) Τα ευρεθέντα κατά τους ελέγχους των προαναφερόμενων εταιριών προσωπικά (φορολογικά) δεδομένα προέρχονται από τα τηρούμενα στη ΓΓΠΣ στοιχεία και συνοπτικά περιλαμβάνουν: i) στοιχεία του εντύπου Ε1 για τα οικονομικά έτη από το 2003 έως και το 2009 και εν μέρει για το 2012, ii) στοιχεία του εντύπου Ε2 για το οικονομικό έτος 2006, iii) στοιχεία του εντύπου Ε9, iv) στοιχεία του ΕΤΑΚ, v) στοιχεία της έκτακτης εισφοράς του Ν. 3986/2011 για το οικονομικό έτος 2011, vi) στοιχεία του μητρώου φορολογουμένων, vii) στοιχεία των σημειωμάτων περαίωσης του έτους 2010, και viii) στοιχεία τελών κυκλοφορίας οχημάτων για τα έτη από το 2006 έως και το 2012.

β) Τα δεδομένα που αφορούν έτη από το 2010 και μετά προέρχονται από το σύστημα που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, για την εκτύπωση εκκαθαριστικών σημειωμάτων και λοιπών ειδοποιητηρίων (π.χ. πληρωμής τελών κυκλοφορίας, ΕΤΑΚ, κ.λπ). Δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί από ποια συστήματα προέρχονται τα δεδομένα προηγούμενων ετών. Επιπλέον, ανεξαρτη-

τως έτους αναφοράς, τα δεδομένα των εντύπων Ε9 και Ε2, καθώς και τα στοιχεία μητρώου, δεν μπορεί να προέρχονται από το σύστημα εκτυπώσεων, καθώς δεν αποστέλλονται σε σχέση με αυτά σχετικά σημειώματα ή ειδοποιητήρια στους φορολογούμενους.

γ) Η ΓΓΠΣ δεν έχει πραγματοποιήσει ολοκληρωμένη αποτίμηση των ευπαθειών ως προς τα συστήματα που διαχειρίζεται, ενώ παράλληλα τα μέτρα που προβλέπονται στην υφιστάμενη πολιτική και το οριζόντιο σχέδιο ασφάλειας δεν εφαρμόζονται πλήρως. Η πολιτική αυτή μάλιστα αναθεωρήθηκε μετά από προηγούμενο περιστατικό κατά το έτος 2010, ενώ τότε δημιουργήθηκε και το οριζόντιο σχέδιο ασφάλειας.

Η Αρχή έκρινε ότι η ίδια η Γενική Γραμματεία συνιστά τον υπεύθυνο επεξεργασίας των δεδομένων που διαχειρίζεται, λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αυτοτελής υπηρεσία με δική της γραφειοκρατική οργάνωση και από τις αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί συνάγεται ότι καθορίζει πρωτοτύπως ουσιώδη στοιχεία του τρόπου της επεξεργασίας, δηλαδή θέτει καταρχήν τους στόχους της ασφάλειας της επεξεργασίας στα εκάστοτε πληροφοριακά συστήματα και προσδιορίζει τους απαιτούμενους γι' αυτό ανθρώπινους, οικονομικούς και λοιπούς πόρους, ενώ επιπλέον σχεδιάζει, υλοποιεί και ελέγχει τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας, χωρίς να προβλέπεται ως προς τούτα ο έλεγχός της από άλλη υπηρεσία.

Ακολούθως η Αρχή, ερμηνεύοντας το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, έκρινε ότι η υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας για τη λήψη και εφαρμογή κατάλληλων μέτρων ασφάλειας έχει τόσο προληπτικό όσο και κατασταλτικό χαρακτήρα. Προληπτικό ώστε τα εφαρμοστέα μέτρα να αποτρέψουν περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων, κατασταλτικό ώστε τυχόν περιστατικό να μπορεί να ανιχνευθεί και να διερευνηθεί.

Η Αρχή έκρινε ότι η ΓΓΠΣ δεν εφαρμόζει κατάλληλα μέτρα ασφάλειας, γεγονός που οδήγησε ήδη σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων, συνεπώς παραβιάζει την υποχρέωση του άρθρου 10 παρ. 3 Ν. 2472/1997. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον όγκο των δεδομένων που διέρρευσαν και τις ενδεχόμενες και πραγματικές συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων, η Αρχή επέβαλε στη ΓΓΠΣ το ανώτατο προβλεπόμενο πρόστιμο. Παράλληλα της επέβαλε να εφαρμόζει στο εξής κατάλληλα μέτρα ασφάλειας.

Τα μέτρα ασφάλειας που ζητά η Αρχή προσανατολίζονται σε δύο κατευθύνσεις. Αφενός μέτρα για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της ασφάλειας κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, τα οποία όμως απαιτούν χρόνο για την πλήρη εφαρμογή τους, και αφετέρου μέτρα τα οποία η ΓΓΠΣ οφείλει να λάβει αμελλητί και μειώνουν σημαντικά την πιθανότητα να συμβεί νέο περιστατικό παραβίασης, έως την πλήρη εφαρμογή των ολοκληρωμένων μέτρων.

Αναλυτικότερα, για την πρώτη κατεύθυνση των μέτρων, η Αρχή επισήμανε ότι η ΓΓΠΣ πρέπει καταρχήν να εφαρμόζει πλήρως την εγκεκριμένη πολιτική ασφάλειας, την οποία και πρέπει να αναθεωρεί μετά από ολοκληρωμένη μελέτη ανάλυσης επικινδυνότητας και ευπαθειών. Παράλληλα, οφείλει να προχωρήσει στην κατάρτιση, εφαρμογή και αξιολόγηση των επιμέρους σχεδίων ασφάλειας. Η Αρχή επέβαλε να προβλεφθούν στο πλαίσιο των ανωτέρω ενεργειών και τα ακόλουθα: α) Η σταδιακή διερεύνηση του ενδεχομένου λήψης πιστοποίησης σε θέματα διαδικασιών ασφάλειας. β) Ο έλεγχος από ανεξάρτητο οργανισμό, σε τακτική βάση τουλάχιστον ετησίως, της ασφάλειας των συστημάτων και διαδικασιών. γ) Ο περιοδικός έλεγχος από τη ΓΓΠΣ, τουλάχιστον ετησίως, των τυχόν εκτελούντων την επεξεργασία ως προς τη λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας.

Η ΓΓΠΣ υποχρεώθηκε να συντάξει σχετικό χρονοδιάγραμμα εντός δύο μηνών, στο οποίο να προσδιορίζονται οι διαδικασίες για την κατάρτιση, την υλοποίηση, την επίβλεψη και την επικαιροποίηση των μέτρων ασφάλειας και ο χρόνος εκτέλεσής τους. Το χρονοδιάγραμμα αυτό γνωστοποιήθηκε στην Αρχή (Γ/ΕΙΣ/6856/29-10-2013) στο προβλεπόμενο από την απόφαση χρονικό διάστημα.

Ως προς τη δεύτερη κατεύθυνση των μέτρων, η Αρχή επισήμανε ότι για την αποφυγή, ανίχνευση και διερεύνηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να προβλεφθούν και να εφαρμοστούν αμελλητί τα εξής: α) Ελεγχόμενη, μέσω κατάλληλων εξουσιοδοτήσεων, διαδικασία εξαγωγής ή/και λήψης δεδομένων από τα τερματικά που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ή/και να αποκλειστεί η χρήση αποσπώμενων μέσων και η σύνδεση στο διαδίκτυο από συγκεκριμένα τερματικά. β) Μέτρα για την προστασία της ακεραιότητας των αρχείων καταγραφής, τον έλεγχο της απομακρυσμένης πρόσβασης και την ενεργοποίηση συστηματικής διαδικασίας χρήσης και ελέγχου συνθηματικών σε κάθε σύστημα. γ) Αναθεώρηση της διαδικασίας καταγραφής ενεργειών τύπου ερωτημάτων (SELECT) σε πίνακες της βάσης δεδομένων ή συστήματα που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα και λήψη μέτρων για τον αυτοματοποιημένο, προληπτικό, έλεγχο των αρχείων καταγραφής.

Για την εξειδίκευση των τελευταίων μέτρων πραγματοποιήθηκε στις 22-11-2013 συνάντηση με εκπροσώπους της ΓΓΠΣ, παρουσία του Γενικού Γραμματέα κ. Χ. Τσαβδάρη, όπου στελέχη της Αρχής και στελέχη της ΓΓΠΣ κατέληξαν σε συμφωνία για τα ειδικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν άμεσα, ώστε να ικανοποιηθεί η απαίτηση της Αρχής. Τα ειδικά μέτρα αυτά αποτυπώθηκαν στο συνοπτικό πρακτικό της συνάντησης (Γ/ΕΙΣ/8106/20-12-2013).

Είναι άξιο αναφοράς ότι η Αρχή κατά την εξέταση της υπόθεσης αυτής ενήργησε σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές ή υπηρεσίες. Έλαβε από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, μετά από άδεια του αρμόδιου ανακριτή και εισαγγελέα, αντίγραφα των ψηφιακών πειστηρίων που συλλέχθηκαν κατά τους ελέγχους που διεξήχθησαν με την Υπηρεσία Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ενώ απέστειλε στον αρμόδιο ανακριτή περιγραφή των πειστηρίων που συνέλεξε η ίδια και σχετίζονται με υποθέσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων (Α/ΕΞ/9/30-01-2013). Παράλληλα, καθώς από τον Υπουργό Οικονομικών διατάχθηκε σε δύο περιπτώσεις Προκαταρτική Εξέταση-Ένορκη Διοικητική Εξέταση για τη διερεύνηση των περιστατικών παραβίασης, παρείχε κάθε αναγκαία πληροφορία στους διενεργούντες την έρευνα.

β) Διαρροή δεδομένων στο ΙΚΥ

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία για τον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), σύμφωνα με την οποία υπήρχε η δυνατότητα για κάποιον χρήστη που είχε πραγματοποιήσει εγγραφή στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος να έχει πρόσβαση (δυνατό-

τητα ανάγνωσης) σε προσωπικά δεδομένα άλλων χρηστών, όπως στα πλήρη βιογραφικά σημειώματα όσων υπέβαλαν αίτηση για λήψη υποτροφίας, αλλά και στις αξιολογήσεις που έλαβαν οι σχετικές αιτήσεις.

Μόλις η Αρχή έλαβε γνώση της ανωτέρω καταγγελίας, και αφού επιβεβαιώθηκαν τα καταγγελλόμενα με εξέταση των σχετικών διαδικτυακών διευθύνσεων (URL), ενημέρωσε το Ίδρυμα τόσο μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας όσο και εγγράφως, ζητώντας να εξετάσει άμεσα το εν λόγω ζήτημα και να αποστείλει τις απόψεις του επ' αυτού. Το πρόβλημα αποκαταστάθηκε άμεσα και κατόπιν των εγγράφων εξηγήσεων του Ιδρύματος, η Αρχή, απέστειλε προς αυτό το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/654/31-01-2013 έγγραφο με συστάσεις σε θέματα ασφάλειας. Προς τούτο ελήφθη υπόψη και το γεγονός ότι δεν υπήρξε ευρεία διάδοση των δεδομένων, καθώς μόνο εγγεγραμμένοι χρήστες (ήτοι οι έχοντες υποβάλει αίτηση στο Ίδρυμα για λήψη υποτροφίας) μπορούσαν να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτά, καθώς επίσης και το ότι για να αποκτήσει κάποιος χρήστης πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα άλλου χρήστη, θα έπρεπε να έχει εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα τεχνολογίας διαδικτύου.

Η Αρχή κάλεσε το ΙΚΥ να εφαρμόσει τα εξής: α) Να καταρτίσει και να υποβάλει στην Αρχή, εντός τριών (3) μηνών, κείμενα πολιτικής και σχεδίου ασφάλειας. β) Να διενεργεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατάλληλους ελέγχους προκειμένου να επαληθεύεται η τήρηση και αποτελεσματικότητα των υπαρχόντων μέτρων ασφάλειας, γ) Να ορίσει ένα πρόσωπο ως εσωτερικό υπεύθυνο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 2 του Ν. 3979/2011 περί ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ο οποίος θα μεριμνά για τη λήψη όλων των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την τήρηση των αρχών και των υποχρεώσεων ως προς την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων στις σχετικές εφαρμογές.

3.2.7. Δήμοι

Κατά το έτος 2013 υποβλήθηκαν στην Αρχή αιτήσεις από δήμους οι οποίες αφορούσαν στην έκδοση άδειας για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αιτούντες τρίτους. Σε μια χαρακτηριστική περίπτωση η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Αθηναίων ζήτησε την άδεια της Αρχής προκειμένου να διαβιβάσει σε αιτούσα τρίτη πληροφορίες σχετικά με το συνολικό ύψος των επιδομάτων, που χορηγούνται μέσω του προγράμματος Βαριάς Αναπηρίας –λόγω αναπηρίας ποσοστού 67% εξαιτίας ψυχικής ασθενείας– στον ενήλικο υιό του εν διαστάσει συζύγου της από προηγούμενο γάμο, καθώς, επίσης, και το χρονικό διάστημα της καταβολής των επιδομάτων αυτών, με σκοπό η αιτούσα τρίτη να τα προσκομίσει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς, που είχε με τον εν διαστάσει σύζυγό της για τον προσδιορισμό του ύψους της διατροφής του ανήλικου τέκνου τους. Η Αρχή, διαπιστώνοντας αφενός ότι τα επίμαχα στοιχεία αποτελούν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, αφετέρου δε ότι ενδέχεται να συνιστούν πληροφορίες για την περιουσία και τα εισοδήματα του εν διαστάσει συζύγου της, χρήσιμες για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής που οφείλει να καταβάλει προς το ανήλικο τέκνο τους, σε σχέση και με την υποχρέωση διατροφής του ενηλίκου τέκνου του από προηγούμενο γάμο, στο πλαίσιο της μεταξύ τους δικαστικής διαμάχης, έκρινε ότι συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997. Για τον λόγο αυτό χορήγησε άδεια στον Δήμο Αθηναίων για τη διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων, ορίζοντας παράλληλα ότι ο Δήμος θα πρέπει να χορηγήσει στην αιτούσα τρίτη βεβαίωση, στην οποία θα αναγράφεται ότι οι πληροφορίες αυτές της χορηγούνται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον προαναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας. Επίσης, η Αρχή τόνισε ότι ο δήμος υποχρεούται να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων δεδομένων του στην αιτούσα τρίτη, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει την ικανότητα να αντιληφθεί την έννοια και τις συνέπειες της διαβίβασης αυτής (απόφαση 9/2013).

Σε παρόμοια υπόθεση που απασχόλησε την Αρχή, το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών υπέβαλε αίτηση για έκδοση άδειας του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997 προκειμένου να χορηγήσει σε αιτούντα τρίτο το αιτούμενο από αυτόν ιατρικό πιστοποιητικό ή ιατρική γνωμάτευση σχετικά με την εξέταση της πρώην συζύγου του, την κατάσταση της υγείας αυτής και τους λόγους της παραπομπής της για περαιτέρω εξετάσεις στο Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών, που εδρεύει στην Αθήνα. Ο αιτών τρίτος ζητούσε τις πληροφορίες αυτές προς αντίκρουση των σε βάρος του κατηγοριών, αλλά και εν γένει στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς που είχε με την πρώην σύζυγό του για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας του με το ανήλικο τέκνο τους ή, άλλως, την ανάθεση της επιμέλειάς του στον ίδιο. Και στην περίπτωση αυτή, η Αρχή έκρινε ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ΄ του Ν. 2472/1997 για την επεξεργασία των αιτούμενων ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στη συνέχεια, αφού υπενθύμισε ότι και οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου, καθώς και το ότι προβλέπουν την κατ' εξαίρεση χορήγηση ιατρικού πιστοποιητικού σε τρίτο πρόσωπο εφόσον έχει έννομο συμφέρον, προχώρησε στη χορήγηση άδειας στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, επιτρέποντας τη διαβίβαση των αιτούμενων στοιχείων στον αιτούντα τρίτο προκειμένου να τα προσκομίσει ενώπιον των δικαστηρίων. Η Αρχή σημείωσε περαιτέρω ότι το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών οφείλει να χορηγήσει, επίσης, στον αιτούντα τρίτο βεβαίωση, στην οποία θα αναγράφεται ότι τα προαναφερόμενα έγγραφα του χορηγούνται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον προαναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας, καθώς και ότι υποχρεούται να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων, πριν από τη διαβίβαση των εν λόγω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του στον αιτούντα τρίτο (απόφαση 69/2013).

Στο πλαίσιο της ίδιας θεματικής υποβλήθηκε στην Αρχή αριθμός γνωστοποιήσεων και αιτήσεων χορήγησης αδειών επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων από δήμους της χώρας σχετικά με την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, μέριμνας και φροντίδας σε ευπαθείς ομάδες δημοτών με χρήση σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες όπως τηλεφροντίδας, τηλεειδοποίησης, τηλεμετρίας βασικών βιολογικών ιατρικών παραμέτρων, κ.λπ. Οι πράξεις που αφορούν την ανάπτυξη των εν λόγω πληροφοριακών συστημάτων εντάσσονται, με απόφαση της αρμό-

διας Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση». Ανάδοχες εταιρείες, στις οποίες κατοχυρώνεται κάθε φορά ο σχετικός διαγωνισμός, αναλαμβάνουν την ανάπτυξη, συντήρηση και φιλοξενία των πληροφοριακών συστημάτων των παραπάνω έργων.

Η αρμοδιότητα των δήμων στον τομέα της Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης προβλέπεται στο άρθρο 75 εδ. ε' περ. 2 του Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) και περιλαμβάνει την εφαρμογή πολιτικών ή τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.

Επιπλέον, στο άρθρο 83 παρ. 2 εδ. ια' του Ν. 3852/7-6-2010 (Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης), προβλέπεται ότι το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας εκφράζει γνώμες και διατυπώνει προτάσεις είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν παραπομπής, από τα αρμόδια όργανα του δήμου, μεταξύ άλλων, σχετικά με θέματα που αφορούν τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και γενικά τη φροντίδα ώστε η λειτουργία και ανάπτυξη της περιοχής της δημοτικής κοινότητας να αποβλέπει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της. Ακόμα, στο άρθρο 94 Κεφ. Β' παρ. 20 στοιχ. β΄ και γ΄ του παραπάνω νόμου προβλέπεται ότι μεταξύ των λοιπών αρμοδιοτήτων τους, οι δήμοι είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση και προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 96 του ιδίου νόμου, οι δήμοι και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αυτών, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του ή του οικείου οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου, μπορούν να συμμετέχουν και να συγχρηματοδοτούν την κατάρτιση και εκτέλεση οποιασδήποτε κατηγορίας προγραμμάτων και μέτρων, εφόσον οι δράσεις τους, ανεξαρτήτως εάν συνάπτονται με αρμοδιότητες των δήμων, συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική πρόνοια και συνοχή, την περιβαλλοντική προστασία και την εν γένει βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Το 2013 η Αρχή χορήγησε την πρώτη άδεια τήρησης και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων στον Δήμο Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, πρόνοιας και ειδικότερων υπηρεσιών υγείας στους δημότες του, με προτεραιότητα τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες δημοτών, όπως ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία. Στο πλαίσιο του σκοπού αυτού, πραγματοποιούνται μετρήσεις των βασικών παραμέτρων της υγείας των ωφελουμένων δημοτών με χρήση ειδικών ηλεκτρονικών, φορητών και σταθερών, ιατρικών συσκευών. Τα στοιχεία των μετρήσεων μεταδίδονται στην κεντρική βάση δεδομένων του υπευθύνου επεξεργασίας μέσω συστημάτων τηλεμετρίας και τηλεματικής. Ο παραπάνω δήμος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, προσκόμισε στην Αρχή απόφαση ανάθεσης της εκτέλεσης του έργου ανάπτυξης ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος για την υποστήριξη του παραπάνω σκοπού σε συγκεκριμένη εταιρεία καθώς και απόφαση με την οποία έκανε δεκτή την τεχνική προσφορά της εταιρείας αυτής.

Η άδεια που εκδόθηκε από την Αρχή περιλαμβάνει όρους και προϋποθέσεις σχετικά με την επεξεργασία, την προστασία και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των δημοτών. Ειδικότερα, για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας θα αναπτυχθούν ηλεκτρονικές υπηρεσίες όπως κατ' οίκον και προληπτικής παρακολούθησης και φροντίδας (απομακρυσμένη πραγματοποίηση μετρήσεων βασικών παραμέτρων της υγείας δημοτών που έχουν εφοδιαστεί με ειδικές ιατρικές συσκευές, ενίσχυση της δράσης «Βοήθεια στο Σπίτι» και ανάπτυξη Κέντρων Προληπτικής Ιατρικής), καταγραφής και συλλογής ιατρικών δεδομένων (καταχώριση των δεδομένων από μετρήσεις που πραγματοποιούνται στους δημότες μέσω των ειδικών ιατρικών συσκευών με τις οποίες εξοπλίζονται τα στελέχη του «Βοήθεια στο Σπίτι») και φροντίδας υγείας (καταχώριση των δεδομένων υγείας των ωφελουμένων δημοτών στον φάκελο φροντίδας δημότη). Η συμμετοχή των ωφελουμένων δημοτών στο σχετικό πρόγραμμα του δήμου επιτρέπεται κατόπιν της ειδικής έγγραφης συγκατάθεσής τους, ανεξάρτητα από την εξυπηρέτησή τους από τις κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου. Τα δεδομένα που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 2472/1997, να είναι πρόσφορα και αναγκαία για την επίτευξη του παραπάνω προσδιορισμένου σκοπού της επεξεργασίας. Ειδικότερα, τα δεδομένα υγείας που συλλέγονται για την επίτευξη του σκοπού αυτού πρέπει να τεκμηριώνονται με βεβαιώσεις ή γενικότερα να πρόκειται για στοιχεία προερχόμενα από γιατρούς και παρέχοντες υπηρεσίες υγείας. Ο δημότης, ως χρήστης του συστήματος, ή τα εξουσιοδοτημένα από αυτόν πρόσωπα, επίσης ως χρήστες, δεν επιτρέπεται να επεμβαίνουν με οποιονδήποτε τρόπο στα δεδομένα που τηρούνται στο σύστημα για τον εκάστοτε δημότη. Επιπλέον, ο δήμος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας και η ανάδοχος εταιρεία, ως εκτελούσα την επεξεργασία, πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 και να διατηρούν τα δεδομένα των δημοτών κρυπτογραφημένα, με χρήση των πλέον ισχυρών και σύγχρονων αλγόριθμων κρυπτογράφησης, κατά την αποθήκευσή τους, καθώς και κατά τη διαβίβασή τους μέσω δικτύων/διαδικτύου (ΓΝ/ΕΞ/1871/19.12.2013 - αριθμ άδειας 1252).

3.2.8. Παιδεία και έρευνα

Υπό τη θεματική αυτή η Αρχή εξέτασε ετερόκλητες υποθέσεις (καταγγελίες, ερωτήματα, αιτήσεις για χορήγηση άδειας), στις οποίες εμπλέκονται ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και το Υπουργείο Παιδείας. Ειδικότερα, η Αρχή μετά την ανάκληση της με αριθμ. 63/2005 απόφασής της εξέτασε εκ νέου καταγγελίες κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα ΑΕ» και κατά του τότε πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς σχετικά με α) παράνομη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, β) παράνομη χρήση προσωπικών δεδομένων σε δίκη, γ) διαρροή-αθέμιτη

διάδοση προσωπικών δεδομένων από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, και δ) παράνομη τήρηση προσωπικών δεδομένων από την πληρεξούσια δικηγόρο της καθ' ης ανώνυμης εταιρείας. Με τη με αριθμ. 8/2013 απόφασή της η Αρχή έκρινε σχετικά με το πρώτο θέμα ότι εφόσον η νόμιμη εκπρόσωπος της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα Α.Ε.» έχει ήδη καταδικαστεί αμετάκλητα από τα ποινικά δικαστήρια για τα αυτά πραγματικά περιστατικά, ως εκ τούτου, περατώνεται άνευ ετέρου κάθε διαδικασία ελέγχου της εταιρείας με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα ΑΕ» λόγω εφαρμογής της αρχής non bis in idem. Σχετικά με το δεύτερο θέμα έγινε δεκτό ότι η καταγγελλόμενη δικαστική χρήση των παραπάνω στοιχείων και η υποβολή αυτών σε ποινική δικογραφία από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς, ανεξαρτήτως εάν είναι δικαιολογημένη και νόμιμη, κρίνεται σε κάθε περίπτωση από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση. Ως προς το τρίτο ζήτημα της ύπαρξης περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων, η Αρχή δέχθηκε ότι υπήρξε και επέβαλε στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς ως υπεύθυνο επεξεργασίας πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, για τη μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας, ώστε να αποφευχθεί η παράνομη διαβίβαση (αθέμιτη διάδοση-διαρροή) του καταλόγου των τηλεφωνημάτων των μελών ΔΕΠ στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ξενοδοχεία Φαληρέα ΑΕ». Τέλος, σχετικά με το τέταρτο ζήτημα έκρινε ότι η απειλή και η χρήση των τυχόν υπαρχουσών στη διάθεση της πληρεξούσιας δικηγόρου της καθ' ης ανώνυμης εταιρείας προσωπικών δεδομένων είναι μη νόμιμη και τα τυχόν υπάρχοντα στοιχεία πρέπει να καταστραφούν.

Περαιτέρω, η Αρχή διενήργησε διοικητικό έλεγχο στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Έκδοσης Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου/Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η υπηρεσία αναπτύχθηκε προκειμένου να επιτρέψει την κεντρική διαχείριση, βελτίωση και έλεγχο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Βασικό χαρακτηριστικό της αποτελεί η συγκέντρωση των προσωπικών δεδομένων των φοιτητών που απαιτούνται για την παροχή της σε κεντρική βάση δεδομένων που διαχειρίζεται από την ΕΔΕΤ ΑΕ και φιλοξενείται σε κέντρο δεδομένων στις εγκαταστάσεις του Υπουργείου. Οι φοιτητές έχουν πρόσβαση στην εν λόγω βάση μέσω σχετικής διαδικτυακής εφαρμογής, η οποία για τους προπτυχιακούς φοιτητές χρησιμοποιεί μηχανισμό πρόσβασης που βασίζεται στην αυθεντικοποίησή τους μέσω των οικείων ιδρυμάτων τους. Η Αρχή διαπίστωσε την -σε ικανοποιητικό βαθμό- εφαρμογή συγκεκριμένων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων καθώς και μέτρων φυσικής ασφάλειας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζονται. Ωστόσο, τα μέτρα πρέπει να συμπληρωθούν σύμφωνα με τις προτεινόμενες συστάσεις του πορίσματος. Για τον λόγο αυτό, με τη με αριθμ. 27/2013 απόφασή της η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να συμμορφωθεί με τις συστάσεις που αναφέρονται στο πόρισμα του ελέγχου.

Ακόμη, η Αρχή με τη με αριθμ. 43/2013 απόφασή της απέρριψε αίτηση θεραπείας που υπέβαλε ο καταγγέλλων κατά προγενέστερης εκδοθείσας πράξεώς της, με την οποία η Αρχή έκρινε α) ότι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του καταγγέλλοντος καθηγητή ΤΕΙ από το ΤΕΙ και ειδικότερα η συλλογή στοιχείων στο πλαίσιο του προκαταρκτικού ελέγχου νομιμότητας για την εξέλιξή του από τη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή σε αυτή του Καθηγητή ήταν νόμιμη, και β) απηύθυνε σύσταση στο ΤΕΙ στο εξής να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων πριν από την επεξεργασία προσωπικών τους δεδομένων με βάση τις διατάξεις του Ν. 2472/1997.

Επίσης, η Αρχή με τη με αριθμ. 155/2013 απόφασή της χορήγησε άδεια στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης να παρέχει σε τρίτο, υπάλληλο του ΑΠΘ -που ετέθη σε καθεστώς διαθεσιμότητας- πρόσβαση στο προσωπικό μητρώο των υπαλλήλων που εξαιρέθηκαν από το μέτρο της διαθεσιμότητας και ειδικά στα ευαίσθητα δεδομένα υγείας που περιλαμβάνονται σε αυτό, εφόσον η πρόσβαση στα ανωτέρω στοιχεία είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορη για την άσκηση των δικαιωμάτων του αιτούντος τρίτου, καθώς τα εν λόγω στοιχεία ελήφθησαν υπόψη για την κατάρτιση των πινάκων κατάταξης και ειδικότερα για την εξαίρεση από το μέτρο της διαθεσιμότητας των υπαλλήλων που περιλαμβάνονται στις αναφερόμενες στο άρθρο 90 παρ. 2 Δ του Ν. 4172/2013 περιπτώσεις.

Άδεια παρείχε επίσης η Αρχή με την απόφαση 55/2013 στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, να χορηγήσει στην Αγροτική Ασφαλιστική αντίγραφο των ιατρικοπαιδαγωγικών γνωματεύσεων μαθητή που έχουν υποβληθεί στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση για δικαστική χρήση με την προϋπόθεση της προηγούμενης ενημέρωσης του μαθητή, ως υποκειμένου των δεδομένων, για τη διαβίβαση αυτή.

Τέλος, στον τομέα της παιδείας, η Αρχή εξέτασε το αίτημα του ΤΕΙ Αθήνας σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε αιτούντα τρίτο του πρακτικού εκλεκτορικού σώματος του Τμήματος Φυσικοθεραπείας της Σχολής Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας για δικαστική χρήση, ήτοι προκειμένου να προσφύγει ο αιτών τρίτος στη δικαιοσύνη και στη διοίκηση εναντίον της απόρριψης αίτησής του για μετατροπή της προσωποπαγούς θέσης του Επίκουρου Καθηγητή που κατέχει σε Αναπληρωτή. Η Αρχή με την απόφαση 158/2013 έκρινε ότι εναπόκειται στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ήτοι στο ΤΕΙ Αθηνών, να σταθμίσει εάν ο αιτών έχει ειδικό έννομο συμφέρον να λάβει γνώση των αιτούμενων στοιχείων και γενικότερα να εξετάσει τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων, ενόψει των ειδικών ισχυρισμών που προβάλλει ο αιτών.

Τομέας έρευνας

Στον τομέα της έρευνας η Αρχή με την απόφαση 28/2013, επαναλαμβάνοντας τη μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή νομολογία της, χορήγησε στο Πρωτοδικείο Ηρακλείου την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς, προκειμένου να επιτρέψει σε υποψήφιο διδάκτορα την πρόσβαση στο αρχείο του με τους εξής όρους: η πρόσβαση να γίνει στον τόπο που αυτό τηρείται σήμερα και ο ερευνητής να εξάγει μόνο τα δεδομένα που, κατά την επιστημονική του κρίση, είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της μελέτης του, να καταγράψει μόνο το ιστορικό της υπόθεσης και όχι τα στοιχεία που ταυτοποιούν το ιστορικό με συγκεκριμένα πρόσωπα, να εξάγει τα στοιχεία σε ανώνυμη μορφή και να τηρήσει την ανωνυμοποίηση σε κάθε μεταγενέστερη χρήση των δεδομένων αυτών.

Σε πολλές περιπτώσεις παρατηρήθηκε, εντούτοις, ότι η αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της ιστορικής και επιστημονικής έρευνας απαιτεί πρόσβαση του ερευνητή στα ονομαστικά στοιχεία του αρχείου του υπευθύνου επεξεργασίας προκειμένου ο πρώτος να είναι σε θέση να επαληθεύει τα επιμέρους συμπεράσματα και το τελικό συμπέρασμα πριν από την ανωνυμοποίηση και τελική παρουσίαση της έρευνάς του. Για τον λόγο αυτό, με την απόφαση 31/2013 σημειώθηκε στροφή στη νομολογία της Αρχής. Ειδικότερα, η Αρχή έκρινε ότι και ο ερευνητής υπό τις ανωτέρω συνθήκες καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας και πρέπει να λάβει άδεια κατά το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 προσβάσεως και χρήσεως για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς των προσωπικών δεδομένων ζώντων φυσικών προσώπων υπό τους εξής όρους: α) η πρόσβαση στα σχετικά αρχεία θα γίνεται στο χώρο τήρησής τους, ώστε να μην εκφεύγουν από τη σφαίρα επιρροής του υπεύθυνου κατόχου του αρχείου β) ο ερευνητής θα θέτει υπό επεξεργασία από το αρχείο μόνον όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική κρίση του απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, και γ) κατά την ολοκλήρωση της έρευνας και πριν από τη δημοσίευση, ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο χρήση των αποτελεσμάτων της, ο ερευνητής θα προβαίνει στην ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων που έχει συλλέξει και θα καταστρέφει το τυχόν υπάρχον ονομαστικό αρχείο. Τούτο δε ανεξάρτητα από τη γενική ή ειδική άδεια την οποία οφείλει να έχει λάβει ή να λάβει ο κάτοχος του σχετικού αρχείου, προκειμένου να επιτρέπει την πρόσβαση του ερευνητή στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των ζώντων φυσικών προσώπων. Η λύση αυτή θεωρήθηκε προτιμότερη γιατί αφενός διατηρεί την ευθύνη του κατόχου του αρχείου να φροντίζει ώστε τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα να μην εξέλθουν της σφαίρας επιρροής του πριν ανωνυμοποιηθούν, αφετέρου δε δημιουργεί αυτοτελή ευθύνη του ερευνητή, ώστε κατά τη διάρκεια της έρευνάς του να κάνει χρήση με φειδώ και κατά το αναγκαίο μέτρο των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και να προβαίνει σε ανωνυμοποίηση αυτών, όταν επαληθεύονται μερικώς ή ολικώς τα συμπεράσματα της επιστημονικής ή ιστορικής του έρευνας. Για τους λόγους αυτούς, με την ανωτέρω απόφαση 31/2013 χορηγήθηκε άδεια όχι μόνο στο Στρατοδικείο Αθηνών (υπεύθυνο επεξεργασίας του αρχικού αρχείου) αλλά και στον ερευνητή, με τους όρους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η ανωτέρω απόφαση εφαρμόζεται έκτοτε σε όλες τις περιπτώσεις επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας.

Τέλος, η Αρχή με το με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/3454-1/2013 έγγραφό της απάντησε σε ερώτημα του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου σχετικά με την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με θέμα «Διερεύνηση της σκοπιμότητας εφαρμογής του θεσμού του συντονιστή χειρουργείου στα ελληνικά νοσοκομεία» και τη διανομή σε νοσοκομεία των επτά (7) Υγειονομικών Περιφερειών (ΥΠΕ) της χώρας ερωτηματολογίου, το οποίο θα συμπληρώνεται από τους συντονιστές διαχείρισης των χειρουργείων (ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α) ή, όπου αυτοί δεν υπάρχουν, απευθείας από τους ιατρούς και νοσηλευτές χειρουργείων (ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Β). Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε απλά προσωπικά δεδομένα, πληροφορίες δηλαδή αναφορικά με τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των συντονιστών χειρουργείων, τους τρόπους για την καλύτερη οργάνωση των χειρουργείων και τον βαθμό ικανοποίησης από τον υφιστάμενο τρόπο λειτουργίας των χειρουργείων, καθώς και δημογραφικά στοιχεία των συντονιστών των χειρουργείων (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, εκπαίδευση, προϋπηρεσία στο νοσοκομείο και στο χειρουργείο, καθώς και τη θέση εργασίας). Η Αρχή σε σχέση με την προπεριγραφείσα επεξεργασία έκρινε ότι α) η διενέργεια επιστημονικής έρευνας συνιστά νόμιμο σκοπό επεξεργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, μεταξύ άλλων και λόγω του ότι σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος, η ανάπτυξη και η προαγωγή της έρευνας αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, β) προκειμένου η επεξεργασία να είναι νόμιμη θα πρέπει να υπάρχει προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεση των ενδιαφερομένων υποκειμένων, ιατρών ή/και νοσηλευτών, για τη συμμετοχή στην έρευνα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. γ΄ και ια΄ και 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να τηρεί απαρεγκλίτως τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, δ) απαγορεύεται η διαβίβαση δεδομένων σε τρίτους, ε) επιτρέπεται η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας, στατιστικών ή ανωνυμοποιημένων στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 παρ. 2 στοιχ. στ΄ του Ν. 2472/97, και στ) το αρχείο με τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων στην έρευνα ενδιαφερομένων προσώπων, ιατρών ή/και νοσηλευτών, δύναται να τηρηθεί μέχρι την ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής και πάντως όχι πέραν της πενταετίας.

3.2.9. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

3.2.9.1. Διαύγεια

Η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6371/09-10-2013 έγγραφό της συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση για το άρθρο 20 του σχεδίου νόμου «Ρυθμίσεις Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις», με το οποίο προτείνονταν τροποποιήσεις του Ν. 3861/2010 για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια». Με την αφορμή αυτή η Αρχή επανέφερε τις επισημάνσεις και προτάσεις που είχε ήδη απευθύνει στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης το προηγούμενο έτος και οι οποίες συνοψίζονται εκ νέου ως εξής:

- Η γενική επιφύλαξη υπέρ της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, που περιέχεται στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 3861/2010, θα πρέπει να απαλειφθεί, καθώς δημιουργεί την εσφαλμένη εντύπωση ότι τα διοικητικά όργανα τα οποία καλούνται να εφαρμόσουν τη σχετική διάταξη θα πρέπει να κρίνουν ad hoc εάν η ανάρτηση μιας συγκεκριμένης πράξης είναι σύμφωνη με τις διατάξεις περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, δηλαδή με τον Ν. 2472/1997, ενώ αντίθετα οι υπόλοιπες διατάξεις του Ν. 3861/2010 ορίζουν τις αναρτητέες πράξεις.
- Σκόπιμη κρίνεται η τροποποίηση του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010, ώστε να καθίσταται εφικτή η ανάρτηση περίληψης ή αποσπάσματος για κάποιες από τις κατηγορίες των αναρτητέων πράξεων. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αποφυγή περιπτώσεων πρόδηλης παραβίασης

της αρχής της αναλογικότητας, η οποία κατοχυρώνεται και στο άρθρο 25 Σ., όπως για παράδειγμα η δημοσίευση του αριθμού φορολογικού μητρώου, του αριθμού δελτίου αστυνομικής ταυτότητας αλλά και του τραπεζικού λογαριασμού που περιέχονται στα χρηματικά εντάλματα πληρωμής (αναρτητέα πράξη). Η δημοσίευση τέτοιων στοιχείων δεν ενισχύει διόλου την αρχή της διαφάνειας και συνεπώς θίγει αδικαιολογήτως το ατομικό δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων.

- Για μια πιο ολοκληρωμένη τροποποίηση του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010, που θα κατατείνει στον περιορισμό των αναρτητέων πράξεων σε όσες ουσιαστικά εξυπηρετούν τη διαφάνεια, απαραίτητη είναι η θέση κριτηρίων για την επιλογή των αναρτητέων πράξεων, όπως επιτάσσει και η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Απαραίτητη κρίνεται η πρόβλεψη στον Ν. 3861/2010 χρονικού περιορισμού της ανάρτησης, καθώς βασική αρχή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων αποτελεί η χρονικώς περιορισμένη επεξεργασία, ενώ και η διαφάνεια συνδέεται έντονα με την επικαιρότητα.

Παράλληλα, η Αρχή σχολίασε τη διαφαινόμενη από τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 20 διεύρυνση του σκοπού του προγράμματος «Διαύγεια». Ειδικότερα επισήμανε ότι μια τυχόν διεύρυνση του σκοπού θα έπρεπε να εξετασθεί εκ νέου υπό το πρίσμα της συμβατότητάς του με την Οδηγία 95/46/ΕΚ και προς τούτο απαραίτητη είναι η προηγούμενη γνωμοδότηση της Αρχής.

3.2.9.2. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση βασίζεται σε τρεις άξονες:

- στην ενθάρρυνση της δημόσιας συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων
- στην ενίσχυση της διαφάνειας/λογοδοσίας, και
- στην αξιοποίηση των ανοικτών δεδομένων.

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ζήτησε από την Αρχή τις απόψεις της επί των στόχων που έχουν τεθεί για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση στο πλαίσιο συμμετοχής της χώρας μας στη σχετική διεθνή πρωτοβουλία του ΟΗΕ Open Government Partnership. Οι απόψεις της Αρχής αποτυπώθηκαν αρχικά στο με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5517-1/13-09-2013 έγγραφό της, το οποίο επαναλάμβανε την πάγια θέση της Αρχής, κατά την οποία στην περίπτωση που η συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της φανερής δράσης της Διοίκησης βρίσκεται σε γνήσια σύγκρουση με το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, ο περιορισμός του τελευταίου θα πρέπει να προβλέπεται νομοθετικά και να σέβεται την αρχή της αναλογικότητας, όπως απαιτείται από την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακολούθως, η Αρχή συμμετείχε, τη 17η Δεκεμβρίου 2013, σε σχετική συνάντηση στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία επικεντρώθηκε στην προβληματική της ανοικτής διάθεσης της πληροφορίας. Στο πλαίσιο της συζήτησης τέθηκε το ζήτημα της νωθρότητας της δημόσιας διοίκησης ως προς τη χορήγηση δεδομένων με το πρόσχημα της παραβίασης της νομοθεσίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Για τη διευκόλυνση επίλυσης σχετικών προβλημάτων η Αρχή επανέλαβε την πρότασή της για τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα/δημόσια πληροφορία, η οποία θα διακρίνει τις προϋποθέσεις πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, ανάλογα με το εάν την πρόσβαση αιτούνται τα μέρη μιας διοικητικής διαδικασίας ή τρίτοι. Στα μέρη της διοικητικής διαδικασίας θεωρείται, κατά την Αρχή, επιβεβλημένη η αναγνώριση ευρύτερου δικαιώματος πρόσβασης. Η συζήτηση σχετικά με τους δύο υπόλοιπους άξονες του Εθνικού Σχεδίου επικεντρώθηκε στην ενίσχυση του προγράμματος «Διαύγεια», η οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στις αρχές του 2014 (ισχυρή μηχανή αναζήτησης που διευκολύνει την αναζήτηση των αναρτημένων πράξεων, μεγαλύτερη ασφάλεια των δεδομένων και πλήρης πρόσβαση από ΑμεΑ). Η Αρχή επανέλαβε τις παρατηρήσεις της, όπως αυτές είχαν αποτυπωθεί σε προηγούμενο έγγραφό της προς το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (βλ. Ενότητα 3.2.9.1). Ακολούθησε η διεξαγωγή τριών θεματικών εργαστηρίων στις 30.1.2014, 6.2.2014 και 13.2.2014, στα οποία η Αρχή συμμετείχε και επανέλαβε τις θέσεις της.

3.3. ΥΓΕΙΑ

Μεγάλο μέρος των υποθέσεων που απασχολούν την Αρχή αφορά αιτήσεις νοσοκομείων, κλινικών ή άλλων φορέων που παρέχουν υπηρεσίες υγείας και ως εκ τούτου τηρούν ιατρικούς φακέλους ασθενών, με τις οποίες ζητούν άδεια της Αρχής για χορήγηση στοιχείων ιατρικών φακέλων σε τρίτα πρόσωπα που έχουν σχετικό έννομο συμφέρον. Η Αρχή έχει επίσης εξετάσει καταγγελίες για παράνομη επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας.

3.3.1. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου

Πολιτικός υπάλληλος του Γενικού Επιτελείου Στρατού κατήγγειλε στην Αρχή ότι η Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ και το 251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας προέβησαν σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων και συγκεκριμένα ότι το 251 ΓΝΑ εξέδωσε, χωρίς την προηγούμενη ενημέρωσή του, ιατρική βεβαίωση σχετικά με την κατάσταση της υγείας του και την απέστειλε στην Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ μετά από αίτησή της. Η Αρχή έκρινε ότι η Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ είχε, ως αρμόδια προϊστάμενη αρχή, την εξουσία, δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας του Υπαλληλικού Κώδικα, να συγκεντρώσει κάθε χρήσιμο στοιχείο που αφορά στην κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου υπαλλήλου για να τον παραπέμψει στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή για την εκτίμηση της ικανότητάς του προς εργασία, καθώς και ότι η υπηρεσία αυτή δεν λογίζεται τρίτος και δεν απαιτείται άδεια της Αρχής για τη διαβίβαση της επίμαχης ιατρικής βεβαίωσης. Επίσης έκρινε ότι η χορήγηση της βεβαίωσης αυτής από το 251 ΓΝΑ στη Δ/νση Πολιτικού Προσωπικού του ΓΕΣ δεν συνιστά παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, επειδή η τελευταία υπηρεσία δεν λογίζεται τρίτος, καθώς από τις οικείες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα προβλέπεται η δυνατότητα διαβίβασης σε αυτήν ευαίσθητων δεδομένων. Για τους λόγους αυτούς η Αρχή απέρριψε την καταγγελία (απόφαση 15/2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων, με την ιδιότητα των υπευθύνων επεξεργασίας,

προκειμένου να τους χορηγηθεί η απαιτούμενη από το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 άδεια πρόσβασης τρίτων στα τηρούμενα αρχεία τους ενόψει συγκεκριμένης εκκρεμούς δίκης. Ειδικότερα, η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να προβούν στη χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών που αφορούν στην κατάσταση υγείας ασθενών σε τρίτα πρόσωπα, προκειμένου τα τελευταία να υποστηρίξουν τις αιτήσεις που έχουν καταθέσει ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων για την υποβολή των ασθενών σε δικαστική συμπαράσταση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 1666 επ. ΑΚ (αποφάσεις 7/2013, 21/2013, 23/2013, 30/2013, 74/2013, 92/2013, 93/2013, 94/2013, 106/2013, 134/2013 και 139/2013). Με την απόφαση 102/2013, η Αρχή απέρριψε εν μέρει το αίτημα των νοσηλευτικών ιδρυμάτων για τη χορήγηση στοιχείων του ιατρικού φακέλου στην κόρη του ασθενούς, καθώς η αίτηση για την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση είχε κατατεθεί ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων από την έτερη κόρη του ασθενούς, ενώ με την ίδια απόφαση η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων ενόψει του προβαλλομένου σκοπού επεξεργασίας, περιόρισε το αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου ασθενούς στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού.

Ένας άλλος μεγάλος αριθμός υποθέσεων που απασχόλησαν την Αρχή αφορούσαν στη χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας από νοσηλευτικά ιδρύματα σε τρίτους προκειμένου οι τελευταίοι να υποστηρίξουν/αντικρούσουν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της επικοινωνίας και αγωγές για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας με τα ανήλικα τέκνα τους (άρθρα 735ΚΠολΔ και 1520 ΑΚ). Η Αρχή με τις αποφάσεις 4/2013, 11/2013, 50/2013, 52/2013, 62/2013, 103/2013, 104/2013, 115/2013, 123/2013, 145/2013 και 148/2013 παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα και τον ΟΚΑΝΑ (απόφαση 115/2013) να χορηγήσουν ιατρικά πιστοποιητικά σχετικά με την κατάσταση ιδίως της ψυχικής υγείας ενός εκ των δύο γονέων, προκειμένου να κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια η ικανότητα άσκησης των γονεϊκών δικαιωμάτων. Με τις αποφάσεις 65/2013, 70/2013, 120/2013, 121/2013 και 144/2013 η Αρχή παρείχε την αιτούμενη από τα νοσηλευτικά ιδρύματα άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, περιορίζοντας, ωστόσο, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας το σχετικό αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού. Με τις αποφάσεις 84/2013 και 124/2013 η Αρχή παρείχε την άδεια στα νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν σε εν διαστάσει/πρώην σύζυγο τα αιτούμενα ιατρικά πιστοποιητικά που αφορούν στην κατάσταση ψυχικής υγείας της μητέρας του εν διαστάσει/πρώην συζύγου, η οποία de facto ασκεί την επιμέλεια του ανήλικου τέκνου, προκειμένου να κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια η ανάθεση της επιμέλειας του ανήλικου τέκνου. Με την απόφαση 117/2013 η Αρχή, εξετάζοντας από κοινού τις αιτήσεις νοσηλευτικού ιδρύματος και της Στρατολογικής Υπηρεσίας σχετικά με την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας, απέρριψε την αίτηση της Στρατολογικής Υπηρεσίας για χορήγηση πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α΄, στο οποίο θα αναφέρεται ο λόγος της απαλλαγής, καθώς όπως έχει ήδη κριθεί με την απόφαση 1620/2000 της Αρχής, στα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης τύπου Α΄, στις περιπτώσεις που συντρέχει απαλλαγή από την εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων, θα πρέπει να αναγράφεται ότι συντρέχει νόμιμος λόγος απαλλαγής, χωρίς αυτός να εξειδικεύεται. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η απόφαση 37/2013 με την οποία η Αρχή εξέδωσε άδεια σε δύο ιδιώτες ψυχιάτρους και μια ψυχοθεραπεύτρια να χορηγήσουν ευαίσθητα δεδομένα ψυχικής υγείας της συζύγου στον σύζυγο, προκειμένου ο τελευταίος να υποστηρίξει την αίτηση που έχει καταθέσει ενώπιον του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την επιστροφή των τέκνων του από την αλλοδαπή στην Ελλάδα κατ' εφαρμογή της Σύμβασης για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών (Σύμβαση της Χάγης του 1980) και στη συνέχεια να ρυθμιστεί από τα αρμόδια δικαστήρια η άσκηση της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων.

Ακόμα, η Αρχή με τις αποφάσεις 12/2013, 13/2013, 39/2013 και 51/2013 παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν αντίγραφα του ιατρικού φακέλου των ασθενών σε ιατρούς, προκειμένου οι τελευταίοι να αντικρούσουν αγωγές αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχουν εγερθεί ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων από ασθενείς. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ιατροί στις υποθέσεις αυτές δεν παρείχαν, κατά τον κρίσιμο χρόνο και υπό οιανδήποτε σχέση εργασίας, τις υπηρεσίες τους στα αιτούμενα νοσηλευτικά ιδρύματα, και συνεπώς δεν μετείχαν στην παροχή ιατρικής φροντίδας από τα νοσηλευτικά αυτά ιδρύματα για να δικαιούνται να ζητήσουν με την ιδιότητά τους αυτή αντίγραφα του ιατρικού φακέλου των ασθενών (βλ. απόφαση 74/2010). Η Αρχή με τις αποφάσεις 40/2013, 54/2013 και 107/2013 παρείχε την άδεια σε τοπικό υποκατάστημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να χορηγήσει ευαίσθητα δεδομένα υγείας ασφαλισμένου σε ιατρούς του ιδρύματος, προκειμένου να αντικρούσουν την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (άρθρα 914 και 932 ΑΚ, 314 ΠΚ και 8, 9, 11, 20 και 28 Ν. 3418/2005) που έχει εγείρει ο ασφαλισμένος ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, περιορίζοντας, κατά περίπτωση, τα σχετικά αιτήματα των ιατρών στη χορήγηση μόνο των αναγκαίων ενόψει του προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Η Αρχή με την απόφαση 116/2013 παρείχε την άδεια στο νοσηλευτικό ίδρυμα και τον ιατρό του νοσηλευτικού ιδρύματος να χρησιμοποιήσουν στοιχεία του ιατρικού φακέλου ασθενούς ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων προκειμένου να αντικρούσουν αγωγή αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχει ασκήσει σε βάρος τους η ασθενής και ο σύζυγός της, καθώς δεν έχει εκδοθεί από την Αρχή η σχετική άδεια τήρησης αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει τους όρους της απόφασης 74/2010. Με την ίδια απόφαση η Αρχή επανέλαβε την κρίση ότι η χορήγηση δεδομένων υγείας αποβιώσαντος δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997 (βλ. αποφάσεις 100/2001, 32/2006 και 38/2010). Με την απόφαση 122/2013 η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να διαβιβάσει αντίγραφα του ιατρικού φακέλου ασθενούς σε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα προκειμένου το τελευταίο να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχει ασκήσει ο ασθενής κατά του νοσηλευτικού ιδρύματος (άρθρα 105 και 106 ΕισΝ ΑΚ).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει σε ιατρό του νοσηλευτικού ιδρύματος στοι-

χεία του ιατρικού φακέλου ασθενούς σε άλλο ιατρό του ιδρύματος, προκειμένου ο τελευταίος να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (προσβολή της προσωπικότητας, άρ. 57 και 914 ΑΚ) που έχει ασκήσει ο συνάδελφός του ιατρός ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για υποτιμητικά και ειρωνικά σχόλια που ανέγραψε σε ιατρική γνωμάτευση ασθενούς, αφού προηγουμένως το νοσηλευτικό ίδρυμα ενημερώσει την ασθενή (απόφαση 22/2013).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν στοιχεία από τον ιατρικό φάκελο ασθενών σε τρίτα πρόσωπα και ασφαλιστική εταιρεία, προκειμένου οι τελευταίοι να αντικρούσουν την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (συνεπεία τροχαίου ατυχήματος άρ. 914 ΑΚ) που έχει ασκηθεί από τους ασθενείς ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων (αποφάσεις 80/2013, 131/2013 και 133/2013), περιορίζοντας, κατά περίπτωση, το αίτημα χορήγησης αντιγράφων του πλήρους ιατρικού φακέλου στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού (αποφάσεις 81/2013 και 118/2013).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν ιατρικά πιστοποιητικά ασθενών σε τρίτους, οι οποίοι με την ιδιότητα των κατηγορουμένων για τα αδικήματα της σωματικής βλάβης θέλουν να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους ενώπιον των αρμοδίων εισαγγελικών και δικαστικών αρχών, καθώς και να αντικρούσουν τις σε βάρος τους εγερθείσες αγωγές αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (αποφάσεις 3/2013, 14/2013 και 35/2013). Η Αρχή με την απόφαση 77/2013 παρείχε την άδεια στο νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει ιατρικό πιστοποιητικό σε τρίτο πρόσωπο, προκειμένου το τελευταίο να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας (συνεπεία σωματικής βλάβης) που έχει ασκηθεί σε βάρος του, απορρίπτοντας με την ίδια απόφαση το αίτημα χορήγησης δεδομένων υγείας της παθούσας για την αντίκρουση της υποβληθείσας έγκλησης για τα αδικήματα της σωματικής βλάβης και εξύβρισης (άρθρα 308 και 361 ΠΚ), καθώς από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης δεν προέκυψε ότι έχει ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος του και συνεπώς δεν υφίσταται εκκρεμής ποινική δίκη.

Επιπλέον, η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν ιατρικά πιστοποιητικά σχετικά με την υγεία του ασθενούς σε εργοδότες, φυσικά και νομικά πρόσωπα, προκειμένου οι τελευταίοι να αντικρούσουν καταγγελία ενώπιον του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, να υποστηρίξουν την ασκηθείσα έφεση κατά απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών περί συντρέχοντος πταίσματος του εργαζομένου και να αντικρούσουν ασκηθείσα σε βάρος τους αγωγή αποζημίωσης συνεπεία εργατικού ατυχήματος, αντίστοιχα (αποφάσεις 1/2013, 48/2013 και 151/2013).

Η Αρχή παρείχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει σε ασφαλιστική εταιρεία αντίγραφα του ιατρικού φακέλου νοσηλείας του ασθενούς, ο οποίος ήταν ασφαλισμένος στη συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία. Η Αρχή έκρινε, εν προκειμένω, ότι η συγκατάθεση που παρείχε ο ασφαλισμένος δυνάμει συγκεκριμένου όρου του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ήταν σύμφωνη με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. ια΄ του Ν. 2472/1997 και ότι αυτή συνιστά τη νομιμοποιητική βάση για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων για τον σκοπό της καταβολής αποζημίωσης λόγω επέλευσης του ασφαλιστέου κινδύνου (άρ. 7 παρ. 2 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997) (απόφαση 45/2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία από τον σύλλογο προσωπικού μιας εταιρείας ότι η εργοδότρια εταιρεία ασκεί πιέσεις στους εργαζομένους του σωματείου για τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου, στο οποίο περιλαμβάνονται και ευαίσθητα δεδομένα υγείας και κατήγγειλε την πρακτική αυτή ως παράνομη. Η Αρχή με έγγραφο έκρινε ότι η συλλογή και τήρηση αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα υγείας των εργαζομένων για τη διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειάς τους συνιστά νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 3850/2010, για την οποία συντρέχει απαλλαγή της εργοδότριας εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997. Η Αρχή επισήμανε, περαιτέρω, ότι η απαλλαγή αυτή δεν συνεπάγεται επ' ουδενί απαλλαγή του υπευθύνου επεξεργασίας από τις υπόλοιπες αρχές και υποχρεώσεις που έχει η εργοδότρια εταιρεία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ιδίως όσον αφορά την τήρηση των άρθρων 4 και 10 του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/2795-2/01-10-2013).

Δικηγορική εταιρεία, ως πληρεξούσιος δικηγόρος εταιρειών με αντικείμενο δραστηριότητας την παροχή υπηρεσιών υγείας που αφορούν στην ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή, υπέβαλε ερώτημα στην Αρχή αναφορικά με τη νομιμότητα αναγραφής προσωπικών δεδομένων στα παραστατικά που κατά τον νόμο οφείλουν να εκδίδουν οι Μονάδες Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής. Η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών από τις Μονάδες Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΜΙΥΑ) στις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες (ΔΟΥ, ΣΔΟΕ, κ.λπ.) συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, για την οποία συντρέχει απαλλαγή των ΜΙΥΑ, ως υπευθύνων επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή, δυνάμει του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. δ΄ εδ. β΄ του Ν. 2472/1997. Η Αρχή επισήμανε ότι όλες οι ΜΙΥΑ οφείλουν να γνωστοποιούν την τήρηση αρχείου με προσωπικά δεδομένα για την παροχή υπηρεσιών υγείας και να ζητούν τη σχετική άδεια της Αρχής και να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/4937-1/30-09-2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία από εργαζόμενη ότι η υπηρεσία της δεν της χορήγησε αντίγραφο ιατρικής γνωμάτευσης που την αφορά, ούτε της γνωστοποίησε τον τρόπο που αυτή περιήλθε στην υπηρεσία, ενώ ζήτησε από την Αρχή να διατάξει την ανάκληση της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση αντιγράφου της ιατρικής γνωμάτευσης, καθώς και η γνωστοποίηση του τρόπου με τον οποίο αυτή περιήλθε στην υπηρεσία, συνιστούν ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, κατά το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997, καλώντας τη συγκεκριμένη υπηρεσία να το ικανοποιήσει. Όσον αφορά το αίτημα περί ανάκλησης της επίμαχης ιατρικής γνωμάτευσης, η Αρχή σημείωσε ότι δεν έχει εκ του νόμου 2472/1997 τέτοια αρμοδιότητα (Γ/ΕΞ/4925/22-07-2013 και Γ/ΕΞ/4670-2/23-09-2013).

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ (ΗΔΙΚΑ ΑΕ) υπέβαλε ερώτημα σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης αντιγράφου ολόκληρης της βάσης δεδομένων του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγο-

γράφησης στην Υποδιεύθυνση της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης επί κακουργήματος, σε εκτέλεση εκδοθείσας από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών παραγγελίας. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση αντιγράφου της βάσης δεδομένων του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, υπογραμμίζοντας ότι συγκεκριμένος όρος της χορηγηθείσας από την Αρχή (υπ' αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/350/31-03-2011 και με α/α 1039) άδειας στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας για τη συλλογή και την περαιτέρω επεξεργασία ιατρικών συνταγών, παραπεμπτικών ιατρικών εξετάσεων, ιατρικών διαγνώσεων, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης κατά τα προβλεπόμενα στον Ν. 3892/2010, προβλέπει ότι αποδέκτες των δεδομένων που συλλέγονται στο πλαίσιο εφαρμογής της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης είναι, μεταξύ άλλων, οι αρμόδιες εισαγγελικές και δικαστικές αρχές εφόσον η διαβίβαση δεδομένων προβλέπεται από διάταξη νόμου ή δικαστική απόφαση. Η αναζήτηση εγγράφων από τον Εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές κατά το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, είναι νόμιμη και κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικές κατισχύουν του Ν. 2472/1997 (βλ. Γνμδ. Αρχής 3/2009 και απόφαση ΑΠ 49/2011). Η Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος που ενεργεί ως γενικός ανακριτικός υπάλληλος (άρθρο 33 ΚΠΔ) προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31 παρ. 2, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 5 του Ν. 3346/2005 και 240-241 ΚΠΔ) έχει δικαίωμα και υποχρέωση να συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία (251 ΚΠΔ) χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια της Αρχής, προκειμένου να τα υποβάλει στον εισαγγελέα, που παρήγγειλε τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης, για να κριθεί απ' αυτόν αν συντρέχει περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης, για συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις ή αρχειοθέτησης της υπόθεσης (άρθρο 43 ΚΠΔ). Η Αρχή πάντως επέστησε την προσοχή στην εκπλήρωση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 και όροι 1 και 2 της προαναφερθείσας άδειας) καθ' όλα τα στάδια της επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/5628-1/04-09-2013).

Νοσηλευτικό ίδρυμα διαβίβασε στην Αρχή εξώδικη διαμαρτυρία-δήλωση της Ένωσης Νοσοκομειακών Ιατρών Θεσσαλονίκης (ΕΝΙΘ), με την οποία η τελευταία ζητούσε να λάβει τα προγράμματα των εφημεριών του έτους 2012 που πραγματοποίησαν οι ιατροί (ειδικοί και ειδικευόμενοι) μέλη της ΕΝΙΘ που υπηρετούν στο νοσοκομείο, καθώς και τα προγράμματα των εφημεριών που οι κλινικές, τμήματα, κ.λπ., του νοσοκομείου υπέβαλαν προς έγκριση για το ίδιο διάστημα. Η Αρχή ενημέρωσε το νοσηλευτικό ίδρυμα ότι η χορήγηση πληροφοριών με τις εφημερίες που πραγματοποίησαν οι ιατροί του νοσοκομείου συνιστά επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων για θεμιτό σκοπό που συνιστάται στον έλεγχο της τήρησης της αρχής της χρηστής διοίκησης εκ μέρους της Διοίκησης του νοσοκομείου. Περαιτέρω, η χορήγηση πληροφοριών σχετικά με τα προγράμματα των εφημεριών που υπέβαλαν οι κλινικές ή τα τμήματα του νοσοκομείου στην αρμόδια επιτροπή δεν συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο μέτρο που στα σχετικά προγράμματα δεν αποκαλύπτονται τα ονόματα των ιατρών-εργαζομένων (Γ/ΕΞ/1889-1/18-04-2013).

Στην Αρχή υποβλήθηκε ερώτημα του ΕΚΑΒ σχετικά με τη νομιμότητα γνωστοποίησης προσωπικών στοιχείων των υπαλλήλων κλάδου ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενοφόρων, που αποτελούσαν μέλη πληρώματος ασθενοφόρου του ΕΚΑΒ που εκτέλεσε διακομιδή ασθενούς, σε τρίτο, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, σε εκτέλεση διαβιβασθέντος αιτήματος με εισαγγελική παραγγελία σύμφωνα με την οποία παραγγέλλονται «ενέργειες κατ' εκτίμηση». Η Αρχή ενημέρωσε το ΕΚΑΒ ότι η γνωστοποίηση των πληροφοριών αυτών συνιστά, καταρχήν, επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων, η νομιμότητα της οποίας τελεί υπό την προϋπόθεση της επίκλησης και απόδειξης του εννόμου συμφέροντος από τον αιτούντα τρίτο (Γ/ΕΞ/1164-1/08-03-201).

Νοσηλευτικό ίδρυμα ζήτησε την έκδοση άδειας από την Αρχή προκειμένου να προβεί στη συλλογή δεδομένων υγείας υπαλλήλου-ιατρού από δημόσιες υπηρεσίες και νοσοκομεία για να προωθηθούν στην αρμόδια πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή, η οποία θα αποφανθεί ύστερα από ερώτημα του νοσηλευτικού ιδρύματος για την παροχή γνωμάτευσης για την κατάσταση υγείας του υπηρετούντος υπαλλήλου, σύμφωνα με το άρθρο 165 παρ. 1 εδ. δ΄ του Ν. 3528/2007. Η Αρχή ενημέρωσε το νοσηλευτικό ίδρυμα ότι η συλλογή δεδομένων υγείας σχετικά με την κατάσταση της υγείας υπαλλήλου-ιατρού συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, για την οποία συντρέχει απαλλαγή του νοσηλευτικού ιδρύματος, ως υπευθύνου επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας της Αρχής (άρ. 7Α παρ. 1 στοιχ. δ΄ του Ν. 2472/1997 και 165 παρ. 1 του Ν. 3528/2007), επαναλαμβάνοντας επί της ουσίας την κρίση της στην υπ' αριθμ. 15/2013 απόφαση (Γ/ΕΞ/525-1/13-02-2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε πρώην σύζυγο να χρησιμοποιήσει ενώπιον δικαστηρίου στη δίκη για την επιμέλεια του τέκνου τους προσωπικά δεδομένα της πρώην συζύγου του και συγκεκριμένα οπτικοακουστικό υλικό αποθηκευμένο σε dvd, που καταγράφει σκηνές κοινών διακοπών τους και της κοινωνικής τους ζωής, από τις οποίες προκύπτουν εκδηλώσεις της επισφαλούς ψυχικής ισορροπίας της πρώην συζύγου του. Η Αρχή έκρινε ότι η πρόσβαση του πρώην συζύγου στα ως άνω ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα της πρώην συζύγου του συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών τα οποία συνέλεξε και επεξεργάστηκε ο ίδιος κατά τη διάρκεια της εγγάμου συμβιώσεώς τους. Στο μέτρο όμως που τα δεδομένα αυτά ελήφθησαν και απετέλεσαν σύνολο προορισμένο να χρησιμοποιηθεί για σκοπό που εκφεύγει της αποκλειστικής οικιακής/προσωπικής χρήσεως (δικαστική χρήση), γι' αυτή την περαιτέρω επεξεργασία απαιτείται άδεια της Αρχής (απόφαση 132/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι ο ένας εκ των δύο εν διαστάσει γονέων έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου γιου του, του οποίου τη γονική μέριμνα ασκεί από κοινού με την εν διαστάσει σύζυγό του, όχι όμως και σε στοιχεία του φακέλου που αναφέρονται σε ευαίσθητα δεδομένα της εν διαστάσει

συζύγου του (απόφαση 130/2013).

Η Αρχή έδωσε άδεια στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών να χορηγήσει σε τρίτο πρόσωπο στοιχεία από φάκελο που τηρείται στο αρχείο της Εισαγγελίας και αφορούν εισαγγελική παραγγελία με την οποία διατάσσεται η ακούσια νοσηλεία προσώπου, για το σκοπό της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή η αιτούσα τα στοιχεία κατηγορείτο για δυσφήμιση και συκοφαντική δυσφήμιση διευθύνοντος συμβούλου ιδιωτικής κλινικής γιατί κατά την ετήσια Γ.Σ. των μετόχων της κλινικής δήλωσε ότι υπάρχουν πληροφορίες ότι αυτός δίδει εξιτήρια προ της ολοκληρώσεως της θεραπείας και διοχετεύει ασθενείς της κλινικής στην προσωπική του επιχείρηση. Η αιτούσα ισχυρίστηκε ότι εδόθη εισαγγελική παραγγελία για αναγκαστική νοσηλεία ασθενούς στη συγκεκριμένη κλινική, αλλά ο ασθενής νοσηλεύτηκε τελικά στην ιδιωτική κλινική του διευθύνοντος συμβούλου και για τον λόγο αυτό η Αρχή έκρινε ότι τα στοιχεία που ζητούσε από την Εισαγγελία ήταν αναγκαία και πρόσφορα για την υποστήριξη των ισχυρισμών της αιτούσας (απόφαση 20/2013).

Η Αρχή σε πολλές περιπτώσεις απέρριψε αιτήσεις για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτους για τον σκοπό της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου.

Σε μία περίπτωση η Αρχή απέρριψε αίτηση μητέρας που ζητούσε άδεια να προσκομίσει αντίγραφο του ατομικού βιβλιαρίου υγείας του εν διαστάσει συζύγου της σε δίκη για τον καθορισμό της άσκησης της γονικής μέριμνας του τέκνου τους, γιατί σχετικές άδειες χορηγούνται, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 μόνο προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας ο οποίος υποχρεούται και να υποβάλει τη σχετική αίτηση και όχι σε τρίτον, όπως στην προκείμενη περίπτωση (απόφαση 2/2013).

Η Αρχή απέρριψε αιτήσεις φορέων για χορήγηση σε τρίτα πρόσωπα ευαίσθητων δεδομένων υγείας προκειμένου να τα προσκομίσουν σε δίκη περί δικαστικής συμπαραστάσεως, όταν οι αιτούντες τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στα πρόσωπα που νομιμοποιούνται κατά το άρθρο 1667 ΑΚ να ζητήσουν τη θέση κάποιου σε δικαστική συμπαράσταση, καθόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997 (αποφάσεις 32/2013, 125/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας να χορηγήσει σε υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής στοιχεία αναρρωτικών αδειών και ιατρικές γνωματεύσεις που τηρούνται στον υπηρεσιακό φάκελο άλλης υπαλλήλου της ιδίας υπηρεσίας για τον σκοπό της αντίκρουσης αγωγής που έχει ασκήσει η μία υπάλληλος κατά της αιτούσας τα στοιχεία και στην οποία η ενάγουσα επικαλείτο επιδείνωση της κατάστασης της υγείας της λόγω της πιεστικής συμπεριφοράς της αντιδίκου της για όσο χρόνο συνυπηρετούσαν. Η Αρχή έκρινε ότι από τον φάκελο της υπόθεσης δεν προκύπτει η προσφορότητα και αναγκαιότητα της χορηγήσεως των αιτηθέντων δεδομένων για την αντίκρουση της ανωτέρω αγωγής, καθώς η αιτούσα ζητούσε ιατρικές γνωματεύσεις για χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν φαίνεται βάσει της αγωγής να συνυπηρετεί με την αντίδικό της και ως εκ τούτου η χορήγηση δεδομένων για το μετέπειτα της συνυπηρετήσεώς τους διάστημα δεν αποδεικνύει ούτε μάλλον πιθανολογεί ότι τα προβλήματα της υγείας προϋπήρχαν και δεν επιδεινώθηκαν (απόφαση 41/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση νοσοκομείου να χορηγήσει στοιχεία από το βιβλίο συμβάντων σε τρίτον προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει προς υποστήριξη δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου όπου δικαζόταν για σωματικές βλάβες. Συγκεκριμένα ο κατηγορούμενος για σωματικές βλάβες ζητούσε να του χορηγήσει το νοσοκομείο την ημερομηνία και την ώρα της επισκέψεως σε αυτό των αντιδίκων-θυμάτων διότι στα αναγνωστέα έγγραφα της δικογραφίας δεν αναγράφονται οι ώρες και οι ημερομηνίες της επισκέψεώς τους, όπως ακριβώς αναγράφονται στη δική του επίσκεψη. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων δεν είναι ούτε συναφής ούτε πρόσφορη ούτε αναγκαία για την υποστήριξη του δικαιώματος του αιτούντος ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου για την απόδειξη της αθωότητάς του, αφού η ώρα επίσκεψης των τραυματιών-θυμάτων δεν έχει καμία επίπτωση στην απόδειξη της αντικειμενικής υπόστασης των αδικημάτων για τα οποία κατηγορείται ούτε η γνώση της μπορεί να συμβάλει στη δικαστική κρίση και συνεπώς υπερβαίνει τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας (απόφαση 67/2013).

Η Αρχή απέρριψε αιτήσεις νοσοκομείων για χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών σε τρίτον για υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου, κρίνοντας ότι η χορήγηση δεν είναι αναγκαία και πρόσφορη όταν τα αιτούμενα πιστοποιητικά περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αναγνωστέων εγγράφων του φακέλου και αποτελούν ήδη περιεχόμενο της σχετικής δικογραφίας (αποφάσεις 75/2013, 101/2013, 128/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση νοσοκομείου για χορήγηση στοιχείων από ιατρικό φάκελο ασθενούς δόκιμου μοναχού στον αδελφό του, ο οποίος τα ζήτησε προκειμένου να υποστηρίξει μηνύσεις κατά του ηγουμένου της μονής για ενέργειες και παραλείψεις που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή και την υγεία του αδελφού του. Η Αρχή έκρινε ότι ο σκοπός της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου δεν υφίσταται γιατί μόνη η υποβολή μηνύσεως κατ' άρθρο 42 ΚΠΔ, επί της οποίας δεν υπήρξε κρίση του αρμόδιου εισαγγελέως μετά τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης περί ασκήσεως ποινικής δίωξης ή αρχειοθετήσεώς της και όχι εγκλήσεως κατ' άρθρο 46 ΚΠΔ, δεν δημιουργεί δικαίωμα του αιτούντος/μηνυτή ώστε να απαιτείται η καθ' οιονδήποτε τρόπο υπεράσπισή του ενώπιον των δικαστηρίων, αφού δεν απέκτησε την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος, η οποία και θα του παρείχε το δικαίωμα να υπερασπισθεί την σε βάρος του κατηγορουμένου κατηγορία (απόφαση 83/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση του Υπουργείου Υγείας για χορήγηση άδειας για τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα που αφορούν την υγεία των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας, δυνάμει της υπ' αριθμ. Υ5α,β/ΓΠ.οικ.39321 απόφασης της Υφυπουργού Υγείας (ΦΕΚ 453/Τεύχος Β/16-04-2010) για τον σκοπό του ελέγχου των δαπανών των χρηματοδοτούμενων από το Υπουργείο μονάδων ψυχικής υγείας, γιατί οι διατάξεις τις οποίες επικαλείται ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν περιέχουν ειδική νομοθετική πρόβλεψη για τη σκοπούμενη επεξεργασία, όπως αυτή περιγράφεται στη σχετική γνωστοποίηση για τη σύσταση ειδικής ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων μέσω της οποίας θα λαμβάνει χώρα η επεξεργασία αυτή, πολλώ δε μάλλον δεν ανα-

φέρονται ειδικώς τα διαβιβαζόμενα προσωπικά δεδομένα των ωφελουμένων ούτε παρέχεται νόμιμη ειδική εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονιστικής υπουργικής απόφασης και ως εκ τούτου οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που ρυθμίζουν τις ουσιαστικές και τεχνικές λεπτομέρειες του ελέγχου δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι συνιστούν την απαραίτητη νομική βάση διαβίβασης των ανωτέρω στοιχείων. Η Αρχή αποφάνθηκε ότι για να είναι νόμιμη η αιτούμενη επεξεργασία πρέπει να προβλέπεται σε διάταξη τυπικού νόμου, όπου θα περιγράφονται οι αρμοδιότητες ελέγχου και εποπτείας των μονάδων ψυχικής υγείας και τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των ωφελουμένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο σκοπός της επεξεργασίας, τα συγκεκριμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι αναγκαίο να τύχουν επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, κατά τρόπο ώστε να προκύπτει σαφώς ότι τα συγκεκριμένα δεδομένα είναι αναγκαία και πρόσφορα σε σχέση με τον σκοπό της επιδιωκόμενης επεξεργασίας, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, ο χρόνος τήρησης των δεδομένων, οι τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών και να παρέχεται ειδικώς η αναγκαία νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως ο σχεδιασμός του συγκεκριμένου συστήματος και τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων (απόφαση 126/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι υφίσταται υποχρέωση κλινικής να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης ασθενούς και να της χορηγήσει βεβαίωση ότι υποβλήθηκε σε ρήξη υμένα, παρά την πιθανότητα να συναχθεί το συμπέρασμα για τον σύζυγό της ότι αντιμετωπίζει ιατρικό πρόβλημα (Γ/ΕΞ/454/23-1-2014).

Σε ερώτημα οροθετικού υπαλλήλου σώματος ασφαλείας, ο οποίος ήθελε να ζητήσει μετάθεση για τον συγκεκριμένο λόγο υγείας και ερωτούσε με ποιον τρόπο μπορεί να υποβάλει τη σχετική αίτηση ώστε να μην καταστεί γνωστή η ασθένειά του σε ευρύτερο αριθμό ατόμων του επαγγελματικού του περιβάλλοντος, η Αρχή απάντησε ότι η σχετική διαδικασία προβλέπεται από τις διατάξεις του ΠΔ 33/2009 και ως εκ τούτου είναι νόμιμη, πλην όμως οι αρμόδιοι υπάλληλοι που είναι επιφορτισμένοι με την εξέταση των σχετικών αιτήσεων δεσμεύονται από το υπηρεσιακό απόρρητο (Γ/ΕΞ/457/23-1-2013).

Σε ερώτημα αν πλαστικός χειρουργός, που διατηρεί ιατρείο υπό μορφή μονοπρόσωπης εταιρείας και ο οποίος κατέθεσε στο δικαστήριο, σε δίκη με αντικείμενο το αποτέλεσμα των πλαστικών επεμβάσεων που είχε διενεργήσει σε πελάτισσά του, φωτογραφίες του πλήρως γυμνού σώματος της ασθενούς, παραβίασε τον Ν. 2472/1997 περί προσωπικών δεδομένων, η Αρχή απάντησε ότι η προσκόμιση στοιχείων από τον ιατρικό φάκελο ασθενούς ενώπιον δικαστηρίου συνιστά επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας που επιτρέπεται μόνο μετά από άδεια της Αρχής όταν εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπό τον όρο ότι είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας. Η εξαίρεση από την υποχρέωση γνωστοποίησης του σχετικού αρχείου και λήψης της ως άνω αδείας που υφίσταται για τους ιατρούς, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 7Α παρ. 1 περ. δ' του Ν. 2472/1997, δεν εφαρμόζεται στα νομικά πρόσωπα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, εφόσον ο ιατρός παρέχει τις υπηρεσίες του υπό τη μορφή μονοπρόσωπης ΕΠΕ δεν εμπίπτει στην ως άνω εξαίρεση και έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει στην Αρχή το ιατρικό του αρχείο και να λάβει σχετική άδεια για την επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων υγείας των ασθενών του. Επίσης, η υποστήριξη δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου συνιστά άλλο σκοπό επεξεργασίας για τον οποίο απαιτείται ειδική άδεια της Αρχής και μπορεί να λάβει χώρα μετά από σχετική ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, δηλαδή του ασθενούς (άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997). Πάντως, όταν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα έχουν προσκομιστεί ενώπιον δικαστηρίου και αποτελούν μέρος δικογραφίας, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα και ο δικαστικός λειτουργός είναι αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων, αν η επεξεργασία των δεδομένων είναι νόμιμη, δεδομένου μάλιστα ότι το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατοχυρώνεται και συνταγματικά (9Α Σ) (Γ/ΕΞ/4854/18-7-2013).

Κατόπιν καταγγελίας γονέων για μερική ικανοποίηση από μονάδα ψυχικής υγείας νοσοκομείου του δικαιώματός τους πρόσβασης σε φάκελο συμβουλευτικών συνεδριών που αφορούσαν τους ίδιους και το ανήλικο τέκνο τους, τα οποία ήθελαν για υποστήριξη δικαιώματός τους ενώπιον δικαστηρίου, η Αρχή απάντησε ότι, όσον αφορά τα δεδομένα των ιδίων και του τέκνου τους, το νοσοκομείο υποχρεούται να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης, όσο δε αφορά τυχόν δεδομένα τρίτων προσώπων, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση τις συνομιλίες των ιατρών με τη διευθύντρια του σχολείου, αποτελούν ταυτόχρονα προσωπικά δεδομένα τόσο των συνομιλούντων προσώπων όσο και των προσώπων που συμμετείχαν στις συνεδρίες. Ως εκ τούτου, στο μέτρο που τα δεδομένα των συνομιλούντων προσώπων (ιατρών και διευθύντριας) δεν συνιστούν ευαίσθητα δεδομένα (υγείας) των προσώπων αυτών, δεν απαιτείται άδεια της Αρχής για τη χορήγησή τους και αντίγραφα αυτών μπορούν να χορηγηθούν στον καταγγέλλοντα, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε' του Ν. 2472/1997, καθόσον η χορήγηση είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του καταγγέλλοντος, αφού προηγουμένως ενημερωθούν τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται βάσει του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/6216-1/11-10-2013).

Η Αρχή αποφάνθηκε ότι σε περιπτώσεις που τρίτος ζητεί πρόσβαση σε ιατρικό φάκελο έχοντας νομίμως εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από το υποκείμενο των δεδομένων, ο τρίτος θεωρεί ότι ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης για λογαριασμό του υποκειμένου των δεδομένων (Γ/ΕΞ/6115-1/17-10-2013, Γ/ΕΞ/6078-1/13-12-2013).

Η Αρχή αποφάνθηκε ότι πατέρας, ο οποίος με δικαστική απόφαση δεν ασκεί την επιμέλεια των τέκνων, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα των ανηλίκων τέκνων του, γιατί σύμφωνα με τα άρθρα 1510 και 1513 ΑΚ, ο πατέρας ασκεί από κοινού με την πρώην σύζυγό του τη γονική μέριμνα των ανηλίκων τέκνων τους, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω η συνδρομή στο πρόσωπό του συγκεκριμένου εννόμου συμφέροντος (Γ/ΕΞ/4938-1/18-10-2013).

Σε ερώτημα ιατρού που απασχολήθηκε με σύμβαση εργασίας σε νοσοκομείο κατά του οποίου άσκησε αγωγή λόγω υπερημερίας του νοσοκομείου να τον εξοφλήσει

και ερωτά αν απαιτείται άδεια της Αρχής προκειμένου να προσκομίσει στο δικαστήριο τα σχετικά λογιστικά έγγραφα-αμοιβολόγια, που έχει εκδώσει το νοσοκομείο και αφορούν τις μη εισπραχθείσες αμοιβές του, τα οποία νομίμως κατέχει, η Αρχή απάντησε ότι τα σχετικά έγγραφα, παρά το γεγονός ότι δεν αναφέρουν το είδος της ασθένειας ή της θεραπείας, παρά μόνο το ονοματεπώνυμο του ασθενούς, συνιστούν, κατά πάγια νομολογία της Αρχής, ευαίσθητα δεδομένα που αφορούν την υγεία, εφόσον συνδέονται με τον αντίστοιχο ιατρικό φάκελο κάθε ασθενούς. Όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο ιατρός απαλλάσσεται από την υποχρέωση λήψης αδείας από την Αρχή για την αιτούμενη νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων αυτών, καθόσον η επεξεργασία αφορά δεδομένα υγείας που γίνεται από ιατρό και τα δεδομένα διαβιβάζονται σε δικαστήριο, το οποίο δεν θεωρείται τρίτος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7Α παρ. 1 περ. δ' του Ν. 2472/1997. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφασίσει κυριαρχικά για τη νομιμότητα του αποδεικτικού μέσου (Γ/ΕΞ/5771-1/22-10-2013).

Η Αρχή αποφαίνεται ότι επί αιτήσεων νοσοκομείων για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτο πρόσωπο, το οποίο όμως έχει οριστεί από το αρμόδιο δικαστήριο δικαστικός συμπαραστάτης (προσωρινός ή οριστικός) του ασθενούς, δεν απαιτείται άδεια της Αρχής, καθόσον ο συμπαραστάτης θεωρείται ότι ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης σε σχέση με τον συμπαραστατούμενο (Γ/ΕΞ/855/7-2-2013, Γ/ΕΞ/1761/11-3-2013, Γ/ΕΞ/2460/5-4-2-13, Γ/ΕΞ/6453/11-10-2013).

Η Αρχή αποφαίνεται ότι επί αιτήσεων νοσοκομείων για χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας σε τρίτο πρόσωπο στο πλαίσιο νομίμως διενεργουμένης προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κυρίας ανάκρισης δεν απαιτείται άδεια της Αρχής, καθόσον η διαδικασία λαμβάνει χώρα με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες, ως ειδικότερες, κατισχύουν του Ν. 2472/1997 (Γ/ΕΞ/2223/28-3-2013, Γ/ΕΞ/2962/11-7-2013, Γ/ΕΞ/6732-1/4-11-2013).

Η Αρχή χορήγησε δύο άδειες για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας σε μεταπτυχιακό φοιτητή της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και στο νοσοκομείο Σισμανόγλειο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας. Η συλλογή των δεδομένων θα ελάμβανε χώρα με βιντεοσκόπηση νοσηλευομένων σε ξενώνα του νοσοκομείου, με υπογραφή εντύπου συγκατάθεσης. Οι όροι της άδειας περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, να τηρούνται κατάλληλα μέτρα ασφαλείας, η πρόσβαση να γίνει στον τόπο που τηρείται το αρχείο, ο ερευνητής να εξάγει μόνο τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της έρευνάς του και, πριν από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων, να προβεί στην ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων που έχει συλλέξει και να καταστρέψει το τυχόν ονομαστικό αρχείο που έχει δημιουργηθεί (Γ/ΕΞ/1226/2013, Γ/ΕΞ/1227/2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια στην εταιρεία Pfizer Hellas AE και τον εκτελούντα την επεξεργασία αυτής, την εταιρεία Outcome Europe Sàrl, για την πρόσβαση στο αρχείο τριών δημόσιων νοσοκομείων και τη συλλογή ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας για την εκπόνηση αναδρομικής μη-παρεμβατικής μετεγχειρητικής κλινικής μελέτης παρακολούθησης της ασφάλειας, αναφορικά με συνταγογραφούμενο φαρμακευτικό προϊόν (Γ/ΕΞ/5433-1/25-11-2013 και Γ/ΕΞ/253-1/25-11-2013).

Η Αρχή χορήγησε στην ΣΕΛΛΑΣ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΕ άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα για την εκπλήρωση του σκοπού της διενέργειας κλινικών μελετών και επιστημονικών ερευνών. Η άδεια παρουσιάζει ενδιαφέρον όσον αφορά τον όρο 5 όπου, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι σε περίπτωση δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της κλινικής έρευνας σε πάσης φύσης επιστημονικά περιοδικά αυτή θα γίνεται σε ανωνυμοποιημένη μορφή. Σε περίπτωση αποστολής, κατόπιν ρητής συγκατάθεσης των συμμετεχόντων στη μελέτη, φωτογραφιών στον χορηγό της μελέτης και ενδεχόμενης μετέπειτα δημοσίευσης τους, αυτή θα πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η μη αναγνωρισιμότητα των συμμετεχόντων (π.χ. με συγκάλυψη ή αλλοίωση των χαρακτηριστικών του προσώπου) (Βλ. και απόφαση 95/2002 της Αρχής). Επίσης, ενδιαφέρον παρουσιάζει ο όρος 8, όπου αναφέρεται ότι τα στοιχεία που συλλέγονται κατά τη διαδικασία επιλογής των ασθενών αναφορικά με τους μη τελικώς συμμετέχοντες στην έρευνα θα πρέπει να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Εν προκειμένω, τα στοιχεία θα πρέπει να τηρούνται για εκείνο το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο μπορεί να προκύψει ανάγκη αντικατάστασης κάποιου από τους συμμετέχοντες στη μελέτη (π.χ. δεν μπορεί η μελέτη να διαρκεί 2 χρόνια και το αρχείο με τους μη τελικώς συμμετέχοντες στην έρευνα να τηρείται για 3 χρόνια) (ΓΝ/ΕΞ/1057/29-07-2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια εγκατάστασης κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στην κλινική «Αγία Φωτεινή», σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 εδ. α' και δ' του Ν. 2472/1997. Η άδεια αφορά την τήρηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας των ασθενών της κλινικής. Στα δεδομένα περιλαμβάνονται και δεδομένα εικόνας των ασθενών, όπως αυτά λαμβάνονται από κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης εγκατεστημένο στους χώρους της κλινικής. Τα στοιχεία τηρούνται για την εκπλήρωση του σκοπού της παροχής υπηρεσιών υγείας (ΓΝ/ΕΞ/683/23-05-2013 και α/α Μητρώου Αδειών 1178).

3.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Με σειρά αποφάσεων που εξέδωσε η Αρχή καθ' όλο το έτος 2013 εξέτασε τις ειδικές προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς.

3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Η Αρχή έκρινε μη νόμιμη την ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (ΕΔΟΕΑΠ) των οφειλών φυσικών προσώπων από ασφαλιστικές εισφορές προς τον ΕΔΟΕΑΠ και αγγελιόσημο γιατί συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με έντονο περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, εν όψει των ιδιαίτερων κινδύνων του διαδικτύου και ως εκ τούτου θα έπρεπε να ρυθμίζεται με τυπικό νόμο (γνωμοδότηση 2/2013).

Επίσης, η Αρχή, με σειρά αποφάσεών της, χορήγησε άδεια σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης (ΙΚΑ, Διεύθυνση

Επιθεώρησης του Υπ. Εργασίας, ΕΤΑΑ, κ.λπ.) για διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων υγείας (πιστοποιητικού νοσηλείας, βιβλιαρίου υγείας, κ.λπ.) σε τρίτο για δικαστική χρήση (αποφάσεις 26/2013, 32/2013, 40/2013, 54/2013, 107/2013).

Η Αρχή απέρριψε αίτηση τρίτου για την προσκόμιση και χρήση βιβλιαρίου υγείας του εν διαστάσει συζύγου ενώπιον Πρωτοδικείου, γιατί η αίτηση δεν υποβλήθηκε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (απόφαση 2/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση από το ΙΚΑ στοιχείων που αφορούν καταβολή εισφορών επί πολεοδομικής διαφοράς συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων και κρίνεται επί τη βάσει των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα (Γ/ΕΞ/256/16-1-2013).

3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από τον ΟΑΕΔ

Η Αρχή απέρριψε αίτημα χορήγησης άδειας στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ για τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο βεβαίωσης από την οποία να προκύπτει εάν το υποκείμενο των δεδομένων ελάμβανε επίδομα ανεργίας κατά το έτος 2009, για το λόγο ότι η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης εργασίας, που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη, ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σχέσης εργασίας και γι' αυτό δεν συνιστά πρόσφορο και αναγκαίο αποδεικτικό μέσο, μη πληρουμένης, συνεπώς, της αρχής της αναλογικότητας σε σχέση με τον σκοπό της υποστήριξης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (απόφαση 36/2013).

Η Αρχή χορήγησε άδεια στον ΟΑΕΔ για τη διαβίβαση σε τρίτο ευαίσθητων δεδομένων συνυποψηφιών του για θέσεις σε Δημόσιο Τομέα, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ προστατευόμενων προσώπων του Ν. 2643/1998, και τα οποία τηρούνται έκτοτε στα αρχεία του ΟΑΕΔ, για τον σκοπό της άσκησης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων του (απόφαση 47/2013).

Η Αρχή έκρινε ότι αντιβαίνει καταρχήν στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 η διαβίβαση από τον ΟΑΕΔ σε τρίτη πληροφοριών σχετικά με την ενδεχόμενη εγγραφή στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ συνυποψηφίου της σε δημόσια προκήρυξη για την πλήρωση θέσης, για συγκεκριμένο επίμαχο διάστημα και ότι επιτρέπεται να της χορηγηθούν μόνο αντίγραφα αναγγελίας πρόσληψης/αναγγελίας αποχώρησης του συνυποψηφίου της (απόφαση 129/2013).

3.4.3. Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης

Η Αρχή πραγματοποίησε επιτόπιο έλεγχο στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης (ΣΗΣ), αναφορικά με την προστασία και την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που καταχωρούνται στο σύστημα αυτό. Τα ευρήματα που προέκυψαν κατά την πραγματοποίηση του ελέγχου κατεγράφησαν στο πόρισμα του ελέγχου, το οποίο κοινοποιήθηκε στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΓΓΚΑ-υπεύθυνος επεξεργασίας) και στην ΗΔΙΚΑ (εκτελών την επεξεργασία). Επί των ευρημάτων η ΗΔΙΚΑ απέστειλε υπόμνημα παρέχοντας διευκρινίσεις αλλά και επισημαίνοντας διορθωτικά μέτρα που έχει λάβει. Η Αρχή, κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας (ΓΓΚΑ) να υποβάλει, εντός διμήνου από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, αναλυτικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των συστάσεων που αναφέρονται στο σκεπτικό της απόφασης, καθώς επίσης και για την αντιμετώπιση των ειδικότερων ζητημάτων που τίθενται στο εμπιστευτικό παράρτημα αυτής. Το χρονοδιάγραμμα θα πρέπει, επίσης, να αφορά και όλα τα διορθωτικά μέτρα που προβλέπονται στον εν εξελίξει διαγωνισμό για το νέο ΣΗΣ και τα οποία δεν έχουν ακόμα ληφθεί. Περαιτέρω, η Αρχή κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας να υποβάλλει ανά τρίμηνο περιοδικές εκθέσεις παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης του ανωτέρω χρονοδιαγράμματος. Τέλος, η Αρχή κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας, με την αίτηση που θα υποβάλει για ανανέωση της άδειας λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα για το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, να περιγράψει και τα νέα μέτρα που θα έχουν εν τω μεταξύ ληφθεί (απόφαση 138/2013).

Η ΗΔΙΚΑ ΑΕ, με έγγραφό της προς την Αρχή, ζήτησε να ενημερωθεί αν υποχρεούται από τον Ν. 2472/1997 στο πλαίσιο και της εκδοθείσας από την Αρχή προς τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας άδειας τήρησης αρχείου με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα για το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, να χορηγήσει αντίγραφο ολόκληρης της βάσης δεδομένων του συστήματος αυτού (το οποίο τηρεί με την ιδιότητα του εκτελούντος την επεξεργασία) στην Υποδιεύθυνση της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης επί κακουργήματος σε εκτέλεση παραγγελίας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών. Η Αρχή ενημέρωσε την ΗΔΙΚΑ ΑΕ ότι η διαβίβαση των αιτουμένων στοιχείων από τα αρχεία που τηρεί με την ιδιότητα του εκτελούντος την επεξεργασία στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (βλ. γνμδ. 3/2009, αλλά και ΑΠ 49/2011) και δεν απαιτείται προς τούτο προηγούμενη ειδική άδεια της Αρχής. Η Αρχή επέστησε επίσης την προσοχή στην εκπλήρωση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 και όροι 1 και 2 της προαναφερθείσας άδειας) καθ' όλα τα στάδια της επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/5628-1/04-09-2013).

3.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η Αρχή έχει επανειλημμένα εξετάσει καταγγελίες που αφορούν επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Η Αρχή χορήγησε άδεια σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία να διαβιβάσει σε άλλη ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία βεβαίωση από την οποία να προκύπτει αν κάποιο πρόσωπο έχει συνάψει ασφάλεια ζωής ή προσωπικών ατυχημάτων όπου να εμφαίνονται οι παρεχόμενες καλύψεις και από την οποία να προκύπτει αν η διαβιβάζουσα τα στοιχεία ασφαλιστική εταιρεία έχει προβεί σε καταβολή οιασδήποτε αποζημίωσης σχετικά με περιστατικό που αναφέρεται σε αγωγή του ασφαλισμένου κατά της ασφαλιστικής εταιρείας που ζήτησε τα στοιχεία, προκειμένου η τελευταία να τη χρησιμοποιήσει για την υποστήριξη των δικαιωμάτων της ενώπιον του δικαστηρίου (απόφαση 34/2013).

3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.6.1. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

3.6.1.1. Επιβολή προστίμου σε τράπεζα για πρόσβαση υπαλλήλων της στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή με την απόφαση 57/2013 επέβαλε στην Εμπο-

ρική Τράπεζα χρηματικό πρόστιμο για παράβαση του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 και του άρθρου 12 του Ν. 2472/97 διότι έκρινε ότι υπήρξε αθέμιτη πρόσβαση στα στοιχεία που αφορούσαν τον προσφεύγοντα και τηρούνται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ καθώς και μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και απηύθυνε προειδοποίηση στην τράπεζα να εξετάσει και να λάβει μέτρα για την πρόληψη παρόμοιων περιστατικών.

Η Αρχή έκρινε ότι κάθε πρόσβαση θα πρέπει, για να είναι νόμιμη, να συνάδει με τους σκοπούς επεξεργασίας του διατραπεζικού αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ στο πλαίσιο αξιολόγησης των αντλούμενων πληροφοριών για τη διασφάλιση της ομαλής εξέλιξης των χρηματοπιστωτικών συμβάσεων που συνάπτουν οι τράπεζες με πελάτες τους. Η Εμπορική Τράπεζα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν ήταν σε θέση να ελέγξει εάν αναζητήσεις στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ από τους υπαλλήλους της έχουν γίνει νόμιμα ή όχι, αφού δεν έχει θεσπίσει συγκεκριμένη διαδικασία που να της παρέχει δυνατότητα ελέγχου και απόδειξης των νόμιμων λόγων αναζήτησης προκειμένου να είναι ευχερής ο προσδιορισμός της οικείας εντολής αναζήτησης πληροφορίας και, ως εκ τούτου, ο εκάστοτε σκοπός της κάθε πρόσβασης.

Η Αρχή απέρριψε και τους ισχυρισμούς της τράπεζας ότι η επίμαχη πρόσβαση και άντληση στοιχείων αναφορικά με τον προσφεύγοντα διενεργήθηκαν στο πλαίσιο σύμβασης, βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 α', είτε ότι αυτές ήταν αναγκαίες για τη «διαχείριση κινδύνων», βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 ε', αφού η συμβατική σχέση με τον προσφεύγοντα είχε λήξει από το 2005 και δεν υπήρχε ανάγκη λήψης κάποιων μέτρων διερεύνησης και αξιολόγησης πληροφοριών για το σκοπό λήψης κάποιας χρηματοδοτικής απόφασης.

3.6.1.2 Επιβολή προστίμου σε τράπεζα και ιδιωτική εταιρεία για παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων από τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή συνεξέτασε με την απόφαση 154/2013 δύο προσφυγές λόγω συνάφειας. Στην πρώτη, που αφορούσε προσφυγή δικαστικού λειτουργού κατά τράπεζας και ιδιωτικής εταιρείας για παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων πιστοληπτικής της ικανότητας από τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο στην τράπεζα και στην εταιρεία διότι έκρινε ότι οι εν λόγω επεξεργασίες πραγματοποιήθηκαν για παράνομο σκοπό, καθώς δεν είχε προσκομιστεί σχετικό αποδεικτικό έγγραφο (αντίγραφο επιταγής εκδόσεως της προσφεύγουσας), ώστε να νομιμοποιείται η τράπεζα να ελέγξει την πιστοληπτική της ικανότητα από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και να ανακοινώσει, έστω και εμμέσως, το δεδομένο της αφερεγγυότητας της προσφεύγουσας στην ιδιωτική εταιρεία-πελάτη της τράπεζας. Αν και διαπίστωσε ότι η Τράπεζα Κύπρου έχει λάβει κατ' αρχάς κατάλληλα οργανωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 τόσο προς τεκμηρίωση των αναζητήσεων στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ όσο και προς έλεγχο και απόδειξη των νόμιμων λόγων αναζήτησης, η Αρχή απηύθυνε σύσταση στην τράπεζα να λάβει αυστηρότερα οργανωτικά μέτρα ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοια περιστατικά αναφορικά με πρόσβαση στα εν λόγω αρχεία χωρίς νόμιμο λόγο, δεδομένου ότι σε καμία περίπτωση η τράπεζα δεν νομιμοποιείται να ενεργεί ως «εταιρεία επιχειρηματικής πληροφόρησης/πιστοληπτικής ικανότητας» παρέχοντας στους πελάτες της, ανταποκρινόμενη μάλιστα σε απλά τηλεφωνικά ερωτήματα, οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τη φερεγγυότητα ενός άλλου φυσικού προσώπου.

Στη δεύτερη προσφυγή ο νόμιμος εκπρόσωπος της ιδιωτικής εταιρείας κατήγγειλε, ως φυσικό πρόσωπο, παράνομη ανακοίνωση δεδομένων τραπεζικού του λογαριασμού μέσω προσωπικής επιστολής σε τρίτα πρόσωπα, καθώς και παράνομη συλλογή και χρήση ευαίσθητων δεδομένων του σχετικών με ποινική δίωξη. Η Αρχή έκρινε ότι η καθ' ου συνέλεξε νομίμως τα υπό κρίση δεδομένα, αφού αυτά είχαν κατατεθεί από τον ίδιο σε φάκελο εκδοθείσας σε βάρος της διαταγής πληρωμής, ωστόσο, η πραγματοποιηθείσα ανακοίνωση δεδομένων σχετικά με περιοδικές καταθέσεις χρημάτων σε τραπεζικό του λογαριασμό πραγματοποιήθηκε χωρίς νόμιμο σκοπό και για τον λόγο αυτό επέβαλε την κύρωση της προειδοποίησης. Η Αρχή απέρριψε την προσφυγή ως προς το σκέλος της πρόσβασης της καθ' ου στο αρχείο της Εισαγγελίας και της περαιτέρω χρήσης των δεδομένων αυτών. Σύμφωνα με το σκεπτικό της, τα δεδομένα σχετικά με ποινική δίωξη του προσφεύγοντος, ήτοι αντικείμενο κατηγορίας και ημερομηνία δικασίμου, αποτελούν μεν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και η συλλογή τους συνιστά επεξεργασία που επιτρέπεται κατ' εξαίρεση ύστερα από άδεια της Αρχής, ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 5 του Ν. 2472/1997, η Αρχή δεν ασκεί εποπτεία στο ποινικό μητρώο και στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της ποινικής δικαιοσύνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, εφόσον η καθ' ου ανέφερε τα εν λόγω δεδομένα σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απευθυνόταν αποκλειστικά από εκείνη προς τον προσφεύγοντα και σε κανέναν άλλο τρίτο, η εν λόγω ανακοίνωση αποτελεί αποκλειστικά προσωπική χρήση κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 και, ως εκ τούτου, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του νόμου αυτού.

3.6.1.3 Θεμιτή αλλαγή σκοπού επεξεργασίας από τράπεζα δεδομένων που ελήφθησαν από αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή, στην απόφαση 66/2013, απέρριψε προσφυγή κατά της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος διότι έκρινε ότι η περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων, πέραν του σκοπού για τον οποίο αρχικά νομίμως συλλέχθηκαν, για τον σκοπό του πειθαρχικού ελέγχου του υπαλλήλου της διενεργούσης την επεξεργασία τράπεζας συνιστά θεμιτή μεταβολή του σκοπού της αρχικής συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος.

Στην προκειμένη υπόθεση, ο προσφεύγων κατήγγειλε ότι ασκήθηκε εις βάρος του έλεγχος από επιθεωρητή τράπεζας σχετικά με τακτοποίηση οφειλών του σχετικά με συμβάσεις που είχε ο προσφεύγων στην εν λόγω τράπεζα, αλλά και σε άλλες τράπεζες σε διάφορα καταναλωτικά προϊόντα με σημαντικότατες καθυστερήσεις. Τα στοιχεία αυτά βρήκε ο ανωτέρω επιθεωρητής μετά από αναζήτηση στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ με την εν λόγω ιδιότητά του και στο πλαίσιο ελέγχου για αντικανονική συμμετοχή υπαλλήλου σε πιστοδότηση πελάτη. Η Αρχή έκρινε ότι ο προσφεύγων πελάτης της τράπεζας που έχει παράλληλα και την ιδιότητα του υπαλλήλου του υποκαταστήματος που δανειοδοτεί δεν μπορεί να

έχει εύλογη προσδοκία προστασίας της ιδιωτικότητάς του με την έννοια ότι προσωπικά του δεδομένα που συλλέγονται λόγω της ιδιότητάς του ως πελάτη της τράπεζας δεν θα χρησιμοποιηθούν περαιτέρω ευθύς ως διαπιστωθεί ότι φέρει και την ιδιότητα του υπαλλήλου της τράπεζας, εφόσον ενήργησε κατά τρόπο αντίθετο προς τις υποχρεώσεις του ως υπαλλήλου της τράπεζας, όπως αυτές απορρέουν από τον οργανισμό προσωπικού της Εμπορικής Τράπεζας. Η φύση των δεδομένων του προσφεύγοντος που συλλέχθηκαν είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον αρχικό σκοπό αναζήτησης και συλλογής τους ενόψει της ιδιότητάς του ως πιστολήπτη, η δε περαιτέρω χρήση των δεδομένων, κατά τον έλεγχο της επιδράσεως της συμπεριφοράς του ως υπαλλήλου της τράπεζας, τυγχάνει ευλόγως αναμενόμενη από το υποκείμενο των δεδομένων στο πρόσωπο του οποίου συμπίπτουν οι δύο αυτές ιδιότητες, όπως αναμενόμενη είναι και η οποιαδήποτε τυχόν επιβλαβής επίδραση της περαιτέρω αυτής επεξεργασίας των δεδομένων.

3.6.1.4. Αίτημα για γνωμοδότηση από ίδρυμα πληρωμών για πρόσβαση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή έλαβε αίτημα από ίδρυμα πληρωμών σχετικά με δυνατότητα πρόσβασης στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ Από τη συνδυαστική εφαρμογή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου και των Πράξεων Διοικητή της ΤτΕ προέκυψε ότι τα ιδρύματα πληρωμών δεν μπορούν να είναι αποδέκτες των δεδομένων του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ επειδή: α) δεν παρέχουν πίστωση, άρα δεν έχουν έννομο συμφέρον, β) ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι έχουν το δικαίωμα να παρέχουν πίστωση, τούτο θα μπορούσε να ισχύει μόνο υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία και τις οποίες δεν προέκυψε ότι πληρούσε η αιτούσα εταιρεία, γ) η πρόσβαση των εταιριών παροχής πιστώσεων σε αρχεία πιστοληπτικής ικανότητας αποτελεί μια από τις προϋποθέσεις για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους, ήτοι συστατική τους υποχρέωση, ενώ παρόμοια υποχρέωση δεν υφίσταται για τα ιδρύματα πληρωμών, και δ) ακόμη και αν γίνει δεκτή η άποψη ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, στους οποίους περιλαμβάνονται τόσο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όσο και τα ιδρύματα πληρωμών, οφείλουν να διευκολύνουν την πρόληψη της απάτης και να προωθούν την εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών και ότι προς επίτευξη του στόχου αυτού απαιτείται η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ τους. Η δε πρόσβαση των ιδρυμάτων πληρωμών στα δεδομένα του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ θα μπορούσε να επιτραπεί καταρχήν μόνο κατά περίπτωση ή υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που θα μπορούσε ενδεχομένως να ορίσει η ΤτΕ, εφόσον κρίνει ότι τούτο είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων.

3.6.2. Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών

Στις αρχές του 2013, το Υπουργείο Δικαιοσύνης κοινοποίησε στην Αρχή ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, η οποία αφορούσε στη νομιμότητα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών, και πιο συγκεκριμένα στην τήρηση των στοιχείων επικοινωνίας των οφειλετών, σε τυχόν περιστατικά παράβασης της νομοθεσίας για τα προσωπικά δεδομένα από τις ως άνω εταιρείες και σε σχετικές ενέργειες της Αρχής. Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου, η Αρχή με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/73-1/28-01-2013 έγγραφό της ενημέρωσε το Υπουργείο για τα ακόλουθα :

α) Σχετικά με τη νομιμότητα τήρησης και χρήσης των στοιχείων επικοινωνίας των οφειλετών από τις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών, διευκρινίστηκε ότι με τον Ν. 3758/2009 «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις», πέραν του ότι προβλέπεται ότι οι δανειστές έχουν δικαίωμα υπό συγκεκριμένους όρους να χορηγούν στις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών στοιχεία σχετικά με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις έναντι των τελευταίων, ρυθμίζονται το πλαίσιο λειτουργίας των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών και οι ειδικότερες υποχρεώσεις που συνεπάγεται η υπηρεσία αυτή, τόσο για τις ως άνω εταιρείες όσο και για τους δανειστές. Επί επιτρεπτής επεξεργασίας, όπως στην περίπτωση του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997 (επεξεργασία αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης), η χορήγηση/ανακοίνωση των στοιχείων οφειλετών από τον δανειστή-υπεύθυνο επεξεργασίας προς την εκάστοτε συνεργαζόμενη με αυτόν εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών-εκτελούσα την επεξεργασία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του οφειλέτη-υποκειμένου των δεδομένων, με την προϋπόθεση ότι ο δανειστής έχει ενημερώσει με σαφήνεια τον οφειλέτη για την κατηγορία αυτή αποδεκτών των δεδομένων του. Σε κάθε περίπτωση, οι υποχρεώσεις για το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας πρέπει να τηρούνται απαρεγκλίτως και τα προσωπικά δεδομένα να μην χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς.

β) Σχετικά με τις προσφυγές/καταγγελίες και τα ερωτήματα που έχουν υποβληθεί στην Αρχή και τις ενέργειες της τελευταίας, αναφέρθηκε ότι η Αρχή έχει λάβει από πολίτες μεγάλο αριθμό προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων. Όλες οι υποθέσεις έχουν ομαδοποιηθεί κατά αντικείμενο και η Αρχή, για αυτές που υπάγονται στην εξαιρετική αρμοδιότητά της, έχει απευθύνει έγγραφα προς τις καταγγελλόμενες τράπεζες και εταιρείες πιστωτικών καρτών, με τα οποία ζητήθηκαν διευκρινίσεις επί των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν από τους οφειλέτες (πρβλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής 2012 – 3.6.3.). Οι υποθέσεις, οι οποίες δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της Αρχής, διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης που έχει τη γενική αρμοδιότητα παρακολουθήσεως της δραστηριότητας των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών (άρθρο 10 παρ. 1 εδαφ. α΄ Ν. 3758/2009).

γ) Σχετικά με το ζήτημα ενδεχόμενης τροποποίησης του σχετικού θεσμικού πλαισίου που αναφέρεται στην ως άνω υποβληθείσα στη Βουλή ερώτηση, δεν αφορά την Αρχή, αφού η νομοθετική πρωτοβουλία δεν ανήκει σε αυτή, ανεξάρτητα όμως τούτου εστάλησαν στο Υπουργείο οι παρατηρήσεις της Αρχής σχετικά με τις τότε προταθείσες τροποποιήσεις στο Ν. 3758/2009 για τις «Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις» (πρβλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής 2011 – 3.6.4.), τροποποίηση που τελικά έγινε με το άρθρο 36 του Ν. 4038/2012.

Εν αναμονή των απαντήσεων των δέκα (10) συνολικά καταγγελλόμενων τραπεζών, πραγματοποιήθηκε μια άτυπη συνάντηση με στελέχη της Γενικής Γραμματεί-

ας Καταναλωτή προκειμένου να συζητηθούν κάποιοι προβληματισμοί που ανέκυψαν από την εφαρμογή του τροποποιηθέντος κατά τα ανωτέρω Ν. 3758/2009 και να αποφευχθεί η επικάλυψη αρμοδιοτήτων. Στη συνέχεια, αφού εξέτασε τις απαντήσεις των ως άνω τραπεζών, η Αρχή στο με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4744/12-07-2013 έγγραφό της επισήμανε τα ακόλουθα:

α) Ο δανειστής οφείλει να επεξεργάζεται ακριβή στοιχεία για τον οφειλέτη. Τούτο σημαίνει ότι ο δανειστής πρέπει να επιβεβαιώνει τις οφειλές και να έχει προβεί σε ταυτοποίηση του οφειλέτη πριν από οποιαδήποτε ενέργεια ενημέρωσης οφειλετών από τον ίδιο ή πριν από την ανακοίνωση των στοιχείων σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών. Η επικαιροποίηση του σχετικού αρχείου μπορεί να γίνει με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως για παράδειγμα με διασταύρωση των στοιχείων από δημόσια προσβάσιμες πηγές, με τηλεφωνική επικοινωνία με τον οφειλέτη ή με αποστολή σχετικής επιστολής για την επιβεβαίωση των στοιχείων. Σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που είχαν δηλωθεί στον δανειστή είναι λανθασμένα ή ψευδή (για παράδειγμα, όταν ο καλούμενος πολίτης δηλώνει στο δανειστή ότι ουδεμία σχέση έχει με τον οφειλέτη ή την οφειλή ή ότι ο οφειλέτης δεν διαμένει πια στη συγκεκριμένη οικία), το βάρος για την εύρεση των αληθών στοιχείων του οφειλέτη φέρει ο δανειστής. Συνεπώς, δεν επιτρέπεται να ζητείται από τους πολίτες να προσκομίζουν έγγραφα για να αποδείξουν ότι πράγματι δεν έχουν καμία σχέση με τον οφειλέτη ή την οφειλή. Ως απόδειξη για την ανακρίβεια των στοιχείων και μέχρι την εύρεση των αληθών μπορεί να τηρείται από τον δανειστή η συνομιλία με το πρόσωπο που δήλωσε π.χ. ότι δεν είναι ο ίδιος οφειλέτης ή ότι ο συγκεκριμένος αριθμός τηλεφώνου δεν ανήκει πια στον οφειλέτη επειδή διαμένει αλλού.

β) Ο δανειστής οφείλει να ενημερώνει προηγουμένως τον οφειλέτη για την ανακοίνωση των δεδομένων του σε εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να πραγματοποιείται εναλλακτικά: α) Κατά τη σύναψη της σύμβασης με τον πελάτη, δηλαδή η ενημέρωση πρέπει να συμπεριληφθεί στο ίδιο το κείμενο της σύμβασης, στο οποίο πρέπει να καθίσταται σαφές ότι ο δανειστής έχει δικαίωμα με βάση το Ν. 3758/2009, σε περίπτωση που η οφειλή καταστεί ληξιπρόθεσμη, να ανακοινώσει τα δεδομένα του πελάτη σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών με σκοπό τη σχετική ενημέρωσή του σύμφωνα με τους όρους του ως άνω νόμου. Συνεπώς, οι όροι συμβάσεων που περιέχουν αόριστες ή ανακριβείς διατυπώσεις πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως. Επισημαίνεται δε ότι οι παλαιοί πελάτες, δηλαδή εκείνοι που υπέγραψαν συμβάσεις με τους δανειστές πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 3758/2009, πρέπει να ενημερώνονται για την εν λόγω νέα επεξεργασία με τρόπο πρόσφορο και σαφή, για παράδειγμα με συστημένη επιστολή που θα περιλαμβάνει την ανωτέρω πληροφόρηση ή με ενσωμάτωση της σχετικής πληροφόρησης στα αντίγραφα λογαριασμών. β) Κατά την τελευταία έγγραφη ενημέρωση του οφειλέτη ότι η οφειλή του κατέστη ληξιπρόθεσμη και ότι, σε περίπτωση μη τακτοποίησης αυτής, τα δεδομένα του θα ανακοινωθούν σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών με σκοπό τη σχετική ενημέρωσή του σύμφωνα με τον Ν. 3758/2009. Στο στάδιο αυτό, προτείνεται να ζητείται από τον οφειλέτη να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις του σχετικά με την ακρίβεια των στοιχείων του, ιδίως ύψος της οφειλής και στοιχεία επικοινωνίας, εντός ευλόγου προθεσμίας, έτσι ώστε να πραγματοποιείται ταυτόχρονα και η ενημέρωση των δεδομένων στο αρχείο που τηρεί ο δανειστής.

γ) Στην περίπτωση ανάθεσης της δικαστικής επιδίωξης της απαίτησης από δικηγορικά γραφεία, επειδή δεν υπάρχει ειδική εκ του νόμου υποχρέωση για την καταγραφή των συνομιλιών και έτσι δεν μπορεί να αποδειχθεί ευχερώς αν πραγματοποιήθηκε παράνομη όχληση στο πλαίσιο εκτέλεσης της εντολής για δικαστική επιδίωξη της απαίτησης, την ευθύνη τόσο για την ακρίβεια των στοιχείων που ανακοινώνουν στους δικηγόρους τους όσο και για λοιπές παραβάσεις του Ν. 3758/2009 σε συνδυασμό με τη νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων κατά την επικοινωνία φέρουν οι ίδιοι οι δανειστές ως υπεύθυνοι επεξεργασίας. Συνεπώς, οι δανειστές θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι α) χορήγησαν στους δικηγόρους τους ακριβή στοιχεία, ήτοι ότι τα φερόμενα στην εκάστοτε καταγγελία ως ανακριβή στοιχεία είναι ακριβή, ή ότι διόρθωσαν αμέσως τα ανακριβή και ενημέρωσαν σχετικά και τον δικηγόρο τους, και β) ότι η εντολή που έδωσαν στον δικηγόρο τους περιορίστηκε στη δικαστική επιδίωξη της απαίτησης και ότι ουδεμία ενέργεια πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων ή/και του Ν. 3758/2009. Μετά την εκ μέρους του δανειστή κοινοποίηση στο δικηγόρο της δήλωσής του ότι η εντολή περιορίζεται στη δικαστική και μόνο επιδίωξη της απαίτησης και εφεξής, ο εντολοδόχος θα υπέχει ιδία ευθύνη για οποιαδήποτε επεξεργασία επιχειρήσει πέραν της εντολής.

Σε περίπτωση που η Αρχή διαπιστώσει τη μη συμμόρφωση των καταγγελλόμενων τραπεζών με τις προαναφερόμενες συστάσεις, θα προχωρήσει στις απαραίτητες διαδικασίες για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Περαιτέρω, δυο εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών και μια τράπεζα υπέβαλαν στην Αρχή ερωτήματα σχετικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας δεδομένων τρίτων προσώπων-μη οφειλετών στο πλαίσιο ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις. Σε δυο από τα ως άνω ερωτήματα επισυνάφθηκαν και οι σχετικές έγγραφες απόψεις της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή. Η Αρχή, κοινοποιώντας τη σχετική απάντησή της στη ΓΓΚ και στον Ελληνικό Σύνδεσμο Εταιρειών Ενημέρωσης και Διαπραγμάτευσης Απαιτήσεων (ΕΣΕΔΑ) με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1325-1/12-07-2013 έγγραφό της, διασαφήνισε ότι τόσο η υποχρέωση τήρησης ηλεκτρονικού αρχείου με τα εξωτερικά στοιχεία κάθε πραγματοποιηθείσας επικοινωνίας, όσο και η υποχρέωση τήρησης αρχείου με το περιεχόμενο των καταγεγραμμένων συνομιλιών, έχουν θεσμοθετηθεί με σκοπό να καταστεί πρακτικά δυνατός ο έλεγχος της συμμόρφωσης των δανειστών και των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και ότι η καταγραφή των ως άνω δεδομένων είναι νόμιμη σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του Ν. 3758/2009, αποτελεί δηλαδή εκ του νόμου υποχρέωση, κατά τη διατύπωση του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β΄ του Ν. 2472/1997. Με βάση όλα τα παραπάνω:

α) Η καταγραφή κάθε επικοινωνίας με τρίτο πρόσωπο-μη οφειλέτη συνιστά επεξεργασία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση της εκ του Ν. 3758/2009 υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας να παρέχει στη ΓΓΚ κάθε

στοιχείο που αποδεικνύει τη συμμόρφωσή του με τις επιταγές του νόμου αυτού, ήτοι αν πραγματοποίησε την εν λόγω επικοινωνία σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 4 του Ν. 3758/2009, αλλά και αν κατά την επικοινωνία αυτή όχλησε ή όχι οικεία πρόσωπα του οφειλέτη.

β) Ο καλών οφείλει να ενημερώνει τόσο για την ιδιότητά του και τα λοιπά στοιχεία που προβλέπονται στο Ν. 3758/2009 όσο και το γεγονός της καταγραφής πριν από την έναρξη κάθε επικοινωνίας από οποιοδήποτε πρόσωπο και αν απαντηθεί η κλήση, δηλαδή είτε αυτή απαντηθεί από τον ίδιο τον οφειλέτη είτε από τρίτο πρόσωπο. Η καλούσα εταιρεία οφείλει κατ' αρχάς να βεβαιωθεί για την ταυτότητα του καλούμενου, δηλαδή αν πρόκειται για τον ίδιο τον οφειλέτη ή τρίτο πρόσωπο, και μόνο στην πρώτη περίπτωση να προβεί σε ενημέρωση σχετικά με την οφειλή, ενώ στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να διακόψει τη συνομιλία. Ειδικότερα, στην τελευταία περίπτωση πρέπει να αποκαλύπτονται στο τρίτο πρόσωπο μόνο όσα στοιχεία είναι αναγκαία για τον σκοπό της ενημέρωσής του σχετικά με την καταγραφή και απαγορεύεται να ανακοινώνονται περαιτέρω στοιχεία σχετικά με την ίδια την οφειλή.

γ) Το ηλεκτρονικό αρχείο με τα εξωτερικά στοιχεία των τηλεφωνικών επικοινωνιών, αλλά και το αρχείο με τις ηχογραφημένες συνομιλίες περιέχουν απλά προσωπικά δεδομένα τόσο του τρίτου προσώπου όσο και του οφειλέτη, καθώς στην πρώτη περίπτωση (τρίτο πρόσωπο-οικείος του οφειλέτη) πρόκειται για το ίδιο το πρόσωπο που συνομιλεί, ενώ στη δεύτερη περίπτωση (οφειλέτης) το περιεχόμενο της συνομιλίας αφορά κατεξοχήν στον οφειλέτη και δη στην αναζήτησή του. Συνεπώς, το τρίτο πρόσωπο-οικείος του οφειλέτη και ο οφειλέτης, ως υποκείμενα των δεδομένων, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που τους αφορούν και περιέχονται στο σύνολο των ηχογραφημένων αυτών συνομιλιών.

δ) Δεδομένου ότι ο σκοπός του Ν. 3758/2009 όπως ισχύει είναι, όπως προαναφέρθηκε, η κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη εποπτεία των δανειστών και των εταιριών ενημέρωσης οφειλετών και κατά συνέπεια η μέγιστη δυνατή προστασία του οφειλέτη, η καταγραφή μηνυμάτων στον αυτόματο τηλεφωνητή του οφειλέτη δεν αντίκειται στη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, εφόσον η ΓΓΚ, στην οποία ανήκει και η γενική αρμοδιότητα εποπτείας της εφαρμογής του Ν. 3758/2009, κρίνει ότι τα ως άνω μηνύματα συνιστούν «επικοινωνία» με την έννοια του ίδιου νόμου, τότε θα πρέπει να χορηγούνται αντίγραφα των εξωτερικών στοιχείων των επικοινωνιών αυτών, αλλά και ηλεκτρονικά αντίγραφα των καταγεγραμμένων σχετικών μηνυμάτων, τόσο στον οφειλέτη, ως υποκείμενο των δεδομένων, όσο και στη ΓΓΚ, ως εποπτεύουσα αρχή, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω.

Τέλος, η Αρχή δημιούργησε μια νέα θεματική ενότητα στην ιστοσελίδα της υπό τον τίτλο «Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών», μέσω της οποίας παρουσιάζεται στο κοινό το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, διατίθενται ηλεκτρονικά οι σχετικές αποφάσεις και πράξεις της και απαντώνται μέσω του συνδέσμου «Συχνές Ερωτήσεις» οι συχνότερα υποβληθείσες απορίες των πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα επεξεργασίας των δεδομένων τους στον συγκεκριμένο τομέα.

3.6.3. Παρατηρήσεις της Αρχής στο σχέδιο συμφωνίας μεταξύ ΕΛΤΕ και PCAOB

Η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4897-1/31-7-2013 έγγραφο υπέβαλε στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), κατόπιν σχετικού αιτήματος, τις παρατηρήσεις της επί δύο σχεδίων συμφωνίας για τη διασυνοριακή ανταλλαγή δεδομένων με την αντίστοιχη αρχή δημόσιας εποπτείας των ΗΠΑ (PCAOB), ήτοι μία συμφωνία «Δήλωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας» (ΔΠΣ) για τον σκοπό της συνεργασίας, το πλαίσιο για την ανταλλαγή των πληροφοριών και τη διενέργεια κοινών ελέγχων και μία συμφωνία σχετικά με τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται σε έγγραφα που διαβιβάζονται. Η Αρχή διαπίστωσε ότι και στα δύο κείμενα έχουν περιληφθεί κάποιες εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων των οποίων τα δεδομένα πρόκειται να διαβιβαστούν στις ΗΠΑ.

Ως προς τη «Δήλωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας», η Αρχή εξέφρασε τη γνώμη να γίνει ειδική μνεία στον Ν. 2472/1997 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και να διατυπωθεί ως ξεχωριστός όρος πριν από κάθε διαβίβαση ότι τηρήθηκαν οι αρχές της ελαχιστοποίησης και ανωνυμοποίησης των δεδομένων. Όσον αφορά τις κοινές επιθεωρήσεις, η επιλογή της ΕΛΤΕ να προΐσταται της επιθεώρησης, όταν αυτή διεξάγεται στη δικαιοδοσία της, θεωρήθηκε από την Αρχή ότι έχει το πλεονέκτημα της δυνατότητας ελέγχου ως προς τη συμμόρφωση των διαδικασιών σε σχέση με το ελληνικό δίκαιο και κατά προέκταση με το δίκαιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ως προς το σχέδιο συμφωνίας για τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων παρατηρήθηκε ότι στο κείμενο αναφέρονται το είδος των δεδομένων που θα ανταλλάσσονται, οι αρχές επεξεργασίας που θα εφαρμόζονται, δηλαδή περιορισμός του σκοπού, αναγκαιότητα και αναλογικότητα των δεδομένων σε σχέση με τον σκοπό, ασφάλεια και εμπιστευτικότητα, διαφάνεια της επεξεργασίας με ενημέρωση των υποκειμένων, αποτελεσματική διαδικασία άσκησης δικαιωμάτων πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής καθώς και δικαίωμα αναφοράς στις υπηρεσίες των ΗΠΑ της εικαζόμενης παράβασης, απαγόρευση επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων παρά μόνο με συγκατάθεση, περιορισμός περαιτέρω διαβιβάσεων μόνο υπό τους όρους που προβλέπονται στη «Δήλωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας».

Η Αρχή ζήτησε να γίνουν ορισμένες προσθήκες στο εν λόγω σχέδιο συμφωνίας, όπως α) σαφής αναφορά του Ν. 2472/1997, β) η ΕΛΤΕ θα εφαρμόζει στην εξέταση κάθε αιτήματος διαβίβασης προς το PCAOB, αλλά και στο πλαίσιο κοινών επιθεωρήσεων, τις αρχές της ανωνυμοποίησης, στις περιπτώσεις που δεν είναι αναγκαία η αποστολή προσωπικών δεδομένων για την επίτευξη των σκοπών της ΔΠΣ, και σε κάθε περίπτωση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων πριν από κάθε διαβίβαση, γ) τα μέρη πρέπει να έχουν κατάλληλες διαδικασίες καταστροφής για όλα τα δεδομένα που λαμβάνουν βάσει της συμφωνίας και ότι η ΕΛΤΕ δύναται να ζητήσει τη διαγραφή δεδομένων που είχε αποστείλει, εάν η διαγραφή τους δεν έγινε από το PCAOB, δ) η ενημέρωση του υποκειμένου πρέπει να περιλαμβάνει την ταυτότητα των υπευθύνων επεξεργασίας, τον σκοπό, τους αποδέκτες των δεδομένων, ε) ο περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα του που τηρούνται στο PCAOB δεν πρέπει να είναι ο κανόνας, αλλά πρέπει να αναγράφεται ρητά ότι γίνεται

ανάλογα με την περίπτωση, στ) αναγνώριση ευθύνης και από τα δύο μέρη σχετικά με την εμπιστευτικότητα των δεδομένων, καθώς και συνεπειών σε περίπτωση παράνομης ανακοίνωσης μη δημόσιων ή εμπιστευτικών πληροφοριών ή εικαζόμενων παραβιάσεων των νόμων και κανονισμών. Παρατηρήθηκε ακόμη ότι απουσιάζει η ρητή αναφορά στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης (mutual reliance), παρότι υπάρχει σχετική πρόβλεψη σε πρόσφατη τροποποίηση της νομοθεσίας των ΗΠΑ.

Η Αρχή επισήμανε ότι θα πρέπει να καθορισθεί η αρμόδια για τη συλλογή και διαβίβαση δεδομένων ελληνική δημόσια υπηρεσία (ΕΛΤΕ), η οποία σύμφωνα με τον Ν. 2472/1997 καθίσταται υπεύθυνος επεξεργασίας και φέρει όλες τις υποχρεώσεις του νόμου αυτού και ότι για τις εν λόγω διαβιβάσεις θα απαιτηθεί άδεια της Αρχής η οποία θα εκδοθεί, εφόσον διαπιστωθεί ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν. 2472/97. Ακόμα πρέπει να υπάρξει σχετική πρόβλεψη στην πολιτική ασφαλείας του υπευθύνου για τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας σχετικά με τη συγκεκριμένη επεξεργασία, τα δε μέτρα στη συνέχεια πρέπει να εξειδικευθούν σε ειδικό κείμενο, όπως για παράδειγμα στο σχέδιο ασφάλειας.

3.6.4. Ενημέρωση δια του Τύπου

Η Αρχή εξέτασε αιτήσεις τριών τραπεζών για τη δια του Τύπου ενημέρωση των πελατών τους σχετικά με τη διαβίβαση των δεδομένων τους στις τράπεζες με τις οποίες οι αιτούσες επρόκειτο να συγχωνευθούν. Ειδικότερα, με την απόφαση 38/2013 εξετάστηκε σχετική αίτηση της Εμπορικής Τράπεζας ΑΕ λόγω συγχώνευσής της με την τράπεζα Alpha Bank, ενώ με την απόφαση 127/2013 εξετάστηκε σχετική αίτηση των τραπεζών Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος ΑΤΕ και Νέα Proton Τράπεζα ΑΕ λόγω συγχώνευσής τους με την Eurobank Ergasias ΑΕ Με τις ως άνω αποφάσεις επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

1) Τα στοιχεία των πελατών των υπό συγχώνευση τραπεζών, ήτοι στοιχεία ταυτοποίησης, καταναλωτικής πίστης, στεγαστικής πίστης και επαγγελματικής-επιχειρηματικής πίστης, εμπίπτουν στην έννοια των απλών προσωπικών δεδομένων. Περαιτέρω, οι υπό συγχώνευση τράπεζες τελούν, μέχρι την απορρόφησή τους από την αποκτώσα τράπεζα, σε σχέση θυγατρικών-μητρικής, ενώ σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο εποπτείας σε ενοποιημένη βάση της Τράπεζας της Ελλάδος, η μητρική τράπεζα, ως εποπτευόμενο πιστωτικό ίδρυμα από την ΤτΕ, υποχρεούται να υποβάλλει οικονομικές καταστάσεις και για τις θυγατρικές της. Σε κάθε περίπτωση, όπως μπορεί να συναχθεί από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο, η μητρική τράπεζα μπορεί και ενδοομιλικά να ζητήσει από τη θυγατρική της τα σχετικά στοιχεία, προκειμένου να διαπιστώσει τη σωστή τήρηση των κανόνων χρηματοδότησης για τους σκοπούς εσωτερικού ελέγχου. Ως εκ τούτου, διαβιβάσεις των εν λόγω στοιχείων από τον έναν υπεύθυνο επεξεργασίας στον άλλον για τους ως άνω συμβατούς σκοπούς είναι επιτρεπτές και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των αντίστοιχων δεδομένων, καθώς πρόκειται για συμμόρφωση των τραπεζών αυτών με τις υποχρεώσεις εποπτείας τους. Επίσης, εφόσον α) η γνωστοποιούμενη διαβίβαση των υπό κρίση δεδομένων πρόκειται να γίνει για σκοπούς ενοποίησης των αρχείων των τριών τραπεζών ενόψει της επικείμενης απορρόφησης και τελικά της περιέλευσης των δεδομένων σε έναν υπεύθυνο επεξεργασίας, β) για την περιέλευση των σχετικών δεδομένων από τις υπό απορρόφηση τράπεζες μέχρι την ικανοποιητική επεξεργασία αυτών από την αποκτώσα τράπεζα για την ομαλή εξυπηρέτηση των υποκειμένων-πελατών θα απαιτηθεί χρονικό διάστημα τουλάχιστον 3-4 μηνών, και γ) τα δικαιώματα των υποκειμένων και οι θεμελιώδεις ελευθερίες τους δεν θίγονται από την εν λόγω επεξεργασία, συντρέχει νόμιμη περίπτωση για τη χορήγηση άδειας για τη δια του Τύπου ενημέρωση αναφορικά με τη διαβίβαση των υπό κρίση προσωπικών δεδομένων των πελατών των υπό συγχώνευση τραπεζών στην αποκτώσα τράπεζα πριν από το στάδιο της απορρόφησης.

2) Η ενημέρωση των πελατών των υπό συγχώνευση τραπεζών αφορά σε μεγάλο αριθμό υποκειμένων και, ως εκ τούτου, η ατομική και έγκαιρη ενημέρωσή τους καθίσταται δυσχερής, ενώ παράλληλα το κόστος σε χρόνο και τέλη των ατομικών ταχυδρομικών επιστολών είναι υψηλό. Συνεπώς, πληρούνται οι όροι σύμφωνα με τους οποίους επιτρέπεται η ενημέρωση των υποκειμένων δια του Τύπου (άρθρα 11 και 24 παρ. 3 εδ. β΄ και γ΄ του Ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με τις Κανονιστικές Πράξεις 1/1999 και 408/1998 της Αρχής), με την επισήμανση ότι η εν λόγω ενημέρωση θα πρέπει να δημοσιευθεί σε δύο πανελλαδικής κυκλοφορίας εφημερίδες (μία καθημερινή και μία Κυριακής).

Για τους παραπάνω λόγους, η Αρχή χορήγησε τις σχετικές άδειες στις αιτούσες και έκρινε ότι η ως άνω ενημέρωση πρέπει να αναρτηθεί και στους διαδικτυακούς τόπους όλων των εμπλεκόμενων τραπεζών.

3.6.5. Μαύρη λίστα δεδομένων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με παράτυπη συμπεριφορά

Η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (ΕΑΕΕ) ζήτησε από την Αρχή να αποφανθεί σχετικά με τη νομιμότητα ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με δεδομένα ασφαλιστικών διαμεσολαβητών με παράτυπη συμπεριφορά, όπως μη απόδοση στις εταιρείες των ασφαλίστρων που έχουν εισπραχθεί από τους ασφαλισμένους, αυθαίρετη μεταβολή ποσών συναλλαγών, έκδοση ασφαλιστηρίων που δεν έχουν εγκριθεί από την ασφαλιστική εταιρεία, άσκηση δραστηριότητας ασφαλιστικού διαμεσολαβητή χωρίς την απαιτούμενη από το νόμο άδεια, κ.ά.

Η Αρχή, με την απόφαση 10/2013, επανέλαβε τις βασικές θέσεις της (βλ. απόφαση 7/2010 και Ετήσια Έκθεση Αρχής 2010 – 3.6.2.) σχετικά με τους εγγενείς κινδύνους μιας τέτοιας επεξεργασίας, όπως δημιουργία αρνητικού προφίλ καταναλωτή, αποκλεισμός από καίριες υπηρεσίες και την ανάγκη απόδειξης της ζημίας (η μαύρη λίστα μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο αν η ζημία είναι τόσο μεγάλη, που ο περιορισμός στην ιδιωτικότητα καθίσταται πλέον αναγκαίος) και εξέτασε το ειδικό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τόσο την άσκηση ασφαλιστικής διαμεσολάβησης όσο και την εποπτεία του ασφαλιστικού κλάδου από την Τράπεζα της Ελλάδος. Από τα στοιχεία δε που υποβλήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι η ΕΑΕΕ δεν απέδειξε ότι η ζημία της ασφαλιστικής αγοράς οφείλεται στη μη απόδοση ασφαλίστρων από διαμεσολαβητές, ώστε να απειλείται η εύρυθμη λειτουργία του κλάδου. Άλλωστε, η σχέση μεταξύ διαμεσολαβητή

και ασφαλιστικής εταιρείας δεν αφορά στην εξυγίανση των συναλλαγών αυτών καθαυτών, αλλά στην αμιγώς μη νόμιμη ή αντισυμβατική επαγγελματική συμπεριφορά συνεργατών, καθώς ο πελάτης έχει ήδη πληρώσει τα ασφάλιστρα στον διαμεσολαβητή. Ακολούθως, η εν λόγω ζημία αποτελεί ενδεχόμενο επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνει οποιοσδήποτε ασκεί εμπορική δραστηριότητα και χρησιμοποιεί συνεργάτες. Τέλος, η ΕΑΕΕ δεν εξέτασε αν είναι εφικτή η πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού με τη χρήση μέσων λιγότερο επαχθών και εάν αυτά τα μέσα δεν είχαν την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα. Συγκεκριμένα, ηπιότερα μέσα θα μπορούσαν να είναι α) η αυστηρότερη εμπορική πολιτική των εταιριών, π.χ. αποκλεισμός διαμεσολαβητών από είσπραξη ασφαλίστρων και κατάθεση αυτών από τον πελάτη απευθείας σε λογαριασμό της εταιρείας, και β) η αυστηρότερη άσκηση εποπτείας από την ΤτΕ δεδομένης της ευρείας ρυθμιστικής, ελεγκτικής και κυρωτικής της αρμοδιότητας, όπως σύνταξη κώδικα δεοντολογίας που ακόμη δεν είχε τεθεί σε εφαρμογή.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, κρίθηκε, τουλάχιστον προς το παρόν, ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας του υπό κρίση αρχείου και η αίτηση απορρίφθηκε.

3.6.6. Δικαίωμα πρόσβασης σε αρχεία καταγεγραμμένων συνομιλιών

Η Αρχή εξέτασε αιτήσεις πολιτών σχετικά με μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής τους σε καταγεγραμμένες τηλεφωνικές συνομιλίες τους και κάλεσε τους υπευθύνους επεξεργασίας να ικανοποιήσουν αμέσως το δικαίωμα αυτό στο σύνολο των καταγεγραμμένων συνομιλιών που αφορούν τους αιτούντες με κάθε πρόσφορο μέσο και να ενημερώσουν σχετικά την Αρχή. Ειδικότερα:

α) Πρώην μέλος Συνεταιρισμού Ραδιοταξί κατήγγειλε, μεταξύ άλλων, τη μη συμμόρφωση του συνεταιρισμού με την υπ' αριθμ. 65/2010 απόφαση της Αρχής που αφορούσε στον ίδιο συνεταιρισμό σχετικά με ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής της σε ηχογραφημένες συνομιλίες. Η Αρχή με την απόφαση 71/2013 διαπίστωσε ότι ο συνεταιρισμός παρανόμως αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας και επέβαλε πρόστιμο 1.500 ευρώ στον Συνεταιρισμό για την εν μέρει μη συμμόρφωση με την υπ' αριθμ. 65/2010 απόφασή της με την έννοια της μη θέσπισης μιας σαφούς διαδικασίας για την αποδεδειγμένη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης σε ηχογραφημένες συνομιλίες που τηρεί στο αρχείο του, καθώς και την κύρωση της προειδοποίησης.

β) Ιδιώτης είχε συνάψει με την καταγγελλόμενη εταιρεία τρεις συμβάσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και, με αφορμή το χρεωστικό υπόλοιπο που εμφανίστηκε στο λογαριασμό της, ζήτησε από την εταιρεία το σύνολο των καταγεγραμμένων από την τελευταία τηλεφωνικών συνομιλιών της με υπάλληλο της εταιρείας από την έναρξη της πρώτης μεταξύ τους σύμβασης έως και την ημέρα της αίτησης (συνολικά δυο χρόνια συνομιλιών). Η εταιρεία απάντησε στην προσφεύγουσα με τρόπο αόριστο και αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα αυτό χωρίς να κοινοποιήσει την απάντησή της στην Αρχή και χωρίς να ενημερώσει την προσφεύγουσα ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτήν. Η Αρχή, στην απόφαση 72/2013, διαπίστωσε ότι η εταιρεία παρανόμως αρνήθηκε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας για τους ακόλουθους λόγους: i) Η διάταξη του άρθρου 18 του Ν. 3340/2005 «Για την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς», σχετικά με την υποχρέωση καταγραφής συνομιλιών από πρόσωπα που διαμεσολαβούν κατ' επάγγελμα στην κατάρτιση συναλλαγών εφαρμόζεται παράλληλα με τον Ν. 2472/1997 και τον Ν. 3471/2006. ii) Η ως άνω επεξεργασία επιτρέπεται, καθώς πραγματοποιείται στο πλαίσιο νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα και είναι μάλιστα αναγκαία για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης της εταιρείας, ως υπευθύνου επεξεργασίας. iii) Το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποιον από τους περιορισμούς που προβλέπονται στον Ν. 2472/1997 και στην Οδηγία 95/46/ΕΚ για κανέναν από τους λόγους που επικαλείται η εταιρεία. iv) Ο ισχυρισμός της εταιρείας περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης της προσφεύγουσας δεν μπορεί να γίνει δεκτός επειδή, πρώτον, δεν αποδείχθηκε ότι χρειάζεται κάποια επιμέρους χρονοβόρα επεξεργασία για τη χορήγησή τους ως συνόλου στην προσφεύγουσα, δεύτερον, το ενδεχόμενο κόστος αποθήκευσης και χορήγησης επιτρέπεται να καλυφθεί με καταβολή σχετικού παραβόλου σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. 122/2001 Κανονιστική Πράξη της Αρχής, και τρίτον, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα λάμβανε σε καθημερινή βάση έγγραφη ενημέρωση των κινήσεων του χαρτοφυλακίου της δεν αίρει την υποχρέωση της εταιρείας να παρέχει πρόσβαση στα στοιχεία της προσφεύγουσας και να απαντήσει με πληρότητα και ορθότητα προς αυτήν. v) Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου σε τηλεφωνικές συνομιλίες, οι οποίες καταγράφονται για σκοπούς απόδειξης εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα εκτείνεται και στα δεδομένα του εκάστοτε συνομιλητή του, καθώς σε αυτές ιδίως τις περιπτώσεις το υποκείμενο επιθυμεί να διαπιστώσει αν έδωσε εντολή πραγματοποίησης ή όχι μιας συναλλαγής, και κυρίως ποια ακριβώς δεδομένα τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας για την απόδειξη της συναλλαγής αυτής, εφόσον μάλιστα η χρήση των δεδομένων αυτών στο σύνολό τους έχει επιπτώσεις στα δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου. Για όλους τους παραπάνω λόγους, η Αρχή επέβαλε την κύρωση της προειδοποίησης.

γ) Σε τρεις περιπτώσεις (Γ/ΕΞ/2270/29-03-2013, Γ/ΕΞ/4911/22-07-2013, Γ/ΕΞ/1982-3/15-10-2013), όπου ο υπεύθυνος επεξεργασίας είτε δεν είχε απαντήσει καθόλου είτε είχε απαντήσει αλλά εκπρόθεσμα ή μετά από μήνες, η Αρχή επισήμανε πως ακόμη και αν τα δεδομένα καταγεγραμμένων συνομιλιών έχουν διαγραφεί, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει στο υποκείμενο ακόμη και με αυτή την αιτιολόγηση. Περαιτέρω, στην πρώτη περίπτωση (αίτηση καταναλωτή κατά παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών), ετέθη το ζήτημα ότι, εφόσον η εταιρεία ενημερώνει τους καταναλωτές ότι καταγράφει τις συνομιλίες με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, μπορεί να δημιουργείται στους καταναλωτές η εύλογη πεποίθηση ότι θα τις τηρεί τουλάχιστον μέχρι να επιλυθεί το

πρόβλημα για το οποίο επικοινωνούν με την υπηρεσία εξυπηρέτησης πελατών ή οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία του παρόχου, ενώ ο χρόνος τήρησης των σχετικών δεδομένων από τον πάροχο ήταν 45 ημέρες. Παρ' όλα αυτά, η υποχρέωση ενημέρωσης που βαρύνει τον πάροχο ως υπεύθυνο επεξεργασίας δεν περιλαμβάνει την ενημέρωση του υποκειμένου σχετικά με τον χρόνο τήρησης των δεδομένων του. Συνεπώς, το ζήτημα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο συμμόρφωσης του παρόχου με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την ειδική νομοθεσία για την παροχή ποιοτικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πελάτες-καταναλωτές και για τον λόγο αυτό ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάστηκε στην ΕΕΤΤ για δικές της τυχόν ενέργειες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Στη δεύτερη περίπτωση, η οποία αφορά αίτηση πελάτη κατά ασφαλιστικής εταιρείας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας κλήθηκε να υποβάλει γνωστοποίηση, ως όφειλε, καθώς είναι ασφαλιστική εταιρεία και δεν εξαιρείται της υποχρέωσης αυτής. Τέλος, στην τρίτη περίπτωση, η οποία αφορά αίτημα πρώην εργαζόμενης κατά εργοδότη-σωματείου ραδιοταξί, ο υπεύθυνος επεξεργασίας κλήθηκε να ενημερώσει εγγράφως όλους τους εργαζομένους του στο τηλεφωνικό κέντρο σχετικά με την καταγραφή των τηλεφωνικών τους συνομιλιών με τους πελάτες του σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 2472/1997, όπως αυτό εξειδικεύεται με το Κεφ. Η΄ παρ. 1 της οδηγίας 115/2001 της Αρχής για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων.

3.6.7. Υπηρεσίες Διαδικτύου-Νέες Τεχνολογίες

3.6.7.1. Υπηρεσία Street View εικονικής περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών από την εταιρεία Google, Inc.

Η εταιρεία Google, Inc., το έτος 2008 είχε γνωστοποιήσει στην Αρχή την έναρξη επεξεργασίας για την παροχή της υπηρεσίας τρισδιάστατης περιήγησης σε οδούς πόλεων «Street View» και στη χώρα μας, σε απάντηση της οποίας η Αρχή είχε ζητήσει τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το έτος 2011, η εταιρεία τροποποίησε την αρχική γνωστοποίηση, ορίζοντας ως νέο σκοπό τη χαρτογράφηση δρόμων ελληνικών περιοχών, που θα χρησιμοποιηθεί και σε άλλες υπηρεσίες της, όπως την υπηρεσία παροχής οδηγιών για τη μετάβαση από μια τοποθεσία σε άλλη (Google Maps). Αναφορικά με τον σκοπό αυτό της χαρτογράφησης δρόμων, η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθμ. 53/2011 απόφαση (πρβλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής 2011- 3.6.7).

Το 2013, η εταιρεία γνωστοποίησε εκ νέου την πρόθεσή της να επεξεργασθεί τις εικόνες δρόμων ελληνικών περιοχών για την παροχή της υπηρεσίας Street View. Η Αρχή, σε συνέχεια των ανωτέρω, εξέδωσε την υπ' αριθμ 136/2013 απόφαση, με την οποία έκρινε ότι η παροχή υπηρεσίας εικονικής περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών είναι σύμφωνη με τον Ν. 2472/1997, εφόσον η εταιρεία τηρεί τους όρους που έθετε η υπ' αριθμ. 53/2011 απόφαση, καθώς και νέους όρους, οι οποίοι προσδιορίζονται στην υπ' αριθμ. 136/2013 απόφαση. Συγκεκριμένα, η Αρχή ορίζει ότι η εταιρεία οφείλει να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων ως προς τον σκοπό της τρισδιάστατης περιήγησης στους δρόμους ελληνικών περιοχών, πριν από την έναρξη της υπηρεσίας, δια του Τύπου και μέσω σχετικής με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ιστοσελίδας.

Καθόσον αφορά στο δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων, αυτό ασκείται οποτεδήποτε σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 Ν. 2472/1997. Συνεπώς, η άσκησή του είναι επιτρεπτή πριν και μετά την έναρξη της υπηρεσίας, καθώς η εταιρεία επεξεργάζεται τα δεδομένα και για τον σκοπό της παροχής της υπηρεσίας περιήγησης στους δρόμους ελληνικών πόλεων. Ωστόσο, η άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης πριν από την έναρξη της υπηρεσίας περιορίζεται πλέον μόνο στις οικίες, καθώς οι εικόνες προσώπων και πινακίδων οχημάτων έχουν ήδη μονίμως θολωθεί. Εξάλλου, η εταιρεία δήλωσε ότι, με την έναρξη της υπηρεσίας και τη δημοσίευση των σχετικών φωτογραφιών, παρέχει ειδικό ηλεκτρονικό εργαλείο μέσω του οποίου κάθε χρήστης μπορεί να ζητά τη θόλωση εικόνων προσώπων και πινακίδων οχημάτων, ενώ το υποκείμενο των δεδομένων και τη θόλωση της οικίας του. Τα δε αιτήματα ικανοποιούνται εντός πενθημέρου. Συνεπώς, τυχόν υποβληθέντα αιτήματα θόλωσης οικίας πριν από την έναρξη της υπηρεσίας, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει προσκομίσει επαρκή στοιχεία εντοπισμού, πρέπει να έχουν ικανοποιηθεί εντός πενθημέρου από την έναρξη της υπηρεσίας. Η προθεσμία των πέντε ημερών ισχύει και για αιτήματα θόλωσης που υποβάλλονται μετά την έναρξη της υπηρεσίας, από την ημερομηνία υποβολής τους.

3.6.7.2. Υπηρεσίες ψηφιακών χωρικών δεδομένων

Με σχετικό έγγραφό της, η εταιρεία ΦΩΤΟΠΟ ΑΕ (μελετών ανάπτυξης και γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών) γνωστοποίησε στην Αρχή την έναρξη επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μέσω της φωτογράφισης δρόμων ελληνικών περιοχών, προκειμένου να παραχθούν από τις φωτογραφίες αυτές ψηφιακά χωρικά δεδομένα, κυρίως τοπογραφικά υπόβαθρα. Στη γνωστοποίηση η εταιρεία ανέφερε ότι οι φωτογραφίες αυτές και τα σχετικά τοπογραφικά υπόβαθρα θα χρησιμοποιηθούν κυρίως στη συνεργασία της εταιρείας με άλλα νομικά πρόσωπα ή φορείς, στο πλαίσιο σχετικών συμβάσεων.

Η Αρχή, εξετάζοντας τη γνωστοποίηση αυτή, απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/622/10-05-2013 έγγραφο, με το οποίο ενημέρωνε την εταιρεία ότι, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 53/2011 απόφασή της που αφορούσε σε παρόμοια περίπτωση επεξεργασίας, δηλαδή τη νομιμότητα της λήψης και επεξεργασίας φωτογραφιών δρόμων ελληνικών περιοχών από την εταιρεία Google, Inc. για σκοπούς χαρτογράφησης δρόμων και παροχής συναφών υπηρεσιών, θα πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των προϋποθέσεων νομιμότητας που τίθενται στην απόφαση αυτή, στο μέτρο που οι επεξεργασίες αυτές παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά.

3.6.7.3. Συστήματα ανάλυσης και μέτρησης ακροατηρίου

Η Αρχή, με την απόφαση 63/2013, προσδιόρισε, κατόπιν σχετικού ερωτήματος που της υποβλήθηκε, τις προϋποθέσεις νομιμότητας της λειτουργίας συστήματος ανάλυσης και μέτρησης ακροατηρίου. Το εν λόγω σύστημα αποτελείται από ειδικές κάμερες-αισθητήρες, μέσω των οποίων εξάγονται βασικά στατιστικά στοιχεία του κοινού που διέρχεται από τους χώρους όπου βρίσκονται, όπως το πλήθος, το φύλο, η ηλικιακή ομάδα και ο χρόνος στάσης σε σημεία προβολής προϊόντων. Ειδικότερα, οι εν λόγω κάμερες συνδέονται μέσω ομοαξονικού καλωδίου με έναν επεξεργαστή video που μετατρέπει το εισερχόμενο σήμα-βίντεο που λαμβάνει σε ψηφιακές εικόνες, οι οποίες ακολούθως υφίστανται επεξεργασία

μέσω κατάλληλου λογισμικού που βρίσκεται εγκατεστημένο στη μνήμη «flash» του επεξεργαστή, προκειμένου να εξαχθούν οι ανωτέρω στατιστικές πληροφορίες. Η μνήμη «flash» του επεξεργαστή τηρεί τις ψηφιακές εικόνες που υφίστανται επεξεργασία για χρονικό διάστημα που αντιστοιχεί σε κλάσμα του δευτερολέπτου, αφού οι εικόνες ανανεώνονται συνεχώς με καινούριες. Δεν πραγματοποιείται από το εν λόγω σύστημα άλλη αποθήκευση εικόνας ή βίντεο σε κανένα στάδιο της επεξεργασίας, ενώ επίσης από τα στατιστικά δεδομένα που εξάγονται είναι αδύνατος ο προσδιορισμός των υποκειμένων των δεδομένων. Σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας είναι η διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών μάρκετινγκ από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Το εν λόγω σύστημα ανάλυσης ακροατηρίου μπορεί επίσης να συνεργαστεί με συστήματα ψηφιακής σήμανσης για την προβολή κατάλληλων διαφημιστικών μηνυμάτων σε οθόνες για το κοινό που διέρχεται από τα σημεία όπου οι κάμερες είναι τοποθετημένες.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που ενέχει η συγκεκριμένη επεξεργασία για την ιδιωτικότητα των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των φυσικών προσώπων που στέκονται μπροστά στις κάμερες-αισθητήρες, λόγω των διαφόρων τεχνολογικών ή μη μέσων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο για την αναγνώρισή τους με χρήση των δεδομένων του εν λόγω συστήματος, έκρινε ότι για την εν λόγω επεξεργασία απαιτείται η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, βάσει του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997. Σημειώνεται ότι μια διέλευση του υποκειμένου των δεδομένων από τα σημεία που βρίσκονται εγκατεστημένες κάμερες του εν λόγω συστήματος δεν υποδηλώνει, κατ' αρχάς, ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως περί έγκρισής του για την εν λόγω επεξεργασία, ακόμα και αν είναι ενήμερος για αυτήν. Η Αρχή στην εν λόγω απόφαση προσδιόρισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η διέλευση προσώπων από τα σημεία τοποθέτησης των καμερών-αισθητήρων μπορεί να εκληφθεί ως συγκατάθεση, με βάση την επιλογή των σημείων τοποθέτησης των καμερών ή/και οθονών προβολής του συστήματος και την κατάλληλη ενημέρωση των διερχομένων, καθώς επίσης και λοιπές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα του συστήματος.

3.6.7.4. Υπηρεσία ηλεκτρονικών λογαριασμών

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία για τη διαδικτυακή υπηρεσία ηλεκτρονικών λογαριασμών (e-bill) που παρέχει η ΔΕΗ ΑΕ, αναφορικά με το ζήτημα της αποθήκευσης των συνθηματικών των χρηστών της υπηρεσίας. Ειδικότερα, στην καταγγελία επισημάνθηκε ότι αν κάποιος χρήστης επιχειρήσει ανάκτηση του συνθηματικού του μέσω της σχετικής δυνατότητας που παρέχει η ως άνω υπηρεσία, θα το λάβει αυτούσιο, σε αναγνώσιμη μορφή (plaintext), μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/514-1/25-02-2013 έγγραφο, επισήμανε στη ΔΕΗ ΑΕ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, ότι, στο πλαίσιο λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφαλείας που αποτελεί υποχρέωσή του βάσει του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997, τα συνθηματικά των χρηστών της διαδικτυακής υπηρεσίας δεν πρέπει να τηρούνται σε πρωτογενή, αλλά σε μη αναγνώσιμη μορφή (για παράδειγμα, με χρήση αλγόριθμου κατακερματισμού-hash). Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητά τους, περιορίζοντας σημαντικά -σε συνδυασμό πάντα με τη χρήση κρυπτογράφησης κατά τη μετάδοση και ανταλλαγή δεδομένων- την πιθανότητα διαρροής τους. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας προέβη, κατόπιν του ανωτέρω εγγράφου της Αρχής, στην κατάλληλη τροποποίηση της υπηρεσίας.

3.6.7.5. Επαλήθευση στοιχείων με βάσει το ΑΦΜ

Η Αρχή έλαβε τρεις διαφορετικές καταγγελίες σχετικά με εφαρμογή επαλήθευσης στοιχείων με βάση το ΑΦΜ επιτηδευματιών που λειτουργούσε μέσω της ιστοσελίδας www.greekafm.com. Η ιστοσελίδα αυτή, η οποία παρείχε τα ανωτέρω στοιχεία αξιοποιώντας υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) του Υπουργείου Οικονομικών, συνέχιζε να παρέχει τα στοιχεία ακόμα και μετά τη διακοπή της υπηρεσίας από τη ΓΓΠΣ, έχοντας προχωρήσει σε αποθήκευση των στοιχείων. Μετά από παρέμβαση της Αρχής αφαιρέθηκαν από τα αρχεία της ιστοσελίδας τα στοιχεία επιτηδευματιών φυσικών προσώπων και στο Γ/ΕΞ/6182/01-10-2013 έγγραφο της Αρχής επιβεβαιώνεται ότι δεν τίθεται πλέον θέμα εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2472/1997, εφόσον η ιστοσελίδα περιορίζεται πλέον σε επεξεργασία δεδομένων νομικών προσώπων.

3.6.7.6. Ανάρτηση φωτογραφίας ανήλικου τέκνου σε διαδικτυακή σελίδα υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης από γονέα χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του έτερου γονέα

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία σύμφωνα με την οποία φωτογραφία του ανήλικου τέκνου της καταγγέλλουσας έχει αναρτηθεί από τον πατέρα του ανήλικου στην περιοχή του προσωπικού του «προφίλ» στο διαδικτυακό τόπο της υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης Facebook, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της ιδίας, η οποία ασκεί την αποκλειστική επιμέλεια του τέκνου αυτού.

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1215-1/18-04-2013 έγγραφο-σύσταση προς τον καταγγελλόμενο, τον ενημέρωσε ότι, εφόσον η πρόσβαση στο αναρτηθέν υλικό (φωτογραφίες και βίντεο), δεν περιορίζεται στους, κατά τη σχετική ορολογία, «φίλους» (επαφές) ενός χρήστη μιας υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης, αλλά το υλικό είναι προσβάσιμο από έναν ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό τρίτων επαφών ή είναι γενικώς προσβάσιμο σε όλους τους χρήστες της υπηρεσίας, τότε η εξαίρεση της προσωπικής ή οικιακής χρήσης δεν εφαρμόζεται και η συγκεκριμένη περίπτωση επεξεργασίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997. Η Αρχή επίσης σημείωσε ότι η ανάρτηση και δημοσίευση φωτογραφίας ανηλίκου σε έναν διαδικτυακό τόπο, εν προκειμένω στον διαδικτυακό τόπο της υπηρεσίας κοινωνικής δικτύωσης Facebook, εμπίπτει στις περιπτώσεις των αποφάσεων οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται από κοινού από τους γονείς που ασκούν τη γονική μέριμνα των ανηλίκων τέκνων τους, και παραπέμπει σε σχετική απόφαση μονομελούς (βλ. ΜΠρΘεσ. 34697/2010).

3.6.8. Διενέργεια ελέγχων σε εμπορικές εταιρείες

3.6.8.1. Εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας

Η Αρχή εντός του 2013 πραγματοποίησε τακτικούς ελέγχους με σκοπό την αποτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης με το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας νομικών και φυσικών προσώπων. Ελέγχθηκαν οι εταιρείες: Ελληνική Εταιρεία Στατιστικών και Οικονομικών Πληροφοριών ΑΕ (Hellastat), Infobank AE, Trust Center AE και ICAP Group. Εντός του 2014 αναμένεται η ολοκλήρωση των

πορισμάτων και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων.

3.6.8.2. Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η Αρχή πραγματοποίησε, το 2012, διοικητικούς ελέγχους στις εταιρείες Πειραιώς Direct Services AE και HSBC BANK PLC Ελλάδος, μετά από στοιχεία που προέκυψαν στο πλαίσιο έλεγχου σε τρίτη εταιρεία, καθώς και στην εταιρεία ανώνυμη διαφημιστική εταιρεία ATTP μετά από στοιχεία που προέκυψαν κατά τον προηγηθέντα έλεγχο της HSBC BANK PLC Ελλάδος. Τα πορίσματα των ελέγχων ολοκληρώθηκαν το 2013 και εκδόθηκαν οι κατωτέρω αποφάσεις.

Με την 86/2013 απόφασή της, η Αρχή επέβαλε στην Πειραιώς Direct Services AE καταστροφή του συνόλου αρχείου το οποίο περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία δεν ανήκουν στον ενοποιημένο δημόσια προσβάσιμο τηλεφωνικό κατάλογο (παραβίαση του άρθρου 4, παρ. 1, εδ. α' του Ν. 2472/1997). Επέβαλε επίσης σύσταση για την τήρηση των επιταγών του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, όταν πραγματοποιείται προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών μέσω τηλεφωνικών κλήσεων.

Με την 109/2013 απόφασή της, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο 75.000 ευρώ στην τράπεζα HSBC BANK PLC Ελλάδος για διαπιστωθείσα παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997. Η παραβίαση αφορούσε αγορά και τήρηση αρχείων με παρανόμως συλλεχθέντα προσωπικά δεδομένα, για οικονομικούς σκοπούς της τράπεζας (προωθητικές ενέργειες). Ειδικότερα, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, ιδίως τα ευρήματα του επιτόπιου διοικητικού ελέγχου, προκύπτει σαφώς ότι δεν είχε ληφθεί η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων για την εν λόγω συλλογή δεδομένων, τα δεδομένα δεν ελήφθησαν από πηγές δημόσια προσβάσιμες που προορίζονται για την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό, ούτε τα ίδια τα υποκείμενα είχαν δημοσιοποιήσει τα δεδομένα τους για συναφείς σκοπούς - και αυτά ήταν σε γνώση της τράπεζας. Η Αρχή, επίσης, επέβαλε στην τράπεζα καταστροφή κάθε σχετικής λίστας. Η HSBC BANK PLC Ελλάδος κατέθεσε αίτηση θεραπείας για την ανάκληση ή τροποποίηση της απόφασης της Αρχής. Με την ίδια απόφαση, η Αρχή απηύθυνε σύσταση για την τήρηση των επιταγών του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, όταν πραγματοποιείται προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών μέσω τηλεφωνικών κλήσεων.

Τέλος, με την 114/2013 απόφασή της, η Αρχή επέβαλε πρόστιμο 2.500 ευρώ στην ανώνυμη διαφημιστική εταιρεία ATTP για διαπιστωθείσα παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2472/1997. Η παραβίαση αφορούσε διαβίβαση σε πελάτη της αρχείων με παρανόμως συλλεχθέντα προσωπικά δεδομένα. Ειδικότερα, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, ιδίως τα ευρήματα του επιτόπιου διοικητικού ελέγχου, προκύπτει σαφώς ότι δεν είχε ληφθεί η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων για την εν λόγω συλλογή δεδομένων, τα δεδομένα δεν ελήφθησαν από πηγές δημόσια προσβάσιμες που προορίζονται για την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό, αλλά ούτε και τα ίδια τα υποκείμενα είχαν δημοσιοποιήσει τα δεδομένα τους για συναφείς σκοπούς. Η Αρχή επίσης επέβαλε στην εταιρεία καταστροφή κάθε σχετικής λίστας.

3.6.9. Συλλογή ευαίσθητων δεδομένων κατά τη διέλευση ΑΜΕΑ από σταθμό διοδίων

Στην Αρχή υποβλήθηκε καταγγελία από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Νεφροπαθών για το γεγονός ότι η εταιρεία Νέα Οδός, η οποία διαχειρίζεται σταθμούς διοδίων στον οδικό άξονα ΠΑΘΕ, προβαίνει σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με τη συμπλήρωση ειδικού εντύπου κατά τη διέλευση ΑΜΕΑ, ώστε να βεβαιώνεται απέναντι στο ελληνικό Δημόσιο η ελεύθερη διέλευση των προσώπων αυτών. Η Αρχή, με την απόφαση 58/2013, έκρινε ότι η συλλογή και η τήρηση προσωπικών δεδομένων, μέσω της συμπλήρωσης του ειδικού «Εντύπου εξαίρεσης πληρωμής ΑΜΕΑ», καθώς και η περαιτέρω επεξεργασία πληροφοριών σχετικά με τις διελεύσεις ΑΜΕΑ από τους σταθμούς διοδίων της εταιρείας Νέα Οδός συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, απλών και ευαίσθητων, που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997. Η Αρχή έκρινε, περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματική υποχρέωση του κράτους για την προστασία των δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ (άρ. 21 παρ. 6 Συντάγματος), ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων απλών και ευαίσθητων για τον σκοπό της κατ' εξαίρεση απαλλαγής των ΑΜΕΑ από την υποχρέωση καταβολής διοδίων τελών, είτε για λόγους κοινωνικής ευαισθησίας είτε σε αναζήτηση της ρύθμισης της δαπάνης από το Δημόσιο, συνιστά θεμιτό σκοπό επεξεργασίας, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, παρόλο που τα ΑΜΕΑ δεν εντάσσονται στην κατηγορία των χρηστών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής διοδίων τελών, σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης. Ωστόσο, ο ανωτέρω σκοπός επεξεργασίας δεν απαιτεί τη συλλογή και τήρηση των ακόλουθων πληροφοριών: εκδούσα αρχή της μπλε κάρτας στάθμευσης, ημερομηνία έκδοσής της, διεύθυνση κατοικίας του οδηγού του οχήματος, πόλη, ταχυδρομικός κώδικας, χώρα, αριθμός τηλεφώνου, αριθμός δελτίου ταυτότητας, αριθμός κυκλοφορίας οχήματος, κατηγορία οχήματος, είδος-μάρκα-χρώμα οχήματος. Για την επίτευξη του ως άνω σκοπού επεξεργασίας απαιτούνται μόνον το ονοματεπώνυμο του ΑΜΕΑ, το ονοματεπώνυμο του οδηγού του οχήματος σε περίπτωση που οδηγός δεν είναι το επιβαίνον ΑΜΕΑ, ο αριθμός της μπλε κάρτας στάθμευσης, η ημερομηνία διέλευσης και η υπογραφή του οδηγού. Η Αρχή έκρινε περαιτέρω με την απόφαση αυτή ότι η εταιρεία Νέα Οδός απαλλάσσεται, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, από την υποχρέωση γνωστοποίησης σύστασης και λειτουργίας αρχείου με προσωπικά δεδομένα των πελατών της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, καθώς δεν διαβιβάζονται προσωπικά δεδομένα των πελατών της σε τρίτους, ωστόσο διατηρεί τις λοιπές υποχρεώσεις που καθιερώνει ο Ν. 2472/1997, ιδίως αναφορικά με την προσήκουσα ενημέρωση των πελατών της ΑΜΕΑ για τη συλλογή προσωπικών τους δεδομένων, καθώς και για την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας. Τέλος, η Αρχή επισήμανε ότι η επίδειξη στον εισπράκτορα των διοδίων της αστυνομικής ταυτότητας, στην περίπτωση που στην μπλε κάρτα στάθμευσης δεν υπάρχει φωτογραφία του κατόχου, δεν συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997, στο μέτρο που δεν καταγράφεται κάποια σχετική πληροφορία σε αρχείο.

3.6.10. Διαβίβαση δεδομένων μεταξύ οργανισμών

3.6.10.1

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα από την εταιρεία

Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης στον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης προσωπικών δεδομένων τρίτων φυσικών και νομικών προσώπων χωρίς τη συγκατάθεσή τους στο πλαίσιο διαχειριστικού και οικονομικού ελέγχου που διενεργείται από τον ως άνω Οργανισμό, ως συλλογικό σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης συσκευασιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 Ν. 2939/2001.

Η Αρχή, στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2510-1/26-04-2013 έγγραφό της έλαβε υπόψη ότι η εταιρεία Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ αποτελεί εγκεκριμένο συλλογικό σύστημα ανταποδοτικής εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης συσκευασιών και αποβλήτων, διεπόμενο από τον Ν. 2939/2001, ο δε Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (πρώην Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων-ΕΟΕΔΣΑΠ) αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπαγόμενο στην εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και αρμόδιο για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και των άλλων προϊόντων. Στις ειδικότερες αρμοδιότητες του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης ανήκει, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 3 στοιχ. β', θ' Ν. 2939/2001, η χορήγηση των εγκρίσεων των συστημάτων ατομικής ή συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης συσκευασιών και αποβλήτων, καθώς και η οργάνωση τακτικών και εκτάκτων ελέγχων που αναφέρονται στα οικονομικά στοιχεία της λειτουργίας των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης. Κατά την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων του ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης αποτελεί διφυές νομικό πρόσωπο που ασκεί δημόσια εξουσία και εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και ειδικότερα την εφαρμογή της πολιτικής για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων.

Κατά την κρίση της Αρχής, από τις διατάξεις του Ν. 2939/2001 προκύπτει υποχρέωση της εταιρείας Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ να χορηγεί και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με προσωπικές εταιρείες (ως στοιχεία που αφορούν φυσικά πρόσωπα) στην εταιρεία ορκωτών λογιστών, η οποία δρα κατ' εντολή και για λογαριασμό του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης και συνεπώς η επεξεργασία καθίσταται νόμιμη (άρθρο 5 παρ. 2 β' Ν. 2472/1997).

Στη συνέχεια, η εταιρεία Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ, θεωρώντας ότι υπήρξε ηθελημένη παρανόηση της γνωμοδότησης της Αρχής από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, ο οποίος εξέλαβε ότι η Αρχή συνέστησε στην αιτούσα να του παραδώσει και στοιχεία αναφερόμενα σε νομικά πρόσωπα, άσκησε κατά του ανωτέρω εγγράφου της Αρχής αίτηση θεραπείας, με την οποία ζήτησε την ανάκληση ή τροποποίησή του. Η Αρχή απέρριψε τη συγκεκριμένη αίτηση θεραπείας με την υπ' αριθμ. 112/2013 απόφασή της με το σκεπτικό ότι τα ζητήματα τα οποία προβλήθηκαν έχουν ήδη εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2510-1/26-04-2013 έγγραφο της Αρχής, περαιτέρω η αιτούσα δεν επικαλέστηκε νέα στοιχεία, που συνιστούν νομικά ή πραγματικά ελαττώματα της προσβαλλόμενης πράξης. Το αν το ως άνω περιεχόμενο του εγγράφου της Αρχής παρερμηνεύθηκε από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, κατά τον τρόπο που ισχυρίστηκε η αιτούσα, δεν μπορεί να αποτελέσει περιεχόμενο της με την ανωτέρω έννοια αίτησης θεραπείας.

3.6.10.2.

Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας απηύθυνε ερώτημα στην Αρχή σχετικά με τη δυνατότητά του να χορηγεί στον Οργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης Συγγενικών Δικαιωμάτων με την επωνυμία GEA τις άδειες μουσικών οργάνων οι οποίες του κοινοποιούνται βάσει κοινής υπουργικής απόφασης για την «απλούστευση διαδικασίας έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Καταστήματος Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Θεάτρου και Κινηματογράφου» από τους εκδίδοντες αυτές δήμους. Εν προκειμένω η ζητούμενη χορήγηση των αδειών μουσικών οργάνων έχει σκοπό την είσπραξη της αμοιβής που οφείλεται στους δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων επί μουσικών έργων δυνάμει του άρθρου 49 παρ. 1 έως 3 Ν. 2121/1993.

Η Αρχή έκρινε ότι ο ΟΠΙ αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο ιδρύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 69 Ν. 2121/1993 και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και σκοπός του είναι, μεταξύ άλλων, η προστασία των πνευματικών δημιουργών και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων και η εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης. Ο Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Συγγενικών Δικαιωμάτων με την επωνυμία GEA διέπεται από τις διατάξεις των άρ. 54 έως 58 Ν. 2121/1993.

Από τις παραπάνω διατάξεις του Ν. 2121/1993 και του π.δ. 311/1994 που προσδιορίζουν τους σκοπούς του ΟΠΙ και των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης συγγενικών δικαιωμάτων, μπορεί, όπως έκρινε η Αρχή με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2216-1/1-11-2013 έγγραφό της να υποστηριχθεί -θέμα το οποίο θα κρίνει τελικά ο ΟΠΙ ως υπεύθυνος επεξεργασίας- ότι θεμελιώνεται έννομο συμφέρον του ΟΠΙ, το οποίο υπερτερεί των συμφερόντων των υποκειμένων των δεδομένων στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, να χορηγήσει τις άδειες μουσικών οργάνων που κατέχει στον Οργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης Συγγενικών Δικαιωμάτων με την επωνυμία GEA, σκοπός του οποίου εκ του νόμου είναι να μεριμνά για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των μελών του.

3.6.11 Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει Εταιρικών Δεσμευτικών Κανόνων (BCR)

Οι Εταιρικοί Δεσμευτικοί Κανόνες (εφεξής BCR), όπως διαμορφώθηκαν από την Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις για τη διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Με αυτή τη βάση, εταιρείες ενός ομίλου δύνανται να διαβιβάζουν μεταξύ τους (προς εταιρείες δηλαδή εκτός ΕΕ) προσωπικά δεδομένα και να λειτουργούν είτε ως υπεύθυνοι είτε ως εκτελούντες την επεξεργασία. Τα BCR εγκρίνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο σύμφωνα με τη διαμορφωμένη από την Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ διαδικασία συνεργασίας των εθνικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ, στα οποία έχουν εγκατάσταση οι εταιρείες του ομίλου που συμμετέχουν στη διαβίβαση. Μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής, οι εταιρείες του ομίλου υποβάλλουν ενώπιον των εθνικών αρχών (η καθεμιά στη χώρα εγκατάστασής της), με βάση τα BCR του ομίλου και ανάλογα με τις

απαιτήσεις του εθνικού δικαίου, είτε αίτημα για χορήγηση άδειας για διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ είτε απλή γνωστοποίηση διαβίβασης. Ακολούθως, η κάθε εθνική αρχή εξετάζει το αίτημα ή τη γνωστοποίηση διαβίβασης με βάση τα BCR και το εθνικό της δίκαιο, το οποίο δύναται να προβλέπει επιπλέον προϋποθέσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή εξέτασε αιτήσεις δυο εταιρειών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο (αποφάσεις 143/2013 και 152/2013) για διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει των BCR του ομίλου. Ειδικότερα, οι εν λόγω διαβιβάσεις αφορούν σε δεδομένα πρώην και εν ενεργεία υπαλλήλων, πελατών, προμηθευτών, συνεργατών, συμβούλων, μετόχων και προσώπων που έχουν επικοινωνήσει με την εταιρεία για διάφορους λόγους, όπως π.χ. τη διατύπωση ερωτήματος ή παραπόνου. Ειδικά σε σχέση με τους υπαλλήλους (πρώην και εν ενεργεία), η διαβίβαση αφορά και σε ευαίσθητα δεδομένα (φυλετική ή εθνική προέλευση, θρησκευτικές πεποιθήσεις, συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, υγεία και ποινικές διώξεις ή καταδίκες) και καλύπτει και τα προστατευόμενα μέλη αυτών (π.χ. τέκνα, σύζυγος), καθώς και όποιο άλλο τρίτο πρόσωπο (π.χ. γονέα, αδέλφια) υποδείξει ο υπάλληλος κάθε εταιρείας ως δικαιούχο του προγράμματος ιδιωτικής ασφάλισης που η εταιρεία προσφέρει στους υπαλλήλους της. Τα ως άνω δεδομένα θα διαβιβάζονται προς τον σκοπό της διοίκησης προσωπικού, της διαχείρισης των σχέσεων με τους πελάτες της εταιρείας, της παροχής των υπηρεσιών της και της εν γένει εκπλήρωσης άλλων επιχειρηματικών σκοπών, ιδίως δημιουργία ηλεκτρονικού τηλεφωνικού καταλόγου στον οποίο έχουν πρόσβαση όλοι οι εργαζόμενοι για να επικοινωνούν με συναδέλφους τους παγκοσμίως, επίβλεψη υπαλλήλων (έλεγχος αποδοτικότητας, αυξήσεις μισθών, προαγωγές, απολύσεις, κ.λπ.) και επιχειρησιακή συνέχεια (business continuity) σε εξαιρετικές περιπτώσεις ανωτέρας βίας, π.χ. σεισμού κ.λπ., όπου η ομαλή λειτουργία μιας θυγατρικής μπορεί να αναληφθεί από άλλη θυγατρική του ομίλου.

Η Αρχή έκρινε ότι η διαβίβαση με βάση τα BCR επιτρέπεται, καθώς πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 υπό συγκεκριμένους όρους, κοινούς και για τις δυο, κυριότεροι από τους οποίους είναι οι ακόλουθοι: α) Η άδεια χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα παραμένουν αμετάβλητοι οι εγκριθέντες δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες και με την επιφύλαξη τυχόν τροποποίησης του ισχύοντος δικαίου, ενώ σε περίπτωση μεταβολής της δομής του ομίλου ή της σχέσης της αιτούσας εταιρείας με αυτόν, καθώς και σε περίπτωση οποιασδήποτε μεταβολής των όρων που περιλαμβάνονται στα BCR, η αιτούσα εταιρεία οφείλει να ενημερώσει την Αρχή, η οποία θα αποφασίσει για την ανάγκη ενδεχόμενης ανάκλησης ή τροποποίησης της χορηγηθείσας άδειας. β) Η αιτούσα εταιρεία οφείλει να ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων πριν από τη διαβίβαση των δεδομένων τους. Επιπλέον, επειδή οι διαβιβάσεις αφορούν σε BCR που ισχύουν για τις εταιρείες που δρουν με την ιδιότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και όχι με την ιδιότητα του εκτελούντος την επεξεργασία, η Αρχή διευκρίνισε ότι στην περίπτωση που η ελληνική εταιρεία τηρεί δεδομένα ως εκτελούσα, εν προκειμένω ως εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών, απαγορεύεται -με βάση τα BCR- η διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων οφειλετών που επεξεργάζεται δυνάμει του Ν. 3758/2009 «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει. Σε συνέχεια, των παραπάνω αποφάσεων πρόκειται να εκδοθούν εντός του 2014 οι απαιτούμενες άδειες για τις δύο εταιρείες, στις οποίες μπορούν να προβλεφθούν όροι που προκύπτουν από το εθνικό δίκαιο, καθώς και άδειες σε άλλες εταιρείες ομίλων, αιτήσεις των οποίων εκκρεμούν ενώπιον της Αρχής.

3.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.7.1. Καταγραφή τηλεφωνικών κλήσεων

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/596-1/07-03-2013 έγγραφο, απάντησε αρνητικά στον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς σχετικά με τη νομιμότητα καταγραφής του περιεχομένου τηλεφωνικών κλήσεων πολιτών στη γραμμή 14541, η οποία παρέχει υπηρεσία τηλεφωνικών πληροφοριών για δρομολόγια πλοίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 και 3 του Ν. 3471/2006 απαγορεύεται η ακρόαση, υποκλοπή, αποθήκευση ή άλλο είδος παρακολούθησης ή επιτήρησης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης και θέσης, εκτός αν προβλέπεται άλλως από τον νόμο, ενώ επιτρέπεται η καταγραφή συνδιαλέξεων και των συναφών δεδομένων κίνησης, όταν πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται μέσω της γραμμής 14541 έχουν αμιγώς ενημερωτικό χαρακτήρα, οπότε δεν προκύπτει ότι ο σκοπός της καταγραφής τηλεφωνικών συνδιαλέξεων είναι η παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα.

3.7.2. Κατάλογοι συνδρομητών

3.7.2.1. Καταχώριση στοιχείων σε κατάλογο συνδρομητών

Η Αρχή επανεξέτασε τρεις υποθέσεις λόγω αναπομπής από το Συμβούλιο Επικρατείας ή οίκοθεν ανάκλησης και επέβαλε πρόστιμο 5.000 ευρώ ανά περίπτωση στην εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδας ΑΕ (ΟΤΕ), διότι συμπεριέλαβε κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του Ν. 2774/1999 και 10 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 σε τηλεφωνικό κατάλογο τα προσωπικά δεδομένα του συνδρομητή, δηλαδή τον τηλεφωνικό αριθμό που ο συνδρομητής είχε δηλώσει ως μη ανακοινώσιμη σύνδεση (για την οποία μάλιστα κατέβαλε και τέλη μη ανακοίνωσης) (απόφαση 16/2013, απόφαση 17/2013, απόφαση 19/2013).

Επίσης, λόγω αναπομπής από το Συμβούλιο Επικρατείας η Αρχή επανεξέτασε προσφυγή και επέβαλε πρόστιμο 5.000 ευρώ στον ΟΤΕ, διότι συμπεριέλαβε σε τηλεφωνικό κατάλογο τα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος συνδρομητή κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του Ν. 2774/1999. Στην προκειμένη περίπτωση, ο προσφεύγων ζήτησε να μεταβιβαστεί στο όνομά του προϋπάρχουσα σύνδεση και στη συνέχεια, μέσω της υπηρεσίας 134, να μετατραπεί η σύνδεση αυτή από ανακοινώσιμη σε μη ανακοινώσιμη. Ο τηλεπικοινωνιακός φορέας τον ενημέρωσε ότι η αλλαγή θα γινόταν με την έκδοση νέου τηλεφωνικού καταλόγου τον Μάρτιο του 2000. Εντούτοις, λόγω μη έγκαιρης επεξεργασίας των δεδομένων κατά την έκδοση του νέου CD ROM του ΟΤΕ, τα προσωπικά στοιχεία του προσφεύγοντος περιελήφθησαν στους νέους καταλόγους και κατά συνέπεια, ανακοινώνονταν και μέσω του 131 και μέσω του

διαδικτύου (απόφαση 18/2013).

3.7.2.2. Παροχή πληροφορίας αναφορικά με στοιχεία συνδρομητή

Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο αιτών επανήλθε στην Αρχή για δεύτερη φορά (η Αρχή είχε απαντήσει το πρώτον με υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5301/03-08-2012 έγγραφο) ζητώντας να διαπιστώσει η Αρχή ότι η χορήγηση στοιχείων συνδρομητή από την εταιρεία Vodafone επιτρέπεται σύμφωνα με τον Ν. 2472/1997 και να υποχρεώσει την εταιρεία να του χορηγήσει την πληροφορία σε ποιον συνδρομητή, ο οποίος κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος πραγματοποίησε εισερχόμενη κλήση προς αυτόν, ανήκε συγκεκριμένος τηλεφωνικός αριθμός σε συγκεκριμένη ημερομηνία. Το στοιχείο αυτό ζήτησε ο αιτών προκειμένου να προσβάλει σε επόμενο δικαιοδοτικό βαθμό απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5301/03-08-2012 έγγραφο επανέλαβε τη θέση ότι, κατ' αρχήν δεδομένου ότι οι Ν. 2472/1997 και 3471/2006 δεν θεμελιώνουν αξίωση τρίτου προς παροχή πληροφόρησης, δεν είναι αρμόδια να διατάζει την ικανοποίηση σχετικών αιτημάτων τρίτων. Περαιτέρω, ανέφερε ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ρυθμίστηκε ειδικότερα, κατ' αρχάς από τον Ν. 2774/1999 και πλέον από τον Ν. 3471/2006, οι οποίοι προβλέπουν περιοριστικώς τις νομιμοποιητικές βάσεις της επεξεργασίας, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται το έννομο συμφέρον του τρίτου, όπως κατά τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' Ν. 2472/1997, ως προς την επεξεργασία δεδομένων κίνησης (πρβλ. και Εισηγητική Έκθεση του προϊσχύσαντος νόμου 2774/1999, Κώδικας ΝоВ, τμ. 47, σελ. 2709 επ. (2710)). Ο Ν. 2472/1997 εφαρμόζεται μόνο για κάθε ζήτημα που δεν ρυθμίζεται ειδικότερα (βλ. άρθρο 1 Ν. 2774/1999, άρθρο 3 παρ. 2 Ν. 3471/2006). Βάσει των ανωτέρω προκύπτει ότι ο αιτών, ως τρίτος σε σχέση με τα δεδομένα του συνδρομητή, επιτρέπεται να πληροφορηθεί τον συνδρομητή του συγκεκριμένου αριθμού, μόνον υπό τις προϋποθέσεις της ειδικότερης αυτής νομοθεσίας, και εν προκειμένω, στο μέτρο που δεν είναι δυνατή η επίκληση του έννομου συμφέροντος, μόνον εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος για τους δημόσιους καταλόγους, αφού τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτούς μπορεί να τα πληροφορηθεί ο κάθε ενδιαφερόμενος. Ειδικότερα, η χορήγηση των στοιχείων του συνδρομητή σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημόσιων καταλόγων δεν αντίκειται στο νόμο, εφόσον α) δεν πρόκειται για στοιχεία που δεν καταχωρίζονται σε δημόσιους καταλόγους, δηλαδή συνδέσεις καρτοκινητής τηλεφωνίας και αριθμό που ο συνδρομητής έχει δηλώσει ως απόρρητο, και β) η εταιρεία για τη νόμιμη συμπερίληψη στο δημόσιο κατάλογο είχε ενημερώσει προηγουμένως τον συνδρομητή καθώς και για τις λειτουργίες του καταλόγου, συμπεριλαμβανομένης της αντίστροφης αναζήτησης, και ο ίδιος δεν είχε εναντιωθεί στην καταχώριση αυτή. Για παράδειγμα, εάν η εταιρεία είχε ενημερώσει τους συνδρομητές για τη λειτουργία της αντίστροφης αναζήτησης επιτρέπεται να χορηγήσει τα στοιχεία του συνδρομητή, ακόμη και αν κατά την κρίσιμη περίοδο δεν είχε ενεργοποιήσει τη λειτουργία αυτή. Η Αρχή επισήμανε ότι ο έλεγχος της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων εναπόκειται στον υπεύθυνο επεξεργασίας, εν προκειμένω την εταιρεία Vodafone, και πρέπει καταρχήν να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την ισχύουσα στην κρίσιμη ημερομηνία διάταξη του άρθρου 8 Ν. 2774/1999, η οποία όμως δεν διαφέρει ουσιωδώς ως προς τα ανωτέρω σημεία από την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 10 Ν. 3471/2006. Εφόσον μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 3471/2006 ο συγκεκριμένος συνδρομητής εξακολουθούσε να έχει σύνδεση στην εταιρεία με τον ίδιο αριθμό και η εταιρεία επανέλαβε ή για πρώτη φορά ενημέρωσε για την καταχώριση στο δημόσιο κατάλογο και τις λειτουργίες του, για τον έλεγχο της συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων εφαρμόζεται το άρθρο 10 του Ν. 3471/2006. Επιπλέον, στην περίπτωση της χορήγησης η εταιρεία θα πρέπει να ενημερώσει προηγουμένως τον συνδρομητή σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3 Ν. 2472/1997.

3.7.3. Τήρηση δεδομένων για τον σκοπό της εξακρίβωσης ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 3917/2011 «Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις» (ΦΕΚ Α 22/21-02-2011), οι δύο αρμόδιες Αρχές, δηλαδή η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) και η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ), εξέδωσαν Κοινή Πράξη (ΦΕΚ Β 3433/31-12-2013) ως προς τις υποχρεώσεις των παρόχων για την προστασία και την ασφάλεια των δεδομένων που διατηρούνται ώστε να διαβιβάζονται στις διωκτικές αρχές κατά τη διαδικασία του Ν. 2225/1994 για τον σκοπό εξιχνίασης σοβαρών αξιόποινων πράξεων. Επισημαίνεται ότι με τον Ν. 3917/2011 ενσωματώθηκε η Οδηγία 2006/24/ΕΚ. Σχέδιο της Κοινής Πράξης τέθηκε προηγουμένως σε δημόσια διαβούλευση.

Για την ανάγκη της Κοινής Πράξης εισάγεται ο ορισμός του «Συστήματος Διατήρησης Δεδομένων (ΣΔΙΔΕ)», το οποίο είναι η αποτελούμενη από υλικό και λογισμικό εξοπλισμό υποδομή του παρόχου που χρησιμοποιείται για τη διατήρηση των δεδομένων του άρθρου 5 του Ν. 3917/2011.

Στην Κοινή Πράξη εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις των παρόχων αναφορικά με την κατάρτιση και την εφαρμογή του ειδικού σχεδίου πολιτικής ασφάλειας, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 3917/2011. Το σχέδιο αποτελείται από ειδική πολιτική και μέτρα ασφάλειας και οφείλει να διασφαλίζει την τήρηση των ακόλουθων αρχών ασφάλειας: α) τα διατηρούμενα δεδομένα είναι ίδιας ποιότητας και έχουν την ίδια προστασία και ασφάλεια με τα δεδομένα που περιέχει το δίκτυο, β) λαμβάνονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας των δεδομένων κατά τυχαίας ή παράνομης καταστροφής τους ή τυχαίας απώλειας, αλλοίωσης, μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης αποθήκευσης, επεξεργασίας, πρόσβασης ή αποκάλυψης, γ) λαμβάνονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για να διασφαλισθεί ότι στα δεδομένα έχει πρόσβαση μόνον ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό.

Μια βασική αρχή της Κοινής Πράξης περιγράφεται στο άρθρο 4 αυτής, σύμφωνα με την οποία ενώ δεν απαιτείται φυσικά διαχωρισμένη υλική υποδομή για το ΣΔΙΔΕ ορίζεται ότι ο πάροχος εφαρμόζει σε σχέση με όλες τις λειτουργίες του λογικό διαχωρισμό επί των

τηρούμενων δεδομένων του άρθρου 5 του Ν. 3917/2011. Κατά τον λογικό διαχωρισμό, έννοια που διευκρινίζεται στην Κοινή Πράξη, το λογισμικό, όλων των επιπέδων που χρησιμοποιείται για πρόσβαση στα δεδομένα του ΣΔΙΔΕ είναι διακριτό και λογικά απομονωμένο από το λογισμικό που χρησιμοποιείται για πρόσβαση σε δεδομένα που τηρούνται για άλλους σκοπούς. Με τη διάταξη αυτή επιδιώκεται η απομόνωση των συστημάτων και ο διαχωρισμός των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση στα τηρούμενα δεδομένα από αυτά που τηρούνται για άλλους (εμπορικούς) σκοπούς. Η προστασία των τηρούμενων δεδομένων ενισχύεται και με την υποχρέωση εφαρμογής ισχυρών μηχανισμών κρυπτογράφησης.

Επιπλέον, οι πάροχοι υποχρεώνονται να λαμβάνουν ειδικά μέτρα ασφάλειας όσον αφορά: α) το προσωπικό που χειρίζεται τα δεδομένα του ΣΔΙΔΕ, β) τη φυσική πρόσβαση στους τόπους εγκατάστασης, γ) τον έλεγχο της λογικής πρόσβασης τόσο σε επίπεδο αναγνώρισης και αυθεντικοποίησης των χρηστών, όσο και ελέγχου της δικτυακής πρόσβασης, δ) την πολιτική τήρησης αντιγράφων ασφαλείας, ε) την καταστροφή των δεδομένων, στ) την καταγραφή και παρακολούθηση των συμβάντων, ώστε να εξασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση η ιχνηλασιμότητα των ενεργειών που τροποποιούν ή δύνανται να τροποποιήσουν τα τηρούμενα δεδομένα, ζ) τις εργασίες ανάπτυξης, συντήρησης και υποστήριξης του ΣΔΙΔΕ, η) τη διαχείριση περιστατικών ασφαλείας, θ) την κατάρτιση σχεδίου ανάκαμψης από καταστροφές, και ι) τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Κοινή Πράξη.

3.7.4. Πολιτική Επικοινωνία

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή, σύμφωνα με την οποία κομματικό στέλεχος απέστειλε στην προσφεύγουσα μήνυμα πολιτικής επικοινωνίας με τίτλο «ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΝΟΨΕΙ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ» μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χωρίς τη συγκατάθεσή της.

Το ζήτημα που εξετάστηκε είναι εάν η αποστολή του επίμαχου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εμπίπτει στην έννοια της πολιτικής επικοινωνίας που εξομοιώνεται προς διαφημιστική δραστηριότητα, υπαγόμενη στις περιοριστικές ρυθμίσεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006. Κατ' αρχάς, σύμφωνα με την ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης από την Αρχή, αυτή καταλαμβάνει την πολιτική επικοινωνία, η οποία πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, πέραν της προεκλογικής περιόδου, «από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης» (άρθρο 1 παρ. 1 της με αριθ. 1/2010 οδηγίας της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας). Από την ερμηνεία αυτή προκύπτει ευθέως ότι «πολιτική επικοινωνία», κατά την ανωτέρω έννοια, είναι αυτή που γίνεται υπέρ ενός πολιτικού κόμματος ή υποψηφίου σε αιρετή θέση και ότι η πολιτική επικοινωνία αυτή καταλαμβάνεται από τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 εφόσον γίνεται από το ίδιο το πολιτικό αυτό κόμμα ή τον υποψήφιο ή για λογαριασμό τους. Αντιθέτως, δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 η πολιτική επικοινωνία που γίνεται από πρόσωπο το οποίο στοχεύει απλώς στη γνωστοποίηση μιας θέσης του σχετικά με κάποιο θέμα (πολιτικό, κομματικό, προσωπικό), εφόσον το πρόσωπο αυτό δεν ενεργεί για λογαριασμό του κόμματος ή κάποιου υποψηφίου αυτού. Για παράδειγμα, αν ένας Έλληνας πολίτης αποστείλει μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε άλλους Έλληνες πολίτες γνωστοποιώντας τους λόγους υποστήριξης της υποψηφιότητας του Χ, αυτό δεν μπορεί να συνιστά πολιτική επικοινωνία εμπίπτουσα στο άρθρο 11 Ν. 3471/2006. Στην πραγματικότητα δεν συνιστά διαφημιστική δραστηριότητα.

Ο καθ' ου η προσφυγή υποστήριξε ότι στην προκειμένη περίπτωση στο πλαίσιο του προσυνεδριακού διαλόγου που διεξαγόταν εντός του κόμματος, οι συνυπογράφοντες το πολιτικό κείμενο και ο ίδιος, ο οποίος και απέστειλε το επίμαχο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εξέφρασαν την άποψή τους σχετικά με συγκεκριμένες θέσεις για την προεδρία του κόμματος, χωρίς να ενεργούν για λογαριασμό οιουδήποτε. Επομένως, δεν πρόκειται για «πολιτική διαφήμιση» εμπίπτουσα στο άρθρο 11 Ν. 3471/2006, αλλά για έκφραση προσωπικής πολιτικής άποψης και συμμετοχή στην πολιτική ζωή που έλαβε χώρα με σεβασμό προς το Σύνταγμα, τα χρηστά ήθη και τα δικαιώματα των άλλων. Σε ό,τι αφορά στα στοιχεία των παραληπτών, αυτά, όπως υποστήριξε, αντλήθηκαν από το αρχείο του κόμματος, και ως εκ τούτου είχε την πεποίθηση ότι επρόκειτο για στελέχη, μέλη ή φίλους του κόμματος. Επίσης, ότι με δεδομένη την πεποίθησή του ότι επρόκειτο για μέλη/φίλους του κόμματος ή/και των πολυάριθμων οργανώσεων, παρατάξεων κ.λπ. αυτού, που ενδιαφέρονταν να ενημερωθούν, καθώς και την εδραιωμένη πρακτική της αθρόας ανταλλαγής τέτοιου είδους μηνυμάτων προς τον σκοπό της ανταλλαγής πολιτικών απόψεων, θεωρούσε ότι η αποστολή αυτή ήταν σε κάθε περίπτωση νόμιμη ή εν πάση περιπτώσει στηριζόταν σε σιωπηρή συγκατάθεση των παραληπτών, συναγόμενη εκ της οικειοθελούς παραχώρησης των προσωπικών ηλεκτρονικών διευθύνσεών τους στο κόμμα γι' αυτές ακριβώς τις μορφές επικοινωνίας. Άλλωστε, δεν υπήρξε ποτέ άλλοτε ανάλογο παράπονο.

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. 1713/07-03-2013 έγγραφο, αποφάνθηκε ότι στις περιοριστικές ρυθμίσεις του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006 εμπίπτει και η πολιτική επικοινωνία, η οποία εξομοιώνεται με διαφημιστική δραστηριότητα, δεδομένου ότι διαφήμιση πραγματοποιούν όχι μόνο εμπορικές επιχειρήσεις αλλά και ενώσεις πολιτικού χαρακτήρα. Ως πολιτική επικοινωνία νοείται, όπως ορθώς επισήμανε και ο καθ' ου η προσφυγή, αυτή που πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, δηλαδή προεκλογικώς ή κατά τη διάρκεια του χρόνου εκλογής τους, «από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης» ή για λογαριασμό τους (άρθρο 1 παρ. 1 της με αριθ. 1/2010 οδηγίας της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας). Αντίθετα, επικοινωνία που δεν πραγματοποιείται για εμπορικούς ή κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς δεν εμπίπτει στην εμβέλεια του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006.

Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πραγματικές συνθήκες της υπόθεσης: α)

ότι η αποστολή του επίμαχου μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου πραγματοποιήθηκε από τον καθ' ου η προσφυγή με την ιδιότητα του κομματικού στελέχους, β) ότι η αποστολή του κειμένου έλαβε χώρα με σκοπό την υποστήριξη των δραστηριοτήτων του κόμματος, τη διαμόρφωση πολιτικής συμπεριφοράς, καθώς και την έμμεση στήριξη συγκεκριμένου υποψηφίου για τη θέση του Προέδρου του κόμματος ενόψει των επικείμενων εσωκομματικών εκλογών, και γ) ότι τα στοιχεία επικοινωνίας αντλήθηκαν από το αρχείο του κόμματος, η Αρχή αποφάνθηκε ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ο καθ' ου η προσφυγή ενήργησε για λογαριασμό του συγκεκριμένου υποψηφίου και συνεπώς ότι προέβη σε πολιτική επικοινωνία. Άλλως, χωρίς να τεκμηριώνεται η εξαίρεση από την εμβέλεια του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, θα καταστρατηγείτο ο σκοπός της διάταξης αυτής, όπως εξειδικεύεται και στη με αριθμ. 1/2010 οδηγία της Αρχής (στο ίδιο πνεύμα είναι και η Διακήρυξη της Διεθνούς Συνόδου των Επιτρόπων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για τη χρήση προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, 27ο Διεθνές Συνέδριο, Montreux Ελβετίας, 14-16/09/2005).

Κατόπιν τούτων, και δεδομένου ότι πρόκειται για ένα μεμονωμένο παράπονο και ότι δεν υπάρχει άλλη σχετική καταγγελία, η Αρχή προέβη σε σύσταση στο εξής να εφαρμόζονται όσα αναλυτικά αναφέρονται στην προαναφερόμενη οδηγία 1/2010 σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, τόσο ως προς το σκέλος της συλλογής των στοιχείων καθώς και της επικοινωνίας με τους αποδέκτες.

3.7.5. Αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία

Η Αρχή απέστειλε, μετά από προσφυγές, ογδόντα (80) έγγραφα εντός του έτους 2013 για την ενημέρωση και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 αναφορικά με την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Επιπλέον, επί τη βάσει των πορισμάτων των διοικητικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους 2012 στις εταιρείες Suntech ΑΕ και Airtouch (πρώην Airconnection) (βλ. Ετήσια έκθεση 2012, ενότητα 3.7.6), η Αρχή εξέδωσε την απόφαση 25/2013 με την οποία επέβαλε στην εταιρεία Suntech ΑΕ πρόστιμο 15.000 ευρώ και την απόφαση 42/2013 με την οποία επέβαλε στην εταιρεία Airtouch πρόστιμο 2.000 ευρώ. Επίσης, η Αρχή με την απόφαση 99/2013 επέβαλε στην Ελληνική Εταιρεία Συστημικών Μελετών πρόστιμο 5.000 ευρώ, σε συνέχεια στοιχείων που προέκυψαν από τον έλεγχο στην προαναφερθείσα εταιρεία Airtouch, και προσφυγών οι οποίες είχαν υποβληθεί στην Αρχή για λήψη μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σχετικά με την προώθηση του επαγγελματικού προγράμματος CSAP. Για το ύψος του προστίμου ελήφθη υπόψη, μεταξύ άλλων, η συνεργασία των εταιρειών με την Αρχή κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου και η οικονομική τους κατάσταση. Επίσης, η Αρχή επέβαλε στις εταιρείες την καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που τηρούν.

Στις προαναφερθείσες υποθέσεις τα διοικητικά πρόστιμα επιβλήθηκαν για παράνομη συλλογή και περαιτέρω χρήση προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, κατά παράβαση του άρθρου 11 Ν. 3471/2006. Η Αρχή έκρινε ότι ακόμη και όταν η αποστολή των μηνυμάτων γίνεται για λογαριασμό τρίτων (των πελατών), οι εταιρείες οι οποίες προβαίνουν σε μη νόμιμη συλλογή διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως μέσω ιστοσελίδων του διαδικτύου, και περαιτέρω χρήση τους για τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω αποστολής μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθίστανται συνυπεύθυνοι της επεξεργασίας (μαζί με τους πελάτες), καθώς εκείνες ορίζουν αποκλειστικά τα μέσα της επεξεργασίας και ιδίως τη λίστα των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση της όλης επεξεργασίας.

Η Αρχή, με την 100/2013 απόφασή της, και σε συνέχεια διοικητικού ελέγχου (βλ. Ετήσια έκθεση 2012, ενότητα 3.6.8) επέβαλε πρόστιμο 1.500 ευρώ στην εταιρεία Groupon Greece ΜΕΠΕ για παραβίαση του άρθρου 11 του Ν. 3471/2006, εν προκειμένω λόγω αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας σε πελάτες που είχαν πραγματοποιήσει αγορά μέσω του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας και είχαν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν τη λήψη τέτοιων μηνυμάτων.

Η Αρχή πραγματοποίησε, τέλος, διοικητικούς ελέγχους στις εταιρείες Μιχ. Λέβης ΑΕ και Μήτρου Τρύφων Γρηγόριος (Strategy Mentor) που εστιάστηκαν σε θέματα αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (συλλογή διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και χρήση τους για αποστολή μη ζητηθείσας ηλεκτρονικής επικοινωνίας). Αναμένεται η ολοκλήρωση των πορισμάτων και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων εντός του 2014.

Επισημαίνεται ότι η αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας αποτέλεσε μέρος και άλλων γενικότερων ελέγχων στον τομέα της ιδιωτικής οικονομίας (βλ. ενότητα 3.6).

3.8. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η Αρχή έχει εξετάσει υποθέσεις που αφορούν τη νομιμότητα επεξεργασίας στοιχείων εργαζομένων είτε εκ μέρους του εργοδότη είτε στο πλαίσιο του ελέγχου διαδικασίας πρόσληψης μέσω πρόσβασης σε στοιχεία συνυποψηφίων.

3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων

Υποψήφιος για την πλήρωση θέσης ΔΕΠ ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος κατήγγειλε στην Αρχή ότι ο Πρόεδρος της Σχολής προέβη σε παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, αποκαλύπτοντας το υπόμνημα που υπέβαλε στο εκλεκτορικό σώμα, στο οποίο περιλαμβάνονταν πληροφορίες σχετικά με θέματα υγείας της οικογενείας του σε συνυποψήφιούς του. Η Αρχή, επαναλαμβάνοντας την κρίση παλαιότερων αποφάσεών της (υπ' αριθμ. 100/2001, 32/2006 και 38/2010 αποφάσεις), επισήμανε ότι η αποκάλυψη δεδομένων υγείας αποβιώσαντος δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 2472/1997. Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι η πληροφορία ότι ένα πρόσωπο αντιμετωπίζει σωματική και ψυχική κούραση συνιστά καταρχήν απλό προσωπικό δεδομένο (άρθρο 2 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997). Τέλος, η Αρχή έκρινε ότι η ανακοίνωση στοιχείων συνυποψηφίων σε άλλον υποψήφιο είναι νόμιμη και χωρίς τη συγκατάθεσή τους, υπό τις προϋποθέσεις που έχει ήδη θέσει, ιδίως με τις αποφάσεις 17/2002, 56/2003, 40/2005 και 75/2011 (Γ/ΕΞ/4889/19-07-2013).

Εργαζόμενος και μέλος του οικείου σωματείου ρώτη-

σε την Αρχή σχετικά με τη νομιμότητα γνωστοποίησης από την εργοδότρια εταιρεία πληροφοριών σχετικά με τις αποδοχές όλων των εργαζομένων (μελών του σωματείου και μη) καθώς και το σκεπτικό βάσει των οποίων η Διοίκηση της εταιρείας προχώρησε στις εν λόγω περικοπές μισθού των εργαζομένων κατ' εφαρμογή των νόμων 3833/2010, 4024/2011 και 4093/2012. Η Αρχή ενημέρωσε τον εργαζόμενο ότι χορήγηση πληροφοριών σχετικά με τη μισθοδοσία εργαζομένων και τις τυχόν μεταβολές αυτής συνιστά επεξεργασία, καταρχήν, απλών προσωπικών δεδομένων, καθώς και ότι ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας για τον έλεγχο της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης εκ μέρους της Διοίκησης της εταιρείας κατά τις μεταβολές του μισθολογικού καθεστώτος που επήλθαν κατόπιν των πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων στους εργαζόμενους της εταιρείας, ανεξαρτήτως του αν είναι μέλη του σωματείου, συνιστά θεμιτό σκοπό επεξεργασίας (Γ/ΕΞ/1681-1/05-04-2013).

Αναπτυξιακή εταιρεία ΟΤΑ ρώτησε την Αρχή για τη νομιμότητα διαβίβασης στον οικείο δήμο, κατόπιν σχετικού αιτήματος, πληροφοριών σχετικά με τα έτη απασχόλησης πρώην εργαζομένου στην αναπτυξιακή εταιρεία ΟΤΑ, καθώς και το ύψος των αποδοχών του κατά τα συγκεκριμένα έτη. Ο δήμος ζητούσε τη χορήγηση των στοιχείων προκειμένου να αντικρούσει την αίτηση του εργαζομένου ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων για πλημμελή συμμόρφωση της Διοίκησης σε απόφαση δικαστηρίου, με τον ισχυρισμό ότι παρέλειψε να προσδώσει αναδρομική ισχύ στον διορισμό του και να του καταβληθούν αντιστοίχως αναδρομικές αποδοχές. Η Αρχή επισήμανε ότι χορήγηση βεβαίωσης απασχόλησης εργαζομένου, καθώς και το ύψος των αποδοχών που ελάμβανε, συνιστά επεξεργασία καταρχήν απλών προσωπικών δεδομένων και έκρινε εν προκειμένω ότι ο δήμος έχει υπέρτερο έννομο συμφέρον να λάβει τις αιτηθείσες πληροφορίες που αφορούν στον εργαζόμενο από την αναπτυξιακή εταιρεία ΟΤΑ (Γ/ΕΞ/883-1/08-03-2013).

Η Αρχή έκρινε ότι δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί αν υπήρξε παραβίαση του νόμου περί προσωπικών δεδομένων, κατόπιν αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων και προκειμένου αυτός να χρησιμοποιήσει την απάντηση της Αρχής για να αντικρούσει αναίρεση κατ' αποφάσεως που τον δικαιώνει, γιατί το ζήτημα που αφορούσε το ερώτημα εκκρεμεί ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων, τα οποία μάλιστα τόσο πρωτοδίκως όσο και κατ' έφεση έχουν αποφανθεί επ' αυτού και δεδομένου ότι η προστασία των προσωπικών δεδομένων κατοχυρώνεται και συνταγματικά σε συνδυασμό με τη συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών (Γ/ΕΞ/453/23-1-2013).

Η Αρχή γνωμοδότησε για τις προϋποθέσεις νομιμότητας της συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας από ασφαλιστική εταιρεία αντιγράφου ποινικού μητρώου γενικής χρήσης για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων και υπεύθυνων δηλώσεων για άλλες κατηγορίες εργαζομένων, καθώς και δεδομένων υποψηφίων προς εργασία, όπου θα δηλώνει ο εργαζόμενος ότι δεν έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που είναι σχετικά με το αντικείμενο εργασίας του. Σύμφωνα με την Αρχή στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει σαφής, ρητή και ειδική νομοθετική πρόβλεψη για την απουσία ποινικής καταδίκης για συγκεκριμένα εγκλήματα, η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από υποψήφιους προς εργασία ή προς κατάληψη θέσης σχετικά με απουσία ποινικής καταδίκης είναι δυνατό να γίνει ανεκτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, υπό τις προϋποθέσεις ότι (α) οι πληροφορίες σχετικά με την απουσία ποινικής καταδίκης πρέπει να συλλέγονται απευθείας από τον εργαζόμενο ή υποψήφιο, (β) αποκλείεται η συλλογή αντιγράφων ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, καθόσον υπερβαίνει τον σκοπό της επεξεργασίας, λόγω του ότι δύναται να αποκαλύψει την ύπαρξη ποινικών καταδικών που δεν έχουν σχέση με την κύρια δραστηριότητα της εργοδότριας εταιρείας, (γ) επιτρέπεται η συλλογή υπεύθυνων δηλώσεων των υποψηφίων για την απουσία ποινικών καταδικών για συγκεκριμένα εγκλήματα που έχουν σχέση με την κύρια δραστηριότητα της εργοδότριας εταιρείας, (π.χ. οικονομικά εγκλήματα), (δ) η επεξεργασία των ανωτέρω στοιχείων επιτρέπεται όχι για όλες τις κατηγορίες προσωπικού, αλλά μόνο για εκείνες που έχουν σχέση με την κύρια δραστηριότητα της εργοδότριας εταιρείας, και (ε) ο χρόνος τήρησης των δεδομένων για τους ήδη εργαζομένους πρέπει να προσδιοριστεί στα πέντε έτη από τη λήξη της εργασιακής σχέσης, ενώ για τους υποψήφιους προς εργασία στους έξι μήνες από την ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης (γνωμοδότηση 4/2013).

3.8.2. Έλεγχος εργαζομένου από αναρτήσεις στο διαδίκτυο

Ο έλεγχος των εργαζομένων μέσω της συμπεριφοράς τους στο διαδίκτυο ή μέσω των ηλεκτρονικών επικοινωνιών τους έχει απασχολήσει επίσης την Αρχή.

Η Αρχή έκρινε ότι εάν το προφίλ κάποιου χρήστη είναι ανοιχτό στο κοινό, δηλαδή ο χρήστης δημοσιοποιεί με τη θέλησή του τα περιεχόμενα εκεί δεδομένα του ή εάν ο αριθμός των φίλων είναι ιδιαιτέρως μεγάλος, τότε καθίσταται εφικτή η ευρεία διασπορά των εν λόγω δεδομένων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, χρήστης στην υπηρεσία κοινωνικής δικτυώσεως Facebook κατήγγειλε ότι ο εργοδότης της χρησιμοποίησε για την άσκηση πειθαρχικής διώξεως αναρτήσεις από το απόρρητο, όπως ισχυρίζεται, «προφίλ» της στην εν λόγω υπηρεσία. Η Αρχή διευκρίνισε ότι από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί ότι έλαβε χώρα παράνομη πρόσβαση εκ μέρους του εργοδότη στον λογαριασμό της υπαλλήλου στο Facebook, καθώς δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί με ποιο τρόπο η πληροφορία αναφορικά με τις αναρτήσεις της ιδίας διαβιβάστηκε στον εργοδότη, αφού είχε μεγάλο αριθμό φίλων (Γ/ΕΞ/5118/31-07-2013).

Η βιντεοσκόπηση, εφόσον περιλαμβάνει εικόνα φυσικού προσώπου το οποίο μπορεί να αναγνωριστεί άμεσα ή έμμεσα, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 2472/97. Μάλιστα, εφόσον διαπιστωθεί ότι η βιντεοσκόπηση επιτεύχθηκε ακριβώς λόγω της υπηρεσιακής σχέσης ή εξάρτησης και δεν πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο οικιακής δραστηριότητας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/97. Περαιτέρω, επεξεργασία συνιστά και η ανάρτηση του βίντεο σε δημόσια θέα. Κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για να είναι θεμιτή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 του Ν. 2472/97 και με την ελεύθερη και ενημερωμένη συγκατάθεση

του υποκειμένου κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου, άλλως να υπάγεται στις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του νόμου αυτού. Εφόσον δε, στην παρούσα περίπτωση, ως εκ της ισχυρής υπηρεσιακής εξάρτησης και της μη πληροφόρησης για τη μελλοντική ανάρτηση, δεν υπήρξε συγκατάθεση των υποκειμένων για τη βιντεοσκόπηση ή άδεια της οικείας υπηρεσίας και το ληφθέν υλικό αναρτήθηκε στο διαδίκτυο και διαδόθηκε σε αόριστο αριθμό προσώπων, οι εν λόγω πράξεις επεξεργασίας είναι παράνομες (Γ/ΕΞ/1467-1/09-04-2013).

3.9. ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Η Αρχή έχει κληθεί να αποφανθεί σε σχέση με τις προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μελών τους από σωματεία.

3.9.1. Δικηγορικοί Σύλλογοι

Η Αρχή αποφάσισε υπέρ της μη επανεξετάσεως προσφυγής και επιβολής κυρώσεως στο ΔΣΑ λόγω παρόδου του ευλόγου χρονικού διαστήματος από την τέλεση της καταγγελλόμενης παραβάσεως (απόφαση 87/2013).

3.9.2. Άδεια τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα

Υποβλήθηκε στην Αρχή αίτηση για χορήγηση άδειας τήρησης αρχείου με ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα από μη κυβερνητικό οργανισμό, δευτεροβάθμιο σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αποτελεί τον ενωτικό φορέα των εκπατρισμένων παρά τη θέλησή τους Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης που υπάγονταν στη Συνθήκη της Λωζάνης (24.7.1923) και εξαιρούνταν της Ανταλλαγής των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. Συγκεκριμένα, το σωματείο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ελληνικός πληθυσμός της Κωνσταντινούπολης έχει συρρικνωθεί δραματικά και ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης σήμερα ζει σε συνθήκες εκπατρισμού στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, στην προσπάθειά του να συμβάλει στην αποκατάσταση της ελληνικής κοινότητας της Κωνσταντινούπολης θέλησε να προβεί σε απογραφή, σε εθελοντική βάση, των Κωνσταντινουπολιτών που υπάγονταν στη Συνθήκη της Λωζάνης. Η Αρχή χορήγησε στο σωματείο άδεια τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα εθνικής καταγωγής και θρησκείας των Ελλήνων κατοίκων της νομαρχίας της Κωνσταντινούπολης, υπό τους εξής όρους: τα δεδομένα θα τηρούνται από το σωματείο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την εκπλήρωση των καταστατικών σκοπών του, δηλαδή του σκοπού της προάσπισης και προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα των δικαιωμάτων των Κωνσταντινουπολιτών, των Ιμβρίων και Τενεδίων, όπως αυτά προστατεύονται από τις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης της Λωζάνης, και άλλες σύγχρονες διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου, καθώς και του σκοπού της προώθησης και διασφάλισης των συνθηκών για τη διατήρηση του ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης στην εστία του. Περαιτέρω, επιτράπηκε στο σωματείο, λαμβανομένης υπόψη της δραματικής μείωσης, με τη διέλευση του χρόνου, του πληθυσμού που υπαγόταν στη Συνθήκη της Λωζάνης και την ανάγκη αποκατάστασης της ελληνικής κοινότητας της Κωνσταντινούπολης, να δημιουργήσει, όπως προβλέπει το καταστατικό του, κεντρικό μητρώο των ανά τον κόσμο Κωνσταντινουπολιτών, Ιμβρίων και Τενεδίων, κατόπιν γραπτής συγκαταθέσεως αυτών προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτό, και συγκεκριμένα να προχωρήσει σε εθελοντική απογραφή των Κωνσταντινουπολιτών που υπάγονταν στη Συνθήκη της Λωζάνης, ιδίως αυτών που εκπατρίστηκαν. Ειδικότερα, προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η συλλογή των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων στην αναφερόμενη απογραφή επιτρέπεται μόνο με την προηγούμενη έγγραφη, ειδική, ρητή και ελεύθερη συγκατάθεση είτε των ιδίων είτε του νόμιμου αντιπροσώπου τους (άρθρα 128 επ. ΑΚ) ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων από αυτά προσώπων. Της συγκατάθεσης προηγείται κατάλληλη ενημέρωση για τον σκοπό συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων, των οποίων τα δεδομένα συλλέγονται, τους τυχόν αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων και τα λοιπά στοιχεία κατά το άρθρο 2 στοιχ ια' του Ν. 2472/1997 (βλ. και άρθρο 11 του ιδίου νόμου). Επίσης, προβλέφθηκε ότι τα αποτελέσματα της αναφερόμενης απογραφής θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στο πλαίσιο των εγκεκριμένων καταστατικών σκοπών του. Η δημοσιοποίησή τους επιτρέπεται μόνο με ανωνυμοποιημένα ή συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία (α/α μητρώου αδειών 1191 με αρ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/222-1/27-06-2013).

3.9.3. Παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα

Η Αρχή εξέτασε αιτήσεις των μη κυβερνητικών οργανώσεων (εφεξής ΜΚΟ) «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και «Ελληνικό Κέντρο Έρευνας & Δράσης επί του Κοινωνικού Φαινομένου της Εξαφάνισης Φυσικών Προσώπων - OMNIBUS» για χορήγηση άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα ιδίως σε ανήλικους και στις οικογένειές τους (από την πρώτη αιτούσα) και σε πρόσωπα ηλικίας 18-60 ετών (από τη δεύτερη αιτούσα). Για τις ως άνω ΜΚΟ εκδόθηκαν δυο άδειες για την καθεμία, δηλαδή μία για τον σκοπό «παροχή κοινωνικών υπηρεσιών/υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και συμβουλευτικής» (ΓΝ/ΕΞ/1009/20-07-2012 και ΓΝ/ΕΞ/330-2/18-07-2013 αντίστοιχα) και μία με σκοπό «συνεργασία με την ΕΛΑΣ στον τομέα της αναζήτησης εξαφανισθέντων/απαχθέντων φυσικών προσώπων με έμφαση στην έκδοση συναγερμών (alerts)» (ΓΝ/ΕΞ/1460/10-10-2013 και ΓΝ/ΕΞ/330-2/18-07-2013 αντίστοιχα). Αναφορικά με τις άδειες της δεύτερης κατηγορίας («κοινωνικοί συναγερμοί-alerts»), τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να ενεργοποιηθεί η διαδικασία αναζήτησης προσώπων από την εκάστοτε ΜΚΟ είναι εκείνα που προκύπτουν από όσα έχει δηλώσει στην Αρχή ο συγκεκριμένος υπεύθυνος επεξεργασίας και από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για την αναζήτηση εξαφανισθέντων προσώπων, το οποίο η ΕΛΑΣ γνωστοποίησε στην Αρχή. Ειδικότερα, από το προαναφερόμενο κανονιστικό πλαίσιο, ιδίως από τη συγκεκριμένη διαδικασία που ακολουθείται από την ΕΛΑΣ τόσο για την αναζήτηση εξαφανισθέντων ηλικιωμένων όσο και για την αναζήτηση εξαφανισθέντων ανηλίκων, διαπιστώθηκε ότι η ΕΛΑΣ είναι ο κύριος (αν όχι ο μόνος) αρμόδιος φορέας για την αναζήτηση εξαφανισθέντων προσώπων. Για τον λόγο αυτό, κρίθηκε ότι βασική προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων εξαφανισθέντων προσώπων από ΜΚΟ, ιδίως για τη δημοσιοποίηση στοιχείων των προσώπων αυτών μέσω έκδοσης συναγερμών με σκοπό την αναζήτηση και τον εντοπισμό τους, είναι η προηγούμενη σύμφωνη

γνώμη της ΕΛΑΣ (ή/και άλλων αρμόδιων αρχών, όπως η Εισαγγελία), η οποία έχει την κατεξοχήν αρμοδιότητα να κρίνει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη θέση του εν λόγω μηχανισμού σε ισχύ προς υποβοήθηση του έργου της, δεδομένου μάλιστα ότι ενδέχεται να υπάρχουν αστυνομικής φύσεως λόγοι που να επιβάλλουν τη μη γνωστοποίηση της εξαφάνισης στο ευρύ κοινό. Με βάση όλα τα παραπάνω, η ύπαρξη σχετικής σύμφωνης γνώμης της ΕΛΑΣ για κάθε ενεργοποίηση διαδικασίας αναζήτησης ενός εξαφανισθέντος προσώπου μέσω έκδοσης συναγερμού είναι υποχρεωτική για κάθε ΜΚΟ που παρέχει τη συνδρομή της στην ΕΛΑΣ για τον σκοπό αυτό. Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι, στην περίπτωση που η φωτογραφία και τα λοιπά στοιχεία των εξαφανισθέντων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας, αποδέκτες των δεδομένων είναι το ευρύ κοινό, κρίθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να αναρτήσει στην ιστοσελίδα του ειδικό κείμενο, στο οποίο να διευκρινίζεται ότι η αναδημοσίευση των δεδομένων αυτών επιτρέπεται αποκλειστικά με σκοπό την εύρεση του υποκειμένου των δεδομένων και για όσο διάστημα διαρκεί η αναζήτηση. Η ανάρτηση δεδομένων στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας πρέπει να παύει αμέσως μόλις βρεθεί το εξαφανισθέν πρόσωπο. Τέλος, ειδικά για την ενεργοποίηση του κοινωνικού συναγερμού προς αναζήτηση ανηλίκων («Amber Alert»), κρίθηκε ότι, σε περίπτωση ενηλικίωσης του αναζητούμενου προσώπου, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται μόνο κατόπιν νέας ρητής σύμφωνης γνώμης ή εντολής της ΕΛΑΣ ή/και άλλων αρμόδιων αρχών για τη συνέχιση της διαδικασίας αναζήτησης.

3.10. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

3.10.1. Δημοσιεύματα σε εφημερίδες

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή κατά εκδοτικής εταιρείας, που δημοσίευσε σε έντυπο/περιοδικό άρθρο με τίτλο «Η ορκωμοσία του Μ.- και η απουσία της Ε.» συνοδευόμενο με φωτογραφία του Μ.Π. που ελήφθη εντός του στρατοπέδου, στο φόντο της οποίας απεικονίζεται η προσφεύγουσα, στρατιωτικός, η οποία βρισκόταν στο χώρο του στρατοπέδου, προκειμένου να παρευρεθεί, όπως ισχυρίστηκε, σε τελετή ορκωμοσίας νεοσυλλέκτων. Η επίμαχη δε φωτογραφία ελήφθη και δημοσιεύτηκε χωρίς τη συγκατάθεση της προσφεύγουσας. Η εκδοτική εταιρεία παραδέχθηκε ότι για τη λήψη και τη δημοσίευση της φωτογραφίας δεν είχε ληφθεί η προηγούμενη συγκατάθεση της προσφεύγουσας. Επίσης, δήλωσε ότι ο σκοπός του περιοδικού ήταν η δημοσίευση της φωτογραφίας του Μ.Π. και η δημοσίευση της φωτογραφίας της προσφεύγουσας στο φόντο της κύριας φωτογραφίας του Μ.Π. έγινε από αμέλεια, καθώς η εικόνα της προσφεύγουσας δεν συνεισφέρει στην ενημέρωση.

Η Αρχή, με την απόφαση 73/2013, έκρινε ότι πράγματι η επίμαχη φωτογραφία δεν συνιστά ουσιώδες στοιχείο της πληροφορήσεως του κοινού για τη δημοσιογραφική κάλυψη του γεγονότος της ορκωμοσίας του Μ.Π. και ως εκ τούτου δεν μπορεί να δικαιολογήσει παράπλευρη απώλεια της ιδιωτικότητας της προσφεύγουσας, διότι θα ήταν κάλλιστα δυνατή η αφαίρεση της φωτογραφίας της εξ ολοκλήρου ή τουλάχιστον η απόκρυψη του προσώπου της. Περαιτέρω, η Αρχή διαπίστωσε (κατά πλειοψηφία) ότι η κρινόμενη δημοσίευση της επίμαχης φωτογραφίας συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1) και ότι έγινε χωρίς τη συγκατάθεση της προσφεύγουσας και κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5 παρ. 1 και 2 περ. ε΄ του προαναφερόμενου νόμου. Συνακόλουθα, η Αρχή (κατά πλειοψηφία) επέβαλε στην εκδοτική εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πρόστιμο ύψους 1.500 ευρώ και ως μέτρο διακοπής της επεξεργασίας την απαγόρευση της αναδημοσιεύσεως της επίμαχης φωτογραφίας.

Σε άλλη περίπτωση προσφυγής για δημοσίευμα σε εφημερίδα, το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, συνιστά προσβολή της προσωπικότητάς της και συκοφαντική δυσφήμιση, η Αρχή έκρινε ότι με την επιφύλαξη της αρχής της ακρίβειας των γεγονότων, της νομιμότητας, της αναλογικότητας, καθώς και του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος του κοινού για ενημέρωση ως προς τα δημοσιευόμενα δεδομένα, προσβολές της προσωπικότητας από τυχόν παράνομους χαρακτηρισμούς εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της. Η κρίση για το εάν από το περιεχόμενο του επίμαχου δημοσιεύματος (π.χ. από υβριστικές ή προσβλητικές αναφορές) στοιχειοθετούνται ενδεχομένως παράνομες προσβολές της προσωπικότητας ανήκει στα αρμόδια πολιτικά ή ποινικά δικαστήρια (Γ/ΕΞ/1016-13-02-2013, έτσι και σκέψη 7 της προαναφερόμενης απόφασης 73/2013 και Γ/ΕΞ/4189-1/08-07-2013).

Τέλος, υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά τοπικής εφημερίδας για την αναφορά της στην πτώση του πατρός του προσφεύγοντος από το μπαλκόνι της οικίας του και στο θάνατό του. Το σχετικό άρθρο, κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, έχει ανακρίβειες και περισσότερο παραπληροφορεί και σπιλώνει παρά πληροφορεί για το γεγονός. Πλην όμως από το επίμαχο δημοσίευμα προέκυπτε ότι η καταγγελλόμενη τοπική εφημερίδα δεν αναφέρθηκε ονομαστικά στα σχετικά πρόσωπα (πατέρα του προσφεύγοντος ή και μέλη της οικογένειάς του) ούτε από τα αναφερόμενα μπορεί να προσδιοριστεί η ταυτότητα αυτών. Ως εκ τούτου, η Αρχή έκρινε ότι η νομιμότητα των αναφερομένων δεν θα κριθεί με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος σημειώνεται ότι προστατεύει μόνο τα ζώντα φυσικά πρόσωπα, η ταυτότητα των οποίων είναι γνωστή ή μπορεί να προσδιοριστεί από την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων (Γ/ΕΞ/4189-1/08-07-2013).

3.10.2. Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές

Η Αρχή επανέλαβε την πρόσφατη νομολογία της (αποφάσεις 122, 140 και 190/2012) σχετικά με τα όρια της δικής της αρμοδιότητας και εκείνης του Εθνικού Συμβούλιου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Συγκεκριμένα, έκρινε ότι μετά τη συνταγματική αναθεώρηση το 2001, με την οποία αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ο έλεγχος σχετικά με το περιεχόμενο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ. Συνεπώς, η αρμοδιότητα της Αρχής αναφορικά με τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα έχει περιοριστεί και δεν εκτείνεται πλέον στη διάδοση προσωπικών δεδομένων μέσω ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Έτσι, για το περιεχόμενο της τηλεοπτικής εκπομπής, την οποία κατήγγειλε ο προσφεύγων, αρμόδιο να επιληφθεί είναι το ΕΣΡ (Γ/ΕΞ/595-1/19-07-2013, Γ/ΕΞ/4425-1/22-07-2013).

Περαιτέρω, επανέλαβε ότι, αντίθετα με τα ανωτέρω, υφίσταται συντρέχουσα αρμοδιότητα της Αρχής και του ΕΣΡ, καθόσον αφορά μόνο στον έλεγχο της νόμιμης συλλογής και τήρησης του οπτικοακουστικού υλικού που έχει αποτελέσει αντικείμενο ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η γενική αρχή του δικαίου non bis in idem, η οποία έχει την έννοια ότι απαγορεύεται η διπλή δίωξη ή καταδίκη εάν έχει εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας της υποθέσεως από άλλο φορέα. Συνεπώς, όταν η Αρχή διαπιστώνει ότι το ΕΣΡ έχει ήδη εκδώσει απόφαση για τα αυτά πραγματικά περιστατικά και λόγους, περατώνει κάθε διαδικασία ελέγχου του ραδιοτηλεοπτικού μέσου. Έτσι, για την περίπτωση που καταγγέλθηκε ότι ραδιοφωνικός σταθμός εν αγνοία του προσφεύγοντος μαγνητοφώνησε συνομιλία του και κατόπιν παρανόμως και χωρίς τη συγκατάθεσή του τη μετέδωσε στη ραδιοφωνική εκπομπή, η Αρχή, αφού διαπίστωσε ότι για την κρινόμενη περίπτωση το ΕΣΡ έχει ήδη επιληφθεί και εκδώσει τη με αριθμ. 464/28-09-2010 απόφασή του, με την οποία και τιμώρησε τον καταγγελλόμενο ραδιοφωνικό σταθμό για αθέμιτη συλλογή και διάδοση πληροφοριών (βλ. άρθρα 6 παρ. 2 και 3 και 8 παρ. 1 π.δ. 77/2003) με τη διοικητική κύρωση του προστίμου (ύψους 5.000 ευρώ), δοθείσης της περατώσεως της διαδικασίας από το ΕΣΡ, η Αρχή έκρινε ότι δεν ασχολείται κυρωτικώς περαιτέρω για ζητήματα ήδη εξετασθέντα (Γ/ΕΞ/6106/27-09-2013).

3.11. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Το 2013 υποβλήθηκαν 60 προσφυγές και 155 ερωτήματα σχετικά με συστήματα βιντεοεπιτήρησης, δηλαδή ποσοστό περίπου 10,8% επί του συνόλου των υποθέσεων. Διεκπεραιώθηκαν 45 υποθέσεις καταγγελιών και απαντήθηκαν 142 ερωτήματα. Παράλληλα, ως απάντηση σε γνωστοποιήσεις συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, απεστάλησαν 101 έγγραφα, με τα οποία η Αρχή ζήτησε τροποποιήσεις στην εγκατάσταση των συστημάτων, ώστε να συνάδει με την οδηγία 1/2011 για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών.

3.11.1. Συστήματα βιντεοεπιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών

Λειτουργία καμερών σε χώρο φροντιστηρίου - απόρριψη αιτήματος εξαίρεσης από την εφαρμογή του άρθρου 18 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής

Με διαφορετικές γνωστοποιήσεις, εταιρείες που λειτουργούν φροντιστηριακές μονάδες (εκπαιδευτήρια) και συνεργάζονται στο πλαίσιο ομίλου εταιρειών γνωστοποίησαν τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, για τον σκοπό της «ασφάλειας των μαθητών και εργαζομένων και την αποφυγή κλοπών και βανδαλισμών εις βάρος του φροντιστηρίου». Σύμφωνα με τις γνωστοποιήσεις, τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης λειτουργούν διαρκώς, ακόμα και τις ώρες λειτουργίας των φροντιστηρίων, και λαμβάνουν εικόνα από την είσοδο των φροντιστηρίων και τον χώρο γραμματείας.

Η Αρχή κάλεσε αρχικά τις εταιρείες να συμμορφωθούν με το άρθρο 18 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής για τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης σε χώρους που δραστηριοποιούνται ανήλικοι και να τροποποιήσουν κατάλληλα τα εν λόγω συστήματα βιντεοεπιτήρησης, ήτοι να προσαρμόσουν κατάλληλα τον χρόνο λειτουργίας των καμερών ώστε να λειτουργούν εκτός ωραρίου και να αναγράψουν στις χρησιμοποιούμενες πινακίδες τις ώρες λειτουργίας προς ενημέρωση των υποκειμένων.

Οι εταιρείες απάντησαν με έγγραφά τους, με τα οποία αιτήθηκαν την εξαίρεσή τους από την οδηγία 1/2011, ώστε να επιτραπεί η λειτουργία των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στους χώρους των φροντιστηρίων κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους. Στα έγγραφα αυτά, υποστήριξαν ότι το αίτημά τους καθίσταται βάσιμο, ιδιαίτερα με τις παρούσες δύσκολες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που βιώνει η χώρα. Επιπλέον, ανέφεραν ότι πολλοί από τους γονείς ή τους κηδεμόνες των μαθητών των φροντιστηρίων εκτιμούν ιδιαίτερα το γεγονός της ύπαρξης αυτών των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Η Αρχή, με την απόφαση 49/2013, απέρριψε τις αιτήσεις εξαίρεσης κρίνοντας ότι κατά την έκδοση της οδηγίας 1/2011 είχαν ήδη ληφθεί υπόψη και εκτιμηθεί από την Αρχή όσα επιχειρήματα παρουσιάστηκαν, ενώ δεν προσκομίζεται κάποιο νέο στοιχείο που θα μπορούσε να επιτρέψει τη μη εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης της οδηγίας, η οποία πάντως δεν κάνει επιφύλαξη εξαιρέσεων από την εφαρμογή της.

Σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε βρεφονηπιακό σταθμόνηπιαγωγείο

Με την απόφαση 78/2013, η Αρχή απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση προς επιχείρηση βρεφονηπιακού σταθμού και νηπιαγωγείου προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες επί του εγκατεστημένου στους χώρους της συστήματος βιντεοεπιτήρησης, έτσι ώστε να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στην οδηγία 1/2011.

Ειδικότερα, κατά την εξέταση καταγγελίας προέκυψε ότι κάμερες βρίσκονται τοποθετημένες, μεταξύ άλλων, σε αίθουσες διαπαιδαγώγησης, στον προαύλιο χώρο και στον χώρο προσέλευσης, ενώ η οθόνη παρακολούθησης του συστήματος βρίσκεται στο γραφείο της Διεύθυνσης. Με έγγραφό της η Αρχή ενημέρωσε την επιχείρηση ότι πρέπει να συμμορφωθεί με τα οριζόμενα στην οδηγία 1/2011. Να σημειωθεί ότι οι κάμερες, όπως προκύπτει από την καταγγελία, λειτουργούσαν έως τον Μάιο του 2012 συνεχώς, ενώ μετά την αποστολή του εγγράφου της Αρχής λειτουργούσαν εκτός ωραρίου. Καθώς δεν παρασχέθηκαν έγγραφες διαβεβαιώσεις για συμμόρφωση, η Αρχή προχώρησε σε έκδοση απόφασης. Με αυτή κάλεσε την επιχείρηση α) να απεγκαταστήσει τις κάμερες από τις αίθουσες διαπαιδαγώγησης και να υποβάλει τροποποιημένη γνωστοποίηση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, β) να διασφαλίσει ότι οι κάμερες στον αύλειο χώρο θα βρίσκονται στον περίβολο των εγκαταστάσεων και στα σημεία εισόδου/εξόδου, και γ) να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρχει οθόνη παρακολούθησης στο σύστημα, καθώς επίσης και ότι τα δεδομένα διαγράφονται κατά την επόμενη εργάσιμη μέρα. Περαιτέρω, απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση στην επιχείρηση να ακολουθεί τα όσα αναφέρονται στο άρθρο 13 της οδηγίας 1/2011 αναφορικά με την ικανοποίηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης.

Παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από σύστημα βιντεοεπιτήρησης

Η Αρχή, με την απόφαση 68/2013 έκρινε ότι η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε κατάστημα ψιλικών χωρίς την τήρηση των προβλεπόμενων εκ του νόμου 2472/1997 υποχρεώσεων, και ιδίως την παράλειψη γνωστοποίησης και προσήκουσας ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων, είναι παράνομη.

Επίσης, έκρινε ότι η επίδειξη οπτικού υλικού που έχει καταγραφεί από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης του καταστήματος σε τρίτο, εν προκειμένω σε συνεταιρισμό ραδιοταξί, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. α΄ και δ΄ του Ν. 2472/1997. Η πραγματοποίηση της επεξεργασίας αυτής χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 στοιχ. ια΄ και 5 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθώς και του άρθρου 9 παρ. 1 της οδηγίας 1/2011, είναι παράνομη. Σύμφωνα με το άρθρο 9 της εν λόγω οδηγίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, κατ' εξαίρεση, χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, υποχρεούται ή δύναται να διαβιβάζει δεδομένα που προέρχονται από συστήματα βιντεοεπιτήρησης προς τις αρμόδιες δικαστικές, εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές εφόσον ζητηθούν από αυτές ή εφόσον ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία αξιόποινης πράξης, αντίστοιχα (βλ. άρθρο 9 της οδηγίας 1/2011). Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι η χρήση εκ μέρους του συνεταιρισμού ραδιοταξί των προσωπικών δεδομένων που προέρχονται από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης του καταστήματος και τα οποία έγιναν γνωστά στον συνεταιρισμό μέσω της παραπάνω επεξεργασίας, ήτοι της επίδειξης του οπτικού υλικού, για την πειθαρχική τιμωρία του υποκειμένου των δεδομένων, οδηγού ταξί συνιστά επίσης επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. α΄ και δ΄ του Ν. 2472/1997. Η επεξεργασία αυτή είναι παράνομη διότι ο συνεταιρισμός ραδιοταξί παρέλειψε να διαπιστώσει, όπως όφειλε ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ότι τα παραπάνω δεδομένα συλλέχθηκαν κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο και υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α΄ του Ν. 2472/1997.

Η Αρχή, με την ως άνω απόφασή της, απηύθυνε αυστηρή προειδοποίηση στο κατάστημα ψιλικών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ιδίως για την παράλειψη γνωστοποίησης και προσήκουσας ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων και επέβαλε πρόστιμο 2.000 ευρώ στον συνεταιρισμό ραδιοταξί, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προερχομένων από το παράνομο σύστημα βιντεοεπιτήρησης του καταστήματος ψιλικών.

Η λειτουργία απλής θυροτηλεόρασης σε διαμέρισμα δεν συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Απόρριψη αίτησης θεραπείας κατά εγγράφου της Αρχής

Με την απόφαση 82/2013 η Αρχή εξέτασε αίτηση θεραπείας αιτούντος κατά εγγράφου της. Συγκεκριμένα, ο αιτών ζήτησε από την Αρχή να ανακαλέσει ενημερωτικό έγγραφό της προς τρίτο ιατρό. Ο τρίτος αυτός είχε ρωτήσει την Αρχή αν επιτρέπεται να τοποθετήσει θυροτηλεόραση στην πόρτα του διαμερίσματος όπου στεγάζεται το ιατρείο του και το οποίο βρίσκεται σε όροφο πολυκατοικίας ώστε να μη διακόπτει την εξέταση των ασθενών του. Η Αρχή είχε ενημερώσει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η επεξεργασία δεδομένων εικόνας δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α' της οδηγίας 1/2011. Ο αιτών παραπονέθηκε ότι η εγκατάσταση της θυροτηλεόρασης στην πόρτα του παραπάνω ιατρείου παραβιάζει τα προσωπικά δεδομένα του ιδίου και της οικογένειάς του διότι η πόρτα του διαμερίσματός του είναι ακριβώς απέναντι και σε μικρή απόσταση από την πόρτα του εν λόγω ιατρείου και μέσω της θυροτηλεόρασης θα παρακολουθείται η είσοδος και η έξοδος του ιδίου, των μελών της οικογενείας του και των επισκεπτών του από και προς το διαμέρισμα που κατοικεί. Επίσης, επισήμανε ότι δεν πρόκειται για εξωτερικές πόρτες πολυκατοικιών αλλά για εσωτερικές πόρτες διαμερισμάτων.

Η Αρχή, σε απάντηση της παραπάνω αίτησης, εξέδωσε νέο έγγραφο, με το οποίο ενημέρωσε τον αιτούντα ότι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α) της οδηγίας 1/2011 της Αρχής για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, η λειτουργία απλών συστημάτων ελέγχου εισόδου χωρίς καταγραφή, που ενεργοποιούνται κατόπιν συγκεκριμένης ενέργειας του εισερχόμενου (π.χ. θυροτηλέφωνα-θυροτηλεοράσεις), αποτελεί δραστηριότητα που δεν συνιστά «επεξεργασία» προσωπικών δεδομένων υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, δεδομένου ότι δεν πραγματοποιείται συνεχής λήψη εικόνας ή/και ήχου και συνεπώς δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997. Επίσης, ενημέρωσε τον αιτούντα ότι, συνεπεία των ανωτέρω, εξακολουθούν να ισχύουν τα αναφερόμενα στο πρώτο έγγραφό της προς τον έτερο αιτούντα ιατρό καθώς και ότι η Αρχή είναι αναρμόδια να εξετάσει την καταγγελία του.

Ο αιτών επανήλθε υποβάλλοντας αίτηση θεραπείας κατά του δεύτερου εγγράφου της Αρχής. Η Αρχή, με την 82/2013 απόφασή της, απέρριψε την παραπάνω αίτηση θεραπείας κρίνοντας ότι τα ζητήματα τα οποία προβλήθηκαν με την αίτηση αυτή έχουν ήδη εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με την οδηγία 1/2011 της Αρχής για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, από τις διατάξεις της οποίας προκύπτει η μη εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση του Ν. 2472/1997 και τις οποίες επικαλείται το δεύτερο εξερχόμενο έγγραφο της Αρχής και επιπλέον επειδή ο αιτών δεν επικαλέστηκε ούτε προσκόμισε νέα στοιχεία από την εκτίμηση των οποίων θα μπορούσε ενδεχομένως να υπάρξει διαφορετική κρίση.

Αναρμοδιότητα της Αρχής να κρίνει περιουσιακές διαφορές κατά την εξέταση καταγγελιών

Με έγγραφό της (Γ/ΕΞ/2363/03-04-2013), η Αρχή ενημέρωσε καταγγέλλουσα για το τέλος της διερεύνησης καταγγελίας της περί εγκατάστασης και λειτουργίας παράνομου συστήματος βιντεοεπιτήρησης από συνιδιοκτήτρια γειτονικής οικίας, λόγω αναρμοδιότητας. Συγκεκριμένα, κατά τη διερεύνηση της καταγγελίας, προέκυψε ζήτημα ερμηνείας της πράξης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας και ρύθμισης των σχέσεων των συνιδιοκτητών και δη αν με αυτή παρεσχέθη δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης στους συνιδιοκτήτες ορισμένων τμημάτων του κοινόκτητου οικοπέδου και συνακόλουθα των ορίων της προσήκουσας χρήσης των κοινοκτήτων και, ως εκ τούτου, της δυνατότητας παρακολούθησης των χώρων αυτών με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης. Η Αρχή ενημέρωσε την καταγγέλλουσα ότι για την επίλυση του ζητήματος είναι αναγκαία η αποσαφήνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, κάτι που δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές της, καθώς δεν είναι αρμόδια για την

επίλυση ιδιωτικών διαφορών.

Εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης για την επιτήρηση δημοτικής περιουσίας

Ο Δήμος Πύργου γνωστοποίησε στην Αρχή (ΓΝ/ΕΙΣ/1068/30-07-2012) τη λειτουργία κάμερας για τον σκοπό της προστασίας δημοτικής περιουσίας από επανειλημμένες ενέργειες βανδαλισμού. Συγκεκριμένα, μία κάμερα τοποθετημένη στο Δημαρχείο Πύργου προβλεπόταν να εστιάζει στο μνημείο Ηρώων που βρίσκεται στην άκρη πλατείας, στο κέντρο της οποίας βρίσκεται το Δημαρχείο. Στο πεδίο λήψης εικόνων της κάμερας βρίσκονται επίσης και παγκάκια που είχαν υποστεί στο παρελθόν βανδαλισμούς. Η λειτουργία των καμερών είχε προγραμματιστεί από τις 22.00 μέχρι τις 7.00, δηλαδή μόνο το βράδυ, ενώ η οθόνη και το καταγραφικό θα βρίσκονταν στο γραφείο του Δημάρχου.

Η Αρχή, με την απόφαση 59/2013, έκρινε ότι ο σκοπός της προστασίας της δημοτικής περιουσίας αποτελεί επιμέρους περίπτωση του σκοπού της προστασίας αγαθών, άρα εμπίπτει στην οδηγία 1/2011. Αποφάσισε δε ότι δεν επιτρέπεται η χρήση συστήματος βιντεοπιτήρησης για τα παγκάκια. Και τούτο καθώς χρησιμοποιούνται από μεγάλο πλήθος πολιτών, οι οποίοι κινούνται στην κεντρική πλατεία της πόλης, ακόμα και τις βραδινές ώρες. Συνεπώς, η ανάγκη προστασίας τους, συγκρινόμενη με βάση την αρχή της αναλογικότητας με την προσβολή που επέρχεται στην ιδιωτικότητα των πολιτών, είναι υποδεέστερη, καθώς πρέπει να προστατευτεί το δικαίωμα και η θεμελιώδης ελευθερία των πολιτών.

Αντιθέτως, έκρινε κατά πλειοψηφία, ότι τα μνημεία αποτελούν αγαθά που χρήζουν ειδικής προστασίας, λόγω της ιστορικής και καλλιτεχνικής τους σημασίας. Η αποκλειστική παρακολούθησή τους μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης είναι νόμιμη αφού δεν αποτελούν χώρο συνάθροισης μεγάλου αριθμού πολιτών, επιπροσθέτως δε με τον τρόπο αυτό προστατεύονται πλέον αποτελεσματικά, σε σχέση με άλλα μέσα, από κακόβουλες ενέργειες τρίτων, οι οποίες, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, αποτελούν καθημερινό φαινόμενο.

Η Αρχή, κάλεσε τον Δήμο Πύργου να τροποποιήσει το υπό κρίση σύστημα βιντεοεπιτήρησης ως εξής: η κάμερα να τοποθετηθεί σε τέτοιο σημείο ώστε να εστιάζει αποκλειστικά και μόνο στα υπό προστασία μνημεία. Επίσης, να αφαιρεθεί η οθόνη και να παραμείνει μόνο το καταγραφικό. Οι κωδικοί πρόσβασης στο σύστημα να είναι γνωστοί μόνο σε συγκεκριμένο άτομο, που θα οριστεί ως υπεύθυνος ασφαλείας του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης. Πρόσβαση στα δεδομένα εικόνας και τοποθέτηση οθόνης θα γίνεται μόνο στην περίπτωση που έχει συμβεί περιστατικό βανδαλισμού και κατόπιν σχετικής έγγραφης εντολής του δημάρχου.

Απόρριψη αιτήματος της εταιρείας «Σταθερές Συγκοινωνίες ΑΕ» για εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών του μετρό της Αθήνας

Με έγγραφό της, η εταιρεία λειτουργίας του Μετρό Αθήνας ζήτησε να επιτραπεί η επέκταση του υπάρχοντος συστήματος βιντεοεπιτήρησης και εντός των συρμών του μετρό της Αθήνας, και συγκεκριμένα στους συρμούς των γραμμών 2 και 3. Ο σκοπός για τον οποίο επιθυμεί η εταιρεία κάτι τέτοιο είναι διττός: για λόγους ασφάλειας έναντι κακόβουλων πράξεων και για λόγους ασφάλειας έναντι τυχαίων γεγονότων ή ατυχημάτων.

Με το οριστικό της υπόμνημα η εταιρεία δήλωσε ότι επιθυμεί να εγκαταστήσει κάμερες, σταθερού οπτικού πεδίου και εστίασης, σε τέσσερα σημεία της οροφής στο εσωτερικό κάθε βαγονιού, με τέτοιο τρόπο ώστε ανά ζεύγη οι κάμερες να καλύπτουν όλο το εσωτερικό του, και δύο πλευρικών καμερών, εξωτερικά σε κάθε βαγόνι, για την επίβλεψη των θυρών και των εξωτερικών πλευρών των συρμών. Το σήμα εικόνας θα καταλήγει στις δύο καμπίνες οδήγησης και θα προβάλλεται σε οθόνη απεικόνισης.

Η εταιρεία είχε σχεδιάσει τρόπο λειτουργίας ώστε να μπορεί να ελέγχεται αποτελεσματικά από τον οδηγό η επιβίβαση/αποβίβαση των επιβατών και να μπορεί να ενεργοποιείται χειροκίνητα μετά από σχετική έγκριση του Κέντρου Ελέγχου ή στην περίπτωση που υπάρξει κάποιο «γεγονός συναγερμού».

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, η Αρχή έκρινε με την απόφαση 137/2013 ότι οι κάμερες στο εξωτερικό των συρμών κρίνονται ως αναλογικό μέτρο για τον επιδιωκόμενο σκοπό επεξεργασίας. Ωστόσο, για τις κάμερες στο εσωτερικό των συρμών, η εταιρεία δεν απέδειξε την αναγκαιότητα της εγκατάστασής τους. Συνεπώς, δεδομένης ιδίως της ύπαρξης ηπιότερων μέσων για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού των εσωτερικών καμερών (επιτήρηση των εσωτερικών χώρων των συρμών από προσωπικό ασφαλείας και περαιτέρω αξιοποίηση των δυνατοτήτων των ήδη εγκατεστημένων καμερών ασφαλείας στους σταθμούς και στις αποβάθρες του μετρό) και η εφαρμογή των οποίων δεν έχει εξεταστεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, κρίθηκε ότι δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών του μετρό.

Λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης από εταιρεία παροχής υπηρεσιών ασφαλείας

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/25/10-01-2013 έγγραφό της, απάντησε σε ερωτήματα της εταιρείας Brinks Hellas που δραστηριοποιείται στον τομέα της παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Συγκεκριμένα, η Αρχή επισήμανε ότι: α) επιτρέπεται η καταγραφή ήχου κατά τη διαδικασία καταμέτρησης αξιών, για τον σκοπό παροχής πληρέστερων αποδεικτικών στοιχείων. Η επεξεργασία αυτή δεν συνιστά επιτήρηση του εργαζομένου αλλά αποτελεί ένα μέσο παροχής της περιγραφής του περιστατικού, εναλλακτικό του εγγράφου, β) οι εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες ασφαλείας για λογαριασμό διαφορετικών κατηγοριών υπευθύνων επεξεργασίας ενεργούν ως εκτελούσες την επεξεργασία. Το χρονικό όριο των δεκαπέντε ημερών που προβλέπεται για τη γενική περίπτωση στην οδηγία μπορεί να επεκτείνεται έως και τα χρονικά διαστήματα που περιγράφονται στην οδηγία ανάλογα με την ειδικότερη κατηγορία του εκάστοτε υπευθύνου επεξεργασίας, γ) είναι νόμιμη η χρήση φορητών συσκευών από περιορισμένο αριθμό διευθυντικών στελεχών της εταιρείας, ως οθονών για την προληπτική παρατήρηση των εγκαταστάσεων σε μη εργάσιμες ημέρες και ώρες, ώστε να είναι δυνατή η άμεση και ορθότερη ενημέρωση των αρμόδιων αρχών σε περίπτωση συμβάντος. Θα πρέπει όμως να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε η πρόσβαση να περιορίζεται στα συγκεκριμένα πρόσωπα και κανείς τρίτος να μην μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στο μεταδιδόμενο υλικό. Επίσης, θα πρέπει να εκπονηθεί πρόγραμμα εκπαίδευσης των στελεχών αυτών ή να συνταχθεί σχετικό φυλλάδιο

για την ασφαλή χρήση των συσκευών αυτών, δ) κρίθηκε ότι δεν αντίκειται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η εγκατάσταση καμερών εντός των χρηματοκιβωτίων των θωρακισμένων οχημάτων, καθώς οι χώροι αυτοί χρήζουν αυξημένης προστασίας, ενώ επιπλέον το πρόσωπο που βρίσκεται στο χώρο αυτό εκτελεί πολύ συγκεκριμένη εργασία κατά την οποία είναι εξαιρετικά απίθανο να θίγονται θεμελιώδεις ελευθερίες του.

Λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους λιμένων

Με απαντητικά της έγγραφα προς δύο λιμενικά ταμεία και ένα κεντρικό λιμεναρχείο ελληνικών νησιών (Γ/ΕΞ/3910/06-06-2013, Γ/ΕΞ/3911/06-06-2013, Γ/ΕΞ/3912/06-06-2013), η Αρχή ενημέρωσε σχετικά με τις προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους λιμένων ή αλιευτικού καταφυγίου, για σκοπούς προστασίας προσώπων και αγαθών. Η Αρχή σημειώνει ότι βασική προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας μέσω τέτοιων συστημάτων είναι η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, όπως αναλύεται στα άρθρα 6 και 7 της υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγίας. Ωστόσο, η οδηγία αυτή δεν εξειδικεύει την εφαρμογή της αρχής αυτής σε περιπτώσεις εγκατάστασης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε αλιευτικά καταφύγια ή μεγαλύτερα λιμάνια. Για τον λόγο αυτό, η Αρχή κάλεσε τους εν λόγω φορείς να ερευνήσουν τη νομιμότητα της σκοπούμενης επεξεργασίας σταθμίζοντας τον επιδιωκόμενο σκοπό με τις επιπτώσεις της συγκεκριμένης επεξεργασίας στην ιδιωτική ζωή των φυσικών προσώπων που κινούνται στους χώρους αυτούς, προσδιορίζοντας κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, στη στάθμιση αυτή. Τέτοια κριτήρια είναι: οι αρμοδιότητες του εκάστοτε υπευθύνου επεξεργασίας, η έκταση του προς επιτήρηση χώρου, το είδος των αγαθών που βρίσκονται σε αυτόν, οι εκτιμώμενοι κίνδυνοι για τα αγαθά αυτά, λοιπά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η αναγκαιότητα φύλαξης/προστασίας τους, οι κατηγορίες και ο αριθμός των φυσικών προσώπων που επηρεάζονται από τη συγκεκριμένη βιντεοεπιτήρηση, οι δραστηριότητες που τα πρόσωπα αυτά τελούν στο χώρο. Η Αρχή, επιπλέον, αναφέρει ότι σε κάθε περίπτωση η αναγκαιότητα εγκατάστασης των καμερών για την ικανοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας θα πρέπει να αιτιολογείται πλήρως, ενώ ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν θα πρέπει να μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέσα ή με άλλο ηπιότερο τρόπο.

3.11.2. Επεξεργασία δεδομένων εικόνας για σκοπούς διαφορετικούς από την προστασία προσώπων και αγαθών

Νομιμότητα χρήσης των κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι παραχωρησιούχες εταιρείες διαχείρισης διοδίων προς τον σκοπό της βεβαίωσης παραβάσεων ΚΟΚ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της Διεύθυνσης Τροχαίας Αττικής, η Αρχή αναφέρθηκε στις προϋποθέσεις χρήσης των κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι εταιρείες διαχείρισης διοδίων προς τον σκοπό της βεβαίωσης παραβάσεων ΚΟΚ (Γ/ΕΞ/6550-1/20-12-2012 και Γ/ΕΞ/4371/27-06-2013). Κατ' αρχάς, διευκρινίστηκε ότι η γνωστοποίηση στην Αρχή της εγκατάστασης και λειτουργίας κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης από τις εταιρείες διαχείρισης διοδίων αφορά διάφορους σκοπούς, μεταξύ των οποίων όμως και την προάσπιση των συμφερόντων των εταιρειών, που περιλαμβάνει τη δικαστική επιδίωξη της είσπραξης των διοδίων τελών (πρβλ. Ετήσια Έκθεση 2010 - 3.2.8). Δεδομένου, ωστόσο, ότι η μη καταβολή διοδίων τελών συνιστά πλέον τροχαία παράβαση (βλ. άρθρο 29 παρ. 10 σε συνδυασμό με το άρθρο 104 παρ. 4 του ΚΟΚ), καθώς και ότι τα συστήματα κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι εταιρείες διαχείρισης των διοδίων πληρούν, σύμφωνα με την αιτούσα, τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές, η Αρχή έκρινε ότι η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής επιτρέπεται να αξιοποιήσει τα συστήματα αυτά για την άσκηση της δικής της αρμοδιότητας, ήτοι για τη διαπίστωση και βεβαίωση της παράβασης περί μη καταβολής των προβλεπόμενων διοδίων τελών. Ειδικότερα, η Αρχή επισήμανε τα ακόλουθα: α) η βεβαίωση παραβάσεων του ΚΟΚ δεν εμπίπτει ευθέως στο πεδίο εφαρμογής της υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, ωστόσο η ως άνω οδηγία της Αρχής μπορεί να εφαρμοσθεί αναλογικώς, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 του π.δ. 287/2001 (Ειδικές Ηλεκτρονικές Τεχνικές Συσκευές για τη Βεβαίωση παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας), για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικότερα στο αυτό π.δ. και τον ΚΟΚ, β) η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής πρέπει να υποβάλει γνωστοποίηση στην Αρχή ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ορίζεται δηλαδή ως (συν-)υπεύθυνος επεξεργασίας μαζί με την εκάστοτε παραχωρησιούχο εταιρεία, καθότι χρησιμοποιεί εν πολλοίς την ίδια υποδομή και μέρος του συνόλου των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται ήδη η παραχωρησιούχος εταιρεία ενώ, κάθε εκ των δύο υπευθύνων επεξεργασίας επιδιώκει -και γνωστοποιεί- διακριτούς σκοπούς, γ) η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής επιτρέπεται να έχει άμεση πρόσβαση μόνο στα στοιχεία των συγκεκριμένων παραβάσεων του ΚΟΚ (μη πληρωμή διοδίων τελών) και όχι στο σύνολο του καταγεγραμμένου υλικού, δεδομένου μάλιστα ότι τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν τμήμα βίντεο διάρκειας λίγων δευτερολέπτων, στο οποίο φαίνεται η διέλευση του οχήματος, καθώς και φωτογραφίες από τις οποίες προκύπτει με ευκρίνεια ο αριθμός πινακίδας κυκλοφορίας του οχήματος, δ) σε περίπτωση που η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής αποφασίσει να αξιοποιήσει τα εν λόγω συστήματα για την καταγραφή και βεβαίωση και άλλων παραβάσεων του ΚΟΚ, τούτο θα πρέπει να γνωστοποιείται κάθε φορά στην Αρχή ως τροποποίηση της προαναφερόμενης αρχικής γνωστοποίησης με συνημμένη και την απαιτούμενη τροποποίηση των συστημάτων για την καταγραφή των παραβάσεων αυτών.

Κατόπιν τούτων, η Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής υπέβαλε σχετική γνωστοποίηση (ΓΝ/ΕΙΣ/1218/30-08-2013).

Χρήση βιντεοκάμερας για κυκλοφοριακές μετρήσεις

Υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα από εταιρεία, που αφορά στη νομιμότητα της λειτουργίας ειδικών καμερών που καταγράφουν την κυκλοφορία σε κάποιο σημείο του οδικού δικτύου, με σκοπό τη μετέπειτα επεξεργασία της εικόνας για τη μέτρηση των στρεφουσών κινήσεων (δεξιά στροφή, ευθεία κίνηση, αριστερή στροφή) και την εξαγωγή κυκλοφοριακών μετρήσεων. Στο καταγεγραμμένο υλικό δεν θα φαίνονται οι αριθμοί κυκλοφορίας των οχημάτων ούτε άλλα προσωπικά δεδομένα.

Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3558-1/06-06-2013 έγγραφο, ενημέρωσε ότι εφόσον οι κάμερες του συστή-

ματος είναι κατά τέτοιο τρόπο τοποθετημένες ώστε να μην είναι εφικτή η αναγνώριση προσώπων ή αριθμών πινακίδων αυτοκινήτων, τότε δεν υφίσταται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και, συνεπώς, η περίπτωση αυτή εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του Ν. 2472/1997.

3.11.3. Προδικαστική υπόθεση ΔΕΕ C-212/13 – Λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης με σκοπό την προστασία προσώπων και αγαθών ιδιοκτητών κατοικίας όταν η κάμερα λαμβάνει εικόνα δημόσιου χώρου

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3936-1/25-07-2013 έγγραφό της απέστειλε τις απόψεις της στη Νομική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών για την προδικαστική υπόθεση ΔΕΕ C-212/13. Στο έγγραφο αυτό αναλύεται η θέση της Αρχής στο προδικαστικό ερώτημα κατά πόσο η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης προς το σκοπό της προστασίας της ιδιοκτησίας, της υγείας και της ζωής των ιδιοκτητών της κατοικίας μπορεί να χαρακτηρισθεί ως επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα «η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, παρά το γεγονός ότι η κάμερα βιντεοσκοπεί και δημόσιο χώρο.

Η Αρχή επισημαίνει ότι τρία, σωρευτικώς εφαρμοζόμενα, κριτήρια περιγράφουν στον τομέα της βιντεοεπιτήρησης την έννοια της προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας: α) η δραστηριότητα, στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιείται η βιντεοεπιτήρηση, θα πρέπει να περιορίζεται στην προστασία της κατοικίας φυσικού προσώπου και όχι της επαγγελματικής ή εμπορικής έδρας φυσικού ή νομικού προσώπου, β) τα δεδομένα να μη διαβιβάζονται κατά συστηματικό τρόπο σε τρίτους, γ) ο χώρος που περιλαμβάνεται στην εμβέλεια των καμερών. Η βιντεοεπιτήρηση δεν θεωρείται αποκλειστικά προσωπική ή οικιακή δραστηριότητα όταν το πεδίο ελέγχου της κάμερας περιλαμβάνει εξωτερικούς της κατοικίας δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους.

Η Αρχή επιπλέον διαπιστώνει κατά την εφαρμογή της οδηγίας 1/2011 -αλλά και της προϊσχύσασας 1122/2000- ότι μεγάλος αριθμός παραπόνων αφορά στην εγκατάσταση καμερών από μεμονωμένους ενοίκους ή ιδιοκτήτες κατοικιών (μονοκατοικιών ή διαμερισμάτων πολυκατοικιών), όπου η κάμερα λαμβάνει εικόνα από την εξωτερική είσοδο της μονοκατοικίας ή του διαμερίσματος, αντιστοίχως. Η εγκατάσταση της κάμερας έτσι ώστε να καταλαμβάνει εικόνες από τον άμεσα εφαπτόμενο στην κατοικία δημόσιο ή κοινόχρηστο χώρο θα μπορούσε να θεωρηθεί και αναπόφευκτη για τον επιδιωκόμενο σκοπό της προστασίας της κατοικίας και των ατόμων που κατοικούν σε αυτή, στο πλαίσιο δηλαδή της προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας, ενώ ταυτόχρονα, εφόσον πρόκειται για παρακολούθηση από ιδιώτη της κατοικίας του και του αμέσως εφαπτόμενου δημόσιου χώρου, δεν πρόκειται για βαρύνουσας σημασίας επεξεργασία, την οποία η Οδηγία 95/46/ΕΚ αποσκοπεί κυρίως να ρυθμίσει. Το ότι η Οδηγία 95/46/ΕΚ εξαιρεί ορισμένες επεξεργασίες από το πεδίο εφαρμογής της προκύπτει και από την επιλογή ότι καταλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1, μόνο η αυτοματοποιημένη επεξεργασία και το διαρθρωμένο, σύμφωνα με ειδικά όσον αφορά τα πρόσωπα κριτήρια, αρχείο, δηλαδή μη διαρθρωμένα αρχεία σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 στοιχ. γ' σε συνδυασμό με τη σκ. 15 της Οδηγίας, παραμένουν εκτός πεδίου εφαρμογής. Εξάλλου, όπως δέχεται και η Αρχή με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 3 της οδηγίας 1/2011, το θιγόμενο πρόσωπο στην περίπτωση προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας και του Ν. 2472/1997 μπορεί να επιδιώξει την προστασία του με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου, όπως αυτές για την προστασία της προσωπικότητας.

Κατόπιν τούτων, η απόφαση του ΔΕΕ αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

3.11.4. Σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τις κάμερες κατ' εφαρμογή του Ν. 3917/2011

Στην Ετήσια Έκθεση του έτους 2012 έγινε ειδική αναφορά στην Ομάδα Εργασίας, στην οποία συμμετείχαν και εκπρόσωποι της Αρχής, που συνέστησε το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προκειμένου να συντάξει σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τη χρήση συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους, κατ' εφαρμογή της εξουσιοδότησης του άρθρου 14 παρ. 4 του Ν. 3917/2011.

Ωστόσο, μέχρι και την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης δεν έχει προχωρήσει η επεξεργασία του σχεδίου από το αρμόδιο Υπουργείο με αποτέλεσμα, όπως επισημάνθηκε και στην Έκθεση του 2012, να παραμένουν σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 στοιχ. β' τρία τελευταία εδάφια και στοιχ. γ' Ν. 2472/1997. Η Αρχή ήδη με τη γνωμοδότηση 1/2009 έθεσε ζήτημα συνταγματικότητας του εδ. γ', στη συνέχεια δε εξέδωσε, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης, τη γνωμοδότηση 2/2010, η οποία τελικώς οδήγησε στη θέσπιση του άρθρου 14 Ν. 3917/2011. Η διάταξη όμως του Ν. 3917/2011 παραμένει ανενεργός, εφόσον δεν έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο σε αυτή προεδρικό διάταγμα.

3.12. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

3.12.1. Αναρμοδιότητα της Αρχής για την κρίση της νομιμότητας επίδοσης εγγράφων στο πλαίσιο του ΚΠολΔ

Η Αρχή με την απόφαση 71/2013 έκρινε, μεταξύ των άλλων ζητημάτων (βλ. Ενότητα 3.6.6. Δικαίωμα πρόσβασης σε αρχεία καταγεγραμμένων συνομιλιών), ότι ο τρόπος πραγματοποίησης επιδόσεων διαδικαστικών εγγράφων (όπως οι δικαστικές αποφάσεις και άλλων) στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων καθορίζεται από τις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ) στα άρθρα 122 επόμενα. Στην κρινόμενη περίπτωση, η επίδοση δικαστικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων σε λάθος διεύθυνση συνιστά διάδοση προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας σε τρίτο πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ΄ και θ΄ του Ν. 2472/1997, η οποία, ωστόσο, εφόσον υποχρεωτικώς γίνεται σύμφωνα με τον ΚΠολΔ, πρόκειται για επεξεργασία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β΄ του Ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με ΚΠολΔ 122 επ.). Εάν η επίδοση είναι νόμιμη ή όχι, διότι δεν διενεργήθηκε όπως προβλέπουν οι ανωτέρω διατάξεις του ΚΠολΔ, τούτο θα πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ΚΠολΔ, ο οποίος, ως ειδικότερος, κατισχύει του Ν. 2472/1997. Κατά συνέπεια, τυχόν ενστάσεις για τη νομιμότητα της επίδοσης εγγράφων και δικογράφων (εφόσον διενεργείται υποχρεωτικά κατά τον ΚΠολΔ), αλλά και της συνακόλουθης διάδοσης δεδομένων (ως απόρροια της επίδοσης αυτής), θα πρέπει

να προβάλλονται ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων στα οποία γίνεται επίκληση της επίδοσης και των εννόμων συνεπειών της. Ωστόσο, σκόπιμο είναι ο καταγγελλόμενος δικηγόρος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας (πρβλ. άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. ε΄), να ελέγχει εφεξής την ακρίβεια των στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων και των διευθύνσεων) των διαδίκων που παρέχει στους δικαστικούς επιμελητές κατά την παραγγελία προς επίδοση, ώστε να αποφεύγεται η παράνομη διάδοση δεδομένων σε τρίτα πρόσωπα.

3.12.2. Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων πρόσβασης τρίτων σε προσωπικά δεδομένα

Υποβλήθηκαν στην Αρχή διάφορες αιτήσεις πρόσβασης τρίτων σε προσωπικά δεδομένα, οι οποίοι ζητούσαν την παρέμβαση της Αρχής προκειμένου να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να τους χορηγήσει τα αιτούμενα στοιχεία, κυρίως για δικαστική χρήση. Επί των αιτήσεων αυτών η Αρχή επανέλαβε τη θέση της ότι:

Ο Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αναγνωρίζει υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας μόνο έναντι του υποκειμένου των δεδομένων και όχι του τρίτου. Ακολούθως, ότι ο Ν. 2472/1997 δεν θεμελιώνει αξιώσεις τρίτων για παροχή πληροφοριών.

Οι διατάξεις του Ν. 2472/1997, αφού πρώτα θεσπίζουν την καταρχήν απαγόρευση της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, προβλέπουν τους όρους και τις προϋποθέσεις, με βάση τις οποίες είναι νόμιμη και επιτρεπτή η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, τα άρθρα 5 και 7 του παραπάνω νόμου δεν ιδρύουν αξιώσεις τρίτων για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του υποκειμένου, παρά μόνο θέτουν τα περιθώρια νόμιμης συμπεριφοράς του υπευθύνου επεξεργασίας. Οι διατάξεις αυτές αποτελούν τις νομιμοποιητικές βάσεις επεξεργασίας και σε καμία περίπτωση δεν καθιερώνουν ως κανόνα το δικαίωμα πρόσβασης τρίτου στα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου.

Περαιτέρω, η Αρχή, που κατά την αρμοδιότητά της επιβάλλει κυρώσεις μόνο για παραβιάσεις του Ν. 2472/1997, δεν έχει την αρμοδιότητα να διατάξει την ικανοποίηση αιτημάτων τρίτων για παροχή πληροφοριών ούτε δύναται να επιβάλλει κυρώσεις για μη χορήγηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους αιτούντες (βλ. σχετικά τη γνωμοδότηση 4/2009). Η απόφαση για τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων στον αιτούντα τρίτο ανήκει τελικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος, αν είναι διοικητική αρχή, ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα διοικητικά δικαστήρια, ενώ, αν είναι ιδιώτης, υπάγεται στον έλεγχο των πολιτικών δικαστηρίων (Γ/ΕΞ/952-1/26-03-2013, Γ/ΕΞ/3861-1/27-06-2013, πρβλ. και Γ/ΕΞ/4074-1/27-09-2013).

3.12.3. Αναρμοδιότητα της Αρχής για την κρίση της νομιμότητας συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων που έχουν περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας

Αναφορικά με καταγγελίες για παράνομη συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων που έχουν περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας, η Αρχή επανέλαβε τη θέση της ότι:

Η Αρχή, με σειρά αποφάσεών της (βλ. ενδεικτικά τη με αριθμ. 147/2001 απόφαση), έχει αποφανθεί ότι δεν επιλαμβάνεται σχετικά με τη συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων που έχουν περιληφθεί στη δικογραφία δίκης ή αποτελούν μέρος προανακριτικού ή ανακριτικού υλικού και ότι δεν έχει αρμοδιότητα, γιατί ο φάκελος της δικογραφίας εκκρεμούς δίκης δεν αποτελεί αρχείο υποκείμενο στην αρμοδιότητα της Αρχής. Αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων ή του ανακριτικού υλικού, αν η συλλογή των δεδομένων είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του νόμου, δεδομένου μάλιστα ότι το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων του ατόμου κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, είναι ο δικαστικός/εισαγγελικός λειτουργός ενώπιον του οποίου εκκρεμεί κάθε φορά η υπόθεση. Ως εκ τούτου, αποκλειστικά αρμόδιος να κρίνει τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων ενώπιον δικαστηρίου είναι ο αρμόδιος δικαστικός λειτουργός (έτσι και η με αριθμ. 31/2005 απόφαση της Αρχής).

Ενόψει των παραπάνω, η Αρχή, και για λόγους διάκρισης των εξουσιών, αποφάνθηκε ότι δεν εξετάζει την καταγγελλόμενη συλλογή και δικαστική χρήση των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος στο πλαίσιο της αναφερόμενης εκκρεμούς δίκης (Γ/ΕΞ/6084/26-09-2013, Γ/ΕΞ/4027-1/22-07-2013).

3.12.4. Εξουσία της Αρχής επί αιτήσεων άρσης απορρήτου επικοινωνιών και διευκόλυνσης διεξαγωγής εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά παντός υπευθύνου, σύμφωνα με την οποία χρήστης του διαδικτύου με ψευδώνυμο «Ρ.Ρ.» ως προφίλ στην ιστοσελίδα www.facebook.com και με τη χρήση του λογαριασμού του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (p.p@gmail.com), δημοσίευσε-ανήρτησε στην ανωτέρω ιστοσελίδα έγγραφα που αφορούν στην ακαδημαϊκή και επαγγελματική πορεία της προσφεύγουσας, συνοδεύοντάς τα με δυσφημιστικά σχόλια σε βάρος της, και απέστειλε τα κείμενα μέσω ομαδικών μηνυμάτων (e-mail) προς ένα ευρύ κύκλο αποδεκτών της πανεπιστημιακής, πολιτικής και δημοσιογραφικής κοινότητας. Επικαλούμενη δε τη διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. η΄ του Ν. 2472/1997, η προσφεύγουσα ζήτησε από την Αρχή να διενεργήσει στην Υπηρεσία Κοινωνικής Δικτύωσης (facebook.com) και στην εταιρεία Google, Inc. (που παρέχει λογαριασμούς ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με όνομα χώρου gmail.com) διοικητικό έλεγχο, να ζητήσει άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 2225/1994, ο οποίος δεν περιέχει διατάξεις άρσης απορρήτου για λόγους παράνομης διάδοσης προσωπικών δεδομένων, και ουσιαστικά να διευκολύνει η Αρχή, ασκώντας τις ειδικές ανακριτικές της αρμοδιότητες, τη διεξαγωγή της εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας που διενεργείται κατόπιν της μηνύσεως-εγκλήσεως για τα αυτά πραγματικά περιστατικά που έχει υποβάλει η προσφεύγουσα στις αρμόδιες αστυνομικές/εισαγγελικές αρχές.

Η Αρχή στην περίπτωση αυτή αποφάνθηκε ότι ισχύουν τα ακόλουθα:

Η εταιρεία Facebook δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα και δεν υπόκειται στο πεδίο εφαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων (βλ. άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

Επίσης, ο πάροχος υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Google, Inc.), ειδικότερα της υπηρεσίας GMAIL, που αναφέρει η προσφεύγουσα εδρεύει εκτός Ελλάδος (ΗΠΑ) και δεν υπάγεται στο ελληνικό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 Ν. 2472/1997. Αιτήματα ξένων αρχών

για παροχή πληροφοριών που αφορούν στους χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στους οποίους παρέχει τις υπηρεσίες της, παρέχονται μόνο σε εκτέλεση εισαγγελικής ή δικαστικής διαταγής, που προέρχεται από οποιοδήποτε κράτος, εφόσον όμως ταυτόχρονα πληρούνται για την παροχή των στοιχείων οι προϋποθέσεις του δικαίου της έδρας της, δηλαδή στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής. Εξάλλου, τη διαδικασία αυτή τηρεί η εταιρεία Google, Inc. όπως προκύπτει από άλλες περιπτώσεις.

Τυχόν άρση του απορρήτου έναντι του παρόχου ηλεκτρονικών επικοινωνιών πραγματοποιείται σύμφωνα με το Ν. 2225/1994. Ωστόσο, στον νόμο δεν περιλαμβάνονται τα αδικήματα του Ν. 2472/1997, σε αντίθεση με όσα διαλαμβάνει η απόφαση του ΕΔΔΑ (K.U. κατά Φιλανδίας). Εξάλλου, το ενωσιακό δίκαιο δεν προβλέπει τη δυνατότητα άρσης του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών για τη διερεύνηση προσφυγών κατά άλλων, εκτός των παρόχων, προσώπων (όπως εν προκειμένω χρηστών διαδικτύου), ενώ κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 Σ. η εθνική νομοθεσία θέτει περιορισμούς και στις εποπτεύουσες αρχές (πρβλ. τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 6 Ν. 3471/2006).

Κατόπιν τούτων, η Αρχή έκρινε ότι, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα έχει υποβάλει για τα αυτά πραγματικά περιστατικά μήνυση-έγκληση ενώπιον του αρμόδιου Εισαγγελέως, τα στοιχεία του καταγγελλόμενου χρήστη διαδικτύου θα αναζητηθούν από τις αρμόδιες εισαγγελικές/ανακριτικές αρχές στο πλαίσιο του ΚΠΔ, και όχι από την Αρχή. Σύμφωνα, άλλωστε, με τις ισχύουσες διατάξεις του ΚΠΔ (άρθρα 33, 34), στο πλαίσιο εκκρεμούς ανακριτικής/προανακριτικής διαδικασίας, επιμέρους ανακριτικές πράξεις μπορούν να διενεργηθούν μόνο κατόπιν παραγγελίας του αρμόδιου Εισαγγελέα (Γ/ΕΞ/1783/11-03-2013, πρβλ. και Γ/ΕΞ/1784/11-03-2013).

3.13. ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Αρχή, με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/11-1/25-02-2013 έγγραφό της, απάντησε σε ερώτημα που υποβλήθηκε από διαχειριστή πολυκατοικίας, αναφορικά με το αν είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων η ανάρτηση σε διαδικτυακό τόπο πίνακα, ο οποίος θα περιγράφει τις ώρες κατανάλωσης πετρελαίου κάθε διαμερίσματος. Η Αρχή επισήμανε ότι αν ο σχετικός πίνακας ενημερώνεται σε μηνιαία βάση, τότε η επεξεργασία αυτή -εφόσον η ανάρτηση γίνεται ανωνυμοποιημένα, δηλαδή υπό μορφή τέτοια ώστε κανείς τρίτος που τυχόν αποκτήσει πρόσβαση σε αυτόν να μην μπορεί να εξάγει οποιαδήποτε πληροφορία περί συγκεκριμένου ιδιοκτήτη/ενοίκου και, επίσης, εφόσον η σχετική διαδικτυακή διεύθυνση ανάρτησης του πίνακα κοινοποιείται μόνο στους ενοίκους- δεν προσκρούει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997, διότι η πληροφορία αυτή υπάρχει ούτως ή άλλως στον αναλυτικό λογαριασμό δαπανών της πολυκατοικίας όπου όλοι οι ένοικοι έχουν πρόσβαση. Σε διαφορετική όμως περίπτωση (αν π.χ. ο πίνακας ενημερώνεται σε εβδομαδιαία βάση, δηλαδή περιλαμβάνει δεδομένα σε μεγαλύτερη ανάλυση από την προβλεπόμενη στις μηνιαίες καταστάσεις), τότε για αυτή την επεξεργασία απαιτείται η συγκατάθεση των ενοίκων σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 2472/1997, αφού δεν συντρέχει καμία από τις εξαιρέσεις της παρ. 2 του ιδίου άρθρου (ιδίως του εδαφίου ε'). Τέλος, στο έγγραφό της η Αρχή σημειώνει ότι, ακόμα και αν υπάρχει η συγκατάθεση των ενοίκων για αυτή την επεξεργασία, η ανάρτηση του σχετικού πίνακα στο διαδίκτυο θα πρέπει να γίνεται ανωνυμοποιημένα κατά τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω.

4.ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Στην επονομαζόμενη «Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29» που συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ συμμετέχουν ως τακτικά μέλη όλοι οι πρόεδροι ή επίτροποι των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τη διετία 2012-2013 είναι ο Πρόεδρος της ολλανδικής Αρχής, αντιπρόεδροι ο Επίτροπος της Αρχής του Η.Β. και ο Πρόεδρος της Αρχής της Τσεχίας. Στις συνεδριάσεις δύνανται να συμμετέχουν ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι πρόεδροι ή επίτροποι των κρατών του ΕΟΧ καθώς και χωρών που έχουν λάβει επίσημη υποψηφιότητα προς ένταξη στην ΕΕ.

Οι αρμοδιότητες της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 συνίστανται κυρίως στην εξέταση της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας 95/46/ΕΚ στα κράτη μέλη, αλλά και στις μεταγενέστερες Οδηγίες 2002/58/ΕΚ και 2006/24/ΕΚ που αφορούν στον ειδικότερο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Ομάδα γνωμοδοτεί, επίσης, για κάθε νομοθετικό ή διοικητικό μέτρο ή δράση των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και αν η νομοθεσία τρίτης χώρας παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, το οποίο επιτρέπει τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από κράτος μέλος της ΕΕ προς αυτή.

Υπό αυτή την ιδιότητα, εκδίδει Γνώμες και Κείμενα Εργασίας που έχουν ως αποδέκτες τα ευρωπαϊκά νομοθετικά όργανα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους υπευθύνους επεξεργασίας καθώς και τον εφαρμοστή του δικαίου, όπως τις ίδιες τις εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εκτός από τα ανωτέρω μέσα δράσης, προβαίνει -με δική της πρωτοβουλία ή όταν της τεθεί σχετικό ερώτημα- σε έγγραφες ή προφορικές τοποθετήσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διεθνείς οργανισμούς ή τις εκάστοτε αρμόδιες εθνικές αρχές τρίτων χωρών, καθώς και προς υπευθύνους επεξεργασίας που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, καλεί σε ακρόαση εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και υπευθύνων επεξεργασίας, πάντα για ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών της η Ομάδα συγκροτεί μόνιμες υποομάδες για συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων. Κατά το έτος 2013 λειτούργησαν οι εξής υποομάδες με τα ακόλουθα αντικείμενα: α) νέες τεχνολογίες, διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, γ) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, δ) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, ε) προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, στ) ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ζ) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας). Επίσης, συγκροτεί ad hoc υποομάδες για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων. Για τον ίδιο

σκοπό αποφασίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύει. Το Δεκέμβριο 2013 δημοσίευσε το πρόγραμμα εργασίας για τη διετία 2014-2015, το οποίο περιλαμβάνει τέσσερις στρατηγικούς στόχους, ήτοι την παρακολούθηση του προτεινόμενου κανονιστικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τη συνεργασία των αρχών προστασίας δεδομένων, την αντιμετώπιση των τεχνολογικών εξελίξεων και της παγκοσμιοποίησης, υπό την έννοια της διασυνοριακής ροής των δεδομένων και της δημιουργίας υψηλού επιπέδου προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Το πρόγραμμα αναλύεται περαιτέρω σε ζητήματα που θα εξετάσει κάθε υποομάδα εργασίας.

Η Ομάδα κατά το έτος 2013 ασχολήθηκε με τα εξής θέματα: α) το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, β) τις νέες τεχνολογίες, γ) τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, δ) την ανάλυση της αρχής του σκοπού της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και ε) τα ανοικτά δεδομένα υπό την έννοια της περαιτέρω χρήσης των πληροφοριών του δημόσιου τομέα, στ) το προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο για την Ευρωπόλ, ζ) το νέο πρόγραμμα-πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έρευνα «Ορίζοντες 2020» και επιμέρους ερευνητικά έργα, η) την προτεινόμενη Οδηγία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες συναλλαγές, θ) την παρακολούθηση των πολιτών, ι) τη συλλογή και διαβίβαση δεδομένων επιβατών, ια) τη συλλογή δεδομένων από τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Καταπολέμηση του Ντόπινγκ.

Όσον αφορά το νέο κανονιστικό πλαίσιο, στη δημιουργία του οποίου η Ομάδα συνέβαλε σημαντικά (βλ. Ετήσιες Εκθέσεις 2011 και 2012, ενότητα 4.1), κατά το έτος 2013 η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε τη Γνώμη 1/2013 σχετικά με τη βελτίωση της προτεινόμενης Οδηγίας στον αστυνομικό και δικαστικό τομέα, το Έγγραφο Εργασίας 1/2013 σχετικά με τις εκτελεστικές πράξεις που προβλέπεται να εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την Πρόταση Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς επίσης έλαβε θέση σε επιμέρους ζητήματα για τη βελτίωση των διατάξεων για την προσωπική και οικιακή χρήση, της δημιουργίας προφίλ, της αρμοδιότητας της επικεφαλής αρχής, ενώ τέλος, χαιρέτισε την ολοκλήρωση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της πρώτης ανάγνωσης για το νέο κανονιστικό πλαίσιο και απευθύνθηκε στο Συμβούλιο της ΕΕ ώστε να ολοκληρώσει και αυτό τις εργασίες του.

Όσον αφορά στις νέες τεχνολογίες η Ομάδα, συνεχίζοντας την ενασχόλησή της με την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 5 παρ. 3 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ και πιο συγκεκριμένα με την αποθήκευση μικρών αρχείων κειμένων (cookies), εξέδωσε το Έγγραφο Εργασίας 2/2013 για τους τρόπους λήψης έγκυρης συγκατάθεσης από τους χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών. Επίσης, εξέδωσε τη Γνώμη 2/2013 για τη χρήση εφαρμογών σε έξυπνες κινητές συσκευές και, τέλος, γνωμοδότησε δύο φορές (Γνώμη 4/2013, 7/2013) σε σχέση με το υπόδειγμα για την πραγματοποίηση μελέτης επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα κατά τη χρήση έξυπνων μετρητών κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο υποβλήθηκε από την αρμόδια επιτροπή εμπειρογνωμόνων που συνέστησε προς τούτο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Και στη δεύτερη Γνώμη η Ομάδα προτείνει τροποποιήσεις του υποδείγματος έτσι ώστε να το κάνει δεκτό. Σε σχέση με τη δημιουργία νέων προϊόντων απέστειλε επιστολή στην εταιρεία Google, με την οποία την καλεί να λάβει μέτρα προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά την ανάπτυξη του νέου προϊόντος Google Glass. Επίσης, απευθύνθηκε στον Διεθνή Οργανισμό Ονοματοδοσίας Διαδικτύου (ICANN) σχετικά με την τροποποίηση των υποχρεώσεων των εθνικών καταχωρητών ονομάτων χώρου, επισημαίνοντας στο όνομα όλων των 28 αρχών προστασίας ότι δεν είναι νόμιμη η προβλεπόμενη τήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Όσον αφορά στις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, η Ομάδα εξέδωσε Επεξηγηματικό Κείμενο για την εφαρμογή των εταιρικών δεσμευτικών κανόνων από εκτελούντες την επεξεργασία, επί τη βάσει των κριτηρίων που διαμόρφωσε ήδη το 2012 (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 4.1), και απευθύνθηκε στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εργοδοτών καλώντας την να ενημερώσει τις εταιρείες-μέλη της για τη χρήση του εργαλείου των εταιρικών δεσμευτικών κανόνων. Οι εταιρικοί δεσμευτικοί κανόνες είναι ένα εργαλείο που δημιούργησε η Ομάδα και ήδη τον Οκτώβριο 2013 είχαν εγκριθεί από τις αρχές προστασίας δεδομένων 45 αιτήσεις εταιρικών ομίλων.

Όσον αφορά τα ανοικτά δεδομένα, η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε τη Γνώμη 6/2013 που παρέχει αναλυτικές οδηγίες για τη μεταφορά και εφαρμογή της Οδηγίας 2013/37/ΕΕ με την οποία τροποποιείται η προηγούμενη Οδηγία 2003/98/ΕΚ για την περαιτέρω χρήση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Βασικό συμπέρασμα της Γνώμης 6/2013 είναι ότι για τις πληροφορίες που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, εκτός αυτών που ήδη εξαιρούνται λόγω των διατάξεων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και της προστασίας προσωπικών δεδομένων, θα πρέπει να διενεργείται, προτού ο δημόσιος τομέας αποφασίσει την περαιτέρω χρήση τους, μελέτη επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα -όπως επίσης και σε κάθε νομοθετική πρωτοβουλία που στοχεύει στη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων- από την οποία να προκύπτουν οι περιορισμοί χρήσης και τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης τυχόν ανωνυμοποίησης, ενώ μπορεί το αποτέλεσμα της μελέτης να καταλήγει ότι δεν επιτρέπεται καθόλου η χορήγηση των δεδομένων προς περαιτέρω χρήση. Επίσης, συστήνει όπου είναι δυνατόν, σε σχέση με τον σκοπό που προορίζονται, τα δεδομένα να χορηγούνται ανωνυμοποιημένα, εξασφαλίζοντας όμως την παρακολούθηση της πιθανότητας επαναταυτοποίησης των προσώπων.

Όσον αφορά την ομοιόμορφη εφαρμογή βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε τη Γνώμη 3/2013 σχετικά με την αρχή του σκοπού, όπου ανέλυσε με την προσθήκη σειράς παραδειγμάτων τις επιμέρους προϋποθέσεις για τη σαφήνεια και εξειδίκευση του σκοπού καθώς και την έννοια του συμβατού σκοπού σε σχέση με τον αρχικό, για τον οποίο θα επιτρεπόταν η επεξεργασία των δεδομένων. Η Γνώμη περιέχει και ειδικές ενότητες για την επεξεργασία των δεδομένων προς τον σκοπό της επιστημονικής και ιστορικής έρευνας και, τέλος, προτάσεις για τη βελτίωση της Πρότασης Κανονισμού.

Όσον αφορά τη δέσμη μέτρων για τα «ευφυή σύνορα» που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και ιδίως ως προς την Πρόταση Κανονισμού για ένα σύστημα καταχώρισης

δεδομένων εισόδου/εξόδου υπηκόων τρίτων χωρών από τα εξωτερικά σύνορα της Ε. Ένωσης, η Ομάδα διαπιστώνει ότι προς το παρόν η Επιτροπή δεν τεκμηριώνει δεόντως την αναγκαιότητα ενός τέτοιου συστήματος. Επίσης, ως προς την Πρόταση Κανονισμού για τη θέσπιση προγράμματος καταχώρισης ταξιδιωτών, η Ομάδα επισημαίνει ότι δεν θα πρέπει να δημιουργηθεί κεντρική βάση βιομετρικών δεδομένων και εναλλακτικώς να χρησιμοποιηθεί το ήδη ισχύον σύστημα για τα βιομετρικά δεδομένα στα διαβατήρια, όπου η αποθήκευση είναι μόνον τοπική. Επίσης, επισημάνθηκε ότι θα πρέπει να διασφαλισθεί εφαρμογή διαφανών κριτηρίων για την κατάταξη των προσώπων ως υψηλού ή χαμηλού κινδύνου ώστε να αποφευχθούν αδικαιολόγητες διακρίσεις. Η Ομάδα Εργασίας απευθύνθηκε επίσης στη Διεθνή Ένωση Αερομεταφορέων (ΙΑΤΑ), η οποία σχεδιάζει εξατομικευμένο έλεγχο ασφάλειας των επιβατών, και της υπέδειξε κριτήρια για την πραγματοποίηση μελέτης επιπτώσεων στην ιδιωτικότητα, η οποία, αφού ολοκληρωθεί, θα μπορούσε να υποβληθεί στην Ομάδα για γνωμοδότηση. Προς την ίδια Ένωση απηύθυνε επίσης έγγραφο για περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με το σχεδιαζόμενο πρόγραμμα εξατομικευμένων τιμών αεροπορικών εισιτηρίων με βάση το προφίλ του επιβάτη.

Ως προς τη διαβίβαση στοιχείων επιβατών (API) από αερομεταφορείς, εγκατεστημένους στην ΕΕ προς τρίτες χώρες, η Ομάδα απηύθυνε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έγγραφο, με το οποίο εκφράζει την άποψη ότι η Διεθνής Συμφωνία του Σικάγου δεν αποτελεί σαφή νομική βάση για τη διαβίβαση, επισημαίνει τις διαφορετικές πρακτικές στα κράτη μέλη και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία για την ομοιόμορφη ρύθμιση του ζητήματος. Ως προς τη διαβίβαση αρχείων αεροπορικών κρατήσεων (PNR) στον Καναδά, η Ομάδα Εργασίας απέστειλε έγγραφο στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως αρμόδιο για τη λήψη απόφασης κατάρτισης σχετικής διεθνούς συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και Καναδά, στο οποίο επισημαίνει τα σημεία που το σχέδιο της συμφωνίας χρήζει βελτίωσης.

Η Ομάδα Εργασίας ασχολήθηκε, επίσης, με τις αποκαλύψεις για την παρακολούθηση πολιτών της Ένωσης μέσω του προγράμματος PRISM των ΗΠΑ και απηύθυνε εντός του έτους 2013 δύο επιστολές προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αποσαφήνιση του προγράμματος αυτού, εντόπισε σημεία της νομοθεσίας των ΗΠΑ που χρήζουν περαιτέρω ελέγχου και δήλωσε την πρόθεσή της να τα εξετάσει και η ίδια αναλυτικότερα, όπως επίσης και αντίστοιχα προγράμματα των κρατών μελών. Παράλληλα, η Ομάδα εξέτασε και απηύθυνε σχετικό έγγραφο στο Συμβούλιο της Ευρώπης σε σχέση με τις εργασίες για την κατάρτιση Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση της Βουδαπέστης για το κυβερνοέγκλημα, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται η απευθείας πρόσβαση αλλοδαπών αρμόδιων αρχών για την εξιχνίαση αξιόποινων πράξεων σε δεδομένα που τηρούνται σε άλλο κράτος. Η Ομάδα Εργασίας τονίζει ότι τυχόν τροποποίηση δεν επιτρέπεται να προβλέπει ως επαρκή για την πρόσβαση προϋπόθεση τη νομοθεσία του αιτούντος κράτους, καθώς αυτό θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση του ενωσιακού κεκτημένου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Σε σχέση με την Πρόταση Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον Κανονισμό με τον οποίο προβλέπεται η σύσταση της Ευρωπόλ ως οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ομάδα Εργασίας απηύθυνε έγγραφο στην αρμόδια επιτροπή LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην οποία υιοθέτησε τις παρατηρήσεις της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ (βλ. ενότητα 4.3).

Όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η Ομάδα Εργασίας εξέτασε τη σχετική πρόταση τέταρτης Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και την πρόταση Κανονισμού για τις πληροφορίες που συνοδεύουν τα χρηματικά εμβάσματα, όπου διαπίστωσε σημαντικές ελλείψεις και αποκλίσεις από το ενωσιακό κεκτημένο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και προς τούτο απηύθυνε έγγραφο προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στη συνέχεια συνέλεξε επιπλέον πληροφορίες από τα υπόχρεα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και διοργάνωσε συναντήσεις με εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τέλος, τις παρατηρήσεις της ανακοίνωσε εγγράφως στην επιτροπή LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Σε σχέση με την πραγματοποίηση ερευνητικών έργων, η Ομάδα Εργασίας ασχολήθηκε κατ' αρχάς με το έργο INDECT, το οποίο αναπτύσσει αλγορίθμους για τον ευχερέστερο εντοπισμό αξιόποινων πράξεων μέσω δεδομένων κλειστού κυκλώματος, όπου η Ομάδα επισήμανε ότι ακόμη και σε ένα ερευνητικό έργο, όπου οι συμμετέχοντες έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους, το ίδιο το έργο θα πρέπει να έχει ως στόχο την ανάπτυξη φιλικών για την προστασία των δεδομένων τεχνολογιών έτσι ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να είναι αποδεκτά για την μετέπειτα χρήση τους. Ως προς το νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ε. Επιτροπής «Ορίζοντες 2020», η Ομάδα Εργασίας εξέτασε τον όρο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που περιέχεται στη σύμβαση που υπογράφει η Ε. Επιτροπή με τον δικαιούχο και πρότεινε βελτιώσεις.

Τέλος, η Ομάδα Εργασίας συνέχισε να παρακολουθεί την τροποποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας και του Διεθνούς Προτύπου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων των αθλητών και απέστειλε επιστολή στον Διεθνή Οργανισμό για την Καταπολέμηση του Ντόπινγκ επαναλαμβάνοντας παλαιότερες παρατηρήσεις της (βλ. Γνώμη 3/2008, 4/2009), οι οποίες ακόμη δεν έχουν ενσωματωθεί στο σχέδιο που έχει υποβληθεί σε δημόσια διαβούλευση.

Στην ιστοσελίδα της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm δημοσιεύονται όλες οι Γνώμες, τα Κείμενα Εργασίας, τα έγγραφα που αποστέλλει στους διάφορους φορείς, τα δελτία Τύπου και η ημερήσια διάταξη των ολομελειών.

4.2. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

Η Αρχή συμμετέχει στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Σένγκεν δημιουργήθηκε βάσει του άρθρου 115 της Σύμβασης για την Εφαρμογή της Συμφωνίας Σένγκεν (εφεξής ΣΕΣΣ) με αρμοδιότητα τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστή-

ματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα. Ήδη από το 2011 έχει τεθεί σε λειτουργία νέος ιστότοπος (http://schengen.consilium.europa.eu/about.aspx?lang=el) της ΚΑΕ Σένγκεν προκειμένου να ενημερώνονται πληρέστερα οι πολίτες, οι υπήκοοι τρίτων χωρών καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς για τις δραστηριότητές της.

Κατά τη διάρκεια του 2013, η ΚΑΕ Σένγκεν αφού ολοκλήρωσε τον έλεγχο των καταχωρίσεων του άρθρου 95 ΣΕΣΣ, που αφορά στην καταχώριση ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης στο ΣΠΣ, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της συμπλήρωσης ερωτηματολογίων από τα κράτη μέλη, προχώρησε στην έγκριση της σχετικής έκθεσης και την αποστολή της στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Βασικό στοιχείο της έκθεσης αποτελεί η σύσταση που απευθύνεται στα κράτη μέλη για ενδελεχή έλεγχο των αδρανών καταχωρίσεων, οι οποίες μετά από κάποια περίοδο αδράνειας θα πρέπει να διαγράφονται.

Στο πλαίσιο των εποπτικών αρμοδιοτήτων της, η ΚΑΕ Σένγκεν αφενός ασχολήθηκε με την παρακολούθηση αντίστοιχου ελέγχου, υπό τη μορφή συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, για την εφαρμογή του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων στα κράτη μέλη, που είχε αναλάβει ήδη από το 2012, και αφετέρου εκπόνησε και ενέκρινε την έκθεση πεπραγμένων για το διάστημα Ιανουαρίου 2009-Απριλίου 2013.

Εκείνο όμως που απασχόλησε κυρίως την Κοινή Αρχή Ελέγχου Σένγκεν ήταν το καίριο ζήτημα της μετάπτωσης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς με όλες τις συνέπειες και αλλαγές που αυτό θα επιφέρει. Συγκεκριμένα, ο Κανονισμός (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και η Απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2007 σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) προβλέπουν την αντικατάσταση του ισχύοντος συστήματος που δημιουργήθηκε με τη σύμβαση Σένγκεν από το ΣΠΣ δεύτερης γενιάς (SIS II) και, ταυτόχρονα, συνιστούν τη νέα νομική βάση που θα διέπει τη λειτουργία του συστήματος.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Κανονισμό και την παρ. 1 του άρθρ. 46 η συντονισμένη εποπτεία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς ανατίθεται στις εθνικές εποπτικές αρχές και στον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων -έκαστος στο πεδίο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του- οι οποίοι οφείλουν να συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο των ευθυνών τους. Με τη διάταξη αυτή ουσιαστικά καταργείται η ΚΑΕ Σένκεν και αλλάζει τόσο το εποπτικό όργανο όσο και η μορφή εποπτείας του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς.

Περαιτέρω, η Απόφαση του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2013 για τον ορισμό της ημερομηνίας εφαρμογής της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2007, σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), καθόρισε την 9η Απριλίου ως την ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του συστήματος στα κράτη μέλη.

Δεδομένων των ανωτέρω εξελίξεων, κατά την τελευταία συνεδρίαση της ΚΑΕ Σένγκεν συζητήθηκαν εκτενώς θέματα που σχετίζονται άμεσα με τις επερχόμενες αλλαγές, όπως η τύχη των δράσεων και ειδικότερα των ελέγχων ή/και γνωμοδοτήσεων που είχαν αναληφθεί αλλά δεν είχαν ολοκληρωθεί, η αποφυγή δημιουργίας κενού εποπτείας και η ομαλή μετάβαση στη νέα δομή εποπτείας. Μέσω διαλογικής συζήτησης και ευρείας ανταλλαγής απόψεων επιχειρήθηκε μια επιτυχής μετάβαση στη διάδοχη κατάσταση, ήτοι στη νεοσυσταθείσα:

Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν 2ης γενιάς (SIS II Supervision Coordination Group)

Όπως προαναφέρθηκε, η νέα αυτή Ομάδα που συστάθηκε δυνάμει του άρθρ. 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του ιδίου άρθρου: «Οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο ευρωπαίος επόπτης προστασίας δεδομένων συνεδριάζουν για το σκοπό αυτό τουλάχιστον δις ετησίως. Τα έξοδα των συνεδριάσεων αυτών και οι υπηρεσίες που παρέχονται κατά τη διεξαγωγή τους αναλαμβάνονται από τον ευρωπαίο επόπτη προστασίας δεδομένων. Κατά την πρώτη συνεδρίαση εγκρίνονται οι διαδικαστικοί κανόνες. Αναλόγως των αναγκών, μπορούν να αναπτύσσονται πρόσθετες μέθοδοι εργασίας. Κοινή έκθεση δραστηριοτήτων διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τη διαχειριστική αρχή ανά διετία».

Στις δύο συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2013 η Ομάδα ασχολήθηκε κατά κύριο λόγο με διαδικαστικά και οργανωτικά ζητήματα. Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, ως διοργανωτής της εναρκτήριας συνεδρίασης, παρουσίασε σχέδιο κανονισμού της λειτουργίας της ομάδας, κατά το πρότυπο του κανονισμού της Ομάδας Συντονισμού Εποπτείας του Πληροφοριακού Συστήματος Θεωρήσεων (Visa Information System), και του κανονισμού των ομάδων συντονισμού εποπτείας Eurodac και του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών. Κατόπιν συζήτησης και με κάποιες τροποποιήσεις εγκρίθηκε ο Κανονισμός. Στη συνέχεια η Ομάδα προχώρησε στην εκλογή προεδρείου με την οποία η αντιπρόσωπος της Πορτογαλίας αναδείχτηκε πρόεδρος.

Καθώς από τον Απρίλιο του 2013 συντελέστηκε η μετάπτωση στο νέο ΣΠΣ δεύτερης γενιάς σε όλα τα κράτη μέλη, μείζονος σημασίας ήταν η σχετική ενημέρωση της Ομάδας από τον υπεύθυνο φορέα που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος, δηλαδή τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στο χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa). Εκπρόσωπος του φορέα περιέγραψε την πορεία της μετάβασης στο νέο σύστημα. Το νέο σύστημα ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 09.04.2013, όπως είχε προβλεφθεί και ενώ αναμένονταν κάποιες δυσχέρειες τελικά όλα κύλησαν ομαλά. Κάθε χώρα κατάφερε επιτυχώς να μεταβεί στο νέο σύστημα. Το παλαιό διατηρήθηκε σε λειτουργία για 1 μήνα ως εφεδρικό για την περίπτωση που το νέο σύστημα παρουσίαζε προβλήματα. Τελικά, η μετάβαση ολοκληρώθηκε στις 08.05.2013 με συνέπεια

το νέο νομικό καθεστώς να εφαρμόζεται πλήρως από 09.05.2013 και το σύστημα να λειτουργεί επιτυχώς καθημερινά πλέον, κατά τη συνήθη πρακτική. Παράλληλα, η Ομάδα ενημερώθηκε για τις λεπτομέρειες της σχετικής εκστρατείας πληροφόρησης (φυλλάδια, αφίσες, βίντεο) που ξεκίνησε με πρωτοβουλία της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home).

Τέλος, η Ομάδα ξεκίνησε ήδη τον προγραμματισμό για τις μελλοντικές δράσεις της, με την υποβολή προτάσεων τόσο από την πλευρά του Ευρωπαίου Επόπτη όσο και των συμμετεχόντων κρατών μελών. Εγκρίθηκαν και αναλήφθηκαν οι εξής δράσεις: επικαιροποίηση του οδηγού άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης, ολοκλήρωση της έκθεσης για τον τρόπο εφαρμογής/ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων, ανάπτυξη ενιαίου μοντέλου εποπτείας των καταχωρίσεων του συστήματος, ανάπτυξη πλαισίου ελέγχων ασφαλείας -στην οποία θα έχει ενεργή συμμετοχή και ο εκπρόσωπος της Ελλάδας- εκπόνηση έρευνας και σχετικού πορίσματος αναφορικά με τα κριτήρια καταχωρίσεων του άρθρου 24 σχετικά με τις προϋποθέσεις για την εισαγωγή καταχωρίσεων με σκοπό την απαγόρευση εισόδου και εξόδου (πρώην άρθρο 96 ΣΕΣΣ) του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 και επιθεώρηση της πρόσβασης στο ΣΠΣ.

4.3. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εκπροσωπήθηκε και το έτος 2013 στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρωπόλ, που συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Βρυξέλλες.

Η ίδρυση Κοινής Εποπτικής Αρχής - ΚΕΑ (Joint Supervisory Body), μιας ανεξάρτητης αρχής, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων, προβλέπεται στη Σύμβαση της Ευρωπόλ. Η Ευρωπόλ είναι οργανισμός που ιδρύθηκε με σκοπό να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον στις συγκεκριμένες μορφές εγκληματικών πράξεων παρατηρείται δομή οργανωμένου εγκλήματος και θίγονται δύο τουλάχιστον κράτη μέλη. Σε πρακτικό επίπεδο, κύριο καθήκον της Ευρωπόλ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών τεχνογνωσίας μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης. Με δεδομένο ότι η Ευρωπόλ επεξεργάζεται μεγάλο όγκο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (απλών και ευαίσθητων), η Σύμβαση της Ευρωπόλ περιέχει διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν ότι κατά την επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου. Σημειώνεται ότι ήδη από το 2010 η προαναφερθείσα Σύμβαση της Ευρωπόλ αντικαταστάθηκε από την Απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (2009/371/ΔΕΥ) με απώτερο στόχο την απλούστευση και βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει την Ευρωπόλ.

Η ΚΕΑ για την Ευρωπόλ κατά τη διάρκεια του 2013 ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

Α) ΝΕΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ξεκινήσει πριν από το 2013 τη διαδικασία αξιολόγησης της υφιστάμενης Απόφασης Ευρωπόλ προκειμένου, ύστερα από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας, να καταστεί εφικτό να ευθυγραμμιστούν με αυτήν τα ισχύοντα νομοθετικά κείμενα στον χώρο της αστυνομικής συνεργασίας και επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένης και της Απόφασης Ευρωπόλ.

Τον Μάρτιο του 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία και την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (Ευρωπόλ)». Η ΚΕΑ μελέτησε τον προτεινόμενο αυτόν κανονισμό και εξέδωσε δύο γνωμοδοτήσεις.

Συγκεκριμένα, στην πρώτη γνωμοδότησή της η ΚΕΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο προτεινόμενος κανονισμός θα έχει ως αποτέλεσμα ένα αποδυναμωμένο καθεστώς προστασίας των δεδομένων στην Ευρωπόλ συγκρινόμενο με εκείνο που προβλέπεται στην Απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρωπόλ. Το νέο αυτό καθεστώς προστασίας των δεδομένων, όχι μόνο θα εκθέσει την Ευρωπόλ σε κινδύνους αλλά θα οδηγήσει σε διακινδύνευση των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων.

Στη δεύτερη γνωμοδότησή της, η ΚΕΑ εστίασε και ανέλυσε τις συνέπειες των διάφορων διατάξεων του κανονισμού στις επιχειρησιακές δραστηριότητες της Ευρωπόλ και στην προστασία των δεδομένων, επαναλαμβάνοντας το συμπέρασμα της πρώτης γνωμοδότησης ότι δηλαδή το επίπεδο προστασίας των δεδομένων που παρέχει ο κανονισμός είναι σαφώς χαμηλότερο από εκείνο που προβλέπεται στην απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρωπόλ. Επιβεβαιώνεται, επίσης, ότι ο προτεινόμενος κανονισμός δεν θα εξασφαλίζει την απαιτούμενη ευελιξία για τη λειτουργία της Ευρωπόλ, σε αντίθεση με την Απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρωπόλ η οποία παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία σε συνδυασμό με αποτελεσματικά μέτρα προστασίας των δεδομένων. Τονίζεται, επίσης, ότι λόγω της εξελισσόμενης φύσης του έργου της Ευρωπόλ, οι στόχοι και ορισμένα από τα καθήκοντα τα οποία η Ευρωπόλ εκτελεί, ή θα κληθεί να εκτελέσει στο εγγύς μέλλον, απαιτείται να επαναξιολογηθούν. Η ΚΕΑ εισηγείται, τέλος, αρκετές αλλαγές ώστε να καταστεί δυνατό η Ευρωπόλ να εκτελεί τα εν λόγω καθήκοντα, σύμφωνα με εξατομικευμένες διατάξεις για την προστασία δεδομένων, και ζητά εμφατικά την επανεξέταση αρκετών διατάξεων του κανονισμού υπό το πρίσμα των επιχειρημάτων και των προτάσεων που αναπτύσσονται στη δεύτερη γνωμοδότησή της.

Β) ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η τακτική ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2013 στην έδρα της Ευρωπόλ, στη Χάγη. Στη συνεδρίασή της, της 10ης Δεκεμβρίου 2012, η ΚΕΑ έδωσε τη σχετική εντολή στην ομάδα επιθεώρησης, στην οποία συμμετείχε και ειδικός επιστήμονας από την Ελληνική Αρχή, εξουσιοδοτώντας την να εστιάσει στα ακόλουθα θέματα:

α) το περιεχόμενο και την ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται η Ευρωπόλ μέσω των αρχείων εργασίας προς ανάλυση (Analysis Work Files - AWFs),

β) τον έλεγχο των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας,

γ) το σύστημα ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών SIENA,

δ) την πρόσβαση της Ευρωπόλ στα Συστήματα Πληροφοριών Σένγκεν και Τελωνείων,

ε) τη διερεύνηση πιθανού περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων μέσω υπαλλήλου εξωτερικού

συνεργάτη, και

στ) την παρακολούθηση των ενεργειών που έχουν γίνει για τη συμμόρφωση με τις συστάσεις των προηγουμένων επιθεωρήσεων.

Η ΚΕΑ προχώρησε στην έγκριση και υιοθέτηση του σχετικού πορίσματος που συνέταξε η ομάδα επιθεώρησης. Στη συνέχεια, το πόρισμα απεστάλη στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ για τη λήψη σχετικών σχολίων.

Γ) ΣΥΜΦΩΝΙΑ «Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας» (ΠΠΧΤ)

Η Συμφωνία ΠΠΧΤ (TFTP Agreement –Terrorist Finance Tracking Program), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2010, αφορά στην επεξεργασία και διαβίβαση δεδομένων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών από την ΕΕ στις ΗΠΑ. Βάσει της Συμφωνίας αυτής, το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ (Treasury Department) αποκτά πρόσβαση σε δεδομένα χρηματοπιστωτικών συναλλαγών της SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) για τους σκοπούς του προγράμματος TFTP. Η Συμφωνία καθιστά την Ευρωπόλ αρμόδια να διασφαλίζει ότι κάθε αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ για πρόσβαση σε δεδομένα της SWIFT είναι δικαιολογημένο και αναγκαίο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και σύμφωνο με όσα ορίζονται στη Συμφωνία.

Η ΚΕΑ, τα έτη 2010 και 2011, είχε πραγματοποιήσει επιτόπιες επιθεωρήσεις στην Ευρωπόλ με αντικείμενο την αξιολόγηση του τρόπου εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας. Στα τέλη του 2012, διενεργήθηκε νέα επιθεώρηση της Συμφωνίας ΠΠΧΤ από την ίδια ομάδα ελέγχου που πραγματοποίησε και τις δύο προηγούμενες. Για την επιθεώρηση αυτή, αποφασίστηκε να υπάρχει μόνο μία δημόσια προσβάσιμη έκδοση πορίσματος, ενώ θα περιγράφεται ως έκθεση παρακολούθησης της υλοποίησης των συστάσεων των προηγούμενων επιθεωρήσεων.

Η έκθεση αυτή αποτελείται από δύο τμήματα, ένα για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις αναφορικά με τα άρθρα 9 και 10 της Συμφωνίας ΠΠΧΤ και ένα για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις αναφορικά με το άρθρο 4 της Συμφωνίας. Και τα δύο τμήματα της έκθεσης οριστικοποιήθηκαν και εγκρίθηκαν εντός του 2013 από την ΚΕΑ. Το τμήμα της έκθεσης που αναφέρεται στην παρακολούθηση της υλοποίησης των σχετικών προς το άρθρο 4 συστάσεων θα αποσταλεί τόσο στην Ευρωπόλ και το Διοικητικό Συμβούλιό της όσο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δ) ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΥΡΩΠΟΛ (ΕΜΕ)

Το 2013 ολοκληρώθηκε, με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης, η διενέργεια έρευνας των όρων επεξεργασίας δεδομένων από τις ΕΜΕ στο πλαίσιο του Συστήματος Πληροφοριών Ευρωπόλ (EIS), η οποία είχε ξεκινήσει το 2011.

Συγκεκριμένα, κατά την εξέταση των αποτελεσμάτων της ετήσιας επιθεώρησης της Ευρωπόλ τον Μάρτιο του 2011, η ΚΕΑ είχε αποφασίσει να διερευνήσει τις δυνατότητες κατάρτισης κατευθυντήριων γραμμών για τις ΕΜΕ. Ο στόχος των κατευθυντήριων γραμμών είναι η βελτίωση του επιπέδου του εθνικού ελέγχου επί των δεδομένων που πρόκειται να εισαχθούν στο EIS, καθώς και η διασφάλιση της διεξαγωγής ελέγχου συνάφειας επί των εισαχθέντων στο σύστημα δεδομένων. Η έρευνα βασίστηκε στη χρήση τυποποιημένου ερωτηματολογίου.

Μεταξύ των ευρημάτων της έρευνας αυτής περιλαμβάνεται η διαπίστωση ότι η θέση, ο ρόλος και οι αρμοδιότητες των ΕΜΕ διαφοροποιείται μεταξύ των κρατών μελών. Ενδεικτικά, αναφέρεται, ότι όσον αφορά την ευθύνη διαβίβασης των δεδομένων στο EIS τα αποτελέσματα καταδεικνύουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών, οι οποίες κυμαίνονται από την πλήρη αναρμοδιότητα της οικείας ΕΜΕ έως την επιφόρτιση της ΕΜΕ με αρμοδιότητες ελέγχου του συνόλου των δεδομένων που πρόκειται να διαβιβασθούν. Όσον αφορά τα κριτήρια εισαγωγής δεδομένων, τα οποία συνιστούν και τον λόγο για τον οποίο διενεργήθηκε η παρούσα έρευνα, η έρευνα καταδεικνύει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται σε περιπτωσιολογική βάση με γνώμονα τα επίσημα κριτήρια της Απόφασης του Συμβουλίου για την Ευρωπόλ.

Τέλος, η έκθεση περιλαμβάνει ένα σύνολο συστάσεων που απευθύνονται τόσο προς την Ευρωπόλ και τις ΕΜΕ όσο και προς τις Εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων.

Ε) ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 23 της Απόφασης Ευρωπόλ, και ειδικότερα με το άρθρο 5 παρ. 1 και 4 και το άρθρο 6 παρ. 1 και 4 της απόφασης 2009/934/ΔΕΥ του Συμβουλίου (απόφαση για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής που διέπουν τις σχέσεις της Ευρωπόλ με τους εταίρους της, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και διαβαθμισμένων πληροφοριών), που εξουσιοδοτεί τον διευθυντή της Ευρωπόλ να ξεκινά διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών με τρίτα κράτη και οργανισμούς εκτός ΕΕ, η διαβούλευση με την ΚΕΑ αποτελεί μέρος της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ οφείλει να συντάσσει έκθεση προς το Συμβούλιο παρέχοντάς του, μέσω αυτής, όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να κρίνει εάν υπάρχουν ή όχι κωλύματα για την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Περαιτέρω, το άρθρο 3 παρ. 3 της Πράξης του Συμβουλίου της 12ης Μαρτίου 1999 για την έγκριση κανόνων που αφορούν τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ σε τρίτα κράτη και οργανισμούς (1999/C 88/01) και το άρθρο 2 παρ. 4 της Πράξης του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 1999 για την έγκριση κανόνων που διέπουν την εκ μέρους της Ευρωπόλ λήψη πληροφοριών που προέρχονται από τρίτους (1999/C 26/03) ορίζουν ρητά ότι η ΚΕΑ οφείλει να εκδίδει γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας κατά την οποία το Συμβούλιο καλείται να αποφασίσει εάν θα εγκρίνει ή όχι την εκάστοτε υπό διαπραγμάτευση συμφωνία μεταξύ της Ευρωπόλ και τρίτων κρατών.

Κατ’ εφαρμογή των παραπάνω, η ΚΕΑ κλήθηκε να γνωμοδοτήσει σχετικά με τα σχέδια συμφωνίας προς υπογραφή μεταξύ της Ευρωπόλ και της Αλβανίας, καθώς και της Σερβίας, βάσει των σχετικών φακέλων που υποβλήθηκαν από την Ευρωπόλ το 2013, καθώς και των από παλαιότερα εκδοθέντων σχετικών γνωμοδοτήσεων της ΚΕΑ για το επίπεδο προστασίας δεδομένων στις χώρες αυτές. Η ΚΕΑ προχώρησε τελικά, εντός του ίδιου έτους, στην έκδοση θετικών γνωμοδοτήσεων επί των δύο αυτών σχεδίων συμφωνίας.

Επιπλέον, συζητήθηκαν τα εκκρεμή ζητήματα των διαπραγματεύσεων για πιθανή συνεργασία της Ευρωπόλ με τη Ρωσική Ομοσπονδία, που είχαν επισημανθεί στο

παρελθόν από την ΚΕΑ σε σχετική γνωμοδότηση.

Τέλος, η ΚΕΑ αποφάσισε την πραγματοποίηση συνάντησης με εκπροσώπους των Εθνικών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων τρίτων κρατών που έχουν ήδη υπογράψει επιχειρησιακή συμφωνία με την Ευρωπόλ. Για την καλύτερη και αποδοτικότερη οργάνωση της συνάντησης έχει αποφασιστεί να σταλεί προηγουμένως σχετικό ερωτηματολόγιο στα κράτη αυτά. Η συνάντηση αυτή προβλέπεται να πραγματοποιηθεί εντός του 2014.

ΣΤ) ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ: SIENA και EC3

Η ΚΕΑ, και κατά τη διάρκεια του 2013, συνέχισε να ενημερώνεται και να συζητά σχετικά με τις εξελίξεις για τις νεότερες εργασίες/δραστηριότητες της Ευρωπόλ και συγκεκριμένα τις περαιτέρω ενημερώσεις/τροποποιήσεις του συστήματος ασφαλούς επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών SIENA, καθώς και την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου για Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο (European Cybercrime Centre - EC3) στην Ευρωπόλ. Το Κέντρο αυτό ξεκίνησε τη λειτουργία του στις αρχές του 2013.

4.4. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Η Αρχή συμμετέχει στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων, η οποία επίσης συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 18 της Σύμβασης σχετικά με τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα του 1995, η οποία βασίζεται στο άρθρο Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών (ΤΣΠ), να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2013, η ΚΑΕ Τελωνείων ασχολήθηκε κυρίως με την έκδοση φυλλαδίου αναφορικά με την εφαρμογή της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, τη σύνταξη ενημερωτικής επιστολής για το διαχωρισμό της πρόσβασης των χρηστών στο ΤΣΠ, την προετοιμασία και έγκριση της έκθεσης πεπραγμένων της ΚΑΕ, καθώς και τον καθορισμό και προγραμματισμό των μελλοντικών της δράσεων.

Συγκεκριμένα, η ΚΑΕ, κατόπιν εκτενών συζητήσεων που είχαν ξεκινήσει το προηγούμενο έτος και συνεχίστηκαν και το 2013, υιοθέτησε φυλλάδιο αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 13 της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς, και το άρθρο 8 παρ. 2 της Απόφασης-Πλαισίου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2008 (για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε σχέση με την Απόφαση 2009/917/ΔΕΥ). Το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο απευθύνεται κυρίως προς τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές και περιγράφει πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται περιπτώσεις, κατά τις οποίες το κράτος που έχει εισάγει δεδομένα στο ΤΣΠ διαπιστώσει ή πληροφορηθεί ότι τα δεδομένα που καταχώρισε είναι ανακριβή ή φυλάσσονται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ. Αντίστοιχα, αναλύονται και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα κράτος έχει αποδεικτικά στοιχεία ότι τα δεδομένα που εισήγαγε ένα άλλο κράτος είναι ανακριβή ή φυλάσσονται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της ίδιας Απόφασης.

Την ΚΑΕ απασχόλησε περαιτέρω, ο τρόπος αντιμετώπισης των δυσκολιών στο διαχωρισμό του επιπέδου της πρόσβασης στο ΤΣΠ από τους διάφορους χρήστες βάσει των δύο διαθέσιμων σχετικών νομικών βάσεων (single point of access). Ειδικότερα, η ΚΑΕ συνέταξε επιστολή, στην οποία τονίζεται ότι θα πρέπει να υπάρχει τεχνικός διαχωρισμός στην πρόσβαση και χρήση των δεδομένων του ΤΣΠ που τυγχάνουν επεξεργασίας υπό τη νομική βάση της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου (διοικητικές αρμοδιότητες πρώην 1ου πυλώνα) και αντίστοιχα των δεδομένων που καλύπτονται από τη νομική βάση του Κανονισμού αριθμ. 515/97 του Συμβουλίου (αρμοδιότητες πρώην 3ου πυλώνα), ανάλογα με τον υπάλληλο και τις αρμοδιότητές του. Η επιστολή θα αποσταλεί στις εθνικές τελωνειακές αρχές, καθώς και στον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Σχετικά με την έκθεση πεπραγμένων της ΚΑΕ, αποφασίστηκε αυτή να καλύπτει τις δραστηριότητες της ΚΑΕ κατά την τελευταία πενταετία, και συγκεκριμένα μέχρι το τέλος του 2013. Στο κείμενο της έκθεσης που εγκρίθηκε, θίγεται, μεταξύ άλλων, το ζήτημα της χαμηλής χρήσης του ΤΣΠ από τα κράτη μέλη και τα αναπόφευκτα ερωτήματα για την πρακτική αναγκαιότητά του που προκύπτουν από αυτό.

Τέλος, η ΚΑΕ συζήτησε τις μελλοντικές της δράσεις και τον προγραμματισμό αυτών. Μεταξύ άλλων, η ΚΑΕ αποφάσισε τη μελέτη και περαιτέρω διερεύνηση του περιεχομένου της στρατηγικής ή επιχειρησιακής ανάλυσης, η οποία δύναται να πραγματοποιείται στα δεδομένα του ΤΣΠ, σύμφωνα με το άρθρο 5 της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου. Μια τέτοια μελέτη καθίσταται απαραίτητη, διότι οι τεχνικές ανάλυσης είναι πλέον αρκετά προηγμένες, και η στρατηγική ή επιχειρησιακή ανάλυση των δεδομένων απαιτεί ενδεχομένως μεγαλύτερο χρόνο τήρησης των δεδομένων.

4.4.1. Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών

Η Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (εφεξής «η Ομάδα») έχει συσταθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 515/1997 περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ - European Data Protection Supervisor), ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (ΤΣΠ) προς τον Κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά το χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Η Ομάδα συνεδρίασε δύο φορές το 2013 στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλ-

λες και ασχολήθηκε κυρίως με την ολοκλήρωση των ερευνών και την έκδοση των σχετικών εκθέσεων για τα δικαιώματα των υποκειμένων και την πρόσβαση στο ΤΣΠ και στο «Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών» (FIDE – Customs Files Identification Database), τη σύνταξη και έκδοση της 2ης έκθεσης πεπραγμένων της, καθώς και την προετοιμασία των μελλοντικών της δράσεων.

Ειδικότερα, η Ομάδα συνέχισε τις δραστηριότητες που είχε ήδη δρομολογήσει από το 2012, δηλαδή ολοκλήρωσε την έρευνα και εξέτασε τα σχετικά προκαταρκτικά ευρήματα για τον τρόπο που ικανοποιούνται τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, των οποίων τα δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας στο ΤΣΠ. Ομοίως, συνεχίστηκε και η έρευνα για τις εθνικές αρχές κάθε κράτους μέλους που έχουν πρόσβαση στο ΤΣΠ και στο FIDE και ολοκληρώθηκαν οι σχετικές εκθέσεις, των οποίων η έκδοση αναμένεται να πραγματοποιηθεί στις αρχές του 2014. Περαιτέρω, η Ομάδα συνέταξε και εξέδωσε τη δεύτερη έκθεση πεπραγμένων της, η οποία καλύπτει τη διετία 2012-2013.

Τέλος, η Ομάδα συζήτησε τις μελλοντικές της δράσεις και το σχέδιο εργασιών της για τη διετία 2014-2015, του οποίου η οριστικοποίηση και ο προγραμματισμός των αντίστοιχων εργασιών επρόκειτο να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2014. Μεταξύ άλλων πιθανών δράσεων, η Ομάδα σχεδιάζει να ασχοληθεί με την παρακολούθηση (follow-up) των ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν, την αξιολόγηση της επικαιροποιημένης πολιτικής ασφαλείας του ΤΣΠ, καθώς και με την αποτίμηση του ελέγχου των αρχείων καταγραφής του ΤΣΠ, που προβλέπεται να πραγματοποιείται από την η Ε. Επιτροπή βάσει του άρθρου 38 (3) του Κανονισμού 515/97.

4.5. ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΓΧΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στην Ομάδα Ελέγχου της EURODAC, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο υπό την προεδρία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή ως γνωστόν συστάθηκε κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση των δεδομένων που συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, η Ομάδα αυτή προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών.

Στη διάρκεια του 2013 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Και στις δύο αυτές συναντήσεις κυριάρχησε το θέμα της αναθεώρησης του Κανονισμού Eurodac, όπως και στο προηγούμενο έτος. Η Ομάδα ενημερώθηκε εκτενώς για τις εξελίξεις και τις συνεχείς διαπραγματεύσεις ενόψει της οριστικοποίησης και ψήφισης του νέου Κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε παρουσίαση από εκπρόσωπο της Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων – DG Home) ο οποίος μετέφερε πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο των νέων ρυθμιστικών κανόνων που πρόκειται να συμπεριληφθούν στο κείμενο του Κανονισμού. Η συζήτηση που ακολούθησε την παρουσίαση αυτή συνεχίστηκε και εντατικοποιήθηκε και στην επόμενη συνάντηση της Ομάδας, καθώς στο διαδραμόντα χρόνο δημοσιεύτηκε και ο νέος Κανονισμός (ΕΕ) 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης. Ο Κανονισμός αυτός θα εφαρμοστεί μετά την 20η Ιουλίου 2015 και επιφέρει αλλαγές και τροποποιήσεις σε θέματα προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της διεθνούς προστασίας και ασύλου και εισάγει νέους κανόνες αναφορικά με τη πρόσβαση από αρχές επιβολής του νόμου (αστυνομικές, κ.λπ.) στα δεδομένα του συστήματος Eurodac. Κυρίως την Ομάδα απασχόλησαν οι αλλαγές που προβλέπονται και αφορούν στις αρχές που θα έχουν πρόσβαση στο σύστημα και τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων θα συντελείται η πρόσβαση, ο τρόπος της υπό όρους διαβίβασης δεδομένων σε τρίτες χώρες, θέματα ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων, θέματα σήμανσης δεδομένων, καθώς και ο τρόπος και χρονική περιοδικότητα των ελέγχων που πρέπει να πραγματοποιούν τόσο τα κράτη μέλη όσο και ο Ευρωπαίος Επόπτης. Τα προαναφερθέντα ζητήματα συζητήθηκαν περαιτέρω και σε συνάρτηση με τον προγραμματισμό των δράσεων που θα αναλάβει η Ομάδα στο επόμενο έτος αποσκοπώντας στην ορθότερη και συστηματικότερη εφαρμογή των εν ισχύ διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, ενόψει της εφαρμογής του νέου Κανονισμού μετά την παρέλευση της διετούς προθεσμίας.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) θα είναι υπεύθυνος για τη λειτουργική διαχείριση του Eurodac συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας εποπτείας και συντονισμού συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και του παρόχου, ενώ η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για θέματα προϋπολογισμού και συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, εκπρόσωποι του Οργανισμού ενημέρωσαν την Ομάδα ότι ήδη από τον Ιούλιο 2013 ανέλαβαν επιτυχώς τη διαχειριστική διοίκηση του συστήματος και παράλληλα παρουσίασαν τα σχέδια της φυσικής μεταφοράς του συστήματος από το Λουξεμβούργο στο Στρασβούργο που υπολογίζεται να ολοκληρωθεί το 2014, καθώς και τους προηγούμενους δοκιμαστικούς ελέγχους που θα

θέσουν σε εφαρμογή.

Εξάλλου, ο Ευρωπαίος Επόπτης παρουσίασε στην Ομάδα επικαιροποιημένη έκθεση μετά την ανάλυση των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων που είχαν αποστείλει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο έρευνας που είχε αναληφθεί από το 2011 σχετικά με το καθεστώς που επικρατεί στα κράτη μέλη στην περίπτωση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων των αιτούντων άσυλο. Σκοπός της έρευνας ήταν ο εντοπισμός των τυχόν διαφορετικών διαδικασιών που υφίστανται στα κράτη μέλη στην περίπτωση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων καθώς και η εξακρίβωση των σχετικών συνεπειών για τους αιτούντες άσυλο. Κατόπιν συζήτησης, η έκθεση υιοθετήθηκε από την Ομάδα. Βασικό συμπέρασμα αποτελεί η διαπίστωση ότι στη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών μελών το γεγονός της ύπαρξης μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων δεν επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στους αιτούντες άσυλο. Εν τούτοις, στην έκθεση αποτυπώνεται η σύσταση οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να θεσπίσουν σαφείς και δεσμευτικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των μη αναγνώσιμων αποτυπωμάτων, με σκοπό την ενιαία και συνεκτική εφαρμογή τους στην ΕΕ, προς όφελος των αιτούντων άσυλο.

Τέλος, η Ομάδα προχώρησε στην υιοθέτηση του σχεδίου δράσεων για το έτος 2014. Η Ομάδα για το πρώτο εξάμηνο του 2014 προγραμματίζει την έκδοση της έκθεσης πεπραγμένων για την περίοδο 2012-2013. Παράλληλα, στο πλαίσιο της μεγιστοποίησης της συνεκτικότητας των ελέγχων τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ομάδα σκοπεύει, μεταξύ άλλων, να επεξεργαστεί μια κωδικοποίηση καλών πρακτικών και να οργανώσει σεμινάρια για τις ομάδες ελέγχου. Προτίθεται, περαιτέρω, να συνεχίσει την επικοινωνία και τον διάλογο με διεθνείς οργανισμούς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, καθώς και να προβεί σε παρακολούθηση προηγουμένων ελέγχων.

4.6. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος, το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α) την Ανοικτή Σύνοδο που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επισήμων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β) την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις.

Η 35η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Πολωνίας και πραγματοποιήθηκε στη Βαρσοβία, 23-26 Σεπτεμβρίου 2013. Στη Σύνοδο αυτή δεν κατέστη δυνατή η εκπροσώπηση της Αρχής λόγω αδυναμίας κάλυψης της σχετικής δαπάνης.

Η Ανοικτή Σύνοδος είχε ως τίτλο «Μια Πυξίδα σε Ταραγμένο Κόσμο» (A Compass in Turbulent World) και βασικούς θεματικούς άξονες την ιδιωτικότητα ως πολιτισμική αξία, τις ρυθμιστικές και τεχνολογικές εξελίξεις και τα ενδιαφέροντα και προοπτικές αρχών προστασίας δεδομένων και υπευθύνων επεξεργασίας.

Η κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα Ψηφίσματα-Διακηρύξεις:

1. Διακήρυξη σχετικά με κινητές εφαρμογές (Declaration on the 'appification' of society).
2. Ψήφισμα σχετικά με τη δημιουργία προφίλ (Resolution on profiling).
3. Ψήφισμα σχετικά με τη διεθνή συνεργασία στην έρευνα και επιβολή του νομικού πλαισίου προστασίας δεδομένων (Resolution on International Enforcement Coordination).
4. Ψήφισμα για την εδραίωση της προστασίας δεδομένων και ιδιωτικότητας στο διεθνές δίκαιο (Resolution on the anchoring data protection and the protection of privacy in international law).
5. Ψήφισμα για τη δημοσιοποίηση πρακτικών διαχείρισης δεδομένων (Resolution on openness of Personal Data Practices).
6. Ψήφισμα σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση για όλους (Resolution on digital education for all).
7. Ψήφισμα σχετικά με την παρακολούθηση του παγκόσμιου διαδικτυακού ιστού και την ιδιωτικότητα (Resolution on web tracking and privacy).

Περισσότερες πληροφορίες για τη Σύνοδο και τα κείμενα της Διακήρυξης βρίσκονται στην ιστοσελίδα https://privacyconference2013.org/Programme. Η 36η Διεθνής Σύνοδος θα διοργανωθεί στο Balaclava Fort από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων του Μαυρικίου.

4.7. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι της ΕΕ καθώς και άλλων χωρών, όπως Αλβανίας, Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, Μολδαβίας, Μονακό, Ελβετίας, Νορβηγίας, όπως επίσης ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, οι Κοινές Αρχές Ελέγχου της Ευρωπόλ, Eurojust, Τελωνείων, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές (Αρχή της Ανδόρας). Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Κριτήρια για την πιστοποίηση των αρχών αποτελούν η ύπαρξη νομοθετικού πλαισίου επί τη βάσει της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ή της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, που να προβλέπει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των αρχών, καθώς και να πρόκειται για εθνική αρχή κράτους μέλους, του ΕΟΧ ή μέλους του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχει κυρώσει τη Σύμβαση 108.

Η Εαρινή Σύνοδος του 2013 διοργανώθηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Πορτογαλίας και έλαβε χώρα στη Λισαβόνα, στις 15-17 Μαΐου.

Στη Σύνοδο αυτή πιστοποιήθηκε με Ψήφισμα η Αρχή της Σερβίας, ενώ η Αρχή του Κοσσυφοπεδίου έλαβε καθεστώς μόνιμου παρατηρητή καθώς το Κοσσυφοπέδιο δεν είναι το ίδιο ανεξάρτητο κράτος. Επίσης, μετά από πρόταση του Γραμματέα της ΚΑΕ Σένγκεν ανακλήθηκε η πιστοποίησή της αφού η ίδια καταργείται από 9-4-2013 με βάση τον νέο Κανονισμό για το Σένγκεν.

Στη Σύνοδο υιοθετήθηκε, επίσης, Ψήφισμα σχετικά με την πρόσφατη πρόταση της Ε. Επιτροπής για τον Κανονισμό της Ευρωπόλ, στο οποίο θίγεται το ζήτημα των πολύ ανοικτών ουσιαστικών ρυθμίσεων, καθώς και του συστήματος εποπτείας. Ως προς το πρώτο επισημαίνονται οι διευρυμένες αρμοδιότητες της Ευρωπόλ, ως προς το δεύτερο ο περιορισμός των αρμοδιοτήτων

των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων.

Τέλος, υιοθετήθηκε Ψήφισμα σχετικά με την επιδιωκόμενη σύναψη Συμφωνίας ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ, στην οποία θα πρέπει να προβλεφθούν διατάξεις, ουσιαστικές (αρχή σκοπού, διαβιβάσεις, πρόσβαση των διωκτικών αρχών σε δεδομένα που τηρούν οι ιδιώτες) και διαδικαστικές (αποτελεσματική εποπτεία, πρόσβαση στη δικαιοσύνη), για την προστασία των προσωπικών δεδομένων επί τη βάσει της διάταξης του δέκατου τέταρτου άρθρου της Γενικής Συμφωνίας του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου για τις υπηρεσίες.

Κατά το μεγαλύτερο μέρος της η Σύνοδος αφιερώθηκε σε επιμέρους ζητήματα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπου εισηγήθηκαν κυρίως εκπρόσωποι εθνικών αρχών καθώς και διακεκριμένοι στον τομέα ομιλητές, συγκεκριμένα οι καθηγητές Σπύρος Σημίτης και Stefano Rodotà. Ο πρώτος ομιλητής αναφέρθηκε στο νέο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, επισημαίνοντας τα κατά τη γνώμη του ισχυρά και αδύναμα σημεία και ο δεύτερος ομιλητής στην προστασία της ταυτότητας του προσώπου στις νέες διαδικτυακές υπηρεσίες, όπου ο έλεγχος της ταυτότητας του ατόμου μετατοπίζεται από το ίδιο σε μηχανές αναζήτησης και άλλες διαδικτυακές υπηρεσίες, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση της διάστασης ανάμεσα στο φυσικό και επιγραμμικό περιβάλλον.

Σε επόμενη θεματική ενότητα εξετάσθηκε η εννοιολογική διάσταση των προσωπικών δεδομένων και το ζήτημα της αποτελεσματικής ανωνυμοποίησης των δεδομένων ενόψει και των νέων επιχειρηματικών και τεχνολογικών εξελίξεων σε σχέση με τα ανοικτά και τα μεγάλα δεδομένα (προεδρεύων ο Ευρωπαίος Επόπτης, Peter Hustinx, εισηγητές ο αντιπρόεδρος της Αρχής του Η.Β. David Smith, η Επίτροπος της Αρχής της Αυστρίας, Eva Schuchara και ο καθηγητής πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο του Πόρτο, Luis Antues).

Η τρίτη θεματική ενότητα αφιερώθηκε στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων στο διαδίκτυο με βάση το γεγονός ότι οι διαδικτυακές υπηρεσίες απαιτούν προσαρμογή της άσκησης των δικαιωμάτων στο συγκεκριμένο περιβάλλον (προεδρεύουσα η Επίτροπος της Αρχής της Λετονίας, Signe Plumina, εισηγητές ο Επίτροπος της Ομοσπονδιακής Αρχής της Γερμανίας, Peter Schaar, ο Επίτροπος της Αρχής της Ισπανίας, Jose Luis Rodriguez και η Ζωή Καρδασιάδου, Προϊσταμένη του Τμήματος Ελεγκτών της ελληνικής Αρχής).

Στην τέταρτη θεματική ενότητα εξετάσθηκαν ζητήματα της ασφάλειας των δεδομένων με έμφαση στην αναγκαιότητα ή μη θέσπισης ειδικότερων διατάξεων σχετικά με τα μέτρα ασφάλειας. Η λύση που προκρίνεται φαίνεται να είναι η έκδοση οδηγιών εκ μέρους των αρχών, ως πιο ευέλικτη στις τεχνολογικές εξελίξεις (προεδρεύων ο Επίτροπος της Φιλανδικής Αρχής, Reijo Aarnio, εισηγητές η Επίτροπος της Αρχής της Δανίας, Janni Christoffersen, ο Επίτροπος της Αρχής της Πολωνίας, Wojciech Wiewiorowski και η εκπρόσωπος του Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών της ΕΕ, Rodica Tirtea).

Τέλος, σε ειδική θεματική ενότητα εξετάσθηκαν ζητήματα της συνεργασίας των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων σε υποθέσεις διασυνοριακού ενδιαφέροντος τόσο υπό το ισχύον καθεστώς της Οδηγίας 95/46/ΕΚ όσο και ενόψει του προτεινόμενου Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Στη δεύτερη περίπτωση η συζήτηση αφιερώθηκε στο ζήτημα της αρμόδιας αρχής, και τον μηχανισμό συνεργασίας και συνεκτικότητας, σύμφωνα με τον προτεινόμενο Κανονισμό, στην πρώτη περίπτωση εξετάσθηκαν πρακτικές λύσεις για την καλύτερη συνεργασία των αρχών (προεδρεύουσα η Επίτροπος της Αρχής της Σλοβενίας, Natasa Pirc, εισηγητές ο Πρόεδρος της Αρχής της Ολλανδίας και Πρόεδρος της ΟΕ του Άρθρου 29, Jacob Kohnstamm, η Πρόεδρος της Αρχής της Γαλλίας, Isabelle Falque-Pierrotin, το πρώην μέλος της Αρχής του Βελγίου, Bart de Schutter και ο Βοηθός Ευρωπαίος Επόπτης, Giovanni Buttarelli).

4.8. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Στο πλαίσιο της τακτικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών κρατών, εκπρόσωποί τους, οι οποίοι συγκροτούν την Ομάδα Εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop), συναντώνται μία φορά το χρόνο. Κατά τη συνάντηση ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες για συγκεκριμένα επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν τις Αρχές και γίνεται σύγκριση μεταξύ των διαφόρων εθνικών νομοθεσιών, με σκοπό την προώθηση μιας περισσότερο εναρμονισμένης και συντονισμένης προσέγγισης σχετικά με ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η ομάδα αυτή αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι με τον σχεδιαζόμενο νέο Κανονισμό για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ απαιτείται πλήρης εναρμόνιση των εθνικών νομικών πλαισίων και συνεργασία μεταξύ των Αρχών Ελέγχου σε υποχρεωτικό πλέον επίπεδο.

Η 25η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας πραγματοποιήθηκε στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, στο Σεράγεβο, στις 2-3 Οκτωβρίου 2013. Βασικά θέματα της συνάντησης ήταν: α) νέες τεχνολογίες, κοινωνικά δίκτυα, διαδίκτυο και παιδιά, β) νέες προκλήσεις από τις σύγχρονες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, γ) προώθηση πωλήσεων/υπηρεσιών από εκτελούντα την επεξεργασία, δ) νομιμότητα συλλογής βιομετρικών δεδομένων, ε) βιντεοεπιτήρηση στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, στ) εμπιστευτικότητα στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τις αστυνομικές αρχές, ζ) διασυνοριακή ροή δεδομένων από τράπεζες και φορολογικές αρχές. Παρουσιάστηκαν τα νομικά και πρακτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και εξετάστηκαν case studies και συγκεκριμένα παραδείγματα.

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Βασικός πυλώνας της αποστολής της Αρχής και συγχρόνως σταθερή επιδίωξή της αποτελεί η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η επίτευξη αυτού του σκοπού είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σει-

ράς επικοινωνιακών δράσεων όπως η οργάνωση ειδικών ημερίδων, η δημοσίευση ενημερωτικού υλικού, η πραγματοποίηση ομιλιών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης από εξειδικευμένους επιστήμονες της Αρχής και, τέλος, η υποστήριξη και συμμετοχή στελεχών της Αρχής σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και εκδηλώσεις, τόσο στην ΕΕ όσο και διεθνή, που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ειδικότερα, στις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2013 περιλαμβάνονται η διοργάνωση διημερίδας, ο εμπλουτισμός του περιεχομένου της διαδικτυακής πύλης (www.dpa.gr), η έκδοση τριών νέων τευχών του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου (διαθέσιμα και στο www.dpa.gr → «Επικαιρότητα»), η υποστήριξη της Αρχής και οι παρουσιάσεις εκπροσώπων της σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, όπως επίσης και οι δημοσιεύσεις άρθρων σε επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά. Επιπλέον, εξειδικευμένα στελέχη της Αρχής ενημερώνουν καθημερινά το κοινό που προσέρχεται στα γραφεία της, επικοινωνεί τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Από πλευράς κάλυψης των ΜΜΕ, τα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με τα οποία οι δημοσιογράφοι ασχολήθηκαν ιδιαίτερα το 2013 -προσφεύγοντας συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού- αφορούσαν:

- τη σύλληψη ιδιοκτήτη εταιρείας, ο οποίος είχε στην κατοχή του εκατοντάδες χιλιάδες καταχωρίσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μετά από διενέργεια διοικητικού ελέγχου από ελεγκτές της Αρχής, με τη συνδρομή της Υπηρεσίας Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος,

- το πρόστιμο το οποίο επέβαλε η Αρχή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, για τη μη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας που κατέληξε σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων,

- την απόρριψη από την Αρχή αίτησης του Υπουργείου Υγείας για έκδοση άδειας συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων που αφορούσαν την υγεία των ωφελούμενων χρηστών/ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μονάδες ψυχικής υγείας,

- την εισαγωγή συστήματος ηλεκτρονικής επιτήρησης υποδίκων, καταδίκων και κρατουμένων (ηλεκτρονικό «βραχιολάκι»),

- την απόρριψη από την Αρχή αίτησης της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής για χορήγηση άδειας συλλογής (από ασφαλιστικούς φορείς) και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων ενεργών ασφαλισμένων και συνταξιούχων με σκοπό τη σύνταξη αναλογιστικής έκθεσης,

- την έγκριση αιτήματος για εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο δήμο Πύργου με σκοπό την προστασία της δημόσιας περιουσίας από ενέργειες βανδαλισμού,

- το πρόστιμο από τον Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του Αμβούργου στην Google για παράνομη συλλογή προσωπικών δεδομένων,

- τον προτεινόμενο νέο Κανονισμό για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιδιώκεται, κυρίως, να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους προσωπικά τους δεδομένα συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2013, η Αρχή εμπλούτισε τη διαδικτυακή της πύλη με ειδικό ενημερωτικό υλικό και πιο συγκεκριμένα με:

- έντυπο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων με τίτλο «Πάρε τον έλεγχο των προσωπικών δεδομένων στα χέρια σου»,
- χρήσιμες πληροφορίες για τη μεταρρύθμιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων,
- βίντεο (στα αγγλικά) με τίτλο «Take control of your personal data», και
- θεματικό δικτυακό τόπο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (στα αγγλικά).

Οργάνωση Διημερίδας

Επιπλέον, η Αρχή με αφορμή τη συμπλήρωση 15 ετών λειτουργίας, διοργάνωσε στις 23-24 Μαΐου 2013 διημερίδα στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών με κεντρικό θεματικό άξονα τη συμβολή της στη διαμόρφωση ενός φιλικού στην προστασία δεδομένων περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Ακολουθούν οι ειδικές ενότητες της διημερίδας:

α) η εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από το ΣτΕ και την πολιτική και ποινική δικαιοσύνη,

β) ο απολογισμός του 15-ετούς έργου της,

γ) οι σχεδιαζόμενες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και

δ) ειδικά θέματα σε σχέση με τις ψηφιακές τεχνολογίες και υπηρεσίες.

Στη διημερίδα χαιρετισμούς απηύθυναν ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων Ευάγγελος Μεϊμαράκης και ο Πρόεδρος της Αρχής Πέτρος Χριστόφορος. Σημειώνεται, επίσης, ότι προεδρεύοντες των συνεδριών ήταν οι: Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, Δημήτριος Γουργουράκης, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, π. Πρόεδρος της Αρχής, Θεόδωρος Φορτσάκης, Καθηγητής και Πρόεδρος Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Χρίστος Γεραρής, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, τ. Πρόεδρος της Αρχής, Γεώργιος Μπατζαλέξης, αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής και η Ισμήνη Κριάρη, Καθηγήτρια, Αντιπρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου. Στη συνέχεια παρατίθενται οι ομιλίες που πραγματοποιήθηκαν, ομαδοποιημένες στις ενότητες Α και Β της 1ης ημέρας και Γ και Δ της 2ης ημέρας.

Α΄ ενότητα: «Η εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από το ΣτΕ και την πολιτική και ποινική δικαιοσύνη»

α) «Ο έλεγχος των πράξεων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα από το Συμβούλιο της Επικρατείας» από τον Νικόλαο Σακελλαρίου, Αντιπρόεδρο Συμβουλίου της Επικρατείας, β) «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων μέσα από τη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων» από τον Ιωάννη Χαμηλοθώρη, Αρεοπαγίτη, γ) «Οι ποινικού ενδιαφέροντος αποφάσεις του Αρείου Πάγου σε σχέση με τα προσωπικά

δεδομένα» από τον Αθανάσιο Κατσιρώδη, Αντεισαγγελέα Αρείου Πάγου, δ) «Οι συναλλακτικές υποχρεώσεις των ΜΜΕ ως νομική βάση προστασίας των προσωπικών δεδομένων - Συγκριτική θεώρηση αποφάσεων της Αρχής και νομολογίας των πολιτικών δικαστηρίων» από τον Ιωάννη Καράκωστα, Ομότιμο Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών.

Β΄ ενότητα: «Ο απολογισμός του 15-ετούς έργου της Αρχής - Σημαντικές αποφάσεις»

α) «Φορολογία και προσωπικά δεδομένα» από τον Θεόδωρο Φορτσάκη, Καθηγητή & Πρόεδρο Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, β) «Η δημοσιότητα της κύρωσης και η κύρωση της δημοσιότητας» από τη Λίλιαν Μήτρου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου, γ) «Διαφάνεια από το Κράτος. Επιταγή ή απαγόρευση;» από τη Μαρία Αλικάκου, Δικηγόρο, ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, δ) «Προστασία δεδομένων υγείας» από τους Πέτρο Τσαντίλα, Δικηγόρο Δ.Ν., τακτικό μέλος της Αρχής και Φίλιππο Μίτλεττον, Δικηγόρο, ειδικό επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, ε) «Ενδιαφέρουσες όψεις της λειτουργίας της Αρχής: προσωπικά δεδομένα και τηλεοπτικές εκπομπές» από τον Σωτήριο Λύτρα, Ομότιμο Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, π. μέλος της Αρχής, στ) «Αρχή της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και παράνομη δημοσιογραφική έρευνα» από τον Αθανάσιο Τσεβά, Επίκουρο Καθηγητή Δημοσίου Δικαίου Πανεπιστημίου Αθηνών, ζ) «Βιντεοεπιτήρηση και γενετικά δεδομένα στο πλαίσιο της αντεγκληματικής πολιτικής - οριοθέτηση με γνώμονα την προστασία δεδομένων» από την Ευανθία Χατζηλιάση, Δικηγόρο, ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, η) «Η βιντεοεπιτήρηση ως μέσο για την προστασία προσώπων και αγαθών. Η εμπειρία από την εφαρμογή των οδηγιών της Αρχής και οι νέες τεχνολογικές προκλήσεις» από το Δρα Γεώργιο Ρουσόπουλο, Μηχανικό Η/Υ, ειδικό επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής.

Γ΄ ενότητα: «Το νέο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων»

α) «Γενική εισαγωγή στο σχέδιο Κανονισμού και Οδηγίας» από τον Δημήτριο Δρούτσα, Ευρωβουλευτή, π. Υπουργό, β) «Η εφαρμογή των αρχών της διαφάνειας, πρόληψης και υπευθυνότητας στο νέο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων» από τη Ζωή Καρδασιάδου, Δικηγόρο, Δ.Ν., Προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, γ) «Ο θεσμός της συγκατάθεσης του υποκειμένου υπό τον προτεινόμενο κανονισμό» από τον Κωνσταντίνο Χριστοδούλου, Αναπληρωτή Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος της Αρχής, δ) «Διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς» από τον Γρηγόριο Λαζαράκο, Δικηγόρο Δ.Ν., αναπληρωματικό μέλος της Αρχής.

Δ΄ ενότητα: «Ψηφιακές τεχνολογίες και υπηρεσίες»

α) «Ιδιωτικότητα και ανωνυμία στην Κοινωνία της Πληροφορίας» από τον Ιωάννη Τσουκαλά, Ευρωβουλευτή, ομότιμο Καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, β) «Γενετικές εξετάσεις και δικαίωμα γνώσης της καταγωγής» από την Ισμήνη Κριάρη, Καθηγήτρια, Αντιπρύτανη Παντείου Πανεπιστημίου, γ) «Δακτυλικά αποτυπώματα στα ευρωπαϊκά διαβατήρια;» από τον Αθανάσιο Καΐση, Καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, π. μέλος της Αρχής, δ) «Ανωνυμοποίηση προσωπικών δεδομένων: επιστημονικές προσεγγίσεις και κώδικες ορθής πρακτικής» από τον Δρα Βασίλειο Ζορκάδη, Ηλ. Μηχανικό, Διευθυντή της Αρχής, ε) «"Μεγάλα" και "ανοικτά" δεδομένα: απαιτήσεις και μέτρα για την προστασία της ιδιωτικότητας στο νέο ψηφιακό περιβάλλον» από την Αθηνά Μπούρκα, Δρα Μηχανικό, ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, στ) «Η προστασία της ιδιωτικότητας από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο υπολογιστικό νέφος - προκλήσεις και ιδιαιτερότητες» από τους ειδικούς επιστήμονες του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, Χαρίκλεια Λάτσιου, Δικηγόρο, Δ.Ν. και Ανάργυρο Χρυσάνθου, Πληροφορικό και, τέλος, ζ) «Κοινωνική δικτύωση και προστασία της ιδιωτικότητας» από τη Φερενίκη Παναγοπούλου, Δικηγόρο, Δ.Ν., ειδική επιστήμονα του τμήματος ελεγκτών της Αρχής.

Υποστήριξη και συμμετοχή σε συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια

Η Αρχή υποστήριξε το 5ο διεθνές συνέδριο για την ηλεκτρονική Δημοκρατία (5th Conference on e-Democracy: Security, Privacy and Trust in a Digital World), που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, 5-6 Δεκεμβρίου 2013. Στελέχη της συνέβαλαν στην οργάνωση, την κριτική ανάγνωση υποβληθέντων άρθρων, τον συντονισμό συνεδριακών ενοτήτων και την παρουσίαση ομιλιών (http://www.edemocracy2013.aua.gr/). Επιπλέον, η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας και προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής προήδρευσε στη θεματική ενότητα για τις εθνικές και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες σε θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας και συμμετείχε στην επιμέλεια της έκδοσης των πρακτικών του συνεδρίου. Στο ίδιο συνέδριο ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «Cryptanalytic attacks on symmetric ciphers or how to design a secure cryptosystem». Αντικείμενο της εν λόγω παρουσίασης ήταν η επισκόπηση των επιθέσεων σε σύγχρονα συμμετρικά συστήματα κρυπτογράφησης, καθώς και οι τρόποι αντιμετώπισής τους, εστιάζοντας ιδίως σε πρόσφατα ερευνητικά αποτελέσματα.

Εκπρόσωποι της Αρχής συμμετείχαν, εξάλλου, ως ομιλητές σε πληθώρα άλλων επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αναλυτικότερα, στην ημερίδα με γενικό τίτλο «Προστασία Προσωπικών δεδομένων - σύγχρονες θέσεις και αναζητήσεις» που συνδιοργάνωσαν η ερευνητική ομάδα IHRC «Πληροφορία: Ιστορία, Ρύθμιση, Πολιτισμός», η e-Themis και η Νομική Βιβλιοθήκη στις 9 Δεκεμβρίου 2013 στην Αθήνα, την Αρχή εκπροσώπησαν: ο Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αναπληρωτής Καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος της Αρχής, αναπτύσσοντας εισήγηση με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων στην ιδιωτική ασφάλιση», η Φερενίκη Παναγοπούλου-Κουτνατζή, δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποιώντας εισήγηση με τίτλο «Περί της οικιακής χρήσεως των προσωπικών δεδομένων», ο Δημήτριος Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος Δ.Ν., ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, με εισήγηση που είχε τίτλο «Profiling», η Ευανθία Χατζηλιάση, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής

και η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής με εισήγηση η οποία είχε τίτλο «Βιομετρικά δεδομένα».

Περαιτέρω, η Ζωή Καρδασιάδου, δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας και προϊσταμένη του τμήματος ελεγκτών της Αρχής κατά την Εαρινή Σύνοδο των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της ΕΕ, στη Λισαβόνα (15-17 Μαΐου 2013), πραγματοποίησε εισήγηση με τίτλο «Guaranteeing individual's rights on the Internet: the use cases of unsolicited electronic communications and cookies» (η διασφάλιση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων σε υπηρεσίες διαδικτύου: η περίπτωση της ανεπιθύμητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας και των cookies). Επιπρόσθετα, η ίδια συμμετείχε στο διεθνές συνέδριο της έδρας Jean Monnet του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με θέμα «Εξελίξεις και προκλήσεις στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης της ΕΕ» στη Θεσσαλονίκη στις 14-16 Φεβρουαρίου 2013, όπου ανέπτυξε εισήγηση σχετικά με το προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην ΕΕ με έμφαση στα ζητήματα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας.

Η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «The onlife manifesto and policy approaches to privacy and security» σε εκδήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (στο πλαίσιο της «Ψηφιακής Ατζέντας») με θέμα «Onlife Manifesto: Being human in a hyperconnected era» στις Βρυξέλλες, στις 8 Φεβρουαρίου 2013.

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προσωπικά δεδομένα στο Διαδίκτυο: Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις μας» στην ημερίδα που διοργάνωσε το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (Saferinternet.gr) την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου (5 Φεβρουαρίου 2013) στην Αθήνα. Η εισήγηση επικεντρώθηκε σε ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που ανακύπτουν κατά την πλοήγηση στο διαδίκτυο, δίνοντας παράλληλα έμφαση στα δικαιώματα αλλά και στις υποχρεώσεις των χρηστών.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου δικηγόρος Δ.Ν., ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής συμμετείχε στα εξής συνέδρια: α) συνέδριο της Νομικής Βιβλιοθήκης με θέμα «Προσωπικά Δεδομένα», όπου ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Περί της προσωπικής-οικιακής χρήσεως των προσωπικών δεδομένων», στην Αθήνα, στις 9 Δεκεμβρίου 2013, β) συνέδριο του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος με θέμα «Ασφάλεια του διαδικτύου και ασφάλεια στο διαδίκτυο» με εισήγηση η οποία είχε τίτλο «Νομική προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο», στη Θεσσαλονίκη, στις 22 Νοεμβρίου 2013, γ) στο διεπιστημονικό Συνέδριο του Ιονίου Πανεπιστημίου, με θέμα «Ιστορία της Πληροφορίας, σημεία αναφοράς από τον πάπυρο στο ηλεκτρονικό έγγραφο» όπου πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Έρευνα σε ιστορικές πηγές και προστασία της πληροφορίας», στην Αθήνα, στις 24-25 Μαΐου 2013 και, τέλος, δ) στο 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο των e-Θέμις και Πανεπιστημίου Μακεδονίας που διοργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 22-23 Μαρτίου 2013 με τίτλο «Δίκαιο Πληροφορικής, LegalTech και Data Protection» αναπτύσσοντας την εισήγηση «Η πρακτική του ονομάζειν και ονειδίζειν μέσω της δημοσιοποιήσεως λιστών».

Η Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προσωπικά Δεδομένα και Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας» στην ημερίδα του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών με θέμα «Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας Πολίτη και Επιχειρηματικότητα» που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 19 Νοεμβρίου 2013 στο μέγαρο του ΕΒΕΑ. Η ίδια συμμετείχε, επίσης, ως συντονίστρια (co-chair) -από κοινού με τους Αντώνιο Συμβώνη Καθηγητή ΕΜΠ, τακτικό μέλος της Αρχής και Ανάργυρο Χρυσάνθου, πληροφορικό του τμήματος ελεγκτών της Αρχής- στο special invited session «DP: Data Protection and Security» στο πλαίσιο του 4th International Conference on Information, Intelligence, Systems and Applications IEEE (IISA 2013), το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 10-12 Ιουλίου 2013 στο Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Επιπρόσθετα, η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε στην Ημερίδα «Κοινωνικά Δίκτυα στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση» που διοργάνωσε ο Δήμος Ηρακλείου Αττικής στις 8 Φεβρουαρίου 2013 με εισήγηση η οποία είχε τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων στα κοινωνικά δίκτυα».

Όσον αφορά τις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής στο πεδίο της εκπαίδευσης, αυτές έχουν ως εξής: η Καλλιόπη Καρβέλη, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε διάλεξη με θέμα «Προσωπικά Δεδομένα και Ασφάλεια στο Διαδίκτυο», στο Γυμνάσιο Καματερού, στις 23 Απριλίου 2013. Επιπρόσθετα, ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε ιστοδιάλεξη (webinar) σε εκπαιδευτικούς Πληροφορικής Β'θμιας Εκπαίδευσης από όλη την Ελλάδα στις 9 Οκτωβρίου 2013 με τίτλο «Τα προσωπικά μας δεδομένα: Δικαιώματα και υποχρεώσεις». Αντικείμενο της παρουσίασης ήταν η περιγραφή του νομικού πλαισίου που διέπει την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στην Ελλάδα, με έμφαση στην παρουσίαση των δικαιωμάτων μας αλλά και των υποχρεώσεών μας. Περαιτέρω, η Αθηνά Μπούρκα, Δρ. μηχανικός ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία με θέμα «Προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο» στο Byron College, στην Αθήνα, στις 5 Φεβρουαρίου 2013.

Σημειώνεται, επίσης, ότι η Ευανθία Χατζηλιάση, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε δύο διαλέξεις στη Σχολή Στρατολογικού ΓΕΕΘΑ, στο πλαίσιο του Σχολείου Εκπαίδευσης Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, στις 14 Μαρτίου και στις 22 Απριλίου 2013. Οι διαλέξεις περιελάμβαναν την παρουσίαση τόσο του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όσο και ειδικότερων θεμάτων σχετικών με την εφαρμογή του Ν. 2472/1997 από τα στρατολογικά γραφεία και ολοκληρώθηκαν με την ανάλυση και συζήτηση πρακτικών θεμάτων αλλά και θεμάτων που ανέκυψαν από την παρουσίαση. Ο Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, δικηγόρος Δ.Ν., ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής συμμετείχε, κατά το έτος 2013, ως εισηγητής στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), αναπτύσσοντας εισηγήσεις

με θέματα, μεταξύ άλλων, σχετικά με τη λειτουργία των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών και της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, τέλος, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Περαιτέρω, ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, Δρ., πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε στις 13 Ιουνίου 2013 παρουσίαση με τίτλο «Web security issues, chatting and file sharing», στη συνάντηση του επιστημονικού προγράμματος εκπαίδευσης ενηλίκων με τίτλο: «Grundtvig Laboratory - Citizens of Mountainous Regions & Technophobia» στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η παρουσίαση πραγματεύθηκε ζητήματα ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο, περιγράφοντας τους κινδύνους που υπάρχουν (κακόβουλο λογισμικό, υποκλοπή δεδομένων, κ.λπ.) καθώς επίσης και το πώς αυτοί προλαμβάνονται.

Τέλος, η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός, ειδική επιστήμονας του τμήματος ελεγκτών της Αρχής πραγματοποίησε, στις 29 Μαΐου 2013, εισήγηση με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων κατά την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών» στο πλαίσιο του μαθήματος «Ηλεκτρονικό Μάρκετινγκ» στο Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας, Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η ίδια, εξάλλου, συμμετείχε με την εισήγησή της «Ζητήματα ασφάλειας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο» στο Συνέδριο «Ασφάλεια του Διαδικτύου και ασφάλεια στο Διαδίκτυο» που διοργανώθηκε από το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, στη Θεσσαλονίκη, στις 22 Νοεμβρίου 2013.

Ενημερωτικά Δελτία

Επιπλέον, στο πλαίσιο της άσκησης της επικοινωνιακής πολιτικής της κατά τη διάρκεια του 2013, η Αρχή εξέδωσε τρία νέα τεύχη (Μάρτιος, Ιούλιος, Οκτώβριος) του Ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (e-newsletter) με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, απλές απαντήσεις σε επίκαιρα ερωτήματα (FAQ), χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους, σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και τέλος βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Δημοσίευση άρθρων

Σημειώνεται, εξάλλου, ότι μια σειρά άρθρων σχετικών με την προστασία των προσωπικών δεδομένων από στελέχη της Αρχής δημοσιεύθηκαν σε επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα. Τα εν λόγω άρθρα είναι τα εξής:

Λωσταράκου, Κ., «Ο Νέος Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων: Οικονομικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις - Ειδικές υποχρεώσεις για τους παρόχους υπολογιστικού νέφους», ΔιΜΕΕ, τ. 3/2013, σελ. 353-357.

Παναγοπούλου, Φ., «Η πρακτική του ονομάζειν και ονειδίζειν μέσω της δημοσιοποιήσεως λιστών», σε: Ένωση Ελλήνων Νομικών e-Θέμις (επιμ.), 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο e-Θέμις και Πανεπιστημίου Μακεδονίας για το Δίκαιο Πληροφορικής, Θεσσαλονίκη 22-24 Μαρτίου 2013, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 209-233.

Παναγοπούλου, Φ., (2013), «Η δημοσίευση ονομάτων και φωτογραφιών συλληφθέντων και το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου», Ευρωπαϊκή Έκφραση, τ. 88, σελ. 25-29.

Παναγοπούλου, Φ., «Ψηφιακά δακτυλικά αποτυπώματα και προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων», ΔιΜΕΕ, τ. 4/2013, σελ. 482-492.

Παναγοπούλου, Φ., (2013), «Περί της προσωπικής-οικιακής χρήσεως των προσωπικών δεδομένων», Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου, σελ. 704-718.

Τουτζιαράκη, Θ., «Σημείωμα σε απόφαση του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Ακυρωτικού Δικαστηρίου (BGH, Urteil v. 24.1.2013 III ZR 98/2012): Η χρήση του Διαδικτύου ως άυλο οικονομικό αγαθό ζωτικής σημασίας για την καθημερινή διαβίωση», ΔιΜΕΕ, τ. 1/2013, σελ. 111-115.

Chryssanthou, A., Shiaeles, S., & Katos, V., (2013), "On-scene triage open source forensic tool chests: Are they effective?" Digital Investigation, 10(2), pp. 99-115.

Limniotis, K., Kolokotronis, N. and Kalouptsidis, N., (2013), «Secondary constructions of Boolean functions with maximum algebraic immunity", Cryptography and Communications - Discrete Structures, Boolean Functions and Sequences, Springer, pp. 179-199, no. 3, vol. 5.

Limniotis, K., (2013), "Algebraic attacks on stream ciphers: Recent developments and new results", Journal of Applied Mathematics and Bioinformatics (Special Issue: Cryptography and its Applications in the Armed Forces), Scienpress Ltd., vol. 3, n. 1, pp. 57-81.

Panagopoulou, F., (2013), "The Use of Technical Means for the Electronic Surveillance of Universities Privacy and Surveillance" in Maria Bottis (ed.), Privacy and Surveillance, Current aspects and future perspectives, Nomiki Bibliothiki.

Panagopoulou, F., (2013), "The Monitoring of Employees' Conduct through the Use of a Global Positioning System (GPS)", in: Christina Akrivopoulou & Nikolaos Garipidis (ed.), Digital Democracy and the Impact of Technology on Governance and Politics, New Globalized Practices, IGI Global, Hershey, pp. 144-159.

Αθήνα, 13 Αυγούστου 2014

Ο Πρόεδρος

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004